Guy de Maupassant

Smukke-Ven

Maupassants 2 romaner

Bibliotek 1800

Guy de Maupassant

Smukke-Ven

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Guy de Maupassant: *Smukke-Ven* er baseret på originaler, som (på udgivelsestidspunktet) er public domain i lande hvor ophavsret er baseret på ophavsmandens død+70 år samt i USA.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Opholder du dig i et land uden for EU, bør du dog tjekke de lokale ophavsretsbestemmelser, før du videredistribuerer værket.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Guy de Maupassant: *Smukke-Ven* is based upon sources in the public domain in countries where copyright is based upon Life+70 years, and in the USA (at the time of publishing).

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

If you are outside the EU, you are advised to check the local copyright laws before copying and/or redistributing this ebook.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

Første del

1

Da kasserersken havde givet ham tilbage på et femfrancsstykke, gik Georges Duroy ud af restauranten.

Han så af naturen godt ud og hele hans skikkelse prægedes af en vis flothed, han havde erhvervet sig i sine underofficersdage; han rettede sig op, skød brystet frem, snoede soldatermæssigt sit overskæg og lod sit blik glide hastigt hen over de spisende omkring ved bordene; han havde den måde at se på, der er egen for alle unge fyre, som ved, at de er kønne; der var noget falkeagtigt i hans øjne.

Alle kvinderne i salen havde løftet hovedet for at se på ham; der var tre små arbejdersker; en halvgammel sjusket musiklærerinde med uredt hår, en hat, som altid var støvet, og en kjole, som altid sad skævt, og to gifte koner med deres mænd, alle stamgæster i det billige fjerde rangs etablissement.

Da han var kommet ud på fortovet, blev han stående lidt for at spørge sig selv, hvad han skulle tage sig for. Det var den 28. juni, og han havde lige tre francs og fyrre i lommen, det skulle slå til til resten af måneden. Det repræsenterede to middage og ingen frokoster eller to frokoster og ingen middage, efter behag. Han regnede ud, at da formiddagsmåltiderne kostede to og tyve sous, medens middagen kostede tredive, så fik han, hvis han lod sig nøje med frokosterne, et overskud på en francs og tyve centimer, hvad der igen repræsenterede to gange brød og pølse samt to glas øl på boulevarden. Det var hans største udgift og hans bedste aftenfornøjelse; og han gav sig til at drive ned ad Rue Notre-Dame-de-Lorette.

Han gik på samme måde som den gang, han bar sin husaruniform, med brystet skudt frem og lidt skrævende ben, som om han lige var stået af hesten; han banede sig brutalt vej gennem gaden, der var fuld af mennesker, og skubbede med skulderen folk til side for ikke at være nødt til at gå af vejen. Han satte sin lidt medtagne høje hat lidt på skrå ned mod det ene øre og lod sine hæle runge mod stenbroen. Han så ud, som om han altid havde til hensigt at udæske de forbigående, husene, hele byen, ved det flotte militærsnit, han havde forstået at beholde, selv efter at han havde måttet nedværdige sig til igen at trække i civile klæder.

Skønt hele hans dragt kun havde kostet tres francs, var der alligevel ved hans person en vis lidt pralende elegance, der til trods for et lille anstrøg af simpelhed, ikke var helt uægte. Han var høj og velskabt, havde kastanjebrunt, naturligt krøllet og omhyggelig skilt hår, hvis farve spillede svagt i det rødlige, klare blå øjne med en ganske lille pupil, og et lille fint overskæg, hvis spidser var snoet kækt i vejret, i et og alt typen på en lejebiblioteksromans letsindige, men uimodståelige unge mand.

Det var en af de sommeraftener, da al luft synes at være flygtet bort fra Paris. Det var, som om byen svedte i den lumre nats kvælende hede. Kloakkerne sendte deres forpestede ånde op fra deres granitmunde, og fra køkkener i kældrene slog en modbydelig stank af opvaskevand og fordærvet sauce ud gennem de lave ruder.

Portnerne sad i skjorteærmer overskrævs på stråstole, de havde stillet ud i deres porte, og røg pibe. De spadserende

slæbte sig overvældede afsted med blottet hoved og hatten i hånden.

Da Georges Duroy var nået ned til boulevarden, stod han endnu en gang stille og vidste igen ikke, hvad han skulle gøre. Han havde fået lyst til at drive gennem Champs-Élysées ud ad Boulogneskoven til for at trække lidt frisk luft under de grønne træer, men samtidig var et andet ønske vågnet i ham, ønsket om at opleve et erotisk eventyr.

Men hvor skulle den, han længtes efter, komme fra? Det vidste han ikke, men tre måneder igennem havde han hver evige dag og hver eneste aften ventet at træffe hende. Nu og da havde han ganske vist takket være sit kønne ydre og sin flotte skikkelse tilranet sig lidt flygtig elskov, men han håbede stadig på noget mere og bedre.

Skønt hans lommer var tomme, flammede hans blod alligevel hedt, hver gang en af gadens løse fugle hviskede til ham: "Gå hjem med mig, smukke herre!" Men han turde ikke følge dem, da han intet havde at betale dem med. Han tragtede desuden også efter noget andet, andre kys, som ikke var til fals for alle og enhver.

Alligevel satte han pris på at søge de steder, hvor de letlevende fruentimmere holder til, han kunne godt lide at komme på deres baller, deres caféer og i deres gader. Han holdt også af at puffe fortroligt til dem, snakke med dem, sige Du til dem, indånde deres stærke parfumer og føle sig nær ved dem. Når alt kom til alt, var det dog kvinder, kvinder, som kun levede til elskov. Han så på ingen måde ned på dem med den ringeagt, der er medfødt hos de mænd, som fra barnsben er vant til at omgås det gode selskabs damer.

Han drejede hen mod Madeleine-kirken og fulgte strømmen af fodgængere, der langsomt gled afsted i den trykkende varme. På fortovet udenfor de store caféer var der overfyldt af folk, som sad og drak i det skarpe og blændende skær fra de oplyste facader. Foran dem stod på små runde eller firkantede borde glas, fyldt med drikke, der spillede i alle farver, røde, grønne, gule, brune, og inde i karaflerne glimrede de store, gennemsigtige isstykker, som skulle holde det smukke, klare vand friskt og koldt.

Duroy sagtnede sin gang, han var blevet helt tør i halsen og trængte til at få noget at drikke.

En brændende tørst, en rigtig sommeraftens tørst var kommet over ham, og han udmalede sig på forhånd den vellystige fornemmelse ved at lade den kolde drik glide ned gennem svælget. Men hvis han blot drak to glas øl i løbet af aftenen, så måtte han sige farvel til sin beskedne middagsmad i morgen, og han kendte kun alt for godt de lange sultne timer i slutningen af måneden.

Han sagde til sig selv: "Jeg må se at få tiden til at gå til klokken ti, så drikker jeg mit glas øl i *Café Américain*. Det var dog pokker, så jeg er blevet tørstig." Og han så på alle de mennesker, som sad omkring ved bordene og kunne drikke, lige så meget de ville. Han slentrede forbi caféerne med en frejdig friskfyrsmine; han kastede et hastigt blik hen over de drikkende og søgte af hver enkelts udseende og klædedragt at danne sig en mening om, hvor mange penge han vel kunne have på sig. En dump vrede mod de mageligt hvilende cafégæster steg op i ham. Hvis man gav sig til at rode i deres lommer, så ville man finde guldstykker og sølv- og kobbermønter. I gennemsnit

måtte hver af dem have sådan noget som fyrre francs hos sig, der sad nok en hundrede stykker foran hver café, hundrede gange fyrre, det var fire tusinde francs! Han mumlede: "De bæster!" og passede på, at hans gang beholdt den rette spændstighed. Hvis han havde kunnet få fat på en af dem på et mørkt gadehjørne, ville det ikke i mindste måde have generet ham at dreje halsen om på ham, således som han på de store manøvredage havde gjort ved bøndernes fjerkræ.

Han tænkte på sine to soldaterår i Afrika, på den måde, hvorpå småposterne, som var sat ud mod syd, brandskattede araberne. Et grusomt og tilfreds smil legede om hans læber ved mindet om et lille privat udfald, som havde kostet tre mænd af Ouled-Alane-stammen livet og indbragt dem, ham og hans kammerater, tyve høns, to får og nok til at le af et halvt år igennem.

De skyldige var aldrig blevet fundet, og der blev for øvrigt heller ikke søgt videre efter dem. Araberen bliver nu en gang betragtet omtrent som soldatens naturlige bytte.

I Paris var det noget helt andet. Der kunne man ikke med sabel ved siden og revolver i hånden plyndre løs i ro og mag langt borte fra den borgerlige retfærdigheds rækkevidde. Han følte i sit hjerte de samme instinkter, som behersker en underofficer, der er sluppet løs i et erobret land. Ja, han længtes i sandhed tilbage til de to år, han havde tilbragt i ørkenen. Hvor det var skade, at han ikke var blevet dernede! Men sagen var, at han havde håbet på, at noget bedre skulle vise sig for ham, når han kom tilbage. Og nu! … Jo pyt! nu sad han net i det!

Han lod sin tunge glide om i munden med en smækkende lyd for at forvisse sig om sin ganes tørhed.

Langsomt og udmattet af hede gled menneskestrømmen stadig tæt omkring ham. Han tænkte: "Det rak! Og alle de idioter går med penge på lommen!" Han skubbede sig frem med skuldrene og fløjtede en lystig melodi. Herrerne, han skød til side, vendte sig gnavent brummende om og damerne sagde: "Klods!"

Han gik forbi Vaudevilleteatret, og standsede udfor *Café Américain* for at spørge sig selv, om han alligevel ikke skulle drikke det øl med det samme, han var så forfærdelig tørstig. Førend han bestemte sig, kastede han et blik på den oplyste urskive midt ude på kørebanen. Klokken var et kvarter over ni. Han kendte sig selv; så snart det fyldte ølglas stod for ham, ville han tømme det i ét drag. Og hvad skulle han så få tiden til at gå med lige til klokken elleve?

Han tænkte: "Jeg vil gå ned til Madeleinekirken, og så drive ganske langsomt tilbage igen."

Ved hjørnet af Operapladsen gik han forbi en svær, ung mand, hvis ansigt han syntes vagt at skulle kende et eller andet sted fra.

Han gav sig til at følge efter ham, medens han ledte i sin hukommelse og halvhøjt gentog: "Hvor pokker har jeg dog set den fyr før?"

Han grundede og grundede uden at kunne komme på det. Så pludselig ved et besynderligt erindringsspil så han manden for sig i en yngre og slankere skikkelse og iført husaruniform. Han udbrød ganske højt: "Det er jo Forestier!" Han fremskyndede sine skridt for at indhente ham og slog ham på skulderen. Den anden vendte sig om og så på ham. Så sagde han:

"Hvad vil De mig, om jeg må spørge?"

Duroy gav sig til at le: "Kender du mig ikke igen?"

"Nej."

"Georges Duroy fra Sjette Husarregiment."

Forestier rakte ham begge hænder:

"Næh, gamle ven! Hvordan har du det?"

"Tak, godt! Og du?"

"Å, ikke særlig strålende. Tænk dig, mit bryst er blevet svagt; jeg går med hoste de seks måneder af året efter en bronkitis, som jeg pådrog mig i Bougival, lige efter at jeg var kommet tilbage til Paris; det er nu fire år siden."

"Fy da; du ser dog ellers stærk nok ud."

Forestier tog sin fordums kammerats arm og gav sig til at udbrede sig om sin sygdom, fortalte ham, hvilke læger han havde konsulteret, hvad de havde ment om hans tilstand, hvilke råd de havde givet ham, og hvor vanskeligt det var for ham i hans stilling nøjagtigt at følge deres forskrifter. De ville have, at han skulle tilbringe vinteren i syden; men hvorledes skulle han kunne det? Han var gift, han var journalist og havde en rigtig smuk stilling.

"Jeg leder indenrigspolitikken i *La Vie Française*, besørger senatet i *Salut* og fra tid til anden leverer jeg litterære artikler til *La Planète*. Du ser altså, at jeg er kommet ganske godt efter det."

Duroy så overrasket på ham. Han var meget forandret, meget modnet. Hans gang, hans dragt, hele hans fremtræden røbede den velstillede mand, der er sikker på sig selv, hans fyldige mave antydede middagsherren. I gamle dage havde han været slank, mager og spændstig, en letsindig fyr, altid rede til at lave spektakler og altid parat til at gå ud på livet. På tre år havde Paris gjort ham til et helt andet menneske, en sat, svær og

alvorlig herre med enkelte grå hår i tindingerne, og dog kunne han næppe være mere end en syv og tyve år.

Forestier spurgte: "Hvor skal du hen?"

Duroy svarede: "Ingen steder, jeg går blot en aftentur."

"Nå. Gider du følge med hen på *La Vie Française*; jeg skal læse korrektur på en artikel? Så kan vi måske bagefter gå hen og drikke et glas øl sammen?"

"Ja, gerne."

De fortsatte deres gang med hinanden under armen, straks sammensmeltede i den ligefremme fortrolighed, som altid holder sig mellem gamle skole- eller soldaterkammerater.

"Hvad bestiller du her i Paris?" spurgte Forestier. Duroy trak på skulderen:

"Ærlig talt dør jeg så småt af sult. Da min tjenestetid var udløbet, ville jeg absolut hertil for … Nå ja, for at gøre min lykke eller rettere sagt for at leve i Paris; og nu har jeg i et halvt år været ansat på Nordbaneselskabets kontor for en gage af femten hundrede francs om året. Det er alt, hvad jeg tjener."

"Hm! Det skal du ikke komme langt med," mumlede Forestier.

"Nej, det har du sandelig ret i. Men hvad skal jeg gøre? Jeg står ene, jeg kender ingen, har ingen, der kan anbefale mig. Det er såvist ikke viljen, som mangler, det er midlerne."

Hans kammerat så op og ned ad ham som en praktisk mand, der vil danne sig en mening. Så sagde han i en fast overbevist tone:

"Ser du, min ven, her i Paris gælder det bare om at have den fornødne frækhed. En mand, der er en lille smule dreven, bliver lettere minister end kontorchef. Man skal ikke give sig til at

bede, blot trænge sig på. Men hvorfor fanden har du ikke kunnet finde noget bedre end en kontorplads ved Nordbanen?"

"Jeg søgte over alt," svarede Duroy, "men jeg kunne ikke opdrive noget bedre. Men for resten har jeg for øjeblikket udsigt til noget godt; der er blevet tilbudt mig en stilling som berider ved Pellerins rideskole. Der kan jeg, lavt regnet, nå op til tre tusind francs."

Forestier standsede pludseligt: "Gør ikke det, det er dumt, om du så kunne tjene ti tusind ved det. Du ville med det samme lukke for hele din fremtid. På dit kontor er du i hvert fald skjult, ingen kender dig, og hvis du har mod, kan du forlade det og bryde dig en bane. Men hvis du bliver berider, så er du færdig. Så kunne du lige så gerne være overkelner et sted, hvor hele Paris spiser til middag. Har du først givet det gode selskab undervisning i ridning, vil det aldrig senere kunne vænne sig til at betragte dig som hørende til det."

Han tav og tænkte sig lidt om. Så spurgte han:

"Er du student?"

"Nej, jeg er faldet igennem to gange."

"Det gør ikke noget, når du blot kom din studietid igennem. Hvis nogen taler til dig om Cicero og Tiberius, ved du så omtrent, hvem det er?"

"Ja, så noget nær da."

"Godt, der er ingen, der ved mere om dem, undtagen en snes idioter, der alligevel aldrig duer til at få noget udrettet. Det er ikke vanskeligt at gå for noget fremragende, det drejer sig blot om ikke at blive grebet i ligefrem uvidenhed. Der skal bare manøvreres lidt behændigt, så at man glider til side, slipper uden om vanskelighederne og ender med at sætte de andre til

vægs ved hjælp af et leksikon. Alle folk er dumme som gæs og uvidende som karper."

Han talte roligt og spøgefuldt, som en mand, der kender livet, mens han smilende så på mængden, som gled forbi. Men pludselig begyndte han at hoste og måtte stå stille, indtil anfaldet var gået over. Så sagde han i en nedslået tone:

"Er det ikke fortvivlende, at man ikke kan blive af med sådan en bronkitis. Og vi er endda lige midt i sommeren. Næh, til vinter må jeg til Mentona for at se at blive kureret. Så må det gå, som det kan, helbredet er alligevel hovedsagen."

De var nået til Boulevard Poissonnière og standsede foran en stor gitterdør, bag hvilken et oplukket blad var slået op. Tre personer stod udenfor og læste i det.

Ovenover døren stod som en pralende appel *La Vie Française* skrevet med store ildbogstaver, dannet af gasflammer. Og når de forbigående pludselig kom ind i skæret, som kastedes ud fra de tre strålende ord, trådte de med ét frem i fuld belysning, skarpt og tydeligt tegnede, som om det var midt om dagen, for straks efter igen at forsvinde i mørket.

Forestier skød døren op. "Gå indenfor," sagde han. Duroy trådte ind, steg op ad en pragtfuldt udstyret, men snavset trappe, der kunne ses ude fra gaden. Derfra kom han ind i et forværelse, hvor to kontordrenge bukkede for hans kammerat, og videre ind i en slags venteværelse, hvor alt var støvet og luvslidt. Møblerne var betrukket med smudsiggrønt tarveligt bomuldsfløjl, der var oversået med pletter og hist og her slidt igennem, som om mus havde gnavet på det.

"Sæt dig ned," sagde Forestier, "om fem minutter er jeg her igen."

Han forsvandt gennem en af værelsets tre døre. En besynderlig, navnløs lugt, den lugt, der er egen for redaktionslokaler, hvilede over stuen. Duroy ventede uden at røre sig, han følte sig lidt skræmmet, men var dog især overrasket. Nu og da løb folk forbi ham, ind ad den ene dør og ud ad den anden, før han fik tid til at se på dem.

Snart var det unge, meget unge mennesker, der så ud til at have frygtelig travlt og i hånden havde en del papirer, som raslende flagrede under deres hurtige løb; og snart var det sættere, under hvis sværteplettede bluse der skimtedes en snehvid skjortekrave og et par klædesbenklæder, som ingen herre af det gode selskab behøvede at skamme sig ved; de holdt forsigtigt på nogle trykte papirstrimler, ganske frisk, endnu fugtig korrektur. Nu og da kom en lille herre ind, klædt med alt for påfaldende elegance, med en frakke, der snørede for stærkt ind om taljen, med benklæder strammet for tæt om benet og med alt for spidse sko; det var en eller anden mondæn reporter, der bragte nyheder fra store fester.

Der kom også andre, mere alvorlige mænd, som øjensynlig var stærkt overbeviste om deres egen betydning; de bar høje hatte med flad lige skygge, som om denne form var et udmærkende adskillelsestegn fra den øvrige del af menneskeheden.

Forestier kom tilbage med en høj, mager mand under armen. Han så ud til at være en tredive-fyrre år, var i kjole og hvidt, meget mørk, med et overskæg, der var snoet ud i lange spidser. Hele hans skikkelse var præget af udfordrende selvtilfredshed.

"Nå, farvel," sagde Forestier til ham.

Den anden trykkede hans hånd: "På gensyn, kære ven," og gik fløjtende ned ad trappen med stokken under armen.

"Hvem var det?" spurgte Duroy.

"Det var Jacques Rival, du ved nok, den bekendte kronikør og duellant. Han var her for at læse korrektur på sin artikel. Garin, Montel og han er de tre vittigste kronikører, vi har i hele Paris. Her ved bladet får han tredive tusind om året for to artikler om ugen."

På vejen ned ad trappen mødte de en lille tyk, usoigneret, langhåret herre, som pustende og stønnende arbejdede sig op ad trinnene.

Forestier hilste meget ærbødigt.

"Det var digteren Norbert de Varenne," sagde han, "forfatteren til *De døde Sole*, ligeledes en mand, der får sine ting godt betalt. Hver af hans fortællinger indbringer ham tre hundrede francs og hans længste er kun på to hundrede linjer. Men lad os gå ind i *Café Napolitain*; jeg er lige ved at omkomme af tørst."

Så snart de havde sat sig, råbte Forestier: "Opvarter, to glas øl." Han tømte sit glas i et eneste drag, mens Duroy nød sit i små langsomme slurke som en sjælden og kostbar vare.

Hans kammerat sad tavs og syntes at overveje. Så spurgte han pludselig:

"Hvorfor forsøger du dig ikke som journalist?"

Duroy så forbavset på ham og svarede: "jamen … jeg har aldrig skrevet noget som helst."

"Pyt! Prøv bare, alting skal jo have en begyndelse. Jeg kunne godt bruge dig til at skaffe mig oplysninger, tale med folk og besøge dem. Du kan til at begynde med få hundrede og

halvtreds francs og din droskeregning betalt. Skal jeg tale med redaktøren om det?"

"Ja, gør det, det ville jeg gerne."

"Så hør en gang, spis til middag hos mig i morgen; der kommer en fem-seks mennesker, udgiveren, Walter og hans hustru, Jacques Rival, Norbert de Varenne, som du så for lidt siden, og en veninde af min kone. Er det en aftale?"

Duroy betænkte sig, han blev rød i hovedet og så forlegen ud. Endelig svarede han sagte:

"Sagen er, at … jeg har ingen ordentlige klæder."

Forestier blev forbavset: "Hvad for noget? Har du ingen kjole? Det var satans! Det er skam noget, man ikke kan undvære. I Paris, ser du, kan man bedre mangle en seng end en kjole."

Så stak han pludselig hånden ned i sin vestelomme og trak en håndfuld guldstykker op, han tog to tyvefrancsstykker og lagde dem hen foran sin tidligere kammerat, idet han i en hjertelig og fortrolig tone sagde: "Du kan give mig dem tilbage, når det passer dig. Lej dig eller køb på månedlig afbetaling de klæder, du behøver; få det ordnet, som du bedst kan, men kom i alle tilfælde til middag hos mig i morgen klokken halv otte, Rue Fontaine nr. 17."

Duroy stak forvirret pengene til sig og stammede: "Du er alt for elskværdig! Jeg takker dig mange gange, du kan være vis på, at jeg ikke skal glemme …"

Den anden afbrød ham:

"Ja, det er godt. Du vil vel nok drikke et glas øl til, ikke?" – Og han råbte: "Opvarter, to glas øl!"

Da de havde drukket ud, spurgte journalisten:

"Skal vi drive lidt omkring – har du en times tid endnu?"

"Ja, med fornøjelse."

De slog igen ind i retning af Madeleinekirken.

"Hvad kan vi nu finde på?" spurgte Forestier, "der påstås, at i Paris kan man altid få tiden slået ihjel – det er ikke sandt. Når jeg en aften har lyst til at drive lidt omkring, så ved jeg aldrig, hvor jeg skal gå hen. En tur i Boulogneskoven er kun morsom, når man er sammen med en dame, og det er ikke altid, at man har en ved hånden. Varietéerne kan måske more min urtekræmmer og hans bedre halvdel, men ikke mig. Hvad er der så tilbage? Intet. Vi burde have en sommerhave ligesom Parc Monceau, der skulle være åbent om aftenen, og man skulle kunne sidde under træerne og nyde kølige drikke, mens man hørte på noget god musik. Det skulle ikke være et forlystelsesetablissement i egentlig forstand, men et sted, hvor man kunne døse. Entréen måtte være høj for at tiltrække de smukke damer. Man skulle slentre op og ned i grusbelagte, elektrisk belyste alléer, og kunne sætte sig, hvor man ville for at lytte til musikken i kortere eller længere afstand. Vi har haft sådan noget i den retning tidligere hos Musard, men det var for meget estrade, for meget dansemusik. Det var heller ikke udstrakt nok, og der var for lidt skygge, for lidt mørke. Der måtte en væld og meget smuk have til. Det ville være storartet. Hvor har du lyst til at gå hen?"

Duroy blev forlegen og vidste ikke, hvad han skulle svare; endelig bestemte han sig:

"Jeg kender ikke Folies-Bergère. Det kunne jeg nok lide at se."

"Folies-Bergère, det var da en mærkelig idé," udbrød hans ledsager, "dér bliver vi stegt som i en bagerovn. Men det er lige meget, lad gå, der er altid morsomt."

De gjorde omkring og gik op ad Rue Faubourg-Montmartre til.

Bygningens strålende illuminerede facade kastede et stærkt skær ned over de fire gader, som løber sammen foran den. En række drosker holdt og ventede udenfor.

Forestier ville gå ind, men Duroy standsede ham: "Vi glemmer at tage billet."

Han svarede i en overlegen tone:

"Når du følges med mig, har du fri entré."

Da de kom hen til kontrollen, hilste de tre herrer, der sad, yderst høfligt på ham. Den midterste rakte ham hånden. Journalisten spurgte:

"Har De en ordentlig loge?"

"Ja, selvfølgelig, hr. Forestier."

Han tog mod nummeret, der blev leveret ham, og stødte en udpolstret fløjdør, prydet med kobberbeslag, op, og de var inde i salen.

En tåge af tobaksrøg lå som et fint slør over de fjerneste partier, scenen og den anden side af teatret. Og uophørligt steg tynde, hvidlige røgtråde i vejret fra alle de cigarer og cigaretter, som tilskuerne røg, den lette damp steg og steg, hobede sig sammen under loftet og dannede under den store kuppel en røgskyet himmel omkring lysekronen og over galleriet, som var fuldt af folk.

I den brede indgang ind til det cirkelrunde promenoir, hvor halvverdenens udpyntede skarer slentrer om mellem herrernes mørkklædte grupper, stod en flok kvinder og ventede på de ankommende foran en af de tre buffeter, bag hvilke der tronede tre falmede og sminkede falbydersker af drikkevarer og elskov.

De høje spejle bagved dem gengav deres rygge og de forbigåendes ansigter.

Forestier banede sig vej gennem grupperne hurtigt og overlegent som en mand, der har ret til at fordre respekt.

Han gik hen til en logeoplukkerske: "Loge nr. 17", sagde han.

"Denne vej, herre."

De blev lukket ind i en lille åben trææske, som var betrukket med rødt; så tæt ved hinanden, at man næppe kunne komme frem mellem dem, stod fire stole af samme farve. De to venner satte sig; til højre og venstre i en lang buelinje, der på hver side løb op til scenen, sad der i en række ganske lignende båse folk, hvoraf kun hovedet og brystet var synligt.

Oppe på scenen skiftedes tre unge mænd i stramtsiddende trikot, en høj, en middelhøj og en lille, til at gøre kunster i en trapez.

Den højeste trippede først frem med korte og rappe skridt, han smilte og hilste med en håndbevægelse, som om han sendte fingerkys ud til salen.

Armenes og benenes muskler tegnede sig tydeligt under hans trikot; han videde brystet ud for at skjule sin alt for fremstående mave; hans hoved lignede et frisørskilt, lige i midten af issen delte en omhyggelig skilning hans glinsende hår. Med et graciøst spring fik han fat på stangen, og hængende i hænderne svingede han rundt og rundt som et hjul, der er sat i fart; eller også holdt han sig i stive arme med kroppen rettet spændt, lige vandret ud i rummet, kun støttet til den faste jernstang med sine håndleds kraft.

Så sprang han ned, hilste på ny og gik under touche fra orkestret hen og stillede sig op med ryggen lænet mod en af

kulisserne, idet han i hvert af sine skridt passede godt på at vise hele benets muskulatur.

Den næste, der var mindre og tættere bygget, kom frem og gentog den samme øvelse, som den sidste derefter begyndte forfra under publikums stigende tilfredshed.

Duroy brød sig ikke om at følge med i, hvad der foregik på scenen. Han sad hele tiden med bortvendt hoved for at se ud i den store spadseregang, hvor der myldrede med herrer og offentlige pigebørn.

Forestier sagde til ham:

"Læg mærke til parkettet: lutter skikkelige borgere med deres kone og børn, godmodige tossehoveder, som virkelig er kommet for at se på forestillingen. I logerne boulevardherrer, enkelte artister og en del tvivlsomme damer; og bagved os, den besynderligste blanding i hele Paris. Hvad er det for mennesker? Læg en gang mærke til dem. Der er folk af alle slags, af alle stillinger og af alle kaster, men krapylet har overtaget. Der er embedsmænd fra banker og ministerier, handelsfolk, journalister, soutenører, officerer i civil, kjoleklædte levemænd, som har spist til middag ude og er faldet herind på vejen fra operaen til italienerne, og endnu en mangfoldighed af mistænkelige individer, der ikke lader sig indordne under en bestemt definition. Hvad kvinderne angår, så er der kun én type: nattegæsten fra *Café Américain*, pigebarnet, som tager til takke med en eller to louis, men som stadig spejder efter den flotte udlænding, der vil spendere fem; sine mere fortrolige omgangsvenner giver hun et lille vink, når hun er fri. Vi har set dem alle sammen i de sidste seks år; hver aften hele året rundt møder de op på de samme steder,

undtagen når de af hygiejniske grunde er blevet tvunget til et lille ophold i Saint-Lazare eller Lourcine."

Duroy hørte ikke længere efter. En af kvinderne havde stillet sig op lænet til deres loge og stirrede på dem. Hun var svær, med brunt hår, hendes teint var skjult under et lag hvid sminke, hendes sorte øjne var forlængede og understregede med tusch under et par uhyre, sværtede bryn. Hendes mørke silkekjole strammede over det alt for fyldige bryst, hendes malede læber, der var blodigrøde som et friskt sår, gav hende noget dyrisk, vildt, udfordrende, der alligevel virkede æggende.

Med et hovedkast kaldte hun en af sine forbipasserende veninder hen til sig, en lige så svær, rødlig blondine, og sagde til hende, højt nok til at blive hørt:

"Kan du se ham, den kønne der, hvis han vil ofre to louis på mig, så siger jeg ikke nej."

Forestier vendte sig smilende om og slog Duroy på knæet:

"Det var møntet på dig. Til lykke, min ven, du har nok held med dig."

Den forhenværende underofficer var blevet rød i hovedet. Uvilkårligt følte han i sin vestelomme efter de to guldstykker.

Tæppet var gået ned; orkestret spillede en vals.

"Skal vi gå lidt omkring?" foreslog Duroy.

"Som du vil."

De gik ud og blev straks revet med af strømmen. Trykkede, puffede, klemte og skubbede fra den ene side til den anden blev de trængt fremad med et hav af hatte foran sig. To og to sammen borede kvinderne sig uafbrudt gennem denne vrimmel af mænd, de snoede sig bag om rygge og albuer med

en lethed, som om de følte sig lige så hjemme og veltilpas som fiskene i vandet.

Henrykt lod Duroy sig drive med mængden, han indåndede med velbehag luften, der var forpestet af tobak, uddunstningerne fra de mange mennesker og kvindernes parfumer. Men Forestier svedte, pustede og hostede.

"Lad os gå ud i haven," sagde han.

De drejede til venstre og trængte sig ud i en slags overdækket have, der fik kølighed fra to store, smagløse springvand. Under takstræer og tujaer, der stod i baljer, sad herrer og damer og drak ved små jernborde.

"Et glas øl til?" spurgte Forestier.

"Ja, gerne."

De tog plads og så på det spadserende publikum. Af og til standsede en af "damerne" ved deres bord og spurgte med maskinmæssigt smil: "Byder De mig ikke en lille genstand med?" Og når Forestier svarede: "Jo, et glas vand fra springvandet," fjernede hun sig, idet hun mumlede: "Fy, sådan en gnier!"

Men den svære brunette, som for lidt siden havde stået og lænet sig til de to kammeraters loge, kom nu igen til syne, hun gik roligt og udæskende med armen stukket ind under sin lyse venindes. Det var virkelig et par pragtfulde kvinder og de fremhævede yderligere hinanden.

Da hun opdagede Duroy, smilede hun, som om de allerede med øjnene havde sagt hinanden en mængde hemmelige og fortrolige ting; og uden videre tog hun en stol, satte sig overfor ham og fik også sin veninde til at sætte sig; så bestilte hun med høj stemme: "Opvarter, to grenadines!"

Forestier sagde overrasket:

"Nå, du generer dig såmænd ikke."

Hun svarede: "Det er din ven, som har bedåret mig. Det er virkelig en køn fyr. Jeg tror, han kunne få mig til at gøre dumheder."

Duroy blev forlegen og vidste ikke, hvad han skulle sige. Han snoede sit overskæg og smilede flovt.

Opvarteren kom med den søde drik, som de to kvinder tømte i ét drag; så rejste de sig. Den mørke nikkede venskabeligt til Duroy, gav ham et let slag over armen med sin vifte og sagde til ham:

"Tak skal du have, min skat. Jeg har forresten kendt dem, der var mere veltalende."

De gik, vuggende i hofterne.

Forestier gav sig til at le:

"Nå, det må jeg sige, du forstår at gøre indtryk på damerne. Den egenskab skal du sørge for at dyrke, den kan bringe dig vidt."

Han tav lidt, så tilføjede han i en drømmende tone, som om han tænkte højt:

"Det er alligevel ad den vej, man kommer hurtigst frem her i verden."

Da Duroy stadig sad og smilte uden at svare, spurgte han:

"Bliver du her længere? Nu har jeg fået nok, jeg vil hjem i seng."

Den anden mumlede: "Ja, jeg bliver lidt endnu. Det er ikke så sent."

Forestier rejste sig: "Nå ja, så farvel. Vi ses altså i morgen, glem det nu ikke. Rue Fontaine nr. 17, klokken halv otte."

"Javel, det er en aftale. Farvel så længe og tak for i aften."

De trykkede hinandens hænder og journalisten gik. Så snart han var forsvundet, følte Duroy sig fri.

Han greb på ny tilfreds om de to guldstykker i sin lomme, så rejste han sig og gik ind i mængden, spejdende til alle sider.

Han fik snart øje på de to kvinder, den lyse og den mørke, der stadig slentrede hovmodige og tiggende om i mandfolkevrimlen.

Han gik lige hen imod dem, men da han var ganske nær ved dem, svigtede modet ham.

"Nå, har du fundet din tunge igen?" spurgte den mørke.

Han stammede:

"Ja, det manglede bare," og kunne ikke finde på mere at sige.

De var alle tre blevet stående midt i spadseregangen, og trængslen dannede hvirvel omkring dem.

Så spurgte hun pludselig:

"Går du med mig?"

Og han, der rystede af lidenskab, svarede brutalt:

"Ja, men jeg har kun tyve francs hos mig."

Hun smilede ligegyldigt:

"Det gør ingenting," og stak sin arm ind under hans til tegn på erobringen.

Da de forlod salen, regnede han ud, at han med de tyve francs, han havde tilbage, let kunne leje sig en selskabsdragt til middagen i morgen.

2

"Hr. Forestier, det er her, ikke sandt?"

"Jo, tredje sal til venstre."

Portneren havde svaret i en forekommende tone, hvori den agtelse, han følte for sin lejer, tydeligt skinnede igennem. Og Georges Duroy gik op ad trappen.

Han følte sig lidt genert, ængstelig og utilpas. Det var første gang i sit liv, at han var i selskabsdragt, og han var urolig for, at helhedsindtrykket af hans påklædning ikke skulle være tilfredsstillende. Han havde en fornemmelse af, at det var mangelfuldt i alle retninger, både støvlerne, som ikke var lakerede, men dog ganske elegante, da han koketterede med sin smukke fod, og manchetskjorten, der samme morgen var blevet købt i Louvre for fire francs halvtreds, og hvis alt for tynde bryst allerede var begyndt at knække. Hans andre skjorter, som han brugte til daglig, havde alle en eller anden skavank, og ikke en gang den mindst beskadigede havde han kunnet bruge.

Hans benklæder var lidt for vide og fremhævede ikke tilstrækkeligt benets form, de slog folder om læggene på ham og havde det afjaskede præg, som lejede klæder får på den person, der af tilfældet kaldes til at bære dem. Kun kjolen sad ikke dårligt, han havde været så heldig at finde en, der passede ham nogenlunde.

Han steg langsomt op ad trapperne med bankende hjerte og ængstelig til mode, især pintes han af frygten for at blive til latter; men pludselig opdagede han lige overfor sig en elegant klædt herre, der så lige på ham. De stod så tæt overfor hinanden, at Duroy uvilkårligt trådte et skridt tilbage. Så blev

han forbavset stående; det var sig selv, han så i et stort spejl, der på første sals trappeafsats dannede et perspektiv som et helt galleri. Det gav et sæt i ham af glæde, han tog sig langt bedre ud, end han havde troet.

Hjemme havde han kun et lille barberspejl og havde derfor ikke kunnet se sig selv i hel figur, og da han oven i købet meget vanskeligt havde kunnet komme til at se de forskellige stykker af sin for tilfældet anlagte dragt, havde han overdrevet dens mangler og plaget sig med den tanke, at han så latterlig ud.

Men nu, da han havde opdaget sin egen person i spejlet, havde han ikke en gang kunnet kende sig selv, han havde troet at stå overfor en fremmed, en selskabsherre, som han straks ved første øjekast havde fundet meget flot og elegant.

Og nu da han omhyggeligt studerede sit ydre, måtte han indrømme, at som helhed var indtrykket fuldt ud heldigt.

Så indøvede han sig som en skuespiller, der er i færd med at lære en rolle. Han smilede, strakte hånden frem til sig selv, gjorde gestus og søgte at udtrykke forskellige følelser: forundring, fornøjelse, anerkendelse; han forsøgte at finde de nuancer i smilet og de antydninger i blikket, der skal til for at være elskværdig overfor damer og lade dem forstå, at man beundrer og attrår dem.

En dør ud til trappen blev lukket op. Han blev bange for at blive overrasket og gav sig hurtigt til at gå højere op, angst for at en eller anden af hans vens gæster skulle have set ham stå der og spille komedie.

Da han var kommet op til anden sal, sagtnede han sine skridt for at se sig selv gå forbi. Hans holdning forekom ham ligefrem elegant. Han havde en smuk gang. Og en ubegrænset selvtillid

fyldte hans sjæl. Han skulle såmænd nok gøre lykke med et sådant ydre, sin resoluthed, sin uafhængighedstrang og sit brændende begær efter at komme frem. Han fik lyst til at løbe og springe, mens han fortsatte sin gang op til tredje sal. Han standsede foran det tredje spejl, snoede sit overskæg op med en bevægelse, der var blevet ham en vane, tog hatten af for at rette på håret og mumlede halvhøjt, som han ofte gjorde:

"Det var en udmærket opfindelse med de spejle." Så ringede han.

Døren blev lukket op næsten i samme øjeblik og han stod lige overfor en alvorlig, glatraget tjener i sort kjole og med en så ulastelig holdning, at Duroy igen følte sig forlegen uden at kunne forklare sig, hvorfra denne ubestemmelige forvirring stammede; måske var det fra en ubevidst sammenligning mellem snittet på deres klæder. Lakajen, der havde lakerede sko på, tog Duroys overfrakke, som han havde båret over armen for at skjule dens pletter, og spurgte:

"Hvem skal jeg melde?"

Og han råbte navnet ind bag en portiere, han trak til side ind til den stue, hvor gæsten skulle ind.

Men pludselig havde Duroy tabt sin sikkerhed, han følte sig helt lammet af frygt og snappede efter vejret. Han skulle nu gøre sit første skridt ind i det liv, han havde drømt om og længtes efter. Alligevel gik han fremad. En ung, lyshåret dame stod ganske alene i et stort værelse, der var rigt oplyst og fuldt af blomster som et drivhus.

Han blev forbløffet stående, helt og holdent forvirret. Hvem var den dame, som smilede ham i møde? Så kom han til at huske på, at Forestier var gift; og tanken om, at denne elegante,

smukke, blonde dame måtte være hans vens kone, berøvede ham hans sidste rest af fatning.

Han stammede: "Frue, jeg er ..."

Hun rakte ham hånden: "Jeg ved det, hr. Duroy. Charles har fortalt mig, at De traf hinanden i går aftes, og det glæder mig, at han havde den heldige indskydelse at bede Dem om at spise hos os i dag."

Han blev rød op over begge øren og vidste ikke, hvad han skulle sige; han følte, at han blev undersøgt fra top til tå, vejet og dømt.

Han havde lyst til at gøre en undskyldning, komme frem med en grund til at forklare manglerne i sin påklædning; men han fandt ingen og turde ikke berøre dette farlige spørgsmål.

Han satte sig i den lænestol, hun pegede på, og ved at mærke stolens bløde og elastiske fløjl bøjes under sig, ved at sidde magelig til rette dybt nede i den bekvemme og lækre stol, hvis polstrede ryg og arme gav ham en blid og behagelig støtte, fik han fornemmelsen af, at han gik ind til et nyt og herligt liv, at han tog noget skønt og vidunderligt i besiddelse, at han fik betydning, at han var frelst. Og han så på fru Forestier, hvis blik ikke et øjeblik havde forladt ham.

Hun var klædt i en sart blå kashmirskjole, der fremhævede hendes smidige figur og fyldige bryst.

De nøgne arme og den blottede hals dukkede frem af et brus af kniplinger, som omgav de korte ærmer og livets udskæring. Hendes hår var strøget højt op på hovedet, det krøllede svagt i nakken og lagde en let sky af blonde dun over halsens øverste parti.

Duroy blev roligere under hendes blik, som, uden at han vidste hvorfor, mindede ham om pigebarnets, han den foregående aften havde mødt i Folies-Bergère. Hendes øjne var grå, af en egen azurgrå tone, som gav dem et ejendommeligt udtryk; hun havde en smal næse, fulde læber, en lidt for kødfuld hage, alt i alt et uregelmæssigt, men forførende ansigt, der på samme tid var elskværdigt og en lille smule ondskabsfuldt. Det var et af den slags kvindeansigter, hvori hver eneste linje har sin særegne ynde og synes at have sin særlige betydning, hvori hver eneste bevægelse forekommer én at ville sige eller skjule noget.

Efter en kort pause spurgte hun ham:

"Har De været længe i Paris?"

Han svarede, mens han lidt efter lidt fik herredømmet over sig selv tilbage:

"Kun nogle måneder, frue. Jeg er ansat ved jernbanen, men Forestier har givet mig håb om, at jeg ved hans hjælp kunne komme ind i journalistikken."

Hun smilede igen, tydeligere og mere velvilligt end før, og svarede med dæmpet stemme:

"Ja, det ved jeg."

Det havde ringet på ny. Tjeneren meldte:

"Fru de Marelle."

Det var en lille mørkhåret dame, en udpræget brunettetype.

Hun kom ind med spændstige skridt, en ganske enkel mørk dragt sluttede stramt og glat om hele hendes skikkelse. Kun en rød rose, der var stukket i hendes sorte hår, henledte med magt opmærksomheden på hende, den syntes at markere hendes ydre, fremhæve det særlige i hendes type og give hende den stærke og livlige tone, hun behøvede.

En lille pige i kort kjole fulgte efter hende. Fru Forestier gik dem hurtigt i møde:

"God dag, Clotilde!"

"God dag, Madeleine."

De omfavnede hinanden. Så rakte barnet med en anstand som en voksen dame sin pande frem og sagde:

"God dag, kusine."

Fru Forestier kyssede hende, så præsenterede hun: "Hr. Georges Duroy, en god ven af Charles. Fru de Marelle, min veninde og en lille smule min slægtning." Hun tilføjede: "De må vide, at her hos os er tonen ganske ligefrem uden nogen som helst ceremonier. Jeg håber, De vil være lige sådan."

Den unge mand bukkede.

Men på ny gik døren op, og en lille tyk herre i rundbuestil kom ind, ved armen havde han en smuk, slank dame, som var højere end han og meget yngre; hun førte sig elegant, og der var noget alvorligt og værdigt udbredt over hele hendes skikkelse. Det var Walter, deputeret, penge- og forretningsmand, jøde, stammende fra det sydlige Frankrig, udgiver af *La Vie Française*, og hans hustru, født Basile-Ravalau, datter af bankieren af dette navn.

Efter dem kom slag i slag Jacques Rival, som var klædt med udsøgt elegance, og Norbert de Varenne, hvis kjolekrave lyste blankt og fedtet af at gnides mod hans lange hår, der nåede ham til skulderen og dryssede enkelte hvide skæl ud over det sorte klæde.

Hans slips var sjusket bundet og så ikke ud til at være på for første gang. Han skred frem med en gammel kavalers skabagtige koketteri, tog fru Forestiers hånd og trykkede et kys

på den. Ved den bevægelse, han gjorde, idet han bøjede sig, bredte hans lange hår sig som et vandfald ud over den unge frues blottede arm.

Så kom endelig Forestier og gjorde undskyldninger for, at han var blevet forsinket. Han var blevet holdt tilbage på bladet på grund af historien med Morel. Morel, der var radikal deputeret, havde interpelleret regeringen angående en anmodning om et lån til hjælp ved Algiers kolonisation.

Tjeneren meldte: "Der er serveret."

De gik ind i spisestuen.

Duroy fik plads imellem fru de Marelle og hendes datter.

Han følte sig igen forlegen og var bange for at begå en eller anden forsyndelse mod den korrekte benyttelse af gaffel, ske eller glas. Der stod fire glas ved hver kuvert. Det ene af dem havde en lyseblå farvetone; hvad skulle der mon drikkes af det?

Der blev ikke sagt noget, mens suppen blev spist. Så spurgte Norbert de Varenne:

"Har De læst denne Gauthier-proces? Det er en underlig historie!"

Og dette ægteskabsbrud, der yderligere stod i forbindelse med en pengeafpresning, blev indgående drøftet. Der blev ikke talt om det, således som man i familiekredse snakker om ting, der har stået i bladene, men således som man mellem læger taler om sygdomme eller mellem grønthandlere om grøntsager. De var hverken forargede eller forbavsede over det, der var sket; med en faglig nysgerrighed og en ophøjet ligegyldighed for selve forbrydelsen søgte de at udfinde de hemmelige, dybere liggende bevæggrunde. De prøvede på at definere handlingernes oprindelige udspring, og fastslå de

hjernefænomener, som havde fostret spiren til dramaet, der blev betragtet som en speciel sindstilstands videnskabelige resultat. Også damerne blev ivrige i dette psykologiske arbejde. Andre nyligt hændte begivenheder blev ligeledes undersøgte, kommenterede, vendt og drejet i alle deres faser, og vejet efter deres værdi med det praktiske blik og den særlige synsmåde, der er egen for alle de nyhedsfalbydere, hvis livsopgave det er at stykke den menneskelige komedie ud i linjebetalte spalter; det mindede aldeles om den måde, hvorpå de handlende undersøger, drejer og vejer de genstande, de udleverer til kunderne.

Så faldt talen på en duel, og Jacques Rival tog ordet. Det var hans specialitet; ingen anden kunne behandle det spørgsmål.

Duroy turde ikke indføre et ord. Af og til så han på sin borddame, hvis runde hals og skuldre blændede ham. Nedenfor hendes øre hang der en diamant i en guldtråd, den lignede en vanddråbe, som gled ned ad hendes hud. Fra tid til anden kom hun med en bemærkning, der kaldte smilet frem på alles læber. Hun var sød, morsom og kom med kvikke og uventede indfald; med erfaren forfløjenhed så hun sorgløst på tingene og bedømte dem med en let, lidt skeptisk velvilje.

Duroy bestræbte sig forgæves for at finde på en eller anden kompliment, han kunne sige hende, men da det ikke kunne lykkes ham, tog han sig af hendes datter, skænkede i hendes glas og holdt fadene for hende. Barnet, som var meget stivere end moderen, takkede ham med alvorlig stemme og små afmålte hovedbøjninger: "De er meget elskværdig, min herre," og lyttede for resten med en lille gammelklog mine til, hvad de voksne talte om.

Middagen var særdeles god og de kom efterhånden alle i godt humør. Walter spiste som en tærsker, han talte næsten ikke og vurderede på skrå under sine briller de retter, der bødes ham. Norbert de Varenne holdt ham stangen, fra tid til anden spildte han nogle dråber sauce ned på sit skjortebryst.

Forestier vågede smilende og agtpågivende over det hele, og vekslede forstående blikke med sin kone, som med en kammerat i et vanskeligt arbejde, der går efter ønske.

Ansigterne blev røde og stemmerne tykke. Hvert øjeblik spurgte tjenerne dæmpet i øret på gæsterne:

"Corton eller Château-Laroze?"

Duroy havde fundet smag i Cortonen og han lod hver gang sit glas fylde. Han kom i en oprømt og behagelig stemning, en følelse af glæde og varme steg fra hans mave op til hans hoved, løb langs hans lemmer og bemægtigede sig ham helt og holdent. Han følte sig gennemtrængt af et fuldstændigt velvære, både åndeligt og legemligt.

Han fik lyst til at tale, til at gøre sig bemærket, til at skaffe sig øren og vinde bifald ligesom de andre herrer, hvis mindste udtalelser øjensynlig blev betragtet som en nydelse.

Konversationen, som hele tiden var blevet fortsat, som havde kædet den ene tankerække til den anden, som gennem en ubetydelighed, et enkelt ord var sprunget fra det ene emne til det andet, kom nu, efter at have drejet sig om alle dagens begivenheder og i forbigående berørt tusinde spørgsmål, tilbage til Morels interpellation i Deputeretkammeret om Algiers kolonisation.

Walter benyttede en pause mellem to retter til at komme med nogle spøgende bemærkninger, han så på alt med en flegmatisk

og uforstyrrelig skepsis. Forestier fortalte indholdet af den artikel, han havde skrevet til næste dag. Jacques Rival mente, at det bedste ubetinget ville være en militærisk overledelse med jordlodder til uddeling til de officerer, som havde gjort tredive års tjeneste i kolonien.

"På denne måde," sagde han, "ville der kunne skabes et levedygtigt samfund af folk, som allerede for længst har lært at kende og elske landet, som kan sproget, og som er fuldkommen inde i alle de vigtige lokale forhold, hvor en nyankommen ufejlbarligt må gribe fejl."

Norbert de Varenne afbrød ham:

"Ja, de ville vide besked om alt – undtagen landets dyrkning. De ville nok kunne arabisk, men ikke have fjerneste begreb om, hvorledes man prikler roer eller sår korn. De ville forstå sig udmærket på fægtning, men ikke spor på gødning. Nej, dette nye land burde tværtimod stå vidt åbent for alle. Så ville de dygtige nok kunne bane sig vej, de andre måtte bukke under. Det er den lov, et samfund bygges over."

Der blev en kort pause. De fleste havde et smil på læben.

Georges Duroy åbnede munden og sagde, lige så forundret over lyden af sin egen stemme, som om han aldrig havde hørt sig selv tale:

"Hvad der mangler mest dernede, det er gode jorder. De virkelig frugtbare ejendomme er lige så dyre som i Frankrig og er opkøbt af hovedrige parisere, som finder det fordelagtigt at anbringe deres penge på den måde. De rigtige kolonister, de fattige, de, som er udvandret for at skaffe sig brødet, bliver drevet ud i ørkenen, hvor der intet kan vokse, fordi der mangler vand."

Alle så på ham. Han følte, at han blev rød i hovedet. Walter spurgte:

"De kender Algier, hr. Duroy?"

Han svarede: "Ja, det gør jeg. Jeg har været der i næsten to et halvt år og opholdt mig i alle tre provinser."

Norbert de Varenne glemte pludselig helt Morel-affæren og gav sig til at spørge ham ud om nogle kulturforhold, han havde hørt omtale af en officer. Det drejede sig om den besynderlige lille republik Mzab, som lå midt ude i Sahara, i den allertørreste del af den brændende hede strækning.

Duroy havde to gange været i Mzab, og han beskrev sæderne og skikkene i dette mærkelige land, hvor vanddråberne vejes op med guld, hvor hver enkelt af indbyggerne er forpligtet til at tage del i alle offentlige arbejder, og hvor redelighed i handel og vandel er langt større end hos noget civiliseret folk.

Han talte med en vis pralende livlighed, opildnet af vinen og af sit ønske om at gøre et godt indtryk; han fortalte anekdoter fra sin soldatertid, småtræk fra arabernes liv og historier fra krigen. Han fandt endog enkelte malende udtryk, der gav et godt billede af de nøgne og gule egnes uendelige trøstesløshed under solens fortærende flamme.

Alle damerne havde deres blikke rettet mod ham. Fru Walter sagde halvhøjt med sin slæbende stemme:

"De måtte kunne skrive en udmærket række artikler over Deres erindringer derovre fra."

Walter så hen på den unge mand over sine brilleglas, som han plejede at gøre, når han rigtigt skulle se på et ansigt. Mad så han på under brillerne.

Forestier greb øjeblikket:

"For lidt siden talte jeg til Dem, kære hr. redaktør, om min ven Georges Duroy og bad Dem om at lade mig få ham til hjælp til at skaffe politiske nyheder. Siden Marambot er gået fra os, har jeg ingen, som jeg kan betro til at hente vore vigtige og fortrolige oplysninger, og bladet lider under det."

Walter blev alvorlig og satte sine briller bedre til rette for rigtig at se Duroy lige ind i ansigtet. Så sagde han:

"Jeg tvivler ikke om, at hr. Duroy er en meget original begavelse. Hvis han vil komme op til mig i morgen klokken tre, kan vi tale nærmere om sagen og få den i orden."

Han tav lidt, så henvendte han sig til den unge mand:

"Men lad os straks få en lille række kvikke artikler om Algier. De kan fortælle Deres erindringer og flette kolonispørgsmålet ind i dem, ligesom De nu gjorde. Det er aktuelt, ganske overordentlig aktuelt, og jeg er vis på, at det vil falde fuldstændig i vore læseres smag. Men De må skynde Dem! Jeg må have den første artikel i morgen eller i overmorgen, mens diskussionen i Deputeretkammeret endnu er i fuld gang og sagen har publikums interesse."

Fru Walter tilføjede med den alvorsfulde bevågenhed, som hun lagde ind i alt, hvad hun sagde, og som gav hvert af hendes ord et udtryk af en særlig gunstbevisning:

"Ja, og De har en glimrende titel: *En afrikansk jægers erindringer*, ikke sandt, hr. Norbert?"

Den gamle digter, der først sent havde tilkæmpet sig sin berømmelse, afskyede og frygtede alle nye kræfter, han svarede tørt:

"Ja, udmærket, hvis bare fortsættelsen bliver i samme tone, for dér ligger den store vanskelighed, det gælder om at holde

den rigtige tone, aldeles ligesom i musikken."

Fru Forestier omfattede Duroy med et smilende beskytterblik, et kenderblik, der syntes at sige: "Du kommer nok frem." Fru de Marelle havde gentagne gange vendt sig om imod ham, og diamanten i hendes øre skælvede uden ophør, som om den fine vanddråbe skulle til at løsne sig og falde.

Den lille pige sad stadig lige værdig og ubevægelig med hovedet bøjet over sin tallerken.

Tjeneren gik bordet rundt og skænkede Johannisberger i de blå glas, og Forestier udbragte en skål, som han rettede til Walter:

"Held og lykke gennem lange tider for *La Vie Française*!"

Alle hilste hen imod udgiveren, der smilende tog imod, og Duroy, som var beruset af sin triumf, tømte sit glas i ét drag. Han syntes, at han lige så godt kunne have tømt et helt fad, spist en okse eller kvalt en løve. Han følte en overmenneskelig kraft i sine lemmer og hans sind var fyldt af en uovervindelig beslutning og et håb uden grænser. Fra nu af hørte han til blandt disse mennesker, han havde skaffet sig fodfæste, erobret sig en plads iblandt dem. Hans blik dvælede ved deres ansigter med en hidtil ukendt selvtillid, og for første gang vovede han at henvende ordet til sin borddame:

"De har de smukkeste ørenringe, frue, jeg nogensinde har set."

Hun vendte sig smilende om mod ham:

"Det er min egen idé; jeg har selv fundet på at hænge diamanterne op ved enden af en tråd. Ser det ikke aldeles ud, som om det var en dugdråbe?"

Han sagde dæmpet, forvirret over sip dristighed og angst for at sige dumhed:

"Det er ganske henrivende … men øret lader også indfaldet komme til sin ret."

Hun takkede ham med et af de strålende kvindeblikke, som trænger helt ind i sjælen.

Han drejede hovedet og mødte atter fru Forestiers øjne, der stadig lige velvilligt hvilede på ham, men han troede denne gang i deres udtryk at læse noget, der kunne tydes som en levende morskab og en skælmsk opmuntring.

Alle herrerne talte nu i munden på hinanden med store armbevægelser og højrøstede stemmer; de drøftede den store plan om en underjordisk jernbane under Paris. Emnet blev ikke udtømt før ved slutningen af desserten, da hver enkelt havde en hel mængde ting at berette om de langsomme befordringsmidler i Paris, om de mangelfulde sporvogne, de kedelige omnibusser og de uforskammede droskekuske.

Endelig rejste de sig fra bordet og selskabet forlod spisestuen for at gå ind i de andre værelser og drikke kaffe. Duroy bød for spøg den lille pige armen. Hun takkede ham alvorligt og hævede sig på tåspidserne for at kunne nå at lægge sin hånd på sin kavalers arm.

Da de trådte ind i dagligstuen, havde han igen den samme fornemmelse af at komme ind i et drivhus. Høje palmer udfoldede deres blade i alle stuens fire hjørner, de nåede helt op til loftet og bredte sig deroppe som springvand.

På hver side af kaminen rankede sig to søjleslanke gummitræer, hvis mørkegrønne blade trinvis overskyggede hinanden, og på klaveret var anbragt to sjældne og ukendte

planter, som var helt dækkede med blomster, den ene var ganske rosenrød, den anden helt hvid, de så ud, som om de var kunstige, de var alt for usandsynlige, alt for skønne til at være virkelige.

Luften derinde var frisk og gennemtrængt af en svag, sød vellugt, som det ikke var muligt at definere eller give navn.

Den unge mand, som var blevet mere herre over sig selv, tog nu værelset bedre i øjesyn. Det var ikke stort, og intet tiltvang sig opmærksomhed uden netop planterne; der var ingen stærke, trættende farver, man følte sig tilpas derinde, i hvile og ro. Stuen omsluttede én blidt og behageligt som en kvindes kærtegn.

Væggene var betrukket med et gammeldags stof i en falmet violet tone, oversået med små gule silkeblomster af størrelse som fluer.

Portierer af gråblåt klæde, hvori der med silke var broderet enkelte røde valmuer, faldt ned omkring dørene; og stole af alle former og af alle størrelser stod tilsyneladende planløst spredt rundt om i stuen, chaiselonger, kæmpe- eller miniature-lænestole, puffer og taburetter mellem hinanden, de var betrukket med silke i Louis Seize-stil eller med smukt utrechterfløjl, creme i bunden med granatfarvede mønstre.

"Drikker De kaffe, hr. Duroy?"

Fru Forestier rakte ham en kop; hun havde stadig det samme venskabelige smil om sine læber.

"Ja, mange tak, frue."

Han tog imod koppen, og idet han ængsteligt bøjede sig for med sølvtangen at tage et stykke sukker i skålen, som den lille pige bød omkring, sagde den unge frue halvhøjt til ham:

"Sørg for at vise Dem opmærksom mod fru Walter."

Så gik hun videre, inden han havde kunnet svare et ord.

Han drak først sin kaffe, da han var bange for at tabe koppen; da det var besørget, følte han sig lettere til mode og gav sig til at spekulere over, hvorledes han skulle bære sig ad med at nærme sig til sin nye chefs frue og indlede en samtale med hende.

Pludselig opdagede han, at hun sad med sin tomme kop i hånden og ikke vidste, hvor hun skulle sætte den, da der ikke stod noget bord i nærheden af hende. Han skyndte sig hen til hende:

"Tillader De, frue?"

"Tak, hr. Duroy!"

Han skilte hende af med koppen; så vendte han tilbage:

"Hvis De vidste, frue, hvilke nydelsesrige timer *La Vie Française* har skaffet mig i den tid, jeg levede i ørkenen. Det er virkelig den eneste avis, man kan læse, når man er uden for Frankrig; den er mere litterær, mere åndfuld og langt mindre ensformig end alle de andre. Alt muligt behandles i det blad."

Hun smilede med elskværdig ligegyldighed og svarede alvorligt:

"Min mand har også gjort sig megen umage for at skabe en bladtype, som kunne svare til alle nutidens krav."

Og de kom i nærmere samtale. Han bevægede sig i lette godtkøbsfraser, men hans stemme havde en blød, vellydende klang, hans blik ejede en egen ynde og hans overskæg var i besiddelse af en uimodståelig bedårende evne. Nydelig og krøllet, blond med et svagt rødligt skær og en lidt blegere tone i de opad snoede spidser krusede det sig om hans læber.

De talte om Paris, om dets omegn, om Seine-bredderne, om badesteder, om sommerens fornøjelser og om alle de mange intetsigende ting, som man kan blive ved at snakke om i det uendelige, uden at det tager på hjernen.

Så kom Norbert de Varenne hen imod dem med et glas likør i hånden, og Duroy trak sig beskedent tilbage.

Fru de Marelle, som havde siddet og talt med fru Forestier, kaldte på ham:

"Nå, så De vil forsøge Dem som journalist," gik hun lige løs på spørgsmålet.

Han svarede først med at omtale sine planer i løselige, ubestemte udtryk, så genoptog han med hende den samtale, han lige havde ført med fru Walter; men nu da han bedre beherskede sine emner, viste han sig mere overlegen og indflettede behændigt, som om de var hans egne, de bemærkninger, han lige havde hørt. Og hele tiden så han ind i hendes øjne, som for at give alt, hvad han sagde, en dybere betydning.

Hun på sin side fortalte ham anekdoter, let og livligt som den kvinde fortæller, der ved, at hun er åndfuld og vil være morsom. Lidt efter lidt blev hun mere fortrolig overfor ham, hun lagde sin hånd på hans arm og sænkede stemmen, så at de ligegyldige ting, hun sagde ham, kom til at tage sig ud, som om det var noget særligt, hun betroede ham. De flygtige berøringer med den unge kvinde, som tog sig så varmt af ham, opflammede hans indre. Han ønskede, at han straks, lige med det samme kunne få lejlighed til at opofre sig for hende, forsvare hende, vise hende, hvad han duede til, og den langsomhed, han gav sine svar med, røbede tydeligt, hvor optaget hans tanker var.

Men pludselig uden nogen som helst anledning kaldte fru de Marelle:

"Laurine!"

Den lille pige kom hen til dem.

"Sæt dig der, mit barn, du kunne let blive forkølet henne ved vinduet."

Duroy blev grebet af en vild lyst til at kysse den lille pige, som om noget af dette kys ville kunne overføres på moderen.

I en galant og faderlig tone spurgte han:

"Vil De tillade mig at give Dem et kys, frøken?"

Barnet så forbavset op på ham. Fru de Marelle lo og sagde:

"Svar ham: nu må De nok, hr. Duroy, men senere hen kan det ikke lade sig gøre."

Duroy satte sig straks ned, tog Laurine op på sit knæ og berørte med sine læber barnets bløde bølgende hår.

Moderen blev forbavset.

"Tænk, hun løber ikke sin vej. Ellers lader hun sig kun kysse af damer. De må jo være uimodståelig, hr. Duroy."

Han rødmede uden at svare og gyngede forsigtigt den lille pige på sit knæ.

Fru Forestier kom hen til dem og udstødte et råb af forundring:

"Nej, se, Laurine er jo blevet helt tam. Hvilket mirakel!"

Også Jacques Rival nærmede sig med en cigar i munden, men Duroy rejste sig for at gå; han var bange for ved et eller andet ubehændigt ord at komme til at ødelægge, hvad han havde udrettet, forstyrre sit påbegyndte erobringsværk.

Han bukkede, trykkede varsomt de små hænder, damerne rakte ud imod ham, og rystede kraftigt herrernes. Han lagde

mærke til, at Jacques Rivals var tør og varm og hjerteligt gengældte hans tryk, mens Norbert de Varennes var kold og klam og hurtigt gled bort mellem hans fingre; Walters var kølig og blød, uden energi og uden udtryk, Forestiers var fed og fugtigt hed. Hans ven sagde dæmpet til ham:

"I morgen klokken tre. Glem det nu ikke."

"Nej, du kan være ganske rolig."

Da han igen var ude på trappen, havde han lyst til at løbe ned ad den, så voldsomt glad var han, og han tog to trin ad gangen; men pludselig fik han i det store spejl på anden sal øje på en travl herre, som kom ham hoppende i møde, og han standsede brat og skammede sig, som om han var blevet grebet på fersk gerning.

Så så' han længe på sig selv og blev helt betaget over, hvor køn han i grunden var. Han smilede velvilligt til sig selv og tog afsked med sit billede med en dyb ceremoniel hilsen, således som man hilser på folk, man har respekt for.

3

Da Georges Duroy var kommet ned på gaden, var han ikke straks på det rene med, hvad han skulle tage sig for.

Han havde lyst til at løbe, til at drømme, til at drive omkring og tænke på sin fremtid, mens han indåndede den milde natteluft; men tanken om den række artikler, som Walter havde bedt ham om, forfulgte ham, og han besluttede at gå lige hjem til sig selv for straks at sætte sig til arbejdet.

Han gik med lange skridt, kom hurtigt op til den ydre boulevard og fulgte den lige til Rue Boursault, hvor han boede. Det var et seksetages hus, befolket med en snes fattige arbejder- og småborgerfamilier; mens han gik op ad trappen og med sin vokstændstik belyste de smudsige trin, hvor det flød med sammenkrøllet papir, cigaretstumper og køkkenaffald, blev han grebet af en kvalmende fornemmelse af modbydelighed og følte en heftig trang til at komme bort, komme et andet sted hen, bo sammen med rige folk, i en ren ejendom med tæpper op ad trapperne. En grim stank af mad og mennesker, blandet med lugten fra aftrædelsesrummene, en rådden stank af snavs og skimlede vægge, fyldte hele huset fra øverst til nederst.

Den unge mands værelse lå på femte sal og vendte ud mod en slags dyb afgrund, Vestbanens lavtliggende terræn, lige over det sted, hvor tunnellen ved Batignolles banegård åbner sig. Duroy lukkede sit vindue op og lænede sig ud, støttet til det lave rustne vinduesgitter.

Neden under ham, på bunden af det mørke svælg, lyste tre faste røde signaler som glødende rovdyrøjne; længere borte sås

flere og endnu længere borte endnu flere. Hvert øjeblik lød en kortere eller længere fløjten ud i natten, snart ganske nær, snart næsten uhørligt, langt ude fra Asnières-kanten. Der var forskelligt tonefald i disse signallyde, ligesom i kaldende stemmer. En af dem kom nærmere, uafbrudt udstødende sit klagende skrig, der fra sekund til sekund voksede sig stærkere, og snart dukkede et stort hvidt lys frem, det fo'r afsted med fuld fart og med en raslende larm, og Duroy så den lange række waggoner bore sig ind i tunnellen og forsvinde.

Så sagde han til sig selv:

"Nå, nu til arbejdet!"

Han stillede sit lys på bordet, men da han skulle til at skrive, opdagede han, at han kun havde brevpapir hjemme.

Det fik være det samme, han kunne godt bruge det, når han lukkede arket op i hele dets bredde. Han dyppede sin pen i blækhuset og skrev øverst på papiret med sin smukkeste skrift:

En afrikansk jægers erindringer.

Så søgte han efter en begyndelse til den første sætning.

Han blev siddende med panden støttet mod sin hånd og øjnene fæstet på den hvide firkant foran ham.

Hvad skulle han sige? Han kunne ikke mere finde noget af alt det, han for lidt siden havde fortalt, ikke en anekdote, ikke en begivenhed, slet ingen ting. Pludselig fik han en idé: "Jeg vil begynde med min afrejse," og han skrev:

"Det var i året 1874 omkring den femtende maj, på det tidspunkt, da det udmattede Frankrig hvilede ud efter rædselsårets ulykker …"

Han stoppede, det var ham ikke muligt at få fat på nogen overgang til det, der så skulle komme, skildringen af, hvorledes han gik om bord, hans rejse og hans første indtryk.

Efter ti minutters overvejelse besluttede han at lade indledningen ligge til næste dag og straks gå lige til beskrivelsen af Algier.

Og han skrev på sit papir:

"Algier er en fuldstændig hvid by ..." Mere lykkedes det ham ikke at frembringe. I sin erindring så han tydeligt for sig den smukke lyse stad, der som en kaskade af flade huse sænkede sig fra det øverste af bjerget lige ned til havet, men han kunne ikke finde et eneste ord for at udtrykke, hvad han havde set og følt.

Ved en kraftanstrengelse fik han tilføjet: "Den er til dels beboet af arabere ..."

Så kastede han pennen fra sig på bordet og rejste sig.

På den smalle jernseng, hvor hans legeme havde dannet en hulning, lå hans daglige klæder og flød dér, hvor han i skyndingen havde smidt dem; slidte, trætte, hæslige og sammenfaldne så de ud, ligesom de pjalter, der ligger i "La Morgue". På en stråstol stod hans høje hat, hans eneste hat, og syntes at byde sig frem til en almisse.

Det tarvelige grå tapetpapir med de blå blomster på væggene havde lige så mange pletter som blomster, gamle, mistænkelige pletter, hvis oprindelse det var vanskeligt at gøre rede for, knuste væggedyr, mærker efter fedtede fingre eller skum, som under vaskningen var sprøjtet op fra vandfadet. Det lugtede af fattigdom, Paris' lejede fattigdom. Og han gennemrystedes af raseri mod det kummerlige liv, han hidtil havde ført. Han sagde

til sig selv, at han måtte ud af det, nu straks; allerede næste dag måtte det være slut med denne elendige tilværelse.

En brændende trang til arbejde besjælede ham på ny, han satte sig igen hen ved bordet og gav sig til at lede efter sætninger, som kunne gengive Algiers ejendommelige og dårende skønhed, Algier, forkammeret til det dybe og hemmelighedsfulde Afrika, de vilde negres og omstrejfende araberstammers Afrika, det ukendte og lokkende land, hvis vidunderlige dyr, der synes skabt for en eventyrverden, fremvises for os i vore offentlige haver: strudse, mærkelige hønsearter, lette gazeller, springske geder, forbløffende og komiske giraffer, alvorsfulde kameler, uhyre næsehorn, plumpe flodheste og gorillaerne, menneskets uhyggelige brødre.

Han følte tågede tanker vågne i sig; han kunne måske talende have udviklet dem; men han formåede ikke at forme dem i skrevne ord. Hans evners brist gjorde ham febrilsk, han rejste sig igen, hans hænder var klamme af sved og blodet hamrede i hans tindinger.

Hans blik faldt på hans vaskerkones regning, som portneren havde bragt op samme aften, og han blev pludselig grebet af en mørk fortvivlelse. På et sekund var hele hans glæde, hele hans selvtillid og al hans tro på fremtiden forsvundet. Det var forbi, alt var forbi, han ville ikke være i stand til at udrette noget; han følte sig tom, uduelig, unyttig, lukket ude.

Og han gik atter hen og lænede sig ud ad vinduet, i samme øjeblik som et tog med et brat og voldsomt bulder fo'r ud fra tunnellen. Det jog afsted over marker og enge, ud mod havet. Og tanken om hans forældre vågnede i Duroys hjerte.

Dette tog ville passere nær forbi dem, kun et par mil fra deres hus. Han så det for sig, det lille hus højt oppe på bakken, lige i udkanten af landsbyen Canteleu, med udsigt over Rouen og den brede Seinedal.

Hans fader og moder holdt en lille kro, hvor forstædernes småkårsfolk inde fra Rouen om søndagen tog ud og spiste frokost. *Den smukke Udsigt* hed den. De havde villet gøre en fin herre ud af deres søn og havde sat ham i latinskolen. Da han havde gået sin studietid igennem og to gange forgæves havde prøvet på at tage sin eksamen, var han gået ind i tjenesten i det håb at blive officer, oberst, general. Men længe før hans fem år var gået, var han blevet led og ked af militærlivet og drømte kun om at gøre sin lykke i Paris.

Så snart hans tid var udløbet, var han taget dertil til trods for faderens og moderens bønner, de havde for længst opgivet deres højtflyvende drømme og havde nu kun det ene ønske at beholde ham hjemme. Men han på sin side håbede stadig på en fremtid; han skimtede i det fjerne sejren, han skulle nå gennem en række hændelser, som endnu lå i forvirret tåge i hans bevidsthed, men som han nok skulle forstå at gøre til virkelighed og drage nytte af.

Mens han lå ved regimentet havde han altid haft en høj stjerne hos det andet køn. Foruden de almindelige, letkøbte garnisonsoplevelser, havde han også haft et par eventyr et par trin højere op ad samfundsstigen, idet han havde forført en skatteopkrævers datter, som havde villet forlade alt for at følge ham, og en sagførers hustru, som havde forsøgt at drukne sig af fortvivlelse, da han forlod hende.

Hans kammerater sagde om ham:

"Han er en lun fyr, han forstår at bore sig frem, han skal nok få sit på det tørre."

Og han havde lovet sig selv ikke at gøre deres ord til skamme.

Hans medfødte normanniske samvittighed, som var blevet afstumpet i det daglige liv i garnisonen, slappet ved de eksempler på ulovlige plyndringer, selvtagne indtægter og mistænkelige kneb, han havde haft for øje i Afrika, og samtidig blændet af de æresbegreber, som er gængse i hæren, af soldaternes pralerier, af overdreven patriotisme, af underofficerernes svulstige historier, og af den glorie, som stråler om hele standen, var efterhånden blevet omformet til en slags æske med tredobbelt bund, hvori der var lidt af alt.

Men op over det alt sammen ragede ønsket om at komme frem højt i vejret.

Uden selv at lægge mærke til det var han, således som han gerne plejede det om aftenen, faldet hen i drømmerier. Han forestillede sig et vidunderligt kærlighedseventyr, der med ét slag førte ham lige til virkeliggørelsen af alle hans forhåbninger. Han blev gift med en rig bankiers eller en meget fornem mands datter, som han tilfældigt havde mødt og straks erobret ved første øjekast.

Han blev vækket af sine drømme ved en skærende fløjten fra et lokomotiv, der ganske alene kom ud fra tunnellen, som en mægtig kanin af sin jordhule, og for fuld damp løb hen ad skinnerne til maskinremisen for at begive sig til hvile.

Det ubestemte, glade håb, der stadig boede i hans sind, fik igen overtaget, og på lykke og fromme kastede han et fingerkys ud i natten, et elskovskys til billedet af den kvinde, han ventede

på, et længselskys mod den lykke, han tragtede efter. Så lukkede han sit vindue og begyndte at klæde sig af, idet han mumlede:

"Å skidt, jeg er nok bedre oplagt i morgen tidlig. Jeg er ikke rigtig klar i hovedet i aften. Måske har jeg også drukket lidt for meget. Det er ikke den bedste tilstand at arbejde i."

Han gik i seng, slukkede lyset og sov næsten straks ind.

Han vågnede tidligt, som man altid gør de dage, hvor en stor glæde eller en stor bekymring venter på én. Han sprang ud af sengen og gik hen og lukkede vinduet op, for, som han plejede at sige, at få sig en god kop frisk luft.

Husene i Rue de Rome lige overfor ham på den anden side af jernbanens brede svælg lå badet i solopgangens strålende skær, som om de var malet med hvidt lys. Langt borte, til højre, kunne han se Argenteuils bakkedrag, højderne ved Sannois' og Orgemonts møller i en let blålig tåge, der lignede et lille, flagrende, gennemsigtigt slør, som var kastet hen over horisonten.

Duroy blev nogle minutter stående og så ud over det fjerne landskab:

"Der kunne man have det rart ovre, en dag som i dag," sagde han halvhøjt.

Så kom han i tanker om, at han straks måtte sætte sig til at arbejde. Men først gav han portnerskens søn ti sous for at gå hen på kontoret og sige, at han var blevet syg.

Han satte sig foran bordet, dyppede sin pen i blækket, støttede sin pande mod hånden og gav sig til at søge efter ideer. Det var forgæves. Der kom ikke nogen.

Alligevel tabte han ikke modet. Han tænkte:

"Det er bare, fordi jeg ikke er vant til det. Det er naturligvis noget, der skal læres, som alt andet. Jeg må blot have nogen til at hjælpe mig de første gange. Jeg vil gå hen til Forestier, han kan sætte den sammen for mig på ti minutter."

Og han klædte sig på.

Da han var kommet ned på gaden, så han, at det endnu var alt for tidligt til, at han kunne forstyrre sin ven, som rimeligvis stod sent op. Han gav sig. Derfor langsomt til at drive ned under træerne på den ydre boulevard.

Klokken var endnu ikke ni; han gik ind i Parc Monceau, der var køligt og svalt efter den nylige morgenvanding.

Han satte sig på en bænk og begyndte igen på sine drømme. En ung, meget elegant klædt herre spadserede frem og tilbage foran ham. Han ventede øjensynlig på en dame.

Hun kom, tæt tilsløret, med ilsomme skridt. De gav hinanden et hastigt håndtryk, så tog hun hans arm og de gik bort sammen.

En stormende trang til kærlighed fyldte Duroys hjerte, en trang til fornemme, elegant parfumerede elskovsforhold. Han rejste sig og begav sig videre, mens han kom til at tænke på Forestier. Se, der var én, som havde haft lykken med sig!

Han nåede hans port netop i samme øjeblik, vennen kom ud af den.

"Nej, er det dig? På denne tid! Hvad ville du mig?"

Duroy, som var blevet forvirret over at møde ham på vejen ud, stammede:

"Ja, ser du ... jeg ... jeg kan ikke komme ud af det med at få lavet den artikel, du ved, den artikel om Algier, som Walter forlangte af mig. Det er naturligvis ikke så mærkeligt, da jeg

aldrig før har givet mig af med at skrive. Der skal vel øvelse til det, som til alting. Jeg er vis på, at jeg nok hurtigt skal vænne mig til det, men første gang ved jeg ikke rigtig, hvorledes jeg skal bære mig ad. Jeg har ideer nok, jeg har dem alle sammen i hovedet, men det vil ikke lykkes mig at udtrykke dem."

Han standsede og tøvede lidt. Forestier smilede lidt ondskabsfuldt:

"Ja, det kender jeg."

Duroy fortsatte:

"Ja, det er selvfølgelig noget, som hænder alle i begyndelsen. Nå ja, ser du, derfor … derfor kommer jeg til dig for at bede dig om en håndsrækning … På ti minutter kunne du lægge det til rette for mig og vise mig, hvorledes jeg skal sætte facon på det; med andre ord give mig et lille kursus i bladstil; uden dig kommer jeg aldrig ud af det."

Den anden smilede stadig med en mine, som om han morede sig kosteligt. Han slog sin gamle soldaterkammerat på skulderen og sagde:

"Gå op og tal med min kone. Hun kan hjælpe dig lige så godt som jeg. Det har jeg dresseret hende til. Jeg har ikke selv tid nu til morgen, ellers skulle jeg gerne have gjort det for dig."

Duroy følte sig pludselig ængstelig, han betænkte sig og turde ikke:

"Men nu så tidligt kan jeg da ikke gå op til hende?"

"Jo, vist kan du så. Hun er oppe. Du vil træffe hende i mit arbejdsværelse; hun er i færd med at ordne nogle optegnelser for mig."

Duroy vægrede sig stadig:

"Nej, det kan virkelig ikke lade sig gøre …"

Forestier tog ham om skuldrene, drejede ham omkring og puffede ham hen imod trappen:

"Men så gå da, dit tossehoved; når jeg siger, at du kan gøre det, kan du være ganske rolig. Du vil da ikke tvinge mig til at gå helt op på tredje sal igen for højtideligt at føre dig ind og afgive forklaring om dit ærinde."

Duroy bestemte sig:

"Nå ja, tak da. Så går jeg derop. Men jeg siger til hende, at det er dig, der har tvunget mig, ligefrem tvunget mig til det."

"Vær så god. Vær du bare rolig, hun spiser dig ikke. Men glem frem for alt ikke at indfinde dig på bladet klokken tre."

"Åh, du behøver såmænd ikke at være bange."

Og Forestier skyndte sig bort med en mine, som om han var forfærdelig optaget, mens Duroy ganske langsomt, trin for trin, gav sig til at stige op ad trappen. Han overvejede, hvad han skulle sige, og var lidt urolig for, hvilken modtagelse han ville få.

Tjeneren lukkede op for ham. Han havde et blåt forklæde på og holdt en fejekost i hånden.

"Herren er gået ud," sagde han uden at vente på noget spørgsmål.

Men Duroy lod sig ikke afvise:

"Vil De spørge fruen, om hun kan tage imod mig og sige til hende, at jeg kommer fra hendes mand, som jeg har mødt nede på gaden."

Han ventede lidt. Så kom tjeneren tilbage, lukkede en dør op og sagde, at fruen ventede ham.

Hun sad ved skrivebordet i et lille værelse, hvis vægge var helt skjult af bøger, som stod omhyggeligt ordnede på sorte

træhylder. Bindenes forskellige farver, røde, gule, grønne, violette og blå, bragte liv og afveksling over de lange, ensformige rækker af bogrygge.

Hun var indhyllet i en hvid, kniplingsbesat morgenkjole. Hun vendte sig om imod ham med sit sædvanlige smil og rakte ham hånden; ved denne bevægelse gled det vide åbne ærme til side og lod ham se hendes blottede arm.

"Så tidligt?" sagde hun. "Det er ikke nogen bebrejdelse, det er kun et spørgsmål," tilføjede hun hastigt.

Han stammede:

"Åh, frue, jeg ville ikke være gået op, men Deres mand, som jeg mødte nedenfor, tvang mig til det. Jeg er så skamfuld, at jeg ikke tør sige Dem, hvad der har ført mig herhen."

Hun pegede på en stol:

"Sæt Dem ned, og fortæl mig, hvad De har på hjerte."

I hånden havde hun en fjerpen, som hun graciøst sad og legede med; foran hende lå et ark papir, som kun var halvt beskrevet, da hun var blevet afbrudt ved den unge mands ankomst.

Hun så ud, som det var hendes sædvanlige arbejde, hun havde beskæftiget sig med, som om hun her foran dette skrivebord følte sig lige så hjemme som inde i sin dagligstue. En let frisk duft, som efter et nylig afsluttet toilette, bølgede ud fra hendes dragt. Og Duroy søgte at forestille sig det unge lyse, fyldige og varme legeme, som var gemt under det bløde, smidige stof.

Da han stadig ikke sagde noget, tog hun atter ordet:

"Nå, hvad er det så? Kom nu med det."

Han var meget forlegen:

"Jo, ser De … nej, jeg forsikrer Dem, jeg tør virkelig ikke … Sagen er den, at jeg i går arbejdede til langt ud på natten … og nu til morgen … meget tidligt … på den artikel om Algier, som hr. Walter sagde, jeg skulle bringe med … men jeg kan ikke få noget ordentligt ud af det … jeg har revet alle mine udkast i stykker … Jeg er nemlig slet ikke vant til den slags arbejde … Så fik jeg den idé at henvende mig til Forestier for at bede ham om … for én gangs skyld … at hjælpe mig."

Hun afbrød ham med en hjertelig latter, øjensynlig glad og smigret:

"Og så sagde han, at De skulle gå op til mig? … Det er udmærket …"

"Ja, frue. Han sagde, at De kunne hjælpe mig ud over vanskeligheden meget bedre end han selv … Men jeg turde ikke, jeg ville ikke. Det kan De nok forstå?"

Hun rejste sig:

"Det skal blive rigtig fornøjeligt at arbejde sammen. Det glæder mig, at De fik det indfald. Nå, sæt Dem der hen, hvor jeg sad, for de kender min skrift på bladet. Så skal vi i en fart få lavet en artikel sammen til Dem, og det en artikel, som skal gøre opsigt."

Han satte sig, tog en pen, lagde et ark papir foran sig og ventede.

Fru Forestier var blevet stående og så på ham, mens han gjorde disse forberedelser; så tog hun en cigaret henne på kaminen og tændte den:

"Jeg kan ikke arbejde uden at ryge," sagde hun, "nå, hvad vil De så fortælle?"

Han løftede hovedet og så forbavset på hende:

"Det ved jeg virkelig ikke, det er jo netop det, jeg er kommet herhen for at få at vide."

Hun svarede:

"Ja, det er mig, som skal sætte facon på det; jeg skal lave saucen, men jeg må først have maden."

Han var blevet meget forlegen; endelig sagde han tøvende:

"Jeg havde … jeg havde tænkt mig at fortælle om min rejse lige fra begyndelsen …"

Hun satte sig lige overfor ham på den anden side af det store bord og så ham ind i øjnene:

"Godt, så fortæl den først til mig, til mig alene, forstår De, ganske roligt, uden at glemme noget, så skal jeg tage fra, hvad vi kan bruge."

Men da han ikke vidste, hvor han skulle begynde, gav hun sig til at spørge ham ud, som om hun var en præst og han knælede i skriftestolen; hun kom med klare og skarpe spørgsmål, der fik halvglemte begivenheder, mennesker, han havde mødt, og ansigter, han kun havde fanget et glimt af i forbigående, til at dukke frem hos ham.

Da hun på den måde havde tvunget ham til at tale et lille kvarters tid, afbrød hun ham pludselig:

"Så, nu kan vi godt begynde. Først går vi ud fra, at De skriver til en ven for at meddele ham Deres indtryk, det giver Dem lov til at sige en hel mængde dumheder og komme med bemærkninger af alle slags, kort sagt at være ligefrem og morsom, hvis vi da kan. Begynd bare:

"Kære Henry, du vil vide lidt om Algier, det skal du komme til. Da jeg ikke har noget at tage mig for i den lille hytte af tørret dynd, som tjener mig til bolig, vil jeg sende dig en slags dagbog,

som kan skildre dig mit liv næsten fra time til time. Den bliver måske hist og her lidt dristig, men det får være, du behøver jo ikke at vise den til de damer, du kender ..."

Hun holdt lidt inde for at tænde sin cigaret, som var gået ud, øjeblikkelig standsede også fjerpennens svage kradsende skratten på papiret.

"Vi går videre," sagde hun.

"Algier er et stort fransk land på grænsen af store ukendte lande, som kaldes ørkenen, Sahara, Centralafrika osv.

Algier er porten, den skønne hvide port ind til det sælsomme fastland.

Men først må man nå hen til denne port, og det er ikke så helt rosenrødt for alle og enhver. Du ved, at jeg rider udmærket, eftersom jeg har fået det hverv at dressere oberstens heste, men man kan godt være en dygtig rytter og en dårlig sømand. Det er i alt fald tilfældet med mig.

Kan du huske major Simbretas, som vi havde givet tilnavnet Doktor Brækrod? Når vi følte trang til at tilbringe fire og tyve timer på sygehuset, vort forjættede land, gik vi op til ham.

Han sad på sin stol, skrævende med benene i sine røde benklæder, med en hånd på hvert knæ og albuerne i vejret; han rullede med sine store, runde øjne og tyggede på spidserne af sit hvide overskæg.

Husker du hans recept?

"Den soldat lider af et mavetilfælde. Giv ham brækmiddel nr. 3 efter min opskrift og lad ham så hvile ud i tolv timer. Så er han nok rask igen."

Det var ufejlbarligt, dette brækmiddel, ufejlbarligt og uimodståeligt. Vi slugte det, fordi det var nødvendigt. Når vi så

havde døjet Doktor Brækrods opskrift, havde vi tolv timers velfortjent hvile bagefter.

Ser du, kære ven, for at komme til Afrika må man først fyrre timer i træk døje et andet slags lige så ufejlbarligt brækmiddel efter "Det transatlantiske Dampskibsselskab"s opskrift."

Hun gned sig i hænderne af glæde over sit indfald.

Hun rejste sig og gav sig, efter at have tændt en ny cigaret, til at gå op og ned i stuen og diktere. Hun pustede røgen fra sig i søjler, der først ganske tynde skød frem af et lille rundt hul i midten af hendes sammenpressede læber, så udvidede de sig mere og mere indtil de opløstes og hist og her i luften efterlod grålige linjer, der blev liggende som en gennemsigtig tåge, en sky som et stykke flyvende sommer. Af og til viftede hun med et kast af sin åbne hånd den lette røgdamp til side eller hun skar den igennem med pegefingeren og stirrede med alvorlig opmærksomhed på de to skyblokke, der langsomt forsvandt.

Duroy sad og så op på hende, han fulgte hver af hendes bevægelser, hver bøjning af hendes legeme og hver skiften i hendes ansigt, mens hun var optaget af denne vage, tankeløse leg.

Hun gav sig til at opdigte eventyrlige rejsehændelser, udkastede portrætter af rejsekammerater, som kun eksisterede i hendes fantasi, og skitserede et kærlighedseventyr med en infanterikaptajns frue, der var på vej til sin mand.

Så satte hun sig igen og stillede Duroy en del spørgsmål om Algiers topografiske forhold, som hun ikke kendte det mindste til. Efter ti minutters forløb vidste hun lige så meget om dem som han og lavede et helt lille afsnit, der omhandlede landets politiske og koloniale geografi og satte læseren tilstrækkeligt

ind i sagen til at kunne forstå de mere alvorlige spørgsmål, som i de påfølgende artikler ville blive taget under behandling.

Derfra gik hun over til at beskrive en udflugt til Oran, en meget romantisk udflugt, på hvilken der især var tale om kvinder, jødinder, spanierinder og maurerkvinder mellem hinanden.

"Det er det eneste, der interesserer folk," sagde hun.

Hun sluttede med at skildre et ophold i Saïda ved foden af højsletten og fortælle en lille rørende kærlighedshistorie mellem underofficeren Georges Duroy og en spansk fabriksarbejderske i Aïn-el-Hadjar. Hun udmalede deres stævnemøder, som fandt sted om natten oppe i de nøgne og stenede bjerge, mens sjakaler, hyæner og araberhunde hylede og gøede inde mellem klipperne.

Så sagde hun fornøjet:

"Fortsættes i morgen."

Hun rejste sig:

"Se, således laver man en artikel, hr. Duroy. Sæt så Deres navn under."

Han betænkte sig.

"Men så skriv det dog."

Så gav han sig til at le og skrev nederst på siden:

"*Georges Duroy.*"

Hun blev ved at gå op og ned og ryge; han sad stadig og så på hende, uden at kunne finde noget at sige for at takke hende. Han følte sig lykkelig ved at være i hendes nærhed. Taknemmelighed og sanselig tilfredshed ved denne voksende fortrolighed gennemstrømmede ham. Han syntes, at alt, hvad der omgav ham, udgjorde en del af hende lige til de bogfyldte

vægge. Stolene, møblerne, den tobakssvangre luft, alt havde noget særligt over sig, noget blødt, mildt, forførende, som udgik fra hende.

På én gang spurgte hun:

"Hvad synes De om min veninde, fru de Marelle?"

Han blev overrasket:

"Jeg … jeg synes … jeg synes, at det er en meget indtagende dame."

"Ja, ikke sandt?"

"Jo, ganske sikkert."

Han havde lyst til at tilføje: "Men jeg synes langt bedre om Dem." Han turde ikke.

Hun fortsatte:

"Og hvis De vidste, hvor hun er morsom, klog og original! Men hun er en bohême, en fuldstændig bohême. Derfor bryder hendes mand sig ikke rigtig om hende. Han ser kun hendes fejl og forstår ikke at skatte hendes gode egenskaber."

Duroy blev forbavset ved at høre, at fru de Marelle var gift. Skønt i og for sig var det jo ganske naturligt.

Han spurgte:

"Så, er hun gift? Hvad er hendes mand?"

Fru Forestier trak let på skulderen og løftede sine bryn; der lå en mængde uforståelige antydninger i denne ene bevægelse:

"Åh, han er inspektør ved Nordbanen. Han er kun otte dage om måneden i Paris. Hans kone har døbt dem: "den ægteskabelige værnepligt", "hoveriarbejdet", "den stille uge". Når De lærer hende bedre at kende, så vil De selv se, hvor klog og nydelig hun er. De skulle gå op og aflægge hende et besøg en af dagene."

Duroy tænkte slet ikke mere på at gå. Han følte sig fuldstændig som hjemme og syntes, at han for bestandig kunne slå sig til ro i denne stue.

Men døren gik lydløst op og en høj herre, som ikke var blevet meldt, trådte ind.

Han standsede ved at se en anden.

Fru Forestier syntes et øjeblik lidt forlegen, så besindede hun sig og sagde ganske naturligt, skønt en svag rødme havde bredt sig fra hendes hals op i hendes kinder:

"Kom blot ind, kære ven. Må jeg forestille Dem hr. Georges Duroy, en af Charles' kammerater og en vordende journalist."

Så tilføjede hun i en helt anden tone:

"Den bedste og intimeste af vore venner, grev de Vaudrec."

De to herrer vekslede hilsner med et skarpt undersøgende blik til hinanden og straks efter sagde Duroy farvel.

De gjorde intet for at holde på ham. Han fremstammede nogle taksigelser, trykkede den unge frues fremstrakte hånd, bukkede for den nyankomne, der havde en verdensmands kolde og alvorlige ansigt, og gik, ganske forvirret, som om han havde begået en dumhed.

Da han igen stod nede på gaden, følte han sig nedslået og utilpas, trykket af en dunkel fornemmelse, af en ubestemmelig sorg. Han gik lige frem for sig, mens han spurgte sig selv, hvorfra denne pludselige melankoli kunne være kommet. Han kunne ikke finde nogen grund, men grev de Vaudrecs strenge og allerede lidt ældede ansigt, hans rolige og hovmodige mine, der røbede den rige mand, som er sikker på sig selv, dukkede uophørligt frem for ham.

Og han opdagede, at denne fremmede mands ankomst, der havde forstyrret en behagelig tête-à-tête, som han allerede havde gjort sig fortrolig med, havde bibragt ham den fornemmelse af kulde og forstemthed, som et ord, vi hører, en ulykke, vi skimter, den mindste lille ting undertiden er tilstrækkelig til at fremkalde hos os.

Det forekom ham også, uden at han kunne gøre sig klart hvorfor, at denne mand var blevet misfornøjet over at finde ham dér.

Han havde intet at få tiden til at gå med til klokken tre, og den var endnu ikke tolv. Han havde endnu seks francs og halvtreds tilbage, og han gik hen og spiste frokost i Bouillon Duval. Så drev han omkring på boulevarden, og lige da klokken slog tre, gik han op ad den store reklametrappe til *La Vie Française*.

Bydrengene sad på en bænk og ventede med armene overkors, mens en tjener bag en slags kateder var i færd med at ordne og fordele den nylig ankomne post. Iscenesættelsen var ypperlig, helt igennem anlagt på at imponere de besøgende. Alle funktionærerne havde en holdning, anstand og værdighed, der sømmer sig i et stort blads forværelse.

Duroy spurgte:

"Er hr. Walter til stede?"

Tjeneren svarede:

"Redaktøren er optaget af en vigtig konference, hvis den herre vil være så god at tage plads."

Han pegede på venteværelset, som allerede var fuldt af folk.

Der var alvorlige, betydningsfulde, dekorerede mænd, og der var mænd i skødesløs påklædning med frakken knappet helt op

i halsen, så der intet linned var at se, foran på brystet var pletter, der mindede om havenes og fastlandets omrids på landkortene. Blandt alle disse mænd var tre kvinder. Den ene af dem var smuk, smilende og pyntet som en kokotte, ved siden af hende sad en dame med et tragisk, furet ansigt, også hun var pyntet ud, men med en strengere smag, alligevel var der over hende det forjaskede, kunstige, noget som en harsk elskovsduft, en falsk tillavet ungdom, der kendetegner gamle skuespillerinder.

Den tredje kvinde var sørgeklædt. Hun sad stille i en krog med en holdning, som tydede på en trøstesløs enke. Duroy tænkte ved sig selv, at hun måtte være kommet for at bede om en almisse.

Imidlertid var der ingen, som fik lov til at komme ind. Der var allerede gået over tyve minutter.

Så fik Duroy en idé. Han gik ud til tjeneren og sagde:

"Hr. Walter har udtrykkelig bedt mig om at komme klokken tre. Vil De ikke i hvert fald se efter, om min ven, hr. Forestier, skulle være her."

Han blev gennem en lang gang ført ind i en stor stue, hvor fire herrer sad og skrev omkring et bredt, grønt bord.

Forestier stod med ryggen lænet mod kaminen og røg en cigaret, ivrigt optaget af en bilboquet, han havde i hånden. Han var øjensynlig meget dreven, i hvert eneste kast fangede han den store gule trækugle på den lille spids. Han talte:

"To og tyve – tre og tyve – fire og tyve – fem og tyve."

"Seks og tyve," indskød Duroy.

Hans ven så op uden at standse armens regelmæssige bevægelse.

"Nå, er det dig! – I går fik jeg syv og halvtreds i træk. Saint-Potin er den eneste, der står over mig. Har du talt med redaktøren? Der kan ikke tænkes noget mere pudsigt end at se den gamle tyksak Norbert spille bilboquet. Han står med åben mund, som om han ville sluge kuglen."

En af medarbejderne vendte hovedet om imod ham:

"Hør, det er sandt, Forestier, jeg har set én, der er til salg, den er af vestindisk træ. Efter sigende skal den have tilhørt dronningen af Spanien. Der forlanges tres francs for den. Det er ikke dyrt."

Forestier spurgte:

"Hvor er det henne?"

Og da det syv og tredivte kast i det samme mislykkedes for ham, lukkede han et skab op, hvori Duroy fik øje på en snes pragtfulde bilboquet'er, ordnede og nummererede som værdigenstandene i en samling. Han stillede sit legetøj ind på dets sædvanlige plads og gentog:

"Hvor er det, du har set den juvel?"

Journalisten svarede:

"Hos en mand, der sjakrer med billetter i nærheden af Vaudeville-teatret. Jeg kan godt tage den med herhen i morgen, hvis du bryder dig om at se den."

"Ja, gør det. Hvis der virkelig er noget ved den, så køber jeg den. Man kan aldrig få for mange."

Så vendte han sig til Duroy:

"Kom med mig. Jeg skal gå med dig ind til redaktøren. Ellers kunne du vist få lov til at vente til klokken syv i aften."

De gik ind gennem venteværelset, hvor de samme mennesker endnu sad på de samme pladser. Så snart Forestier viste sig,

rejste den unge pyntede dame og den gamle skuespillerinde sig hastigt og gik hen til ham.

Han tog først den ene og så den anden til side henne i vinduesfordybningen, og skønt de passede på at tale med sagte stemme, kunne Duroy alligevel ikke undgå at høre, at han sagde Du til dem begge.

Efter at have åbnet endnu to udpolstrede døre, kom de endelig ind til redaktøren.

Den vigtige konference, der nu havde varet en time, bestod i et parti ecarté med nogle af de herrer, hvis fladskyggede hatte Duroy havde lagt mærke til.

Walter holdt krampagtigt fast på sine kort og spillede med anspændt opmærksomhed og betænksomme bevægelser, mens hans modstander tog af, blandede og behandlede de lette, brogede papstykker med en øvet spillers lethed og behændighed. Norbert de Varenne sad i redaktørens lænestol og skrev på en artikel, og Jacques Rival lå, lige så lang han var, på en chaiselong og røg med lukkede øjne en cigar.

Der lugtede af indelukket luft, gammel tobak, tryksværte og lædermøbler, den ejendommelige lugt, som er et særkende for redaktionslokaler og som alle journalister kender.

På det store bord af sort træ, prydet med kobberforsiringer, flød utrolige dynger af papir: breve, kort, aviser, tidsskrifter, regninger og alle mulige trykte sager.

Forestier vekslede håndtryk med de parerende herrer, der stod bag ved de spillende, og gav sig uden at sige et ord til at følge spillet. Først da Walter havde vundet, forestillede han:

"Her er min ven Duroy."

Redaktøren så med sit blik over brillerne skarpt på den unge mand. Så spurgte han:

"Har De artiklen med til mig? Den ville passe godt i dag, samtidig med Morel-debatten."

Duroy trak de sammenfoldede ark frem af sin lomme:

"Her er den, hr. redaktør."

Hans præcision lod til i høj grad at behage Walter, som smilede og sagde:

"Det er godt, meget godt. De holder ord, det kan jeg lide. De må vist kigge det lidt igennem, Forestier?"

Forestier skyndte sig at tage ordet:

"Det behøves ikke, hr. redaktør; jeg har lavet den sammen med ham, for at vise ham faconen. Den er rigtig god."

Redaktøren, som nu var i færd med at tage kortene op, der blev delt rundt af en deputeret af venstrepartiets centrum, svarede ligegyldigt:

"Nå ja, så er det i orden."

Forestier lod ham ikke begynde det nye spil, han bukkede sig og hviskede til ham:

"De erindrer, at De lovede mig at ansætte Duroy som erstatning for Marambot. Må jeg engagere ham på de samme vilkår?"

"Ja, vær så god."

Journalisten tog sin ven under armen og trak afsted med ham, mens Walter igen tog fat på sit spil.

Norbert de Varenne havde ikke løftet hovedet, han syntes hverken at have set eller genkendt Duroy. Jacques Rival havde derimod trykket hans hånd med en demonstrativ energi, der skulle sige så meget som, at her var en god kammerat, som man

trygt kunne gøre regning på, hvis man blev indviklet i en eller anden "affære".

De gik tilbage igennem venteværelset, og da alles blikke rettedes mod dem, sagde Forestier til den yngste af damerne, højt nok til at de andre også kunne høre det:

"Redaktøren vil straks modtage Dem. Han er for øjeblikket i konference med to af finansudvalgets medlemmer."

Så skyndte han sig videre med en vigtig og optaget mine, som om han i hast skulle ind og affatte et telegram af den allerstørste betydning.

Da de var kommet ind i medarbejderværelset, tog Forestier øjeblikkelig sin bilboquet frem igen og, idet han skar sætningerne midt over for at tælle kastene, sagde han til Duroy:

"Ser du, du må komme her hver dag klokken tre, så skal jeg give dig besked om de ærinder, du må besørge, og om de besøg, du skal aflægge i dagens, aftenens eller næste formiddags løb, – én, – først og fremmest vil jeg give dig et anbefalingsbrev til inspektøren for første politikammer, – to, – – han vil så sætte dig i forbindelse med en af sine underordnede, som du selv må træffe aftale med om at få alle vigtige politinyheder – tre, – både de officielle og de ikke officielle naturligvis. Hvad alle enkeltheder angår, så kan du henvende dig til Saint-Potin, han er inde i det alt sammen – fire, – du får ham nok at se om lidt eller også i morgen. Du må især vænne dig til at få så meget som muligt lokket ud af de folk, jeg sender dig op til, – fem, – og at trænge dig ind allevegne, selv gennem lukkede døre – seks. – For dette arbejde får du to hundrede francs fast om måneden og desuden to sous for linjen for de nyheder af interesse, du selv bringer, – syv, – og ligeledes to sous linjen for

de artikler, som bliver forlangt af dig om forskellige emner, – otte."

Han stoppede for at ofre hele sin opmærksomhed på at passe sine kast og vedblev langsomt at tælle:

"Ni, – ti, – elleve, – tolv, – tretten –."

Den fjortende gang greb han ikke kuglen og bandede:

"Det satans tretten, altid skal det fordømte tal bringe mig uheld. Jeg er vis på, at jeg kommer til at dø den trettende i en måned."

En af medarbejderne, som var blevet færdig med sit arbejde, rejste sig og gik hen og tog sin bilboquet i skabet. Det var en ganske lille mand, der næsten så ud som et barn, skønt han var fem og tredive år. Flere andre medarbejdere kom ind og gik efterhånden som de kom hen til skabet og hentede den bilboquet, som tilhørte dem. De var snart blevet til seks, der stod side om side med ryggen mod væggen og slyngede kuglerne, som efter de forskellige træsorter var røde, gule eller sorte, op i luften med samme regelmæssige bevægelse. Der udspandt sig en kappestrid, og de to medarbejdere, som endnu sad og skrev, rejste sig for at bedømme kastene.

Forestier vandt med et forspring på elleve. Den lille barnligt udseende mand, som havde tabt, ringede på bydrengen og bestilte: "Ni glas øl." Og mens de ventede på øllet, gav de sig igen til at spille.

Duroy drak et glas øl med sine nye kammerater. Så spurgte han sin ven:

"Hvad skal jeg begynde med?"

Forestier svarede:

"I dag har jeg ikke brug for dig. Du kan godt gå, hvis du vil."

"Og ... vor ... vor artikel, kommer den med i morgen?"

"Ja, men bryd dig bare ikke om den; jeg skal nok rette korrekturen. Skriv fortsættelsen til i morgen og kom her hen klokken tre, ligesom i dag."

Duroy trykkede samtlige hænder stuen rundt uden en gang at vide navnene på deres ejermænd, og gik så, let om hjertet og lys i sindet, ned ad den pragtfulde trappe.

4

Georges Duroy sov dårligt, så spændt var han på at se sin artikel på tryk.

Så snart dagen begyndte at gry, stod han op, og han var på gaden længe før avisbudene kom fra trykkerierne og løbende spredte bladet fra kiosk til kiosk.

Han drev ned imod Saint-Lazare banegården, han vidste nemlig, at *La Vie Française* ville kunne fås der, længe før den nåede hans kvarter. Da det endnu var alt for tidligt, slentrede han frem og tilbage på fortovet.

Han så en kone komme og lukke sin bod op, lidt efter kom en mand, der på hovedet bar en bunke sammenlagte blade. Han skyndte sig hen til ham: der var *Figaro*, *Gil-Blas*, *L'Évènement*, *Gaulois* og endnu en to, tre andre morgenaviser; men *La Vie Française* var ikke imellem.

Han blev grebet af en pludselig frygt: "Hvis de nu havde gemt *den afrikanske jægers erindringer* til næste dag? Eller hvis artiklen måske i sidste øjeblik alligevel ikke var faldet i Walters smag?"

Da han atter drejede og gik tilbage mod kiosken, så han bladet blive solgt, uden at han havde set det blive bragt derhen. Han styrtede sig over det, kastede de tre sous til konen, foldede det op og gennemløb titlerne på første side. – Den var der ikke. – Hans hjerte begyndte at banke; han lukkede bladet op og det gav et sæt i ham, da han nederst på en spalte læste "Georges Duroy" med store bogstaver. Den stod der! Hvilken glæde!

Uvilkårligt gav han sig til at gå med bladet i hånden og hatten på snur; han havde lyst til at standse de forbigående for at sige til dem:

"Køb det – køb det! Der er en artikel i af mig."

Han kunne godt ligesom udråberne om aftenen på boulevarden give sig til at råbe:

"Læs *La Vie Française*! Læs Georges Duroys artikel: *En afrikansk jægers erindringer*"

pludselig følte han trang til selv at læse sin artikel, læse den på et offentligt sted, i en café, hvor det rigtigt kunne falde i øjnene. Han ledte efter en restaurant, hvor der allerede var mennesker. Han måtte gå længe. Omsider fandt han en mindre café, hvor der til trods for det tidlige klokkeslæt sad nogle gæster udenfor. Han forlangte: "En snaps rom!" som han kunne have forlangt: "En absinth!" Han havde fuldstændig glemt, hvad tid på dagen det var. Så kaldte han:

"Opvarter, giv mig *La Vie Française*."

En mand med hvidt forklæde skyndte sig hen til ham:

"Vi har den ikke, herre, men vi har *Le Rappel*, *Le Siècle*, *La Lanterne* og *Le Petit Parisien*."

I en opbragt og harmfuld tone udbrød Duroy:

"Det må være et tarveligt etablissement! Dér, gå så hen og køb den."

Opvarteren løb og kom straks efter tilbage med den. Duroy gav sig til at læse sin artikel; flere gange sagde han ganske højt: "Meget godt! Meget godt!" for at henlede de andre gæsters opmærksomhed på bladet og gøre dem nysgerrige efter at vide, hvad der stod i det. Da han gik, lod han den blive liggende på bordet. Værten opdagede det og kaldte på ham:

"Herre, herre, De glemmer Deres avis!"

Men Duroy svarede:

"Den kan De beholde, jeg har læst den. Der står forresten noget meget interessant i den i dag."

Han sagde ikke noget nærmere om, hvad det var, men idet han gik, havde han den tilfredsstillelse at se en af gæsterne række ud og tage bladet fra bordet, hvor han havde ladet det ligge.

Han tænkte:

"Hvad skal jeg nu tage mig for?"

Han bestemte sig til at gå hen på sit kontor for at hæve sin månedsgage og tage sin afsked. Han dirrede på forhånd af fornøjelse ved tanken om det ansigt, hans chef og hans kolleger ville sætte op. Særlig chefens forfjamskelse nød han i tankerne.

Han gik langsomt for ikke at nå derhen før klokken halv ti, kassen udbetalte først efter ti.

Hans kontor bestod i et stort mørkt værelse, hvor gassen om vinteren måtte være tændt hele dagen. Det vendte ud til en snæver gård, lige overfor var der andre kontorer. I hans kontor var der otte kontorister foruden en fuldmægtig, som sad i en krog skjult bag et skærmbræt.

Duroy gik først hen og hævede sine hundrede og atten francs og fem og tyve centimer, der lå aftalt i en gul konvolut i kassererens skuffe; så trådte han med en overlegen mine ind i det store arbejdsværelse, hvor han allerede havde tilbragt så mange af sine dage.

Så snart han viste sig, kaldte fuldmægtigen, hr. Potel, på ham:

"Å, er det Dem, hr. Duroy? Chefen har allerede spurgt flere gange efter Dem. De ved nok, at det ikke er tilladt to dage i træk at forsømme på grund af sygdom uden lægeattest."

Duroy, som var blevet stående midt i kontoret for bedre at forberede sin effekt, svarede med høj stemme:

"Det bryder jeg mig fanden om."

Blandt kontoristerne opstod der stærkt røre af forbavselse, og fuldmægtigens forbløffede ansigt viste sig oven over skærmbrættet, der omsluttede ham som en æske.

Han havde barrikaderet sig således af frygt for gennemtræk, for han var meget gigtsvag. Han havde kun boret to huller i papiret for at kunne holde øje med personalet.

Der var så stille, at man kunne høre fluerne summe. Omsider spurgte fuldmægtigen tøvende:

"Hvad var det, De sagde?"

"Jeg sagde, at det brød jeg mig fanden om. Jeg kommer overhovedet kun i dag for at tage min afsked. Jeg er blevet ansat som medarbejder ved *La Vie Française* med en gage af fem hundrede francs om måneden foruden linjebetalingen. Min første artikel står tilmed i bladet i dag."

Han havde i øvrigt lovet sig selv at nyde sin triumf langsommere, men han havde ikke kunnet modstå lysten til at kramme det hele ud på én gang.

Forresten var virkningen fuldt ud tilfredsstillende. Der var ingen, der rørte sig.

Så sagde Duroy:

"Jeg vil blot underrette chefen om det, så kommer jeg tilbage og siger farvel til Dem."

Og han gik ind til chefen, der, så snart han fik øje på ham, udbrød:

"Nå, dér er De. Ved De måske ikke, at jeg ikke vil have, at …"

Duroy afskar ham ordet:

"De behøver ikke at skrige sådan op ..."

Chefen, en svær mand, der var lige så rød i ansigtet som en hanekam, snappede efter vejret af forbavselse.

Duroy fortsatte:

"Jeg har fået nok af Deres menage. I morges har jeg debuteret som journalist og har dermed sikret mig en smuk og indbringende stilling. Jeg har den ære at anbefale mig."

Han gik. Han var hævnet.

Da han kom ud i kontoret, trykkede han sine tidligere kollegers hænder; de vovede næppe at tale til ham af angst for at kompromittere sig, for de havde gennem døren, som var blevet stående åben, hørt hans samtale med chefen.

Duroy stod igen nede på gaden med sin gage i lommen. I en god restaurant, hvis rimelige priser han kendte, spenderede han en flot frokost på sig selv. Så efter atter at have købt *La Vie Française* og ladet den ligge på bordet, hvor han havde spist, gik han ind i flere butikker og købte en del smågenstande blot for at lade dem sende hjem til sig og derved blive nødt til at opgive sit navn: Georges Duroy. Han tilføjede hver gang:

"Jeg er medarbejder ved *La Vie Française*."

Så opgav han gade og husnummer og indprentede dem omhyggeligt:

"Det skal afleveres hos portneren."

Da han endnu havde nogen tid til overs, gik han hen til en litograf, der i kundernes påsyn i løbet af et minut trykte navn på visitkort. Han lod sig straks trykke et hundrede stykker, på hvilke hans nye værdighed stod angivet under hans navn.

Så gik han op på bladet.

Forestier tog overlegent imod ham, således som man modtager en underordnet:

"Nå, dér er du, det er godt. Jeg har netop noget til dig. Vent blot ti minutter. Jeg skal først have dette her færdig."

Og han skrev videre på et påbegyndt brev.

Ved den anden ende af det store bord sad en lille, blegfed, oppustet og skaldet herre, hvis isse var ganske blank og lysende, og skrev med næsen helt nede ved papiret på grund af stærk nærsynethed.

Forestier spurgte ham:

"Sig mig, Saint-Potin, hvad tid vil du interviewe disse mennesker?"

"Klokken fire."

"Så tag den unge Duroy her med dig og afslør ham lidt af fagets mysterier."

"Ja vel, det skal jeg nok."

Forestier vendte sig om imod sin ven og tilføjede: "Har du bragt fortsættelsen om Algier med? Begyndelsen i morges har gjort stor lykke."

Duroy stammede forbløffet:

"Nej, det har jeg ikke … Jeg troede, at jeg ville få tid nu i eftermiddag … Jeg har haft så meget at gøre … jeg har ikke kunnet …"

Forestier trak på skuldrene med en misfornøjet mine:

"Hvis du ikke er mere præcis, så ødelægger du selv din fremtid. Walter havde gjort sikker regning på din artikel. Nu må jeg sige ham, at den kommer i morgen. Men hvis du tror, at du får gage for ingen ting at bestille, tager du fejl."

Så tilføjede han efter en pause:

"For pokker, man skal smede, mens jernet er varmt."

Saint-Potin rejste sig:

"Jeg er parat," sagde han.

Forestier lænede sig tilbage i sin stol i en næsten højtidelig stilling for at give sine ordrer. Først henvendte han sig til Duroy:

"Sagen er den. Her i Paris har der i de sidste to dage opholdt sig den kinesiske general, Li-Theng-Fao, som er taget ind i Continental, og rajahen Taposahib Ramaderao Pali, der bor i Hotel Bristol. Det er de to, I skal se at få en samtale med."

Så drejede han sig om mod Saint-Potin:

"Glem nu ikke de hovedpunkter, jeg har opgivet dig. Spørg generalen og rajahen om deres anskuelser om Englands fremtrængen i Østasien, om deres meninger angående englændernes kolonisations-system og regimente, og om deres forhåbninger vedrørende en europæisk og særlig fransk mellemkomst i deres anliggender."

Han tav lidt, så vedblev han, denne gang talende til dem begge:

"Det ville ligeledes være yderst interessant for vore læsere på samme tid at få at vide, hvad man i Kina og Indien tænker om de spørgsmål, der for øjeblikket så stærkt beskæftiger den offentlige mening."

Han tilføjede, rettet til Duroy:

"Læg mærke til, hvorledes Saint-Potin bærer sig ad. Han er en fortrinlig reporter. Forsøg på at aflure ham de fif, hvorved man på fem minutter kan få rub og stub lokket ud af et menneske."

Derpå begyndte han igen at skrive med en alvorsfuld mine, øjensynlig i den hensigt at tilkendegive afstanden imellem dem

og betyde sin tidligere kammerat og nye kollega hans rette plads.

Så snart de var kommet udenfor døren, gav Saint-Potin sig til at le og sagde til Duroy:

"Hvilken humbugsmager! Selv os spiller han komedie for. Man skulle minsandten tro, han antog os for sine læsere."

De gik ned ad boulevarden. Reporteren spurgte:

"Drikker De en genstand med?"

"Ja, gerne, det er meget varmt."

De gik ind i en café og lod sig servere noget koldt. Saint-Potin gav sig til at snakke. Han talte om alle, der var knyttet til bladet, med en overstrømmende mængde overraskende enkeltheder.

"Redaktøren? En ægte jøde! Og De ved nok, at jøderne altid bliver sig selv lig. Hvilken race!"

Og han citerede forskellige tilfælde, der tydeligt viste Walters gerrighed, den gerrighed, som er et særkende for Israels sønner, og som kun går ud på at spare ti centimer, en gerrighed, der ikke betænker sig på at benytte sig af kokkepige-købslåen, smålig rabat og alle slags ågerkarlemanøvrer. "Men med alt det alligevel en skikkelig fyr, som ikke tror på noget som helst og snyder alle, der kommer i nærheden af ham. Hans blad, som brovter med at være officiøst, kirkeligt, liberalt, republikansk, orleanistisk, er kun blevet startet for at støtte hans børsspekulationer og forskellige foretagender. På det område er han dygtig nok, han tjener millioner ved hjælp af selskaber, der ikke har fire sous i kapital."

Han var kommet på gled og snakkede stadig videre, idet han kaldte Duroy "kære ven".

"Han kan komme med bemærkninger, der var en Balzac værdig. Forleden dag for eksempel stod jeg i hans arbejdsværelse sammen med den gamle antikvitet Norbert og denne Don Quixote til rival, da vor kasserer Montelin kommer ind med sin mappe under armen, den mappe, som er kendt af hele Paris. Walter løfter næsen i vejret og spørger:

"Hvad nyt?"

Montelin svarer med elskelig naivitet:

"Jeg har lige i dette øjeblik betalt seksten tusinde francs, som vi skyldte papirfabrikken."

"Redaktøren gjorde et hop, et storartet hop lige i vejret:

"Hvad siger De?"

"Jeg siger, at jeg har betalt Privas."

"Men er De da blevet forrykt?"

"Hvorfor det?"

"Fordi ... fordi ... fordi ..."

Han tog sine briller af og tørrede dem. Så smilede han med det løjerlige smil, der rynker hans fede kinder hver gang han vil til at sige noget rigtig snedigt eller rigtig slående, og derpå sagde han i en overbevist og overlegen tone:

"Hvorfor? Fordi De kunne have fået et afslag på en fire-fem tusinde francs."

Montelin svarede forbavset:

"Men, hr. redaktør, alle regningerne var i orden; jeg har selv gået dem igennem, og De har jo godkendt dem."

"Så erklærede redaktøren, som igen var blevet alvorlig:

"Man har ikke lov at være så naiv, som De er. Vid da, hr. Montelin, at man altid først skal lade en gæld dynge sig op – og så går man på akkord."

Og Saint-Potin tilføjede med kendermine:

"Hvad? Skulle man ikke tro, at det havde stået i Balzac?"

Duroy havde aldrig læst Balzac, men ikke desto mindre svarede han med overbevisning:

"Jo, det ved Gud."

Så gav reporteren sig til at tale om fru Walter, som han kaldte en stor gås, om Norbert de Varenne, som han betegnede som en gammel umulighed, og om rival, der ikke var andet end en middelalderlig slagsbroder. Så kom turen til Forestier:

"Hvad ham angår, så er der ikke andet at sige, end at han kan være glad for, at han er blevet gift med sin kone."

Duroy spurgte:

"Hvorledes er hun egentlig?"

Saint-Potin gned sig i hænderne:

"Åh, det er et rigtig nederdrægtig udspekuleret fruentimmer, et pokkers drevent kvindemenneske. Hun er en gammel levemand, grev de Vaudrecs elskerinde; det er ham, som har givet hende hendes medgift for at få hende gift."

Duroy følte en pludselig kuldegysen, en slags nervøs dirren, en trang til at skælde sladderhanken ud eller give ham en lussing. Men han indskrænkede sig til at afbryde ham med spørgsmålet:

"Er Saint-Potin Deres rigtige navn?"

"Nej," svarede den anden meget ligefrem, "jeg hedder Thomas. Saint-Potin er et navn, jeg har fået ved bladet."

Duroy betalte opvarteren og sagde:

"Men jeg synes, at klokken er mange, og vi har jo de to højfornemme herrer, vi skal tage os af."

Saint-Potin gav sig til at le:

"De er nok endnu lidt naiv. Tror De virkelig, at det kunne falde mig ind at gå hen og spørge sådan en kineser og sådan en inder om, hvad de mener om England? Som om jeg ikke, langt bedre end dem selv, vidste, hvad de overfor *La Vie Française*'s læsere bør mene. Jeg har allerede interviewet over fem hundrede kinesere, persere, hinduer, chilenere, japanere og andre eksotiske herrer. De svarer alle det samme – i min gengivelse. Hvad der naturligvis skifter er deres udseende, deres navn, deres titel, deres alder og deres følge. På de punkter gælder det om ikke at være ukorrekt, for så ville *Gaulois* eller *Figaro* øjeblikkelig slå ned på mig. Men om alt det kan portiererne i "Bristol" og "Continental" give mig besked på fem minutter. Vi kan spadsere derhen, mens vi ryger vore cigarer. Summa summarum: en regning til bladet for fem francs til en droske. Ser De, kære, sådan bærer man sig ad, når man er en praktisk mand."

"Det må være ret indbringende at være reporter på den måde," indskød Duroy.

Journalisten svarede hemmelighedsfuldt:

"Å ja, men der er dog intet, der betaler sig så godt som de smånyheder, som i virkeligheden kun er tilslørede reklamer."

De havde rejst sig og gik ned ad boulevarden, henimod Madeleine-kirken. Men pludselig sagde Saint-Potin til sin ledsager:

"Hør, hvis De har noget for, så behøver De ikke at genere Dem. Jeg behøver Dem ikke."

Duroy trykkede hans hånd og forlod ham. Tanken om den artikel, han skulle skrive i aftenens løb, pinte ham, og han gav sig til at spekulere over den. Medens han gik, opdyngede han i

sin hjerne ideer, betragtninger, meninger og anekdoter. Han fortsatte sin gang lige til enden af Champs-Élysées, hvor der kun sås enkelte spredte spadserende. Paris er øde i den varme tid.

Efter at have spist til middag i en beskeden restaurant i nærheden af Triumfbuen, gik han langsomt hjem ad de ydre boulevarder og satte sig ved sit bord for at arbejde.

Men så snart han så det store hvide ark papir ligge foran sig, så forsvandt alt det stof, han havde samlet, pludselig fra hans hukommelse, som om hans hjerne opløste sig i damp. Han forsøgte at gribe efter løsrevne stumper af sine erindringer og holde dem fast, men de slap fra ham lige så hurtigt, som han havde fanget dem, eller også trængte de sig på en gang frem hulter til bulter, så at han ikke vidste, hvad han skulle stille op med dem, hvilke former han skulle iklæde dem eller hvilken af dem, han skulle begynde med.

Efter en times anstrengelser og efter at have fyldt fem sider med begyndelsessætninger, som ikke havde fået nogen fortsættelse, sagde han til sig selv:

"Jeg er ikke rigtigt dreven endnu, jeg må vist have lidt mere undervisning først."

Og udsigten til at tilbringe endnu en arbejdsformiddag sammen med fru Forestier i et langt, fortroligt og fristende samvær på tomandshånd fik ham til at skælve af attrå. Han skyndte sig i seng, han ville ikke mere sætte sig til at arbejde af frygt for, at det nu skulle lykkes for ham.

Han stod temmelig sent op næste morgen, men forhalede så længe som muligt sit besøg for rigtigt at kunne nyde det i forvejen.

Klokken var over ti, da han ringede på hos sin ven.

Tjeneren svarede:

"Herren er optaget med at arbejde."

Duroy havde ikke tænkt på, at manden kunne være hjemme. Han trængte dog alligevel på:

"Sig til ham, at det er mig, og at det er angående en sag, der haster."

Efter fem minutters venten blev han ført ind i den samme stue, hvor han havde tilbragt en så behagelig formiddag.

På den plads, hvor han havde siddet, sad nu Forestier og skrev i slåbrok med tøfler på fødderne og en lille engelsk kalot på hovedet, mens hans kone, iført den samme hvide morgenkjole, stod lænet til kaminen og dikterede med en cigaret i munden.

Duroy standsede i døren og stammede:

"Jeg beder mange gange om forladelse, jeg forstyrrer vist?"

Hans ven havde drejet hovedet om imod ham og brummede med en rasende mine:

"Hvad vil du nu igen? Skynd dig. Vi har travlt."

Duroy var blevet ganske forbløffet:

"Nej, det er ingen ting, undskyld."

Men Forestier blev vred:

"Hør nu, spild ikke tiden, du har da for fanden ikke tvunget dig herind bare for at få den fornøjelse at sige godmorgen til os?"

Trods sin forvirring bestemte Duroy sig:

"Nej … ser du … Sagen er den, at … at det igen ikke vil gå for mig med min artikel … og du var … De var begge … så … så elskværdige sidste gang … at jeg troede … at jeg håbede …"

Forestier afskar ham ordet:

"Nå, så du gør nar ad os! Så du bilder dig altså ind, at jeg skulle gøre dit arbejde, og at du kun skal have det besvær at hæve din gage ved månedens slutning. Nej, min ven, således leger vi ikke!"

Den unge frue var blevet ved at ryge uden at sige et ord, men hun smilede hele tiden med et ubestemt smil, der syntes at være en elskværdig maske over hendes ironiske tanker.

Duroy var blevet rød i hovedet og fremhakkede:

"Tilgiv mig ... jeg troede ... jeg tænkte ...," så slog han pludselig over og henvendte sig klart og flydende til fru Forestier: "Jeg beder Dem tusinde gange om forladelse, frue, og takker Dem endnu en gang på det varmeste for den udmærkede kronik, som De skrev for mig i forgårs."

Så bukkede han og sagde til Charles:

"Jeg skal nok være på bladet klokken tre."

Så gik han med raske skridt hjem, mens han mumlede:

"Godt, så skriver jeg artiklen ganske alene, og de skal få at se ..."

Så snart han var kommet indenfor døren, satte han sig ophidset af vrede til at skrive.

Han fortsatte den skildring, som fru Forestier havde begyndt, sammendyngede træk fra føljetonromaner, overraskende knaldeffekter og svulstige naturbeskrivelser med en skoledrengs stilistiske ubehjælpsomhed og med vendinger fra sin tidligere underofficersjargon. På en time havde han skrevet en artikel, der var et kaos af dumheder, og nok så selvsikker bragte han den hen på *La Vie Française*.

Den første, han mødte på bladet, var Saint-Potin, der trykkede hans hånd med en medskyldigs fortrolighed, og spurgte:

"Har De læst min samtale med kineseren og hinduen? Er den ikke pudsig? Hele Paris har moret sig over den. Og jeg har ikke en gang set så meget som spidsen af deres næsetip."

Duroy, som endnu ikke havde fået læst noget, tog bladet og gennemløb en lang artikel med titlen:

"Indien og Kina", mens reporteren pegede og understregede de interessanteste punkter.

Forestier kom ind forpustet og forjaget med en meget optaget mine:

"Nå, det var heldigt. Jeg har brug for jer begge to."

Og han sagde dem besked om en række politiske oplysninger, der skulle skaffes til samme aften.

Duroy rakte ham sin artikel:

"Her er fortsættelsen om Algier."

"Det er godt, giv mig den; jeg skal lade den gå videre til redaktøren!"

Mere sagde han ikke.

Saint-Potin trak sin nye kollega med sig, og da de var kommet ud i gangen, sagde han til ham:

"Har De været henne ved kassen?"

"Nej, hvorfor?"

"Hvorfor? For at hæve penge. Man skal altid sørge for at være en måned forud med sin gage, ser De. Man ved aldrig, hvad der kan hænde."

"Men … det har jeg ikke det mindste imod."

"Jeg skal forestille Dem for kassereren. Han vil ikke gøre nogen som helst vanskeligheder. Der betales godt her."

Og Duroy hævede sine to hundrede francs, plus otte og tyve francs for sin artikel den foregående dag, hvilket til sammen med resten af hans gage fra jernbanen udgjorde tre hundrede og fyrre francs.

Aldrig før havde han haft en sådan sum i sin lomme, og han følte sig rig for uendelige tider.

Så tog Saint-Potin ham med sig rundt på en fire-fem konkurrerende blades kontorer, hvor han passiarede med medarbejderne, i håb om, at de allerede havde skaffet de nyheder, han var blevet sendt ud for at opsnuse, og at han så gennem sin livlige og snedige passiar kunne få lokket ud af dem, hvad han behøvede at vide.

Om aftenen fik Duroy, der ikke mere havde noget at gøre, lyst til at gå hen i "Folies-Bergère". Han gik lige hen til de kjoleklædte kontrollerende herrer og sagde dristigt:

"Mit navn er Georges Duroy og jeg er medarbejder ved *La Vie Française*. Jeg var her forleden aften sammen med hr. Forestier, der lovede mig at sørge for, at jeg fik fri adgang. Jeg ved ikke, om han har husket det."

En liste blev efterset. Hans navn stod ikke på den. Alligevel sagde den ene af herrerne yderst imødekommende til ham:

"Gå blot ind alligevel og henvend Dem selv med Deres anmodning til direktøren. Han ordner det nok."

Han gik indenfor, og næsten lige straks mødte han Rachel, den kvinde, han havde fulgtes med derfra den første aften.

Hun kom hen til ham:

"God aften, min skat; hvordan har du det?"

"Rigtig godt. Og du?"

"Å jo, det går an. Tænk dig, jeg har drømt to gange om dig siden sidst."

Duroy blev smigret og svarede smilende:

"Se, se, hvad kan det vel betyde?"

"Det betyder, at jeg synes godt om dig, og at jeg ikke har noget imod at begynde forfra, når du en gang igen får lyst."

"Jeg har lyst endnu i aften, hvis du vil."

"Ja, jeg vil gerne."

"Det er godt, men hør først lidt ..."

Han holdt inde og betænkte sig en smule, han følte sig lidt flov over det, han ville til at sige. Så fortsatte han:

"Ser du ... denne gang ejer jeg ikke en hvid. Jeg kommer lige fra klubben og har spillet hver en smule bort."

Hun så ham lige ind i øjnene; med det instinkt, der under hendes stadige købslåen med mændene var blevet udviklet hos hende, havde hun på fornemmelsen, at han løj. Hun sagde:

"Din løgnhals, det er slet ikke pænt af dig, at du vil behandle mig på den måde."

Han smilede forlegent:

"Hvis du vil have ti francs ... det er alt, hvad jeg har tilbage."

Hun mumlede med en overlegenhed som en kurtisane, der har råd til at give efter for et af sine luner:

"Giv mig, hvad du vil, min engel. Det er dig selv, jeg bryder mig om."

Og idet hun betaget så op mod den unge mands overskæg, tog hun hans arm og støttede sig forelsket på den:

"Lad os først sætte os hen og drikke en grenadine. Bagefter kan vi så spadsere lidt omkring. Jeg ville allerhelst tage hen i

operaen med dig for rigtigt at vise dig frem. Men vi går tidligt hjem, ikke sandt?"

Han blev længe hos hende. Det var højlys dag, da han gik, og hans første tanke var straks at købe *La Vie Française*. Febrilsk foldede han avisen ud; hans artikel var der ikke. Han blev stående stille på fortovet og løb ængsteligt de trykte spalter igennem i håb om alligevel til sidst at finde, hvad han søgte.

Det var, som om noget tungt lagde sig over hans hjerte; efter elskovsnatten fik denne modgang midt i hans træthed et nederlags vægt.

Han gik hjem til sig selv, smed sig fuldt påklædt på sin seng og faldt straks i søvn.

Da han nogle timer senere kom op på redaktionskontoret, gik han ind til Walter:

"Jeg blev meget overrasket i morges, hr. redaktør, ved ikke at finde min anden artikel om Algier i bladet."

Redaktøren løftede hovedet og svarede tørt:

"Jeg har givet den til Deres ven Forestier og bedt ham om at læse den. Han fandt ikke, at den var god nok; De må skrive den om."

Duroy drejede sig rundt på hælen og gik uden at sige et ord. Rasende stormede han lige ind i sin kammerats værelse:

"Hvorfor har du ikke ladet min artikel komme på i morges?"

Journalisten sad og røg på en cigaret, med ryggen dybt nede i en lænestol og fødderne lagt op på bordet, så at hans hæle tilsmudsede en påbegyndt artikel. Han svarede roligt med sin trætte, fjerne stemme, der lød, som om den kom fra bunden af en kløft:

"Redaktøren fandt, at den var dårlig og har bedt mig give dig den tilbage, for at du kan lave den om. Vær så god, der er den."

Og han pegede på arkene, der lå sammenfoldet under en brevpresser.

Duroy var alt for forbløffet til at finde på noget at sige, og han stak tavs sit produkt i lommen, mens Forestier begyndte:

"I dag må du først gå hen i politipræfekturet …"

Og han opremsede en hel bunke ærinder og en mængde nyheder, der skulle skaffes. Duroy gik uden at have kunnet finde de skarpe ord, han søgte efter.

Han kom igen med sin artikel næste dag. Han fik den atter tilbage. Da han havde skrevet den om for tredje gang og så, at den stadig blev kasseret, forstod han, at han gik alt for hurtigt til værks, og at kun Forestiers hånd kunne hjælpe ham videre frem.

Han talte derfor ikke mere om *En afrikansk jægers erindringer*, men lovede sig selv at være smidig og listig, eftersom det var nødvendigt, og foreløbig, indtil noget bedre viste sig, med iver at kaste sig ind i sin reporter-virksomhed.

Han lærte både teatrenes og politikkens kulisser at kende og blev fortrolig med statsmændenes og Deputeretkammerets forværelser og gange, med kabinetssekretærernes opblæste miner og med de indsovede dørvogteres sløve ansigter.

Han kom til at stå i stadig forbindelse med ministre og portnere, generaler, politispioner, fyrster, alfonser, kokotter, gesandter, biskopper, koblere, parvenuer, verdensmænd, falske spillere, droskekuske, opvartere og mange andre; han var blevet en højst egennyttig og ligegyldig ven med alle disse forskellige mennesker, som han så og talte med hver time på dagen om de

samme ting vedrørende hans stilling uden nogen som helst overgang, og derfor var kommet til at slå sammen i sine tanker, så han dømte dem alle med samme blik og målte dem med samme alen. Han sammenlignede sig selv med en mand, som drag i drag ville smage på prøver af alle slags vin og til sidst nåede til ikke at kunne skelne Château Margaux fra Argenteuil.

På kort tid udviklede han sig til en fremragende reporter, sikker i sine oplysninger, forslagen, hurtig, behændig, en virkelig kraft for bladet, sagde Walter, der forstod at bedømme sine medarbejdere.

Da han imidlertid kun fik ti centimer for linjen, foruden sine to hundrede francs i fast gage, og da det er dyrt at leve med i boulevardlivet og rundt omkring på caféer og restauranter, havde han aldrig penge og var altid fortvivlet over ikke at kunne komme ud af det.

Der må være et fif, tænkte han, når han så nogle af sine kolleger gå rundt med lommerne fulde af guld uden at kunne forstå, ved hvilke hemmelige midler de formåede at skaffe sig denne overflod. Og med misundelse forestillede han sig ukendte og mistænkelige manøvrer, betalte tjenester, en hel hemmelig organisation. For enhver pris måtte han trænge ind i dette mysterium, blive medlem af dette stiltiende forbund, tvinge sig ind i kammeraternes fortrolighed og også få sin part af byttet.

Og om aftenen, når han fra sit vindue så togene glide forbi, grublede han ofte over, hvorledes han skulle gribe det alt sammen an.

5

To måneder var gået hen. December havde holdt sit indtog, men den hurtige velstand, som Duroy havde håbet på, syntes ham at komme yderst langsomt. Især pintes han ved det moralsk underordnede i sin stilling, og han så ingen udvej til at svinge sig op på de højder, hvor man finder agtelse og penge.

Han følte sig lukket inde i sin lidet ansete reportervirksomhed, alle udgange var muret til. Hans dygtighed blev nok skattet efter fortjeneste, men den agtelse, der blev ham til del, var afpasset efter hans stilling. Selv Forestier, som han dog gjorde en mængde tjenester, bad ham ikke længere til middag og behandlede ham i det hele taget som en underordnet, selv om han sagde Du til ham som til en ven.

Fra tid til anden lykkedes det ganske vist Duroy at få anbragt en lille stump artikel. Igennem affattelsen af sine nyheder havde han efterhånden erhvervet sig den smidige pen og den takt, der så fuldstændig havde svigtet ham, da han skrev sin anden kronik om Algier; nu risikerede han ikke længere, at hans små aktuelle ting ikke blev optaget. Men derfra og til at skrive en kronik ud fra sin egen personlighed eller fra et dommerstandpunkt at behandle politiske spørgsmål var der lige så langt som fra at køre i Boulogneskoven som kusk på en buk og til at vise sig for alléernes spadserende mageligt henslængt på et selvejerkøretøjs bløde hynder. Hvad der især ydmygede ham var at føle alle selskabslivets døre lukkede for sig, ikke at have nogle forbindelser, han kunne omgås som sine lige, og ikke at få adgang til en eneste dames fortrolige kreds; det var ham ikke tilstrækkeligt, at flere kendte skuespillerinder

nu og da havde modtaget ham med en vis beregnende familiaritet.

Han vidste for øvrigt af erfaring, at han over dem alle, både over de virkelige damer og de andre, udøvede en ejendommelig tiltrækningskraft og at han straks ved første øjekast forstod at vække deres sympati; ved ikke at træffe på de kvinder, der kunne skabe ham en fremtid, dirrede han derfor af utålmodighed som en hest, der ser en hindring rejse sig på dens vej.

Han havde ofte tænkt på at aflægge fru Forestier et besøg, men tanken om deres sidste møde holdt ham tilbage og ydmygede ham; desuden ventede han på en opfordring fra hendes mand. Så kom han i tanker om, at fru de Marelle havde indbudt ham til at besøge sig, og en eftermiddag, da han intet havde at gøre, gik han op til hende.

"Jeg er altid hjemme indtil tre," havde hun sagt.

Klokken halv tre ringede han på hendes dør. Hun boede i Rue de Verneuil på en fjerde sal.

Ved lyden af klokken kom en uredt tjenestepige ud og lukkede op. Hun svarede, mens hun bandt sin kappe fast:

"Jo, fruen er hjemme, men jeg ved ikke, om hun er stået op."

Og hun stødte døren, der stod på klem ind til dagligstuen, helt op.

Duroy gik indenfor. Værelset var ret stort, men sparsomt møbleret og så forsømt ud. Gamle og falmede lænestole stod i række langs væggene, øjensynligt ordnet af pigen, for intetsteds sporedes den elegante smag, hvormed en kvinde søger at sprede skønhed over sit hjem. Fire elendige malerier, der forestillede en båd på en flod, et skib på havet, en mølle på en

slette og en brændehugger i en skov, hang i ulige lange snore midt på hver af de fire vægge; alle fire billeder var gledet skævt. Man fik indtrykket af, at de længe havde hængt således på skrå, uden at det var faldet nogen ind at rette på dem.

Duroy satte sig ned og ventede. Han måtte vente længe. Endelig gik døren op og fru de Marelle kom hurtigt ind; hun var i en japansk slåbrok af rosenrød silke, hvorpå der var broderet gyldne landskaber, blå blomster og hvide fugle. Hun gav ham ikke tid til at komme til orde:

"Tænk Dem, jeg lå i sengen endnu. Hvor det var pænt af Dem at komme og besøge mig. Jeg var overbevist om, at De havde glemt mig."

Hun rakte ham fornøjet begge sine hænder, og Duroy, som lejlighedens tarvelige udseende havde befriet for al forlegenhed, greb dem og kyssede dem, således som han havde set Norbert de Varenne gøre.

Hun bad ham tage plads. Så så hun op og ned ad ham og udbrød:

"Hvor De er forandret! De har udviklet Dem til Deres fordel. Paris har en god indflydelse på Dem. Nå, har De så noget nyt at fortælle mig?"

Og de gav sig straks til at passiare, som om de havde været gamle bekendte. De følte, at der straks opstod en gensidig fortrolighed, tillid og forståelse imellem dem; på fem minutter var de blevet venner, således som det altid går to mennesker, der har karakter og race fælles.

Pludselig afbrød den unge frue forbavset sig selv: "Det er dog mærkeligt, så let jeg kan tale med Dem. Det er mig, som om jeg

havde kendt Dem i ti år. Vi to bliver sikkert gode kammerater. Vil De?"

Han svarede:

"Ja, med største glæde," men hans smil sagde endnu mere.

Han fandt hende fuldstændig bedårende i den bløde skinnende slåbrok, ikke så fin, yndefuld og harmonisk som den anden i hendes hvide morgenkjole, men mere fristende og æggende.

Når han var i nærheden af fru Forestier, der så på ham med sit rolige og stille smil, som tiltrak og stødte bort på samme tid, som syntes at sige: "Jeg synes om Dem" og samtidig: "Pas på", og hvis virkelige mening det var umuligt at gribe, følte han især lyst til at lægge sig ved hendes fødder, kysse de lette kniplinger på hendes kjole og langsomt indånde den varme parfumerede duft, der steg op fra hendes glatte hud. Over for fru de Marelle opfyldtes han af et mere bestemt og mere brutalt begær, et begær, der fik hans hænder til at dirre, mens hans øjne fulgte den lette silkes konturer.

Hun blev ved at tale og i hver af sine sætninger ødslede hun lidt af det overfladiske vid, hun havde vænnet sig til, ligesom en arbejder tilegner sig det håndelag, der skal til for at fuldføre et arbejde, som har ord for at være vanskeligt og som alle andre falder i forundring over. Han hørte opmærksomt på hende og tænkte:

"Det stod man sig ved at huske. Man kunne skrive udmærkede pariserkronikker ved blot at lade hende snakke løs om dagens begivenheder."

Der blev banket ganske sagte og forsigtigt på den dør, hun var kommet ind af, og hun råbte:

"Du kan godt komme ind, min skat."

Den lille pige kom ind. Hun gik lige hen til Duroy og rakte ham hånden.

Forbavset mumlede moderen:

"Men det er jo en hel erobring. Jeg kan slet ikke kende hende igen."

Den unge mand kyssede barnet, lod hende sætte sig ved siden af ham og stillede hende med en meget alvorlig mine nogle venlige spørgsmål om, hvad hun havde taget sig for, siden de sidst havde set hinanden. Hun svarede med sin lille spinkle stemme med samme alvor, som om hun havde kunnet være en voksen.

Uret slog tre. Journalisten rejste sig.

"Kom så tit, De har lyst," bad fru de Marelle, "vi kan snakke sammen ligesom i dag og det vil altid glæde mig at se Dem. Men hvorfor møder jeg Dem aldrig mere hos Forestiers?"

Han svarede:

"Åh, det må være rent tilfældigt. Jeg har haft så travlt. Men vi træffes der nok en af dagene."

Og han gik med hjertet fuldt af forhåbninger uden at vide hvorfor.

Han talte ikke til Forestier om dette besøg.

Men han tænkte på det de følgende dage, det var mere end et minde; det var som om denne kvinde stadig, skønt ulegemligt, var hos ham. Han syntes, at han havde taget noget af hende med sig, at billedet af hendes ydre var blevet siddende i hans øje og glæden over hendes indre i hans hjerte. Tanken om hende forfulgte ham, hvor han gik og stod, det var, som om hun havde taget ham i besiddelse på en måde, der netop på grund af sin

hemmelighedsfuldhed var så meget mere betagende, inderlig, lokkende og vidunderlig.

Da der var gået nogle dage, besøgte han hende igen.

Pigen førte ham ind i dagligstuen, og Laurine kom straks til stede. Denne gang rakte hun ham ikke hånden, men løftede sin pande op imod ham og sagde:

"Jeg skulle bede Dem fra moder om at vente lidt. Det vil vare et kvarters tid, for hun er ikke klædt på. Jeg skal nok holde Dem med selskab."

Duroy, der morede sig over den lille piges ceremonielle optræden, svarede:

"Fortræffeligt, frøken, det skal være mig en stor fornøjelse at tilbringe et kvarter sammen med Dem; men jeg må gøre Dem opmærksom på, at jeg slet ikke er nogen alvorsmand, jeg plejer at lege hele dagen igennem. Derfor foreslår jeg Dem, at vi tager os en lille tagfat."

Den lille pige blev øjensynlig meget overrasket, så smilede hun, som en voksen dame kunne have smilet, over dette indfald, der både stødte hende lidt og forundrede hende; så sagde hun dæmpet:

"Man leger ikke oppe i lejlighederne."

Han svarede:

"Det er mig ligemeget. Jeg kan lege overalt. Nå, fang mig så."

Og han gav sig til at løbe rundt om bordet, idet han søgte at opflamme hende til at følge sig; hun fulgte efter ham stadig smilende med en slags høflig overbærenhed, af og til strakte hun hånden frem for at røre ved ham, men uden at nedlade sig til at løbe.

Han stod stille og bøjede sig ned, indtil hun med sine små tøvende skridt var kommet helt hen til ham, så sprang han pludselig op ligesom en trold i en æske og fo'r med et sæt hen i den anden ende af stuen. Hun fandt det pudsigt og endte med at le, blev ivrigere og begyndte til sidst selv at løbe, mens hun udstødte små fornøjelige og frygtsomme skrig, hver gang hun troede, at hun havde nået ham. Han flyttede stolene for at spærre hende vejen, tvang hende til et helt minut at løbe omkring den samme stol for så at slippe den og søge tilflugt bag en anden. Laurine løb nu alt, hvad hun kunne, og gav sig fuldstændig hen i glæden over denne nye leg; hun var blevet helt rød i hovedet og hver gang hendes legekammerat slap fra hende eller stillede hende en fælde, gjorde hun et hop i vejret som et henrykt barn.

Pludselig, ligesom hun troede, at hun havde fået fat på ham, greb han hende i sine arme og løftede hende højt op mod loftet, idet han råbte:

"Dér fangede jeg dig."

Den lille pige sprællede begejstret med benene og lo af fuld hals.

Fru de Marelle kom ind og blev stående som himmelfalden:

"Men Laurine ... Laurine leger ... De må jo være en sand troldmand."

Han satte igen barnet ned på gulvet og kyssede moderens hånd. De tog plads med barnet imellem sig. De begyndte at passiare, men Laurine, der ellers var så tavs, var blevet aldeles beruset af legen, hun snakkede i et væk og moderen blev nødt til at sende hende ind på hendes eget værelse.

Hun lystrede uden at svare, men hun havde tårer i øjnene.

Så snart de var blevet alene, sænkede fru de Marelle stemmen:

"Nu skal De høre, jeg har en stor plan og jeg har gjort regning på Dem. Ser De: da jeg én gang om ugen spiser til middag hos Forestiers, plejer jeg fra tid til anden at gøre gengæld på en restaurant. Jeg kan nemlig ikke fordrage at have fremmede hjemme, det ligger slet ikke for mig, jeg forstår mig ikke spor på husholdning og køkkenvæsen og den slags ting. Jeg holder mere af at leve, som det kan falde sig. Jeg giver altså af og til en middag ude, men det er ikke morsomt, når vi kun er tre, og ingen af mine egne bekendte passer sammen med Forestiers. Jeg fortæller Dem alt dette for at forklare Dem en lidt uregelmæssig indbydelse. De forstår mig derfor nok, når jeg beder Dem gøre os selskab på lørdag i Café Riche klokken halv otte. De ved jo, hvor det er?"

Han tog med overstrømmende glæde mod indbydelsen.

Hun vedblev:

"Vi bliver kun os fire, lige to par. Den slags små gilder er så morsomme for os damer, der ikke er forvænt med dem."

Hun var i en mørkebrun kjole, der på en koket og udfordrende måde sluttede tæt om hendes hofter, hendes buste og hendes arme; og Duroy følte en ubestemt forbavselse, der grænsede til forlegenhed, ved uoverensstemmelsen mellem denne forfinede og omhyggelige elegance og den åbenbare ligegyldighed for det hjem, hun levede i.

Alt, hvad hun selv havde på, alt, hvad der var i nær og fortrolig berøring med hendes legeme, var udsøgt og smukt, men alt, hvad der omgav hende, viste hun ikke spor af interesse.

Da han gik fra hende, havde han ligesom sidste gang fornemmelsen af, at hun stadig var hos ham. Det var en fuldstændig sanse-hallucination. Og med voksende utålmodighed ventede han på den dag, da middagen skulle finde sted.

For anden gang lejede han en sort kjole, hans midler havde endnu ikke tilladt ham at anskaffe sig en selskabsdragt. Han var den første, der gav møde, nogle minutter før den fastsatte tid.

Han blev vist op på anden sal og ind i en lille salon, der var betrukket med rødt og hvis eneste vindue vendte ud mod boulevarden.

Et firbenet bord stod dækket med fire kuverter; den hvide dug lyste med en skinnende lakglans og glassene og sølvtøjet strålede muntert i skæret fra tolv lys, som blev båret af to høje armstager.

Udenfor vinduet sås en stor, klar, grøn plet, der dannedes af træernes blade, som blev oplyst af det skarpe lys inde fra separatkabinetterne.

Duroy satte sig på en meget lav kanapé, der ligesom væggene var betrukket med rødt; de slidte fjedre sank sammen under ham og han havde en fornemmelse, som om han faldt ned i et hul. Fra hele den mægtige bygning hørte han den forvirrede larm, som er et særkende for store restauranter, en støj, sammensat af servicets raslen, sølvtøjets klirren, lyden af opvarternes ilfærdige skridt, der dæmpes af gangenes tæpper, og lyden af døre, som et øjeblik åbnes og lader en summen af stemmer slippe ud fra de snævre værelser, hvor middagsspisende mennesker er lukket inde.

Forestier trådte ind og trykkede hans hånd med en hjertelig fortrolighed, som han aldrig mærkede noget til i *La Vie Française*s redaktionslokaler.

"De to damer kommer sammen," sagde han. "De plejer at være fornøjelige, disse her små middage!"

Han kastede et blik på bordet, lod et gasblus, der var skruet ned som en natlampe, slukke helt, smækkede det halve af vinduet i for at undgå gennemtræk, og valgte sin plads ved bordet, således at han kom til at sidde godt i læ; han forklarede:

"Jeg må passe meget på. Jeg havde haft det bedre i en hel måned, men nu i de sidste par dage har jeg igen været dårligere. Jeg må have forkølet mig i tirsdags aftes, da jeg gik fra teatret."

Døren blev åbnet og de to unge fruer kom ind med en opvarter i hælene. De var tilslørede og tilhyllede, med hele den fristende hemmelighedsfuldhed, virkelige damer føler sig forpligtet til at anlægge, når de kommer på steder, hvor både omgivelser og gæster er mistænkelige.

Da Duroy hilste på fru Forestier, skændte hun på ham, fordi han ikke havde besøgt hende igen, så tilføjede hun med et smil hen til sin veninde:

"Det er naturligvis, fordi De foretrækker fru de Marelle; hende har De tid nok til overs for."

De gik til bords. Da opvarteren rakte Forestier vinkortet, udbrød fru de Marelle:

"Giv herrerne, hvad de selv ønsker; vi damer vil kun have champagne, iskold champagne, af den bedste, men det må endelig være sød champagne, slet ikke andet."

Og da opvarteren havde forladt stuen, forkyndte hun med en overgiven latter:

"Jeg vil drikke mig fuld i aften. Vi skal rigtig more os, hører I."

Forestier, der ikke lod til at have bemærket, hvad hun sagde, spurgte:

"Ville De have meget imod, at jeg lukkede vinduet helt i? Mit bryst har ikke været rigtig raskt de sidste dage."

"Nej, på ingen måde."

Han rejste sig og gik hen og lukkede også den anden halvdel af vinduet. Så kom han tilbage og indtog atter sin plads med et beroliget og fornøjet ansigt.

Hans kone sagde intet, hun syntes fordybet i tanker; med øjnene sænket ned mod bordet sad hun og smilede til glassene med sit sædvanlige, ubestemte smil, der altid lovede, men aldrig holdt sine løfter.

Der blev først serveret østers fra Ostende, lækre og fede østers, der lignede små kvinde-øren indesluttet i skaller; de smeltede ligesom salte bonbons mellem ganen og tungen.

Så kom suppen og efter den en forel, der var lige så rosenrød som en ung piges kind; og gæsterne begyndte at passiare.

Der blev først talt om en skandale, hele byen snakkede om, en historie om en dame af det bedste selskab, der af en af hendes mands venner var blevet overrasket i et separatkabinet sammen med en udenlandsk fyrste.

Forestier lo meget over historien; men de to damer erklærede, at den indiskrete sladderhank måtte være en fej slyngel. Duroy var af deres mening og erklærede meget højt, at det var en mands pligt, hvad enten han optrådte som handlende, som fortrolig eller blot som tilfældigt vidne, altid at

bevare en gravens tavshed i den slags anliggender. Han tilføjede:

"Hvor livet ville være rigt på herlige glæder, hvis man gensidigt kunne stole på hinandens ubetingede diskretion. Det, som ofte, meget ofte, ja for kvindernes vedkommende næsten altid, træder hindrende i vejen, det er frygten for at se sin hemmelighed afsløret."

Og smilende lagde han til:

"Ja, har jeg ikke ret? Hvor mange ville ikke give efter for et hastigt begær, for en times pludselige og stærke lyst, for et flygtigt elskovslune, hvis de ikke var bange for at komme til at betale en kort og svimmel lykke med en uoprettelig skandale og smertefyldte tårer."

Han talte med en smittende overbevisning, som om han forsvarede en sag, sin egen sag, for skranken, som om han kunne have sagt:

"Overfor mig er der ingen grund til at frygte den slags farer. Forsøg kun og De skal få at se."

Begge damerne sad og så på ham; deres blik gav ham medhold. De fandt, at han talte godt og rigtigt og indrømmede ved deres imødekommende tavshed, at deres bøjelige pariserinde-moral ikke i længden ville kunne holde stand, når de havde vished for, at hemmeligheden var i sikre hænder.

Men Forestier, der næsten lå på divanen med det ene ben trukket op under sig og med servietten stukket ind i vesten for ikke at få pletter på sin skjorte, erklærede pludselig med en skeptikers overlegne latter:

"Ja, død og pine, hvis man var sikker på tavshed, ville man skam ikke nægte sig noget. Nåda! De stakkels ægtemænd!"

De gav sig til at tale om kærlighed. Duroy mente ikke, at den varer evigt, men troede dog på en varig følelse, som kunne skabe et bånd, et inderligt venskab og en gensidig tillid! Sansernes pagt var kun et segl på hjerternes forening. Men han udtalte sin harme over den nagende skinsyge, de dramaer, scener og ulykker, der næsten altid følger med et brud.

Da han tav, sukkede fru de Marelle:

"Ja, kærligheden er det eneste gode her i livet, og alligevel ødelægger vi den ofte selv med vore umulige fordringer."

Fru Forestier, som sad og legede med en kniv, tilføjede:

"Ja ... ja ... det er dejligt at være elsket."

Og hun syntes at drømme sin drøm helt til bunds og tænke på ting, som hun ikke turde sige.

Da det trak lidt ud, inden den næste ret kom, drak de fra tid til anden en slurk champagne og spiste krummer, som de pillede ud af rundstykkerne. Og langsomt og betagende fik tanken om kærligheden magt over dem, berusede lidt efter lidt deres sjæl ligesom den klare vin, der dråbe for dråbe gled ned gennem deres strube, hidsede deres blod og forvirrede deres sind.

Opvarteren bød lammekoteletter om, lækre og lette hvilede de på et leje af små aspargeshoveder.

"Det ser min sandten tiltalende ud," udbrød Forestier. Og han spiste langsomt for rigtig at nyde det saftige kød og de unge grøntsager, der var så møre, at de flød ud som fløde.

Duroy fortsatte sin tankegang:

"Når jeg elsker en kvinde, eksisterer der for mig intet ved siden af hende."

Han sagde det med dybtfølt overbevisning; det velvære, han følte ved bordets nydelser, forøgede hans begejstring for elskovens.

Fru Forestier mumlede med sin sædvanlige utilnærmelige mine:

"Der er ingen lykke, der kan sammenlignes med det første håndtryk, når den ene spørger: "Elsker De mig?" Og den anden svarer: "Ja, jeg elsker dig"."

Fru de Marelle, som lige havde drukket et glas champagne i ét drag, sagde muntert, idet hun satte glasset fra sig:

"Jeg for mit vedkommende er mindre platonisk."

De gav sig alle til at le bifaldende, hendes ord havde bragt glans i deres øjne.

Forestier strakte sig på divanen, støttede sig med armene på puderne og sagde i en alvorlig tone:

"Deres oprigtighed gør Dem ære og viser, at De er en praktisk dame. Men tør man spørge Dem, hvad hr. de Marelle mener om den ting?"

Hun trak langsomt og med uendelig ringeagt på skulderen; så svarede hun tørt:

"Hr. de Marelle har ingen mening på det område. Han har kun … neutralitet."

Og samtalen steg fra kærlighedens ophøjede teorier nedad til de elegant turnerede tvetydigheders blomstersmykkede have.

Det vrimlede med behændige underforståelser, ord, der løfter slør, som man løfter skørter, dobbeltbundede vendinger, forklædte vovetheder og ublufærdige hentydninger af den art, som i maskerede udtryk fremkalder dristige billeder, der i et hastigt glimt af alt det, man ikke tør sige, farer gennem tanken

og forbi blikket, og som for det gode selskabs mænd og kvinder åbner døren ind til en slags ugribelig og mystisk elskov, en slags uren, åndelig berøring gennem en samtidig fremmanen, der er betagende og sanselig som et kærlighedskys, af al favntagets hemmelige og lokkende lyst. Der var blevet serveret agerhøns omgivet af vagtler, så grønærter og derefter leverpostej ledsaget af en salat, hvis takkede blade som et grønt mos fyldte et stort skålformet fad. De havde spist af det alt sammen uden at smage på det, uden engang at ane det, udelukkende optaget af samtalen, helt nedsænkede i et bad af elskov.

Også begge damerne betænkte sig ikke længere på at komme med vovede ting, fru de Marelle med en naturlig dristighed, der næsten var udæskende, fru Forestier med indtagende tilbageholdenhed og i tonefald, stemme og holdning en blufærdighed, der tilsyneladende mildnede, men i virkeligheden understregede alt, hvad hun sagde.

Forestier havde strakt sig helt ud mellem puderne, han lo, drak og spiste i et væk og udslyngede nu og da en bemærkning, der var så usminket, at damerne, stødte over dens form og for formens skyld, et par sekunder anlagde en lidt generт mine. Når han havde sagt en eller anden særlig plump råhed, tilføjede han:

"Det er rigtigt, børn. Bliver I ved på den måde, så ender I med at gøre dumheder."

Desserten blev bragt ind og derefter kaffen. Likørerne gød en endnu tungere og hedere uro i de opflammede sind.

Fru de Marelle var blevet lidt beruset, som hun havde forudsagt, da de gik til bords, og hun indrømmede det med en

munter og åbenmundet ynde som en dame, der for at more sine gæster overdriver en lille rus, der i sig selv er ægte nok.

Fru Forestier var holdt op at tale, måske af forsigtighed, og Duroy, der følte sig i en sådan stemning, at han let kunne gå for vidt, var klog nok til at beherske sig.

Cigaretterne blev tændt, men pludselig begyndte Forestier at hoste.

Det blev et forfærdeligt anfald, der næsten søndersled hans hals, hans ansigt var ildrødt, sveden perlede på hans pande og han var lige ved at kvæles i sin serviet. Da hosten endelig var gået lidt over, brummede han med en rasende mine:

"Jeg kan ikke tåle den slags middage, det er dumt."

Alt hans gode humør var blevet lammet af den sygdomsrædsel, der stadig pinte ham.

"Lad os tage hjem," sagde han.

Fru de Marelle ringede på opvarteren og bad om regningen. Den blev bragt hende et øjeblik efter. Hun forsøgte at læse den, men tallene drejede rundt for hendes øjne og hun rakte papiret til Duroy:

"Å, gør mig den tjeneste at betale for mig. Jeg kan ikke se, hvad der står, jeg er alt for ør."

Og samtidig kastede hun sin pung hen til ham. Det beløb sig til hundrede og tredive francs. Duroy gik omhyggelig regningen igennem, gav opvarteren to hundredfrancs-sedler og fik penge tilbage.

"Hvor meget skal jeg give i drikkepenge?" spurgte han sagte.

"Det ved jeg ikke, hvad De selv synes."

Han lagde tyve francs på tallerkenen, og gav den unge frue pungen tilbage, idet han spurgte:

"Må jeg følge Dem hjem?"

"Ja, det må De rigtignok. Jeg kan vist ikke selv finde, hvor jeg bor."

De sagde farvel til Forestiers og lidt efter sad Duroy sammen med fru de Marelle i en droske, der rullede afsted.

Han følte hende tæt op imod sig, ganske tæt, indelukket med ham i den mørke æske, der kun nu og da i et kort øjeblik pludselig oplystes af gaslygterne på fortovet. Igennem sit ærme mærkede han varmen fra hendes skulder, men han kunne intet finde at sige hende, absolut intet, hans tanke var lammet af en ubændig attrå efter at tage hende i sine arme.

"Hvad ville hun gøre, hvis jeg vovede det?" tænkte han. Erindringen om alle de tvetydigheder, der var blevet sagt under middagen, gjorde ham dristig, men på samme tid holdt frygten for en skandale ham tilbage.

Hun sagde heller intet; hun sad ganske stille hensunken i sit hjørne. Hvis han ikke, hver gang en lysstråle trængte ind i vognen, havde set hendes øjne skinne, ville han have troet, at hun sov.

"Hvad tænkte hun på?" Han følte, at han gjorde bedst i ikke at tale, at et ord, et eneste ord, der brød stilheden, ville forspilde hans chancer, men han manglede dristighed til en hastig og brutal handling.

Pludselig følte han, at hendes fod rørte sig. Hun havde gjort en bevægelse, en kort nervøs bevægelse, der kunne udtydes som utålmodighed eller måske som en opfordring. Den næsten umærkelige bevægelse sendte en skælven igennem ham fra hoved til fod; han vendte sig hurtigt om imod hende, kastede sig over hende, og søgte hendes mund med sine læber.

Hun udstødte et lille skrig og ville rejse sig for at gøre sig fri og støde ham tilbage; så gav hun efter, som om hun manglede kræfter til længere at stå imod.

Da vognen kort efter standsede foran det hus, hun boede i, slap Duroy, der var helt betaget af overraskelse, for at skulle lede efter lidenskabelige ord for at takke hende og velsigne hende og forsikre hende om sin kærlighed. Imidlertid rejste hun sig ikke, men blev siddende uden at røre sig, helt bedøvet over det, der var sket. Han blev bange for, at kusken skulle få mistanke, og han gik først ud for at række hende sin hånd.

Hun steg endelig vaklende ud af drosken, stadig uden at sige noget. Han ringede, og da porten blev åbnet, spurgte han skælvende:

"Hvornår ser jeg Dem igen?"

Hun mumlede så sagte, at han næsten ikke kunne opfatte det:

"Kom og spis frokost hos mig i morgen."

Og hun forsvandt ind i mørket og stødte den tunge port i efter sig med en larm som et kanonskud.

Han gav kusken fem francs og begyndte at gå med hurtige og triumferende skridt, mens hans hjerte strømmede over af glæde.

Endelig, endelig var en gift dame, en dame af det gode selskab, en virkelig dame blevet hans! Og hvor det var kommet let og uventet.

Han havde hidtil indbildt sig, at der, for at erobre en af disse så heftigt attråede skabningers gunst, krævedes en mængde omsvøb, en endeløs ventetid og en planmæssig belejring med ridderlige opmærksomheder, glødende elskovsord, sukke og

gaver. Og nu havde den første, han traf sammen med, på en gang, blot ved det svageste angreb, overgivet sig, så hurtigt, at han ikke kunne komme sig af sin forundring over det.

"Hun havde drukket for meget," tænkte han; "i morgen er hun nok slået om. Så græder hun naturligvis." Denne tanke ængstede ham lidt, men så sagde han til sig selv: "Nå, det kan være det samme. Nu har jeg hende og jeg skal nok vide at holde fast på hende."

Og ud fra de tågede luftslotte, som han byggede op af sine forhåbninger om storhed, lykke, berømmelse, formue og elskov, så han pludselig ligesom de guirlander af figurantinder, der ruller sig op i slutningstableauernes himmel, en procession af kvinder komme dragende; alle var de elegante, rige og formående, og smilende passerede de forbi ham for atter en efter en at forsvinde inde i hans drømmes gyldne sky.

Og hans søvn blev befolket af syner.

Da han næste dag steg op ad fru de Marelles trappe, var han alligevel lidt urolig. Hvorledes ville hun tage imod ham? Hvis hun nu slet ikke tog imod ham? Hvis hun lukkede sin dør for ham? Hvis hun havde fortalt ...? Men nej, hun havde ikke kunnet sige noget uden at opvække anelser om sagens rette sammenhæng. Altså var han herre over stillingen.

Den lille tjenestepige lukkede op for ham. Hun så ud som altid. Det gjorde ham roligere, som om han havde ventet, at pigen skulle vise ham et forvirret ansigt.

Han spurgte:

"Fruen har det godt?"

Hun svarede:

"Ja, herre, som altid."

Og hun lukkede ham ind i dagligstuen.

Han gik lige hen til kaminen for at se, om hans klæder og hans hår var i orden; han rettede lidt på sit slips, da han i spejlet opdagede, at den unge frue stod i døren ind til sit værelse og så på ham.

Han lod, som om han ikke havde fået øje på hende og i nogle sekunder blev de stående og betragtede nysgerrigt iagttagende hinanden i spejlet, førend de kom til at stå ansigt til ansigt.

Han vendte sig om. Hun havde ikke rørt sig af stedet og syntes at vente. Han styrtede hen imod hende og fremstammede:

"Hvor jeg elsker Dem! Hvor jeg elsker Dem!"

Hun bredte sine arme ud og kastede sig ind til hans bryst; så løftede hun sit hoved op imod ham og deres læber mødtes i et langt kys.

Han tænkte ved sig selv:

"Det er meget lettere, end jeg havde troet. Det går udmærket."

Og da deres læber atter skiltes, smilede han uden at sige noget, men søgte at lægge en uendelig kærlighed i sit blik.

Hun smilede også med det smil, hvormed en kvinde lader forstå, at hun er villig til at give alt.

Hun hviskede:

"Vi er alene. Jeg har sendt Laurine hen til frokost hos en af hendes veninder."

Han kyssede hendes hænder og svarede i et taknemmeligt suk:

"Tak, jeg tilbeder Dem."

Så tog hun hans arm, som om han havde kunnet være hendes mand og førte ham hen til sofaen, hvor de satte sig ved siden af hinanden.

Han syntes, at han måtte komme med en efter situationen afpasset indledning til en samtale, men da han ikke kunne finde på noget, der tilfredsstillede ham, fremstammede han:

"De er altså ikke alt for vred på mig?"

Hun lagde sin hånd over hans mund:

"Ti stille, hører du."

De blev siddende tavse, deres blikke hvilede i hinanden og deres fingre, som de havde slynget sammen, brændte.

"Hvor jeg længtes imod Dem!" sagde han.

Hun gentog:

"Ti stille."

De kunne høre pigen rasle med tallerkener inde i spisestuen på den anden side af væggen.

Han rejste sig:

"Jeg kan ikke holde ud at sidde så nær ved Dem. Det er for stor en fristelse."

Døren gik op:

"Bordet er færdigt."

Med en alvorlig mine bød han hende armen.

De sad lige overfor hinanden, hele tiden mødtes deres øjne og de smilede; de var helt og holdent optaget af hinanden, ganske hildet i den blide fortryllelse, som kun en begyndende elskov udøver. De spiste uden at vide, hvad det var, de havde på deres tallerken. Han følte en fod, en lille fod, der søgte under bordet. Han tog den mellem begge sine og beholdt den.

Pigen gik og kom, bragte ind og tog bort med ligegyldig mine og tilsyneladende uden at lægge mærke til noget som helst.

Da de var færdige med at spise, gik de igen ind i dagligstuen og satte sig atter side om side på sofaen.

Han trykkede hende ind til sig og ville tage hende i sine arme, men hun stødte ham blidt tilbage:

"Pas på, der kunne komme nogen."

Han spurgte hviskende:

"Hvornår kan jeg få Dem at se ganske alene, så at jeg rigtig kan sige Dem, hvor højt jeg elsker Dem?"

Hun nærmede sin mund til hans øre og sagde ganske sagte:

"Jeg kommer op og aflægger Dem et lille besøg en af dagene."

Han følte, at han blev rød i hovedet:

"Ja men … hjemme hos mig … der … der er meget tarveligt."

Hun smilede:

"Det gør ingenting. Det er Dem, jeg besøger, og ikke Deres lejlighed."

Så trængte han ind på hende for at få at vide, hvornår hun ville komme. Hun bestemte en dag langt hen i næste uge, men han tiggede og bad hende med stammende ord og skinnende øjne, mens han trykkede og kyssede hendes hænder, om at lade det blive hurtigere.

Hun morede sig over at se ham bønfalde med en så glødende iver og indrømmede ham med små mellemrum en dag.

Men han blev ved at plage hende:

"I morgen … sig ja … lad det blive i morgen."

Endelig samtykkede hun:

"Ja. I morgen. Klokken fem."

Han udstødte et langt suk af glæde; og næsten roligt snakkede de nu sammen med en fortrolighed, som om de havde kendt hinanden i tyve år.

En pludselig ringen fik dem til at fare sammen og hastigt rykke fra hinanden.

Hun mumlede:

"Det må være Laurine."

Barnet kom ind og standsede først lidt overrasket; så løb hun hen imod Duroy, klappende i hænderne og ude af sig selv af glæde, idet hun råbte:

"Åh! Smukke-Ven!"

Fru de Marelle gav sig til at le:

"Ja, det er godt: Smukke-Ven! Laurine har døbt Dem! Det er et udmærket lille kælenavn for Dem. Jeg vil også kalde Dem Smukke-Ven!"

Han havde taget den lille pige på skødet og måtte lege med hende alle de smålege, han havde lært hende.

Da klokken manglede tyve minutter i tre, rejste han sig for at gå hen på bladet. Ude på trappen hviskede han endnu en gang gennem den halvt åbne dør:

"I morgen. Klokken fem."

Den unge frue svarede med et smil: "Ja!" og forsvandt.

Så snart han var blevet færdig med sit daglige arbejde, tænkte han på, hvorledes han skulle ordne sit værelse til at modtage sin elskerinde, således at han så meget som muligt kunne dække over stuens fattigdom. Han fik det indfald at slå en hel mængde japanske småting op på væggene, og for fem francs købte han en hel samling små vifter og skærme, hvormed

han skjulte de alt for fremtrædende pletter på tapetet. På vinduesruderne klistrede han gennemsigtige billeder, der forestillede både, som gled ned ad floder, fugle, der fløj hen over røde himle, brogetklædte damer på balkoner, og små sorte mænd-processioner, som snoede sig hen over snefyldte sletter.

Værelset, der akkurat var så rummeligt, at man kunne sidde og ligge i det, kom snart til at se ud som det indvendige af en malet papirslygte. Han fandt, at det tog sig tilfredsstillende ud, og han tilbragte aftenen med at klippe fugle ud af de illustrerede blade, han havde ved hånden, og klistre dem op på loftet.

Så gik han i seng og sov ind, dysset til ro af togenes fløjten.

Han kom tidlig hjem næste dag belæsset med en pose kager og en flaske madeira, som han havde købt hos urtekræmmeren. Han måtte atter gå ud for at skaffe sig to tallerkener og to glas. Hele denne anretning stillede han på sit vaskebord, efter først at have arrangeret et håndklæde således, at det skjulte vandfadet, vandkanden og bordets smudsige træ.

Så gav han sig til at vente.

Henimod et kvarter over fem kom hun og blev straks begejstret over tegningernes brogede vrimmel:

"Nej, hvor her er morsomt hos Dem. Men her er lidt for mange folk på trapperne."

Han havde taget hende i sine arme og igennem sløret kyssede han lidenskabeligt hendes hår mellem panden og hatten.

Halvanden time senere fulgte han hende hen til droskeholdepladsen i Rue de Rome. Da hun havde sat sig ind i vognen, hviskede han:

"Tirsdag, på samme tid."

Hun svarede:

"Ja, samme tid, tirsdag."

Og da det var begyndt at mørkne, drog hun hans hoved ind til sig og kyssede ham på munden. Så piskede kusken på hesten, hun råbte: "Farvel, Smukke-Ven," – og den hvide krikke luntede afsted i sløvt trav.

Tre uger igennem kom fru de Marelle således, hver anden eller hver tredje dag, snart om morgenen og snart om aftenen, og besøgte Duroy.

En eftermiddag, da han ventede hende, hørte han pludselig et voldsomt spektakel på trappen. Han gik hen til døren. Et barn hylede og en rasende mandsstemme råbte:

"Hvad satan brøler den forbandede unge nu igen for?"

En ophidset, skrigende kvindestemme svarede:

"Det er det skidt fruentimmer, der kommer til journalisten ovenpå, som har rendt Nicolas omkuld på afsatsen. Det manglede bare, man skulle finde sig i, at sådan en tøjte ikke en gang kan passe på andre folks børn på trapperne."

Duroy trak sig forfjamsket tilbage, for han hørte en hastig kjoleraslen og lyden af hurtige skridt, som kom op fra etagen nedenunder.

Straks efter blev der banket på hans dør, som han havde skyndt sig at lukke. Han åbnede den og fru de Marelle styrtede åndeløs og helt ude af sig selv ind i værelset.

"Hørte du det?" stammede hun.

Han lod, som om han intet vidste: "Nej, hvilket?"

"Hvor de forhånede mig."

"Hvem da?"

"Det pak, som bor her neden under."

"Nej, jeg aner intet. Hvad er der sket? Skynd dig at fortælle mig det."

Hun gav sig til at hulke og kunne ikke få et ord frem.

Han måtte tage hat og overtøj af hende, lægge hende på sengen, løsne hendes klæder og fugte hendes tindinger med et vådt håndklæde; hun havde ondt ved at få vejret. Så, da hun omsider var blevet lidt roligere, brød hele hendes harme løs.

Hun ville have, at han straks skulle gå derned og prygle dem, at han skulle slå dem ihjel.

Han gentog flere gange for hende:

"Men du må jo huske på, at det er arbejdere, simple mennesker. Tænk på, at sagen ville komme for retten, og at du kunne blive genkendt, arresteret og styrtet i ulykke. Man gør bedst i ikke at indlade sig med den slags folk."

Hun gik over til en anden tankegang:

"Hvad skal vi nu gøre? Jeg vil ikke sætte min fod her mere."

Han svarede:

"Det er meget let at ordne, jeg flytter."

Hun mumlede:

"Ja, men det vil tage for lang tid."

Så pludselig fandt hun på en ordning og blev igen fuldstændig rolig:

"Nej, nu skal du høre, jeg har fået en idé. Lad bare mig besørge det og bryd dig ikke om noget som helst. Jeg skal sende dig en lille blå i morgen tidlig."

Ved en "lille blå" forstod hun de lukkede telegrammer, der sendes rundt i Paris.

Hun smilede og var ganske begejstret over sit indfald, som hun ikke ville røbe, og hun fandt på tusinde forelskede dårskaber.

Hun var alligevel ikke så lidt bevæget, da hun igen skulle ned ad trappen; hun følte benene svigte under sig og måtte med hele sin vægt læne sig til sin elskers arm.

De mødte ingen.

Han plejede at stå sent op og lå endnu i sengen, da telegrafbuddet næste formiddag hen imod klokken elleve bragte ham den lovede "lille blå".

Duroy rev telegrammet op og læste:

"Kom i dag klokken fem hen i Rue de Constantinople nr. 127, du lader dig lukke ind i den lejlighed, som fru Duroy har lejet.

Et kys fra din

Clo."

På slaget fem henvendte han sig i portnerlogen i et stort hus med møblerede lejligheder og spurgte:

"Er det ikke her, fru Duroy har lejet en lejlighed?"

"Jo, herre."

"Vil De være så god at vise mig derop."

Portneren, der lod til at være vant til den slags delikate situationer, hvor det er nødvendigt at være forsigtig, så ham lige ind i ansigtet og spurgte, mens han ledte blandt den lange række nøgler:

"Det er vel rigtigt? Det er vel hr. Duroy selv?"

"Ja, De kan være ganske rolig."

Og han blev lukket ind i en lille lejlighed, som lå i stueetagen lige over for portnerlogen og bestod af to værelser.

Den forreste stue var tapetseret med et temmelig rigt blomstret tapet; møblerne var af mahogni og betrukket med grønligt reps med gult mønster. På gulvet lå et tarveligt storblomstret tæppe, der var så tyndt, at foden mærkede gulvbrædderne igennem det.

Soveværelset var så lille, at sengen fyldte de tre fjerdedele af det. Det var en af de store senge, som altid findes i de lejligheder, der lejes møbleret ud; den nåede fra den ene væg til den anden og var omgivet af tunge blå gardiner, ligeledes af reps; ovenpå den lå en dyne af rød silke, der var oversået med pletter.

Duroy blev urolig og misfornøjet og tænkte:

"Det bliver mig en dyr historie dette her. Jeg kommer igen til at rejse et lån. Det er også idiotisk, som hun bærer sig ad."

Døren gik op og Clotilde kom farende ind som en stormvind med raslende kjole og udbredte arme. Hun var henrykt:

"Er her ikke nydeligt? Synes du ikke, at her er nydeligt? Og så slet ingen trapper at gå op ad, i stuen og lige ud til gaden! Man kan gå ind og ud ad vinduet uden at portneren behøver at se én. Hvor vi vil holde af hinanden her!"

Han kyssede hende køligt uden at turde komme frem med det spørgsmål, der svævede ham på læberne.

Hun havde lagt en stor pakke fra sig på det lille bord midt i værelset. Hun lukkede den op og fremtog et stykke sæbe, en flaske toiletvand, en svamp, en æske hårnåle, en støvleknapper og et lille krøllejern til sit forhår, der hver gang kom i uorden.

Og hun gav sig til at lege, at hun flyttede ind; hun søgte en plads frem til hver enkelt ting og morede sig storartet.

Medens hun trak skufferne ud, sagde hun:

"Jeg må have noget linned her hen for at kunne skifte, når det behøves. Det bliver meget bekvemt. Hvis jeg for eksempel har ærinder at besørge og kommer ud i en byge, kan jeg bare gå herhen og blive tørret. Vi skal hver have sin nøgle, foruden den, der bliver liggende hos portneren for det tilfælde, at en af os skulle have glemt sin. Jeg har lejet for tre måneder, i dit navn naturligvis, da jeg ikke godt kunne opgive mit eget."

Han greb øjeblikket og spurgte:

"Du sørger nok for at sige mig, når der skal betales?"

Hun svarede ligefremt:

"Men jeg har betalt, min egen ven."

Han sagde:

"Så er det altså dig, jeg står i gæld til."

"Vist ikke nej, min skat, det kommer aldeles ikke dig ved. Det er mig, der vil have lov til at begå denne lille dårskab."

Han lod, som om han blev vred:

"Nej, det manglede bare. Det tillader jeg aldrig."

Hun gik bønfaldende hen til ham og lagde hænderne på hans skuldre:

"Jeg beder dig om det, Georges; det ville være mig sådan en stor, stor glæde at vide, at vor lille rede tilhører mig, mig ganske alene. Det kan da ikke krænke dig? Jeg ville så gerne bringe det med i vor kærlighed. Sig, at du ikke har noget imod det, lille, kære Geo, sig mig, at du giver mig lov?"

Hun tiggede ham med sit blik, med sine læber, med hele sit væsen.

Han lod sig bede og blev ved at sige Nej med en harmfuld mine; til sidst gav han dog efter og fandt, at det i grunden var ganske i sin orden.

Da hun var gået, gned han sig i hænderne og mumlede, uden i sit hjertes kroge at søge efter, hvorfor denne tanke netop den dag dukkede op i ham:

"Hun er nu alligevel sød."

Nogle dage senere fik han nok en "lille blå", hvori der stod:

> "Min mand kommer hjem i aften efter seks ugers inspektionstjeneste. Så ses vi ikke i otte dage. Hvor det er ærgerligt, du elskede!
>
> *Din Clo."*

Duroy blev som himmelfalden. Han havde ærlig talt slet ikke længere tænkt på, at hun var gift. Han havde dog nok lyst til at vide, hvorledes den mand så ud! Se ham bare en eneste gang, for at kende ham.

Han afventede imidlertid tålmodigt ægtemandens afrejse, og tilbragte to aftener i Folies-Bergère; de endte begge i selskab med Rachel.

Så en morgen kom et nyt telegram, der kun indeholdt de fire ord:

> "I dag klokken fem.
>
> *Clo."*

De kom begge til stævnemødet før den fastsatte tid. Hun kastede sig lidenskabeligt i hans arme og dækkede hans ansigt med kys. Så sagde hun:

"Hvis du har lyst, så kan vi siden gå et eller andet sted hen og spise til middag sammen. Jeg har gjort mig fri."

Det var lige i begyndelsen af måneden og Duroy havde tilfældigvis penge, skønt han for længst havde taget forskud på hele sin gage dg levede fra hånden og i munden af de penge, han kunne skrabe sammen alle vegne fra. Han blev derfor glad over at få en lejlighed til at give noget ud for hende.

Han svarede:

"Ja, kære lille du, hvor du vil."

Klokken var henimod syv, da de gik. De kom ud på de ydre boulevarder. Hun lænede sig kærligt til ham og hviskede ham i øret:

"Hvis du vidste, hvor jeg er glad for at gå ved din arm! Hvor jeg elsker at føle dig imod mig."

Han spurgte:

"Skal vi gå ind til Lathuille?"

Hun svarede:

"Nej, der er alt for elegant. Jeg vil hellere et sted hen, hvor der er morsomt og mere tarveligt, for eksempel et sted, hvor der kommer kommis'er og arbejdersker; det holder jeg så meget af. Å, kunne vi bare have taget i skoven sammen!"

Da han ikke kendte nogen restaurant af den art i sit eget kvarter, gik de på må og få ned ad boulevarden og endte med at gå ind hos en vinhandler, som i en særskilt sal også serverede mad. Gennem vinduet havde hun set to soldater sidde ved et bord overfor to barhovedede pigebørn.

Tre droskekuske spiste deres middagsmad helt nede bagest i det lange, smalle rum, og en person, det var umuligt at indrangere i nogen bestemt arbejdsklasse, sad lænet langt

tilbage i en stol med hovedet hvilende på stoleryggen, benene strakt frem og hænderne stukket ned under bukselinningen og røg på en pibe. Hans frakke var et helt museum af pletter og i hans lommer, der bugnede som en velfyldt mave, kunne man se en flaskehals, et stykke brød, en pakke, indsvøbt i avispapir og et stykke sejlgarn, som hang ned. Hans tætte krøllede hår var sammenfiltret og gråt af snavs; på gulvet under hans stol lå hans kasket.

Clotilde vakte opsigt ved sit elegante toilette. De to par holdt inde med deres hvisken, de tre kuske glemte at snakke, og den rygende kavaler tog sin pibe ud af munden, spyttede ud i luften og drejede hovedet lidt for at se på hende.

Fru de Marelle hviskede:

"Her er meget morsomt! Her kan vi storartet være. En anden gang vil jeg klæde mig på som arbejderske."

Og uden spor af forlegenhed eller afsky satte hun sig ved bordet, der var fedtet af madrester og klæbrigt efter drikkevarer, som var blevet spildt, og som opvarteren kun havde tørret halvt op med sin serviet. Duroy søgte lidt genert og lidt skamfuld efter en knage, hvor han kunne anbringe sin høje hat. Da han ikke fandt nogen, satte han hatten fra sig på en stol.

De spiste en lammeragout, en skive bedekølle og noget salat. Clotilde gentog:

"Jeg tilbeder den slags steder. Jeg har smag for alt, hvad der er rigtig langt nede. Jeg morer mig meget bedre her end i *Café Anglais*."

Hun tilføjede:

"Hvis du vil gøre mig rigtig glad, så tager du mig med hen på en dansebod. Lige her i nærheden kender jeg en, der er

forfærdelig grinagtig; den hedder *Den hvide Dronning*."

Overrasket spurgte Duroy:

"Hvem har ført dig derhen?"

Han så på hende og lagde mærke til, at hun blev rød i hovedet og lidt forvirret, som om dette pludselige spørgsmål havde vakt en eller anden intim erindring til live. Men som alle kvinder behøvede hun blot en betænkningstid så kort, at den næsten kun anedes, før hun svarede:

"Det har en ven af mig ..."

Så, efter et ophold, tilføjede hun:

"Han er død."

Og hun slog øjnene ned med et meget naturligt udtryk af bedrøvelse.

Men for første gang kom Duroy til at tænke på alt det, han intet vidste om, i denne kvindes tidligere liv, og han opstillede gisninger. Sikkert havde hun allerede før ham haft elskere; men af hvilken slags? Fra hvilke kredse? En ubestemt skinsyge, en slags fjendskab mod hende vågnede i ham, et fjendskab rettet mod alt det, han ikke kendte, mod alt det, som ikke havde tilhørt ham i hendes hjerte og i hendes tilværelse. Han så på hende og følte sig irriteret over det mysterium, der var gemt inde i det smukke og tavse hoved, som måske nu i dette øjeblik længtes tilbage mod den anden eller de andre. Hvad ville han ikke give for at kunne læse, hvad der foregik i hende, rigtig gennemsøge hende og få alt at vide og lære alt at kende.

Hun spurgte igen:

"Vil du tage mig med hen i *Den hvide Dronning*? Det ville være storartet morsomt."

Han tænkte:

"Nå, pokker i vold med fortiden. Jeg er godt dum, at jeg gør mig bekymringer for den."

Og smilende svarede han:

"Ja, hjertensgerne, min skat."

Da de var kommet ud på gaden, sagde hun ganske sagte i den hemmelighedsfulde tone, man anslår, når det er noget rigtigt fortroligt, man har på hjerte:

"Jeg har ikke turdet bede dig om det før, men du kan ikke tænke dig, hvor jeg elsker at komme alle de steder, vi damer ellers ikke kommer. Til karnevallet vil jeg forklæde mig som skoledreng. Det er min glansrolle at spille skoledreng."

Da de trådte ind i balsalen, trykkede hun sig forskrækket og tilfreds ind til ham og stirrede med henrykte øjne på fruentimmerne og deres soutenører. Fra tid til anden, når hun fik øje på en alvorlig og ubevægelig politibetjent, sagde hun, som for at sikre sig mod en mulig fare:

"Den betjent ser da ud til at have gode kræfter."

Efter et kvarters forløb havde hun set nok, og han fulgte hende til hendes dør.

Hermed begyndte en række udflugter til alle de obskure steder, hvor folkets laveste klasser morer sig, og Duroy opdagede hos sin elskerinde en udpræget lyst til, som en nybagt student, at slå sig rigtig løs.

Hun kom nu i reglen til deres stævnemøder, iført en bomuldskjole; på hovedet havde hun en kappe, der nærmest mindede om en vaudeville-soubrettes, men til trods for den søgte, men alligevel elegante tarvelighed i hendes dragt, beholdt hun sine ringe, sine armbånd og sine brillant-

ørenringe. Når han bønfaldt hende om at tage dem af, forklarede hun:

"Å pyt! De tror, det er almindelige rhinstene."

Hun bildte sig ind, at hun var udmærket forklædt, og skønt hun i virkeligheden ikke var mere skjult end en struds, der stikker hovedet ind i en busk, vovede hun sig dristigt ind i de mest berygtede knejper.

Hun ville have haft Duroy til at klæde sig på som arbejder; men han gjorde modstand og beholdt sin korrekte boulevard-dragt; han ville ikke en gang ombytte sin høje hat med en blød filthat.

Hun havde trøstet sig over hans halsstarrighed med dette ræsonnement:

"Folk tror, at jeg er en kammerpige, som har et lille eventyr med en fin herre."

Og hun fandt hele denne komedie umådelig tillokkende.

Således udrustet besøgte de alle folkelige knejper og satte sig på haltende stole foran gamle træborde i de værste kipper. En tåge af ram tobaksrøg, hvorigennem duften fra middagens stegte fisk endnu sporedes, lå over salen; bluseklædte mænd sad og drak småsnapse og skrålede op; og opvarteren stirrede forbavset på det besynderlige par, idet han satte de to glas brændevin med syltede kirsebær foran dem.

Forskræmt, rystende og henrykt gav hun sig til i små slurke at drikke den brændevinsmættede frugtsaft, mens hun så sig omkring med nysgerrige og ængstelige blikke. Hvert kirsebær, hun slugte, bibragte hende fornemmelsen af at have begået noget forkert, og hver dråbe af den brændende og krydrede drik

forskaffede hende samme glæde som en lastefuld og forbuden nydelse.

Så sagde hun med halv stemme:

"Lad os gå."

Og de gik. Med små, trippende skridt som en skuespillerinde, der forlader scenen, snoede hun sig med sænket hoved ud mellem gæsterne, som med albuerne på bordet sad og drak og skottede misfornøjede og mistænksomme efter hende. Når hun endelig var nået ud gennem døren, åndede hun ud i et dybt suk, som om hun var undsluppet fra en eller anden forfærdelig fare.

Undertiden spurgte hun skælvende Duroy:

"Hvis de nu fandt på at fornærme mig et af de steder, hvad ville du så gøre?"

Han svarede i en kæk tone:

"Jeg ville selvfølgelig forsvare dig."

Hun trykkede lyksalig hans arm, måske med et tåget ønske om at blive fornærmet og forsvaret, om at se mænd slås for hendes skyld, selv den klasse mænd, med hendes elskede.

Men da disse udflugter gentog sig to eller tre gange om ugen, begyndte de at trætte Duroy, som for øvrigt i den sidste tid havde stort besvær med at skaffe de ti francs, der gik med til at betale vognen og fortæringen.

Han sad for tiden ganske skrækkelig småt i det, endnu dårligere end den gang, da han var ansat ved Nordbanen, for da han i den første tid, han var journalist, havde øst penge ud i det stadige håb næste dag at skulle tjene store summer, havde han udtømt alle sine hjælpekilder og afskåret sig fra enhver mulighed til at skaffe sig penge.

Den meget nærliggende fremgangsmåde at låne penge ved kassen, var hurtigt blevet misbrugt; han skyldte allerede bladet fire måneders gage foruden seks hundrede francs, som han havde fået i forskud på sin linjebetaling. Desuden havde han lånt hundrede francs af Forestier og tre hundrede af Jacques Rival, der altid var villig til at lukke sin pung op, og endelig havde han en mængde forskellig klatgæld på fem, ti eller tyve francs.

Han rådspurgte Saint-Potin, der ellers var opfindsom nok, når det gjaldt om at hitte på en udvej til at skaffe penge, men ikke en gang han kunne tænke sig et middel, som ikke var brugt. Duroy blev mere og mere fortvivlet over sin evige pengetrang, som han nu, da hans fornødenheder var blevet større, følte langt mere end tidligere. En dump vrede, en stadig irritation, der hvert øjeblik blot ved den ubetydeligste lille anledning gav sig luft, beherskede ham.

Undertiden spurgte han sig selv, hvorledes han bar sig ad med, uden nogen som helst ekstravagance eller flothed, at bruge gennemsnitligt tusinde francs om måneden. Han gjorde sit regnskab op: med en frokost til otte francs og en middag i en af de store boulevardcaféer nåede han straks op til tyve, når han så dertil lagde sine lommepenge, en halv snes francs, til alle de små-udgifter, der summer sig op, uden at man lægger mærke til dem, blev det i alt tredive francs. Men tredive francs om dagen giver ni hundrede ved månedens slutning. Og så havde han endda ikke medregnet, hvad der gik til klæder, fodtøj, linned, vask osv. Det stemte.

Den fjortende december var han kommet så vidt, at han stod uden en skilling i lommen, og uden at kunne tænke sig nogen

mulighed til at rejse selv det mindste lån.

Så gjorde han, som han havde gjort mange gange før. Han spiste ingen frokost og tilbragte hele formiddagen på bladet med at arbejde. Han var gnaven og bekymret.

Henad klokken fire fik han et telegram fra sin elskerinde. Der stod:

"Har du lyst, kan vi spise til middag sammen og bagefter gå lidt på eventyr?"

Han svarede straks:

"Kan umuligt spise med dig."

Så kom han til at tænke på, at det ville være dumt af ham at berøve sig selv de behagelige øjeblikke, hun kunne forskaffe ham, og han tilføjede:

"Men jeg vil vente dig som sædvanlig, klokken ni."

Da han, for at spare udgiften til et telegram, havde sendt en af bladets drenge afsted med dette svar, gav han sig til at overveje, hvorledes han skulle bære sig ad med at få middagsmad.

Klokken var blevet syv, uden at han endnu havde fundet på noget, og tarmene skreg i livet på ham. Så tog han sin tilflugt til en fortvivlet krigslist. Han lod alle sine kammerater gå, den ene efter den anden, og da han var blevet alene, ringede han stærkt. Redaktørens tjener, som skulle blive for at holde vagt i kontorerne, kom ind.

Duroy stod midt i værelset og søgte febrilsk i sine lommer, så sagde han ærgerlig:

"Å hør, Foucart, jeg har glemt min portemonnæ hjemme og jeg skal spise til middag i nærheden af Luxembourg. Kan De ikke låne mig to en halv francs til en droske?"

Tjeneren tog tre francs op af vestelommen og spurgte:

"Vil hr. Duroy ikke have mere?"

"Nej, mange tak, det er tilstrækkeligt. Tak skal De have."

Duroy stak pengene til sig og næsten løb ned ad trappen for at skynde sig hen i en lille tarvelig knejpe, hvor han plejede at havne de dage, han ingen penge havde.

Da klokken var ni, sad han og varmede sine fødder ved kaminilden i den lille dagligstue, mens han ventede på sin elskerinde.

Hun kom, livlig og strålende, oplivet af kulden udenfor.

"Hvis du synes om det," sagde hun, "går vi først en tur, og så kan vi komme her tilbage klokken elleve. Det er et storartet vejr til at spadsere i."

Han svarede i en gnaven tone:

"Hvorfor skal vi gå ud? Vi har det jo meget godt her."

Men hun vedblev uden at tage sin hat af:

"Hvis du vidste, hvad det er for et herligt måneskin. Det er en hel fornøjelse at spadsere i aften."

"Det er muligt, men jeg bryder mig aldeles ikke om at spadsere."

Han havde talt i en arrig tone. Hun blev forbavset og krænket og spurgte:

"Hvad er der i vejen med dig? Hvad skal den tone betyde? Jeg har lyst til at gå en tur, jeg kan ikke indse, at det er nogen grund til at blive vred på mig."

Han rejste sig ude af sig selv:

"Jeg er ikke spor af vred på dig. Du keder mig; det er det hele!"

Hun var af den slags mennesker, som modsigelse fornærmer og uhøflighed irriterer. Foragtelig og med kold vrede svarede hun:

"Jeg er ikke vant til at blive tiltalt på den måde. Så går jeg alene. Farvel!"

Han forstod, at det var hendes alvor og skyndte sig efter hende; han greb begge hendes hænder og kyssede dem, mens han stammede:

"Tilgiv mig, min elskede, tilgiv mig. Jeg er meget nervøs i aften, meget irritabel. Jeg har haft fortrædeligheder, ser du, min stilling fører ofte ærgrelser med sig."

Lidt formildet, men endnu ikke helt rolig svarede hun:

"Det kommer ikke mig ved. Jeg vil ikke finde mig i, at dit dårlige humør skal gå ud over mig."

Han lagde sin arm om hende og drog hende hen imod sofaen:

"Hør mig nu, min sødeste ven, jeg ville jo slet ikke fornærme, jeg tænkte ikke over, hvad jeg sagde."

Han havde tvunget hende til at sætte sig, og selv knælede han foran hende:

"Har du tilgivet mig? Sig mig, at du har tilgivet mig."

Hun mumlede koldt:

"Nå ja, lad gå da. Men begynd ikke forfra."

Hun rejste sig og tilføjede:

"Lad os så gå den tur."

Han var blevet liggende på knæ foran hende og slyngede sine arme om hendes hofter:

"Å nej, jeg beder dig, lad os blive her. Jeg bønfalder dig om det. Bring mig det lille offer. Jeg ville så gerne beholde dig hele

aftenen, her foran ilden, ganske for mig selv. Sig jo! Jeg beder dig, sig jo."

Kort og hårdt svarede hun:

"Nej. Jeg vil ud, jeg agter ikke at give efter for dine luner."

Han trængte ind på hende:

"Når jeg nu bønfalder dig ... Jeg har en grund, en meget alvorlig grund ..."

Hun svarede på ny:

"Nej. Hvis du ikke vil gå ud med mig, så går jeg min vej. Farvel!"

Med et ryk havde hun gjort sig fri og var nået helt hen til døren. Han fo'r efter hende og tog hende i sine arme:

"Men så hør da Clo, lille Clo, du kan da i det mindste høre på mig ..."

Hun rystede på hovedet uden at svare, undgik hans kys og søgte at vriste sig ud af hans favntag og komme bort.

Han stammede:

"Clo, lille Clo, jeg har jo en grund."

Hun standsede og så ham lige ind i ansigtet:

"Du lyver ... Hvad er det for en grund?"

Han blev rød i hovedet og vidste ikke, hvad han skulle sige. Forbitret fortsatte hun:

"Der ser du selv, du lyver ... Din slyngel ..."

Og med en rasende bevægelse rev hun sig løs. Hendes øjne stod fulde af tårer.

Endnu en gang tog han hende om skulderen og trøstesløs og parat til at tilstå alt for at undgå dette brud erklærede han i en fortvivlet tone:

"Grunden er, at jeg ikke ejer en skilling ... Nu ved du det."

Hun standsede brat og stirrede ham lige ind i øjnene for at se, om han talte sandt:

"Hvad siger du?"

Han var blevet rød lige op til hårrødderne:

"Jeg siger, at jeg ikke ejer en skilling. Forstår du? Ikke tyve sous, ikke ti sous, ikke så meget, at jeg kunne betale et glas likør, hvis vi gik ind i en café. Du tvinger mig til at tilstå ting, jeg skammer mig over. Det var mig da ikke muligt at gå ud med dig, når jeg, efter at vi var gået ind og havde sat os ved et bord og bestilt noget, ganske roligt måtte have fortalt dig, at jeg intet havde at betale med ..."

Hun så ham stadig stift ind i ansigtet:

"Det er ... det er altså virkelig sandt?"

På et øjeblik vendte han alle sine lommer, i benklæderne, vesten, jakken og han mumlede:

"Nå, ... er du tilfreds ... nu?"

Hun bredte pludselig sine arme ud og kastede sig lidenskabeligt om hans hals, idet hun stammede:

"Åh, min stakkels ven ... min stakkels ven ... Om jeg dog blot havde vidst det! Men hvorledes er det dog kommet?"

Hun fik ham til at sætte sig og satte sig selv på hans knæ; så lagde hun sine arme om hans hals og mens hun kyssede ham gang efter gang på hans overskæg, hans mund og hans øjne, tvang hun ham til at fortælle, hvorledes han var kommet i den pinlige forlegenhed.

Han opdigtede en rørende historie. Han havde været nødt til at understøtte sin fader, som det var gået tilbage for. Ikke blot alle sine sparepenge havde han givet ham, men han havde endog sat sig i en betydelig gæld.

Han tilføjede:

"I de første seks måneder i det mindste kommer jeg næsten til at dø af sult, for jeg har udtømt alle mine hjælpekilder. Men herregud, det går vel nok; der gives jo kritiske øjeblikke her i livet. Når alt kommer til alt, er penge alligevel ikke så meget værd, at det kan lønne sig at plage livet af sig selv for deres skyld."

Hun hviskede ham ind i øret:

"Jeg skal låne dig – vil du?"

Han svarede værdigt:

"Du er meget sød, min skat, men jeg beder dig, lad os ikke tale mere om det. Du ville kun såre mig."

Hun tav, trykkede ham ind til sig og mumlede:

"Å, du vil aldrig kunne forstå, hvor højt jeg elsker dig."

Det blev en af deres kærligheds bedste aftener. Da hun var ved at gå, sagde hun smilende:

"Hør du, når man er i din situation, så må det være morsomt at finde nogle penge, som man har glemt i en lomme, eller en mønt, der er gledet ned i foret. "

Han svarede med overbevisning:

"Ja, det har du såmænd ret i."

Hun gav det dejlige måneskin som påskud til at ville gå hjem, jo mere hun så på månen, des mere begejstret blev hun.

Det var en kold og klar vinternat. Både fodgængere og heste skyndte sig afsted, jaget frem af den skarpe frost. Hælene gav genlyd mod fortovene.

Da de skiltes, spurgte hun:

"Skal vi ses i overmorgen?"

"Ja, hvis du vil.".

"På samme tid?"

"Ja, samme tid."

"Farvel, min elskede."

Og de kyssede ømt hinanden.

Så gik han med lange skridt hjem til sig selv og spurgte undervejs, hvad han skulle finde på næste dag for at slippe ud af sin forlegenhed. Men da han havde lukket døren op til sit værelse og rodede i sin vestelomme efter tændstikker, blev han aldeles himmelfalden ved at føle et pengestykke mellem sine fingre.

Så snart han havde fået tændt lys, tog han mønten frem for at undersøge den. Det var et tyvefrancsstykke!

Et øjeblik troede han, at han var blevet gal.

Han vendte og drejede det, mens han grublede over, ved hvilket mirakel disse penge kunne være kommet i hans lomme. De kunne dog ikke være faldet derned fra himlen.

Med ét gik det op for ham, hvorledes det hang sammen, og en harmfuld vrede skød op i ham. Hans elskerinde havde jo netop talt om, at penge kunne glide ind under foret og at man kunne finde dem igen, når man mest trængte til dem. Det var hende, som havde givet ham denne almisse. Hvor nedværdigende for ham!

"Men hun skal også få en modtagelse derefter i overmorgen," svor han, "hun skal komme til at tilbringe nogle alt andet end fornøjelige minutter!"

Og oprørt og ydmyget gik han i seng.

Han vågnede sent. Han var sulten. Han prøvede på igen at lægge sig til at sove for først at stå op klokken to; men lidt efter sagde han til sig selv:

"Det nytter ikke noget, jeg må dog til sidst alligevel få fat på nogle penge."

Han klædte sig på og gik ud i håb om, at han nede på gaden skulle få en eller anden god idé.

Men den gode idé kom ikke, og ved hver restaurant, han kom forbi, løb hans tænder i vand af en glubende trang til at få noget at spise. Da klokken var blevet tolv og han endnu intet havde fået udpønset, tog han en rask beslutning:

"Å hvad! Jeg låner af Clotildes tyve francs til at spise frokost for. Derfor kan jeg jo godt give hende dem tilbage i morgen."

Han gik altså ind i en café og spiste frokost for to en halv francs. Da han kom op på bladet, tog han yderligere tre francs, som han gav til tjeneren:

"Værsågod, Foucart, her er de penge, som De i går aftes lånte mig til en vogn."

Han arbejdede lige til klokken syv. Så gik han hen og spiste til middag og tog atter tre francs af de samme penge. To glas øl om aftenen bragte hans udgifter for den dag op til ni francs og tredive centimer.

Men da han hverken kunne skaffe sig ny kredit eller skabe sig andre hjælpekilder i løbet af fire og tyve timer, lånte han næste dag endnu seks og en halv francs af de tyve, som han samme aften skulle betale tilbage, så at han kom til det aftalte stævnemøde med fire francs og tyve i lommen.

Han var lige så arrig som en gal hund; han havde lovet sig selv straks at gøre stillingen klar. Han ville sige til sin elskerinde:

"Jeg har fundet tyve francs, som du, da vi sidst var sammen, har stukket i min lomme. Jeg kan ikke give dig dem tilbage i

dag, fordi min status ikke er blevet bedre, og jeg ikke har haft tid til at beskæftige mig med pengeanliggender. Men du skal få dem næste gang, vi mødes."

Hun kom, øm, kærlig og meget ængstelig. Hvorledes ville han tage imod hende? Og hun kyssede ham længe og indtrængende for at undgå en forklaring straks i de første øjeblikke.

Han på sin side sagde til sig selv:

"Det er tidsnok om lidt at komme ind på spørgsmålet. Jeg må desuden først finde en passende overgang."

Men han fandt ingen overgang og sagde intet. Han havde ikke mod til at gå lige løs på det pinlige emne.

Hun talte ikke om at gå ud og var sød og elskværdig i alle retninger.

Henimod midnat skiltes de efter først at have aftalt deres næste sammenkomst; det kunne ikke blive før onsdagen i den følgende uge, da fru de Marelle skulle til middagsselskab flere dage i træk.

Da Duroy næste dag skulle betale sin frokost og søgte efter de fire pengestykker; han skulle have i behold, opdagede han, at der var fem, og at det ene af dem var af guld.

I første øjeblik troede han, at han dagen før ved en fejltagelse havde fået et tyvefrancsstykke tilbage for en francs, men straks efter gik der et lys op for ham, og hans hjerte bankede heftigt af harme over denne gentagne ydmygende almisse.

Hvor han fortrød, at han intet havde sagt! Hvis han var optrådt bestemt overfor hende, var det ikke sket.

Fire dage igennem gjorde han lige så talrige som unyttige anstrengelser og forsøg på at rejse hundrede francs, og han

spiste Clotildes andet tyvefrancsstykke op.

Næste gang de mødtes, lykkedes det hende, skønt han med en streng og forbitret mine havde sagt til hende: "Jeg råder dig til ikke at gentage din spøg fra de sidste gange, ellers bliver jeg vred", atter at lade tyve francs glide ned i hans bukselomme.

Da han opdagede dem, mumlede han:

"Så skulle da satan stå i det!"

Og han flyttede mønten over i sin vestelomme for at have den nærmere ved hånden; for han havde ikke en eneste centime hos sig.

Han dulmede sin samvittighed med følgende ræsonnement:

"Jeg vil hellere betale hende dem alle sammen tilbage på én gang. I og for sig er det jo ikke andet end lånte penge."

Endelig samtykkede bladets kasserer på hans fortvivlede bønner i at give ham fem francs om dagen. Det var lige nok til at spise for, men ikke tilstrækkeligt til at afvikle tres francs.

Og da nu Clotilde på ny blev grebet af sin lidenskab for at aflægge natlige besøg på alle Paris' tvivlsomme steder, endte han med ikke mere at føle nogen overdreven forbitrelse, når han dagen efter en sådan eventyrlig udflugt fandt et guldstykke i en af sine lommer; én dag var det endog gemt i hans støvle og en anden dag i hans urkapsel.

Siden hun havde tilbøjeligheder, som han i øjeblikket ikke kunne tilfredsstille, var det så ikke ganske naturligt, at hun selv betalte dem, eftersom det ikke lod til, at hun kunne give afkald på dem?

Desuden holdt han regnskab over de penge, han på denne måde fik, for en dag at betale hende dem tilbage.

En aften sagde hun til ham:

"Kan du tænke dig, jeg har aldrig været i Folies-Bergère! Vil du gå med mig derhen?"

Han betænkte sig lidt af frygt for Rachel. Så tænkte han:

"Å hvad! Jeg er jo, når alt kommer til alt, ikke gift. Hvis den anden ser mig, forstår hun nok situationen og lader være med at tale til mig. I øvrigt tager vi en loge."

Der var desuden en grund, som var afgørende for ham. Han var fornøjet over derved at få lejlighed til at byde fru de Marelle en loge uden at behøve at betale for den. Det var en måde at gøre gengæld på.

Han lod Clotilde blive siddende i vognen, mens han gik hen og hentede nummeret, for at hun ikke skulle se, at han fik det gratis, så kom han tilbage og hentede hende og de gik ind. Kontrollørerne ved indgangen hilste ærbødigt på dem.

En umådelig mængde mennesker spærrede næsten spadseregangen. Det var med stort besvær, at de fik pressede sig gennem mylderet. Endelig nåede de deres loge og satte sig til rette med det rolige og ordnede parket foran sig og det urolige, bølgende promenoir bag sig.

Fru de Marelle så næsten slet ikke op på scenen, hun var udelukkende optaget af de "damer", der spadserede omkring bag ved dem. Uafbrudt vendte hun sig om for at se på dem, og hun havde forfærdelig lyst til at røre ved dem, føle på deres kjoleliv, deres kinder, deres hår, for at få at vide, hvorledes den slags væsener var skabt.

Pludselig sagde hun:

"Der er en svær brunette, som hele tiden står og ser på os. For lidt siden troede jeg, at hun ville til at tale til os. Har du lagt mærke til hende?"

Han svarede:

"Nej, du må tage fejl."

Men han havde allerede for længe siden opdaget hende. Det var Rachel, der drev omkring dem med skældsord på læben og øjne, som funklede af vrede.

Duroy havde strejfet hende, da de trængte sig frem gennem mængden og ganske sagte, med en blinken, der betød: "Jeg er med," havde hun hvisket: "God aften". Men af skræk for at blive opdaget af sin elskerinde havde han ikke turdet svare på hendes hilsen og med et foragteligt smil om munden var han gået kold og knejsende forbi hende. En ubevidst skinsyge var straks vågnet i pigebarnet, hun vendte om, strøg atter så tæt forbi ham, at hun rørte ved ham og gentog med stærkere stemme:

"God aften, Georges."

Heller ikke denne gang havde han svaret. Så havde hun sat sig i hovedet, at han skulle kendes ved hende og hilse på hende, og hun blev ved at slentre op og ned udenfor deres loge for at afvente det gunstige øjeblik.

Så snart hun så, at fru de Marelle havde lagt mærke til hende, bankede hun med sin finger på Duroys skulder:

"God aften. Hvordan har du det?"

Men han vendte sig ikke om.

Hun vedblev:

"Tænk, er du blevet døv siden i torsdags?"

Han svarede stadig ikke og anlagde en foragtelig mine, der skulle vise, at han ikke agtede at spilde så meget som et ord på det påtrængende fruentimmer.

Hun slog en rasende latter op og fortsatte:

"Nå, så du er også blevet stum? Fruen har måske givet dig hængelås for munden?"

Han gjorde en forbitret bevægelse og sagde opbragt:

"Hvem har givet Dem lov til at tale til mig. Vil De se til, De kommer afsted eller jeg lader Dem arrestere. "

Det var hende for meget, med lynende øjne og bølgende barm gav hun sig til at skælde ud:

"Nå, så det er på den måde! Nu har jeg aldrig kendt mage til flab! Når man kan kysse og klappe en kvinde, så er det vel det mindste, at man kan hilse på hende. Det er ikke nogen grund, fordi du i dag er sammen med en anden, til ikke at ville kendes ved mig. Hvis du blot havde givet mig et nik før, da du gik lige forbi, så skulle jeg nok have ladet dig være i fred. Men du ville spille storsnudet, ville du! Men vent du bare, du skal nok få det betalt! Nå, så du vil ikke en gang sige goddag til mig, når du møder mig ..."

Hun ville være blevet ved at skrige op længe endnu, hvis ikke fru de Marelle havde stødt logedøren op og styrtet sig ud i trængslen, idet hun ude af sig selv søgte efter udgangen.

Duroy skyndte sig efter hende og anstrengte sig for at bane sig vej hen imod hende.

Da Rachel så dem flygte, hylede hun triumferende:

"Stop hende! Stop hende! Hun har taget min kæreste fra mig."

Folk omkring hende skoggerlo. To herrer greb for løjer den flygtende om skuldrene og ville føre hende bort, under forsøg på at kysse hende.

Men Duroy, som havde indhentet hende, befriede hende med magt og trak hende med sig ud på gaden.

Hun sprang op i en tom droske, der holdt udenfor. Han steg op efter hende, og da kusken spurgte:

"Hvorhen, gode herre?" svarede han:

"Det er lige meget, hvor De selv vil."

Vognen satte sig i bevægelse og skumplede langsomt hen over stenbroen. Clotilde havde fået et fuldstændigt nervøst anfald, hun holdt hænderne for ansigtet og hulkede, som om hun skulle kvæles. Duroy vidste hverken, hvad han skulle sige eller gøre.

Til sidst, da hun blev ved at græde, stammede han: "Hør en gang, Clo, min egen lille Clo, lad mig forklare dig det! Det er ikke min skyld ... Jeg har kendt den kvinde tidligere ... i den første tid ..."

Hun tog pludselig hænderne fra ansigtet, hun var så rasende, som kun en kvinde, der elsker og er blevet bedraget, kan blive, og hendes raseri gav hende mælet tilbage; i hurtige, afbrudte og åndeløse sætninger stammede hun:

"Å! ... Din skurk ... Din skurk ... Din pjalt, du er! ... Er det muligt? ... Hvor jeg skammer mig! ... Å, min Gud! ... Hvor jeg skammer mig! ..."

Så, efterhånden som hendes tanker klaredes og hendes dømmekraft vendte tilbage, blev hun mere og mere opbragt:

"Det var med mine penge, du betalte hende, ikke sandt! ... At tænke sig, *jeg* gav ham pengene ... til den tøs ... Å, den skurk! ..."

Hun syntes i nogle sekunder at lede efter et andet endnu stærkere ord, som hun ikke kunne finde: og pludselig slængte hun ham som. En spytklat lige i ansigtet:

"Å! Sjover ... Sjover ... Sjover ... Du betalte hende med mine penge ... Sjover ... Sjover! ..."

Hun kunne ikke mere finde andet at sige og blev ved at gentage:

"Sjover ... Sjover! ..."

På én gang bøjede hun sig ud ad vinduet og trak kusken i ærmet:

"Vil De holde her."

Så lukkede hun døren op og sprang ud på gaden.

Georges ville følge efter hende, men hun råbte:

"Jeg forbyder dig at stå ud!" så højt, at de forbigående stimlede sammen om hende. Duroy turde ikke røre sig af frygt for en skandale.

Så trak hun sin pung op af lommen og søgte ved skæret fra vognlygten efter småpenge. Da hun havde fundet to francs halvtreds frem, lagde hun dem i hånden på kusken, og sagde med dirrende stemme til ham:

"Vær så god ... Her har De for en time ... Det er mig, som betaler ... Og kør så fyren derinde til Rue Boursault, i Batignolles."

Der lød latter fra hoben omkring hende. En herre sagde:

"Bravo, lille ven!"

Og en opløben gadedreng stak hovedet ind ad den åbne vogndør og skreg med skingrende røst:

"Godnat, Bibi!"

Så satte vognen sig atter i bevægelse, fulgt af spottende lattersalver.

6

Georges Duroy vågnede ikke glad næste dag. Han klædte sig langsomt på, så satte han sig ved vinduet og gav sig til at tænke. Han var øm over hele kroppen og alle hans lemmer smertede, som om han den foregående dag havde fået en ordentlig portion stokkeprygl.

Endelig drev nødvendigheden af at skaffe penge ham ud, og han gik hen til Forestiers.

Hans ven sad foran kaminen i sit arbejdsværelse og varmede sine fødder:

"Hvad har fået dig til at stå så tidligt op?"

"En meget alvorlig sag. Jeg har en æresgæld, der må afgøres."

"Spillegæld?"

Han betænkte sig lidt, så indrømmede han:

"Ja, spillegæld."

"Hvor stor er den?"

"Fem hundrede francs!"

Han skyldte kun to hundrede og firs.

Forestier blev mistænksom og spurgte:

"Hvem skylder du de penge?"

Duroy kunne ikke lige straks finde på svar:

"... Ja, det ... det er til ... til en hr. de Carleville."

"Nå! Og hvor bor han?"

"Han bor ... han bor ..."

Forestier gav sig til at le:

"Ja, i Rue Snærpe, klokken fjorten, ikke sandt? Jo, den herre kender jeg, kære. Men det er lige meget, vil du have tyve francs, kan du få dem, men heller ikke mere."

Duroy tog imod guldstykket.

Derefter gik han fra dør til dør til alle de mennesker, han kendte, og hen imod klokken fem var det lykkedes ham at skrabe firs francs sammen.

Men da han altså endnu manglede to hundrede, tog han en rask beslutning og bestemte sig til at beholde de penge, han således havde samlet, idet han sagde til sig selv:

"Det manglede bare, at jeg skulle lade mig sætte grå hår i hovedet for det fruentimmers skyld. Jeg betaler hende, når jeg kan."

I fjorten dage levede han et regelmæssigt, kysk og sparsommeligt liv, opfyldt af energiske forsætter. Så blev han grebet af en stærk elskovslængsel. Det forekom ham, som om der var gået flere år, siden han sidst havde holdt en kvinde i sine arme, og ligesom matrosen, der bliver helt ude af sig selv, når han kommer i land, således fik hvert skørt, han mødte, ham til at dirre.

En aften gik han atter hen i Folies-Bergère i håb om at træffe Rachel. Han fik også ganske rigtigt øje på hende, ligesom han var kommet indenfor, for hun gik så godt som ingen andre steder.

Smilende og med fremstrakt hånd gik han hen imod hende. Men hun målte ham fra øverst til nederst med et hånligt blik:

"Hvad vil De mig?"

Han prøvede på at le:

"Nå, spil nu ikke krænket."

Hun drejede sig om på hælen, idet hun erklærede:

"Jeg giver mig ikke af med alfonser."

Det var den groveste fornærmelse, hun havde udsøgt. Han følte, at han blev ildrød i hovedet og han gik alene hjem.

På bladet gjorde Forestier, der var syg og træt og altid hostede, ham livet så surt, han kunne. Han syntes ligefrem at lægge sit hoved i blød for at finde de mest kedelige og ubehagelige hverv til ham. En dag, da han var i en nervøs ophidset stemning efter et langvarigt og kvælende hosteanfald, og Duroy ikke bragte ham en oplysning, han havde forlangt, brummede han:

"Du er min salighed dummere, end jeg havde troet."

Duroy var lige ved at give ham en på øret, men han betvang sig og gik sin vej, idet han sagde til sig selv:

"Vent du bare, jeg skal nok ramme dig."

En tanke fo'r lynsnart gennem hans hoved og han tilføjede:

"Jeg skal tage din kone fra dig, gamle ven."

Og han gik bort, gnidende sig i hænderne af glæde over sin plan.

Straks den næste dag ville han begynde på at iværksætte den. For at sondere terrænet aflagde han fru Forestier et besøg.

Han fandt hende liggende på sofaen med en bog.

Hun drejede hovedet om mod ham og rakte ham hånden uden at skifte stilling.

"Goddag, Smukke-Ven!"

Han havde en fornemmelse, som om han havde fået en ørefigen.

"Hvorfor kalder De mig det?"

Hun svarede smilende:

"Jeg var sammen med fru de Marelle en gang i forrige uge, og hun fortalte mig, hvorledes De er blevet døbt hjemme hos

hende."

Den unge frues elskværdige mine beroligede ham. Hvad var der i det hele taget at være bange for?

Hun vedblev:

"De forkæler hende! Mig kommer De kun og besøger, når De tilfældigvis ikke har noget bedre, sådan den seks og tredivte i måneden eller noget nær da."

Han havde sat sig tæt ved hende og betragtede hende fra et ganske nyt synspunkt, med en amatørs interesse foran et stykke, han tænker på at indlemme i sin samling. Hun var nydelig, lys og varm, som skabt til at blive kærtegnet; og han tænkte: "Hun er bedre end den anden, det er sikkert nok." Han tvivlede ikke om sin sejr, han behøvede kun at strække hånden ud, mente han, for at få hende, ligesom man plukker en frugt.

Han sagde dristigt:

"Hvis jeg ikke har besøgt Dem, så er det, fordi det er det bedste."

Hun forstod ham ikke og spurgte:

"Hvorledes det? Hvorfor?"

"Hvorfor? Kan De ikke gætte det?"

"Nej, aldeles ikke."

"Fordi jeg er forelsket i Dem ... Å, blot en lille smule, en ganske lille smule ... men jeg vil ikke blive det for alvor ..."

Hun syntes hverken at blive forundret, krænket eller smigret; hun blev ved at smile med sit ligegyldige smil og svarede roligt:

"Å, for den sags skyld kan De såmænd godt komme. Der er aldrig nogen, der er længe forelsket i mig."

Han blev overrasket, mere over tonen end over ordene, og spurgte:

"Hvorfor ikke?"

"Fordi det er unyttigt og fordi jeg straks lader vedkommende mærke det. Hvis De tidligere havde fortalt mig Deres frygt, ville jeg have beroliget Dem og tværtimod opfordret Dem til at komme så meget som muligt."

I en patetisk tone udbrød han:

"Som om man kunne befale over sine følelser!"

Hun havde vendt sig om imod ham:

"Kære ven, i mine øjne er en forelsket mand strøget af de levendes tal. Han bliver fuldkommen idiot og ikke blot idiot, men farlig. Jeg afbryder enhver fortrolig omgang med de mennesker, der er forelskede i mig eller lader som de er det; for det første, fordi de keder mig, og for det andet, fordi jeg ser på dem med mistro, som på en gal hund, der kan få et anfald. Jeg sætter dem derfor i en slags moralsk karantæne, indtil deres sygdom er overstået. Glem ikke det. Jeg ved godt, at kærligheden hos Dem kun er en slags appetit, mens den for mig derimod ville være en … en slags kommunion i hinandens sjæle, en kommunion, der ikke kendes i mændenes religion. De elsker efter bogstaven, jeg efter ånden! Og … se mig nu lige i ansigtet …"

Hun smilede ikke mere. Hendes ansigt var koldt og roligt og hun lagde eftertryk på hvert ord:

"… Jeg bliver aldrig, aldrig Deres elskerinde, forstår De. Det ville derfor ikke være til nogen som helst nytte, ja det ville snarere være uheldigt for Dem, om De blev ved at klamre Dem fast til et sådant ønske … Og nu … nu da operationen er overstået … skal vi så være venner, gode venner, rigtige, ærlige venner uden nogen bagtanke?"

Han havde forstået, at ethvert forsøg måtte falde til jorden over for den uigenkaldelige kendelse. Han tog straks frejdigt sit parti, og glad ved at have sikret sig denne forbundsfælle i kampen for sin fremtid, rakte han hende begge sine hænder:

"Jeg er Deres, frue, således som De vil have mig."

Hun kunne høre på hans stemme, at han var oprigtig og gav ham sine hænder.

Han kyssede først den ene og så den anden, så sagde han åbenhjertigt, idet han løftede hovedet:

"Død og pine, hvis jeg havde fundet en kvinde som Dem, hvor ville jeg så ikke have været glad ved at gøre hende til min hustru!"

Denne gang blev hun rørt. Som alle kvinder overfor en kompliment, der finder vej til hjertet, indåndede hun denne sætning som et kærtegn, og hun tilkastede ham et af de hastige og taknemmelige blikke, der gør os mænd til slaver.

Så, da han ikke kunne finde nogen overgang til at genoptage samtalen, sagde hun mildt, idet hun lagde sin hånd på hans arm:

"Jeg vil straks begynde mit veninde-hverv. De bærer Dem ikke fiffigt ad, kære ..."

Hun betænkte sig lidt og spurgte:

"Må jeg tale lige ud?"

"Ja."

"Helt og holdent?"

"Ja, helt og holdent."

"Nå, så gå op og besøg fru Walter, der synes rigtig godt om Dem, og gør Dem umage for at behage hende. Der kan De få afsat Deres komplimenter; men hun er en hæderlig kvinde. De

forstår mig, ikke sandt? En fuldstændig hæderlig kvinde. Heller ikke på den kant er der noget håb om en erobring for Dem. Men De kan vinde langt mere, hvis De forstår at indynde Dem hos hende. Jeg ved, at De endnu indtager en underordnet stilling ved bladet. Men De behøver ikke at være bange, de modtager alle deres medarbejdere med samme venlighed. Følg mit råd og gå derhen."

Han svarede smilende:

"Tak, det skal jeg ... De er en engel ... en sand skytsengel."

Så passiarede de videre om løst og fast.

Han blev længe for at vise hende, at han var glad over at være i hendes selskab, og da han forlod hende, spurgte han igen:

"Det er altså en aftale, vi er venner?"

"Det er et ord."

Da han havde mærket den virkning, hans kompliment før havde frembragt, understregede han den ved at tilføje:

"Og hvis De bliver enke, skriver jeg mig på listen."

Så skyndte han sig bort, for at hun ikke skulle få tid til at blive vred.

Besøget hos fru Walter satte Duroy lidt i forlegenhed, da han aldrig havde modtaget nogen som helst opfordring fra hendes side om at komme i hendes hus, og han nødigt ville begå en taktløshed. Men på den anden side viste redaktøren ham altid megen velvilje, satte pris på hans arbejde og foretrak i reglen ham, når der var noget vanskeligt at besørge; hvorfor skulle han så ikke benytte sig af disse gunstbevisninger til at skaffe sig adgang til hans hjem?

En dag stod han derfor tidligt op og gik ned til hallerne i udsalgstiden. For ti francs købte han en snes dejlige pærer.

Efter omhyggeligt at have pakket dem ned i en spånæske og bundet seglgarn om den, for at det skulle se ud, som om den kom langvejs fra, bragte han den hen til Walters bolig og afleverede den hos portneren tillige med sit kort, hvorpå han havde skrevet:

Georges Duroy

tager sig den frihed at bede fru Walter om at modtage nogle frugter, han i morges har fået sendende fra Normandiet.

Næste dag fandt han i sin brevkasse oppe på kontoret en konvolut, der til svar indeholdt et kort fra fru Walter, som hjerteligt takkede hr. Georges Duroy og var hjemme hver lørdag.

Næste lørdag gik han derhen.

Walter boede på Boulevard Malesherbes i en stor dobbeltejendom, der tilhørte ham selv, og hvis ene halvdel han, som den praktiske forretningsmand han var, havde lejet ud. En og samme portner, der havde sin loge midt imellem de to porte, lukkede op både for ejeren og lejerne og gav ved sit værdige kirkebetjent-ydre, sine tykke lægge i de hvide strømper og sit pragtfulde liberi med guldknapperne og de skarlagenrøde opslag, begge indgangene et fornemt, rigt og herskabeligt præg.

Modtagelsesværelserne lå på første sal; man kom derind gennem et forværelse med vævede tapeter og svære portierer for dørene. To tjenere sad og halvsov på deres stole. Den ene tog Duroys overfrakke og den anden bemægtigede sig hans stok, lukkede en dør op, gik nogle skridt i forvejen og trådte så til

side for at lade journalisten gå forbi, mens han råbte den besøgendes navn ind i et tomt værelse.

Den unge mand så sig forlegen om til alle sider, til han i et spejl fik øje på nogle damer, der tilsyneladende sad langt borte. Først tog han fejl af retningen, da han havde ladet sig narre af spejlet, derefter måtte han gå igennem to tomme stuer for endelig at komme ind i et lille boudoir, hvis vægge var betrukket med lyseblå silke med guldknapper, og hvor fire damer sad og passiarede omkring et rundt bord, hvorpå der stod en del tekopper.

Trods den sikkerhed, Duroy efterhånden havde erhvervet sig ved sit liv i Paris og i særdeleshed ved sin reporter-virksomhed, der bestandig bragte ham i berøring med en mængde fremragende personligheder, følte han sig alligevel en smule skræmt ved hele den ceremonielle ordning af dette hjem og ved de øde stuer, han havde vandret igennem.

Han stammede, mens hans blik søgte husets værtinde.

"Frue, jeg har tilladt mig ..."

Hun rakte ham sin hånd, som han bukkende tog imod, og sagde:

"Det er meget elskværdigt af Dem, hr. Duroy, at De vil komme og besøge mig."

Han ville sætte sig i den stol, hun bød ham, men næsten faldt ned i den, da den langtfra var så høj, som han havde troet.

Samtalen var hørt op ved hans komme. En af damerne begyndte igen at snakke. Hun talte om kulden, der var blevet skarp, men alligevel ikke stærk nok til at standse øjeblikkets tyfus-epidemi eller gøre isen tyk nok til at løbe på skøjter. Hver af damerne fremkom derefter med sin mening om det

interessante emne; så gik de over til at drøfte hvilken årstid, der var mest at foretrække, hver holdt på sin og støttede sin forkærlighed med alle de banale grunde, der ligger lige så overfladisk på hjernen som støvet på et gulvtæppe.

En let støj af en dør, der gik, fik Duroy til at vende sig om, og i et spejl fik han øje på en svær dame, som var blevet lukket ind. Så snart hun nåede ind i boudoiret, rejste en af de andre sig, trykkede de tilstedeværendes hænder og gik. Den unge mand fulgte med sit blik den sorte, pailletglimrende ryg, efterhånden som den forsvandt ned gennem stuerne.

Da det røre, denne skiften personer fremkaldte, havde lagt sig, blev der pludselig, uden nogen som helst overgang, talt om det marokkanske spørgsmål, om krigen i Orienten og om Englands forviklinger i det sydlige Afrika.

Disse politiske vanskeligheder blev diskuteret på en egen udenadslært måde; Duroy havde indtrykket af, at damerne spillede et eller andet mondænt salonstykke, som de grundigt havde haft lejlighed til at indøve.

En ny besøgende kom ind, en lille blondine med purret hår; en høj, tør dame, der var et godt stykke ude over den første ungdom, benyttede sig af hendes ankomst til at rejse sig og tage afsked.

Passiaren drejede sig nu om de chancer, Linnet kunne have for at komme ind i Akademiet. Den sidstankomne var ganske overbevist om, at han ville blive slået af Cabanon-Lebas, forfatteren til den smukke versificerede oversættelse af *Don Quixote*, en oversættelse, hvori originalen var stærkt omarbejdet, da den var foretaget med scenen for øje.

"De ved vel, at den skal gå på *Odéon* nu til vinter?"

"Nej, virkelig. Det er et litterært forsøg, som jeg endelig må hen og se."

Fru Walters svar faldt afrundede, rolige og ligegyldige. Hun betænkte sig aldrig på, hvad hun skulle sige, hendes domme og meninger var på forhånd fuldt færdige.

Men hun opdagede, at det begyndte at blive mørkt og hun ringede efter lampen, mens hun tilsyneladende blev ved at lytte til samtalen, der ustandselig fortsattes som en rindende strøm, og tænkte på, at hun havde glemt at give litografen besked om indbydelseskortene til den næste middag.

Hun var lidt for fyldig, men så endnu godt ud, skønt hun var i den farlige alder, da afblomstringen er nært forestående. Ved stadig omhu, en systematisk hygiejne og omfattende brug af alle mulige skønhedsmidler lykkedes det hende dog stadig at holde sig ung. Hun lod til i alle retninger at være klog, dæmpet og behersket; kort sagt, en af de kvinder, hvis tankegang er skåret efter lige så rette linjer som et i fransk havestil holdt anlæg, hvor man spadserer omkring uden nogensinde at føle sig overrasket, men som man alligevel ikke kan frakende en vis ynde. Hun var ikke rig på indfald, men hun havde en skarp, besindig og sikker dømmekraft og var på samme tid god, opofrende og i besiddelse af en udstrakt, rolig velvilje, der omfattede alt og alle.

Hun lagde mærke til, at Duroy endnu ikke havde sagt noget, at ingen talte til ham, og at han syntes lidt tvungen; og da de andre damer stadig ikke var færdige med at debattere Akademiet, et af deres yndlingsemner, som de altid udbredte sig længe over, spurgte hun:

"Men De, hr. Duroy, De må jo vide bedre besked end alle vi andre; hvem holder De på?"

Han svarede uden at betænke sig:

"Hvad dette spørgsmål angår, frue, så ville jeg aldeles ikke beskæftige mig med kandidaternes fortjenester, som dog alligevel altid kan bestrides, men derimod med deres alder og helbred. Jeg ville ikke spørge om deres adkomst, men om deres sygdom. Jeg ville ikke give mig til at undersøge, om de havde foretaget en rimet oversættelse af Lope de Vega, men jeg ville sørge for at skaffe mig kundskab om, i hvilken tilstand deres lever, deres hjerte, deres nyrer og deres rygmarv befandt sig. I mine øjne ville en god hypertrofi, en god albuminurie og i særdeleshed en god begyndelse til en almindelig ataxi hundrede gange opveje fyrre og tyve bind afhandlinger om fædrelandsfølelsen i berbernes poesi."

En forundret stilhed fulgte efter denne udtalelse. Smilende spurgte fru Walter:

"Men hvorfor dog det?"

Han svarede:

"Fordi jeg altid i enhver sag kun tænker på, hvad der kan glæde damerne. Og De må indrømme, frue, at De i virkeligheden kun har interesse for Akademiet, når et af dets medlemmer dør. Jo flere der dør, jo gladere bliver De. Men for at de skal dø i en fart, må de først udnævnes, når de er gamle og svagelige."

Da den samme overraskede stilhed vedvarede, tilføjede han:

"Jeg er for øvrigt aldeles som De, mine damer, jeg holder meget af at læse i bladene, at en af "de udødelige" er afgået ved døden. Straks spørger jeg mig selv: "Hvem bliver hans afløser?"

Og så sætter jeg min liste sammen. Det er et spil, et helt lille spil, hvis brikker ved ethvert sådant dødsfald bliver flyttet rundt på i alle Paris' saloner: *Døden og de fyrre oldinge*."

Skønt damerne endnu ikke rigtig vidste, hvorledes de skulle optage hans ord, kunne de dog ikke lade være at smile, så rammende var hans bemærkninger.

Han sluttede, idet han rejste sig:

"Det er Dem, mine damer, som udnævner dem, og De udnævner dem kun for at se dem dø. Vælg dem derfor gamle, meget gamle, så gamle som muligt og bryd Dem slet ikke om resten."

Så tog han afsked med en elegant hilsen.

Så snart han var gået, erklærede en af damerne: "Han var morsom. Hvem er det?"

Fru Walter svarede:

"Det er en af vore medarbejdere, som endnu kun skriver småting i bladet, men jeg tvivler ikke om, at han hurtigt vil komme frem."

Med lange dansende skridt gik Duroy fornøjet ned ad Boulevard Malesherbes. Han var tilfreds med sig selv og mumlede:

"Brillant sortie."

Om aftenen blev han forsonet med Rachel.

Den følgende uge bragte ham to begivenheder.

Han blev udnævnt til øverste leder af nyhedsrubrikken og han blev indbudt til middag hos fru Walter. Han havde en bestemt fornemmelse af, at disse to ting måtte stå i forbindelse med hinanden.

La Vie Française var fremfor alt en pengespekulation, da udgiveren var en pengemand, som benyttede pressen og sin stilling som deputeret til løftestang. Han havde gjort sin godmodighed til et våben og havde altid forstået at manøvrere under en brav mands smilende maske; men til alt, hvad han, ligegyldigt af hvilken art, ønskede udrettet, brugte han kun folk, som han først havde følt på tænderne, sat på prøve og grundigt udforsket, som han mærkede var snu, dristige og smidige. I spidsen for nyhedsrubrikken syntes Duroy ham en værdifuld støtte.

Den rubrik havde været betroet redaktionssekretæren, Boisrenard, en gammel journalist, der var korrekt, punktlig og pedantisk som en kontormand. I de sidste tredive år havde han været redaktionssekretær ved elleve forskellige aviser, uden at hans arbejdsmetode eller synsmåde havde undergået den fjerneste forandring. Han gled fra den ene redaktion ind i den anden, ligesom man skifter restaurant, det var næppe nok, at han lagde mærke til, at maden ikke havde ganske den samme smag. Alle politiske og religiøse spørgsmål var ham stadig lige fremmede. Således som det blad, han var ved, tænkte og dømte, således tænkte og dømte han selv; han havde en klar opfattelse af sit arbejde og var på grund af sin store erfaring en nyttig mand. Han arbejdede som en blind, der intet ser, som en døv, der intet hører, og som en stum, der aldrig taler om noget som helst. Alligevel var han som journalist fuldt ud loyal og ville aldrig gå med til noget, han fra et rent journalistisk standpunkt ikke anså for fuldt ud honnet.

Selv om Walter satte megen pris på ham, så havde han dog ofte ønsket at få en anden til at overtage nyhedsrubrikken, der,

som han sagde, var bladets marv. Det er gennem den, at dagens nyt bliver kastet ud, at rygter sættes i omløb, at der virkes på publikum og på børssvingningerne. Mellem to referater af mondæne fester gælder det om, tilsyneladende uden nogen som helst bestemt hensigt, at indskyde et eller andet af betydning på en sådan måde, at det snarere forstås end siges. Det gælder om at få folk til at læse mellem linjerne, at få dem til at gætte det, man ønsker, de skal vide, at dementere med sådanne ord, at sagen i virkeligheden bekræftes, og at bekræfte således, at ingen tror på det. For at alle skal læse denne rubrik må enhver hver eneste dag finde i det mindste én linje, som interesserer ham. Det gælder om at tænke på alt og alle, på alle klasser og på alle kredse, om at tage hensyn til alle læserne i Paris og i provinserne, ved universitetet og i hæren, blandt malere og blandt gejstlighed, blandt øvrighed og blandt kokotter.

Den mand, , som leder denne rubrik, og som befaler over en hel stab af reportere, må altid være på vagt, altid på sin post; han må være mistænksom, forudseende, snu, smidig, hurtig i vendingen, inde i alle fif og i besiddelse af et sikkert instinkt til ved første øjekast at vide, om en nyhed er sand eller ikke, straks at have på følelsen, hvad der skal tages med og hvad der skal udelades, og øjeblikkelig at kunne sige, hvad der vil få publikum med sig; og han må forstå at præsentere det under en form, der yderligere forhøjer virkningen.

Boisrenard havde nok for sig sin årelange rutine, men han manglede overblik og hans stil havde ikke den fornødne chic; men især manglede han den medfødte fiffighed, der måtte til

for dagligt at handle i overensstemmelse med udgiverens hemmelige tanker.

Duroy egnede sig fortrinligt til dette hverv og han passede til fuldkommenhed ind i den øvrige redaktion af dette blad, der "krydsede i statens vande og politikkens lavvande", som Norbert de Varenne udtrykte sig.

La Vie Française's virkelige ledere var en halv snes deputerede, som var interesserede i alle de spekulationer, redaktøren byggede op eller støttede. I Deputeretkammeret gik de under navnet: "Walters bande", og var genstand for en hel del misundelse, fordi de formodedes ved ham og gennem ham at tjene penge.

Forestier, bladets første politiske medarbejder, var kun en stråmand for disse forretningsfolk; det var dem, der støbte kuglerne, og ham, som skød dem ud. De inspirerede hans ledende artikler, som han altid skrev hjemme for at arbejde mere i ro, sagde han.

For at give bladet et særlig parisisk og litterært anstrøg, var to berømtheder, der hver havde sin genre, blevet knyttet til det, Jacques Rival, som skrev kroniker om døgnets begivenheder, og Norbert de Varenne, digteren, der lavede mere fantastiske kronikker eller snarere fortællinger på den moderne skoles manér.

Dernæst havde redaktøren for en billig pris anskaffet sig anmeldere af kunst, musik og teater, en politimedarbejder og en sportsmedarbejder, alle valgt blandt den store horde af journalister, der uden at blinke påtager sig at skrive, hvad det skal være – når de får penge for det. Endelig var der to kvindelige medarbejdere, der hørte til de højere klasser, "den

røde domino" og "den hvide hånd"; de gav skildringer fra den fornemme verden, behandlede mode- og etikettespørgsmål og kom med små pikante indiskretioner om det gode selskabs damer.

Og manøvreret af alle disse forskellige hænder krydsede *La Vie Française* "i vandene og lavvandene".

Duroy var endnu helt optaget af glæden over sin udnævnelse til chef for nyhedsrubrikken, da han fik det lille trykte kort, hvorpå der stod:

"Hr. og fru Walter beder hr. Duroy om at gøre dem den ære at spise til middag hos dem torsdag den 20. januar."

Denne nye gunstbevisning, der kom lige ovenpå den anden, fyldte ham med en sådan glæde, at han kyssede indbydelsen, som om den havde været et kærlighedsbrev. Så skyndte han sig hen til kassereren for at få det vigtige pengespørgsmål ordnet.

Lederen af "nyhederne" har i almindelighed sit eget budget, hvoraf han betaler sine reportere og de gode eller tarveligere nyheder, der bringes ind ad døren, snart af den ene og snart af den anden, ligesom gartnerne bringer deres frugter til grønthandlerne.

Til en begyndelse var der anvist Duroy tolv hundrede francs om måneden; han foresatte sig at beholde en klækkelig part af denne sum for sin egen mund.

På hans indtrængende forestillinger havde kassereren til sidst givet ham et forskud på fire hundrede francs. I første øjeblik havde han det bestemte forsæt at sende fru de Marelle de to hundrede og firs francs tilbage, som han skyldte hende, men næsten i samme åndedræt betænkte han sig; hvis han betalte hende sin gæld, ville han kun have hundrede og tyve

francs tilbage, og denne sum ville være aldeles utilstrækkelig, når han i sin nye stilling skulle optræde på passende måde, og han skød derfor foreløbig afgørelsen af sit mellemværende med hende længere ud i tiden.

I to dage havde han travlt med at indrette sig, for han fik nu et eget skrivebord med mange brevrum inde i det store fællesværelse, hvor hele redaktionen havde adgang. Han sad nede i den ene ende af værelset, Boisrenard residerede i den anden, hvor han hele dagen sad med sit trods hans alder endnu ravnsorte hår bøjet ned over et ark papir.

Det lange bord midt i værelset tilhørte de medarbejdere, der kun var løsere knyttet til bladet. I almindelighed blev det brugt til at sidde på enten med benene hængende ned fra kanten eller også lagt overkors på tyrkermanér. Ofte kunne der sidde en fire-fem stykker ved siden af hinanden på bordet og spille bilboquet i stillinger, som ledte tanken hen på kinesiske metalguder.

Duroy havde efterhånden selv fået smag for denne adspredelse, og takket være sin læremester, Saint-Potins råd og anvisninger begyndte han at blive dygtig.

Forestier, der blev mere og mere syg, havde betroet ham sin smukke ibenholts-bilboquet, den sidste, han havde købt; den var blevet ham for tung. Duroy manøvrerede med sin kraftige arm let med den svære, sorte kugle ved enden af snoren, mens han talte: "En – to – tre – fire – fem – seks."

Netop samme dag, han skulle spise hos Walters, lykkedes det ham for første gang at gøre tyve kast i et træk. "En heldig dag!" tænkte han, "jeg har lykken med mig i alle retninger." For

færdighed i at spille bilboquet skabte i *La Vie Française*'s kontorer ubetinget en slags overvægt.

Han gik tidligt fra bladet for at få god tid til at klæde sig på, og han var på vej op ad Rue de Londres, da han foran sig fik øje på en dame, som havde samme gang og højde som fru de Marelle. Han følte, at blodet steg ham til hovedet og hans hjerte begyndte at slå. Han skråede tværs over gaden for at se hende fra siden. Det var ikke hende, han havde taget fejl. Og han åndede lettere.

Han havde ofte spurgt sig selv, hvorledes han skulle bære sig ad, hvis han en gang mødte hende. Skulle han hilse, eller skulle han lade, som om han ikke havde set hende?

"Nej, det ville være bedst at lade, som om jeg ikke så hende," bestemte han.

Det var koldt, et islag dækkede over rendestenene. Fortovene lå grå og tørre under skæret fra gaslygterne.

Da den unge mand var kommet hjem, tænkte han:

"Jeg må flytte. Dette værelse passer ikke længere for mig."

Han følte sig nervøst oprømt, han kunne godt have givet sig til at springe omkring på tagene, og han gentog ganske højt, mens han gik frem og tilbage mellem sengen og vinduet:

"Det er lykken, der kommer! Det er lykken! Jeg må skrive til far."

Fra tid til anden plejede han at sende sin fader et brev, som altid vakte stor glæde i det lille normanniske værtshus ved landevejen øverst oppe på højdedraget, hvorfra man har udsigt ned over Rouen og den brede Seinedal.

Fra tid til anden fik også han brev, en stor blå konvolut, hvorpå adressen stod skrevet med ubehjælpsom, rystende

skrift; hver eneste gang uden undtagelse begyndte den faderlige skrivelse med disse linjer:

"Kære søn!
Nærværende for at lade dig vide, at både din moder og jeg, vi har det godt. Her er ikke noget videre nyt på egnen. Dog kan jeg berette dig, at ..."

Og i sit hjerte havde Duroy stadig bevaret interessen for landsbyens begivenheder, for hvad der hændte hos naboerne, for jordernes tilstand og for høstudsigterne.

Mens han bandt sit hvide slips foran spejlet, gentog han endnu en gang:

"Jeg må skrive til far den dag i morgen. Nåda, hvis han så mig i aften, i det hus, hvor jeg skal hen, så ville han ordentlig spile øjnene op, den gamle. Sådan en middag som den, jeg skal til, har han vist aldrig i sine dage drømt om."

Han så pludselig for sig det sodede køkken bag ved den tomme skænkestue; kasserollerne, der hang som gule lysglimt langs væggene; katten foran ildstedet, hvor den plejede at sidde sammenkrøbet som en sfinks med snuden tæt ind mod ilden; midt på træbordet, som var blevet fedtet af ælde og af spildte drikkevarer, den dampende terrin og tællepråsen, der sendte sit skin ud over to tallerkner. Og han så også manden og konen for sig, hans fader og moder, to bønderfolk, som i små skefulde og med drævende lader spiste deres suppe. Han kendte hver lille rynke i deres gamle ansigter, hver lille bevægelse, de gjorde med armene eller hovedet. Han vidste endogså hvert ord, de sagde til hinanden, når de om aftenen sad og spiste lige overfor hinanden.

Han tænkte videre:

"Jeg må dog en gang se at rejse op og besøge dem."

Så, da han var færdig med sin påklædning, slukkede han lyset og gik ned ad trapperne.

På de ydre boulevarder kom det ene pigebarn efter det andet hen til ham. Han svarede dem, idet han heftigt gjorde sin arm fri: "Må jeg være i fred, for fanden!" med en ringeagt så dyb, som om de havde fornærmet ham, taget fejl af ham … Hvem antog de ham for? Kunne de fruentimmere da ikke kende forskel på folk? Han havde en fornemmelse af med den sorte kjole, han havde trukket på for at gå til dette middagsselskab hos meget rige, meget kendte og meget formuende mennesker, at have iført sig en helt ny personlighed; han havde en følelse af, at han var blevet en anden mand, en mand af det gode selskab, af det virkelig gode selskab.

Uden forlegenhed trådte han ind i forværelset, der oplystes fra høje bronzekandelabre, og rakte med en utvungen bevægelse sin stok og sin overfrakke til de to tjenere, som var ilet ham til hjælp.

Der var tændt i alle stuerne. Fru Walter tog imod i den anden af dem, den største. Hun bød ham velkommen med et indtagende smil, og han vekslede håndtryk med to herrer, der var kommet før ham, Firmin og Laroche-Mathieu, begge deputerede og i al hemmelighed medarbejdere ved *La Vie Française*. Laroche-Mathieu nød en ganske særlig anseelse på bladet, hvilket kom af, at han havde megen indflydelse i Deputeretkammeret. Ingen tvivlede om, at han en gang ville blive minister.

Så kom Forestiers; Madeleine var i rosenrødt og tog sig henrivende ud. Duroy blev yderst forbavset ved at se, at hun

stod på en meget fortrolig fod med de to folkerepræsentanter. I et hjørne henne ved kaminen talte hun i over fem minutter sagte med Laroche-Mathieu. Charles syntes at være ganske nedbrudt. Han var blevet meget mager i den sidste månedstid; han hostede hele tiden og blev ved at gentage:

"Jeg burde alligevel beslutte mig til at tilbringe resten af vinteren i syden."

Norbert de Varenne og Jacques Rival kom sammen. Så blev en dør ind til den øvrige lejlighed lukket op og Walter selv trådte ind sammen med to unge piger i seksten til atten års alderen; den ene var grim og den anden smuk.

Skønt Duroy nok vidste, at redaktøren var familiefader, blev han alligevel overrasket. Han havde aldrig tænkt på sin chefs døtre anderledes end som man tænker på fjerne lande, man aldrig vil få at se. Desuden havde han forestillet sig dem ganske små, og nu så han to voksne damer for sig. Han følte den lette forvirring, som en pludselig forrykkelse af et synspunkt altid frembringer.

Da han blev præsenteret for dem, rakte de ham hånden, først den ene og så den anden; derefter gik de hen og satte sig ved et lille bord, der øjensynligt var deres eget, og gav sig til at lede mellem nogle dukker silke i en lille kurv.

Der ventedes endnu nogen. Stemningen var tavs og trykket som altid før en middag mellem folk, der ikke hører til samme åndelige sfære, og som hver kommer fra sit forskellige dagværk.

I mangel af anden beskæftigelse havde Duroy ladet sine øjne glide hen over væggene. I frastand havde Walter fulgt hans blik og sagde højt med en synlig trang til at stille sin ejendom i relief:

"De ser på mine billeder?"

Ordet *mine* rungede i sætningen.

"Nu skal jeg vise Dem dem."

Og han tog en lampe for at enkelthederne bedre kunne ses.

"Her er først landskaberne," sagde han.

Midt på væggen hang et stort lærred af Guillemet, en normannisk strandbred under et uvejr. Ovenover var en skov af Harpignies, og derefter et billede af Guillaumet, en slette i Algier med en kamel i forgrunden, en stor, langbenet kamel, der lignede et bizart monument.

Walter gik videre til den næste væg og kundgjorde i en tone så højtidelig som en ceremonimesters:

"De store malere."

Der var fire billeder: et "Besøg på Hospitalet" af Gervex; en "Høstpige" af Bastien-Lepage; en "Enke" af Bouguereau og en "Eksekution" af Jean-Paul Laurens. Dette sidste maleri forestillede en scene fra revolutionstiden, en royalistisk præst, der er stillet op mod muren til sin kirke, mens en afdeling republikanske soldater sigter på ham med deres geværer.

Et smil gled hen over redaktørens ansigt, idet han pegede på den næste væg:

"Der er de humoristiske."

Et lille stykke af Jean Béraud faldt først i øjnene; det havde titlen "Oppe og Nede". En smuk pariserinde er i færd med at stige op ovenpå en omnibus, der er i fuld gang. Hendes hoved er nået op over trappen, og herrerne, som sidder deroppe, opdager med grådig tilfredshed det unge, friske ansigt, der dukker op for dem, mens de herrer, som står bagpå, med forskellige udtryk af begærlighed betragter hendes ben.

Walter holdt lampen ud i stiv arm for at skæret skulle falde bedre og spurgte med en sigende latter:

"Hvad, er det ikke grinagtigt? Er det ikke grinagtigt?"

Han lyste videre:

"En Redning" af Lambert.

Midt på et bord, hvorfra selskabet øjensynlig netop har rejst sig, sidder en kat og iagttager nysgerrig og forbavset en flue, der er i færd med at drukne i et glas vand. Den har løftet den ene pote, parat til med en hurtig bevægelse at fiske fluen op. Men den ved ikke rigtigt, om den også skulle gøre det. Den har ondt ved at tage en bestemmelse. Den betænker sig.

Hvad ender den med?

Så pegede redaktøren på en Detaille: "En Lektion", som forestillede en soldat, der sidder i kasernegården og prøver på at lære en puddelhund at slå på tromme, og erklærede:

"Det er min salighed vittigt!"

Duroy lo bifaldende og udbrød høfligt begejstret:

"Hvor det er ypperligt! Hvor det er ypperligt, ypper ..."

Han standsede pludselig, han havde hørt fru de Marelles stemme bag ved sig. Hun var lige kommet.

Walter blev ved at holde lampen op foran billederne og forklare dem.

Nu var han ved en akvarel af Maurice Leloir: "Hindringen". Det var en portechaise, der var blevet nødt til at standse, da gaden var spærret ved et slagsmål mellem to mænd, der hver var bygget som en Herkules. Ud af bærestolens vindue tittede et henrivende kvindeansigt med store blå øjne, som nysgerrige og ivrige, uden utålmodighed og uden frygt, men med et udtryk af beundring fulgte slagets gang.

Redaktøren snakkede stadig:

"Jeg har flere endnu i de andre stuer, men de er af mindre ansete og mindre anerkendte kunstnere. Her er det kun udsøgte ting. For øjeblikket køber jeg billeder af de unge, de helt unge, og hænger dem op i reserve i mine mere private stuer, indtil det tidspunkt kommer, da det navn, der har signeret dem, er blevet berømt."

Og han tilføjede fortroligt hviskende:

"Nu skal der købes malerier, skal jeg nemlig sige Dem. Det er det rette øjeblik. Kunstnerne dør. Af sult. De har ikke en skilling, ikke en skilling."

Men Duroy så intet og hørte kun ordene uden at opfatte dem. Fru de Marelle var i stuen bagved ham. Hvad skulle han gøre? Hvis han hilste på hende, ville hun så ikke vende ham ryggen eller slynge ham en eller anden fornærmelse i ansigtet? Og hvis han ikke gik hen til hende, hvad ville de andre så tro?

Han sagde til sig selv:

"Det gælder først og fremmest om at vinde tid."

Han var så bevæget, at han et øjeblik tænkte på at foregive et pludseligt ildebefindende, der kunne tillade ham at trække sig tilbage.

De var kommet alle væggene rundt. Redaktøren satte lampen fra sig for at hilse på den nyankomne, mens Duroy alene begyndte forfra på malerierne, som om han ikke kunne blive træt af at beundre dem.

Han havde aldeles mistet sin sindsligevægt. Hvad skulle han dog gøre? Han hørte stemmer, og opfangede samtalen. Fru Forestier kaldte på ham:

"Å, hør lidt, hr. Duroy."

Han skyndte sig hen til hende. Det var for at anbefale ham en af hendes veninder, som gav en fest og gerne ville have en lille notits om den i *La Vie Française*'s nyhedsrubrik.

Han stammede:

"Ja, selvfølgelig, frue, selvfølgelig ..."

Fru de Marelle var i dette øjeblik ganske nær ved ham. Han turde ikke vende sig om.

Pludselig troede han, at han var blevet gal; meget højt havde hun sagt:

"Goddag, Smukke-Ven. Vil De slet ikke kende mig mere?"

Han drejede sig lynsnart omkring. Hun stod foran ham og smilede; i hendes blik lå et muntert og kærligt udtryk. Hun rakte hånden ud imod ham.

Han tog skælvende imod den. Han frygtede en eller anden fælde, en eller anden hævn.

Men hun tilføjede med den mest ophøjede ro:

"Hvor har De dog været henne? Man ser Dem jo aldrig mere."

Han fremhakkede, uden at det dog endnu var lykkedes ham at genvinde sin koldblodighed:

"Jeg ... jeg har haft så meget at gøre, frue, meget at gøre. Redaktøren har betroet mig et nyt hverv, som giver mig uhyre meget arbejde."

Hun så ham stadig lige ind i ansigtet, uden at han i hendes øjne kunne opdage andet end velvilje, og svarede:

"Ja, det ved jeg. Men det er ikke en grund til at glemme Deres venner."

De blev skilt ved at en svær dame kom ind. Hun var stærkt nedringet, havde røde arme og røde kinder; hele hendes påklædning og frisure var meget udfordrende, og hun gik så

tungt, at man blot ved se hendes gang syntes at føle vægten og tykkelsen af hendes ben.

Da der åbenbart blev taget meget hensyn til hende, spurgte Duroy fru Forestier:

"Hvem er den dame?"

"Det er vicomtesse de Percemur, det er hende, som skriver under mærket "den hvide hånd"."

Han blev ganske forbløffet og måtte bekæmpe en uimodståelig trang til at le:

"Den hvide hånd! Den hvide hånd! Og jeg, som troede, at det var en ung dame som Dem! Nå, det er altså "den hvide hånd". Å, det er mageløst, det er mageløst!"

En tjener viste sig i døren og meldte: "Der er serveret."

Middagen var som så mange andre, der blev talt om alt, men ikke sagt noget bestemt. Duroy havde fået plads imellem redaktørens ældste og grimmeste datter, frøken Rose, og fru de Marelle. Dette sidste naboskab gjorde ham lidt forlegen, skønt hun så ud til at være overordentlig vel til mode og passiarede lige så livligt, som hun plejede. Han var i begyndelsen lidt forvirret, tvungen og usikker, som en musiker, der ikke kan finde tonen. Men lidt efter lidt fik han sin sikkerhed tilbage, deres øjne mødtes bestandig og gennem blikket spurgte og svarede de hinanden, fortroligt og næsten sanseligt som i tidligere tid.

Pludselig troede han at mærke, at der under bordet var noget, som rørte ved hans fod. Han flyttede sagte sit ben til siden og mødte sin borddames, der ikke trak sig tilbage ved denne berøring. De snakkede i dette øjeblik ikke sammen, men talte hver for sig til den anden side.

Med bankende hjerte skød Duroy sit knæ endnu lidt længere frem. Et let tryk svarede ham. Så forstod han, at deres kærlighed begyndte igen.

Hvad sagde de så videre? Ikke synderlig meget, men deres læber dirrede, hver gang de så på hinanden.

Den unge mand, som ville vise sig elskværdig, henvendte fra tid til anden et par ord til sin chefs datter. Hun svarede ham aldeles som hendes moder ville have gjort, uden nogensinde at betænke sig på, hvad hun skulle sige.

På Walters højre side sad vicomtesse de Percemur og kroede sig som en prinsesse. Duroy, som blev i godt humør bare ved at se på hende, spurgte hviskende fru de Marelle:

"Kender De den anden dame, hun, som undertegner sig "den røde domino"?"

"Ja, det gør jeg rigtignok, det er baronesse Livar."

"Er hun af samme slags?"

"Nej, men hun er lige så pudsig. Hun er høj og mager, er tresindstyve år, går med forlorne krøller og forlorne tænder, taler som om hun var fra 1830 og klæder sig på samme måde."

"Hvor i alverden har de fisket disse litterære fænomener?"

"Adelens vragstumper bliver altid fisket op af de borgerlige parvenuer."

"Er der ingen anden grund?"

"Nej, ingen som helst anden."

Så begyndte en politisk disput imellem værten, de to deputerede, Norbert de Varenne og Jacques Rival, og den varede lige til desserten.

Da de igen var kommet ind i den anden stue, nærmede han sig atter fru de Marelle og så hende dybt i øjnene, idet han

spurgte:

"Må jeg følge Dem hjem i aften?"

"Nej."

"Hvorfor ikke?"

"Fordi Laroche-Mathieu, som bor ved siden af mig, altid ledsager mig til min dør, når vi har spist middag her."

"Hvornår ser jeg Dem da igen?"

"Kom og spis frokost hos mig i morgen."

Og de skiltes uden at sige mere.

Duroy gik tidligt, da han ikke var fri for at kede sig.

På trappen indhentede han Norbert de Varenne, der ligeledes havde foretrukket at gå. Den gamle digter tog hans arm. Deres arbejde ved bladet var så vidt forskelligt, at han ikke længere behøvede at være bange for, at den unge mand skulle optræde som hans rival, og derfor behandlede han ham nu med en ældre kollegas velvilje.

"Gider De følge mig et stykke på vej?" spurgte han.

"Med fornøjelse, kære mester," svarede Duroy.

Med langsomme skridt gav de sig til at gå ned ad Boulevard Malesherbes.

Paris lå næsten øde; det var en af de kolde nætter, der synes at eje mere rum end de andre, en af de nætter, hvor stjernerne ser ud, som om de sad højere, og hvor iskolde vindpust, der skærer gennem luften, synes at bringe bud fra noget, som ligger endnu fjernere end de glimtende himmellegemer.

Der gik et par minutter, uden at de to mænd talte. Så sagde Duroy blot for at sige noget:

"Denne Laroche-Mathieu gør indtryk af at være en meget intelligent og kundskabsrig mand."

"Synes De?" mumlede den gamle digter.

Den unge mand blev overrasket og svarede tøvende:

"Ja … han går da i alt fald for at være et af Kammerets dygtigste medlemmer."

"Det er muligt. I de blindes rige er den enøjede konge. Alle de mennesker er alle som én middelmådigheder, ser De, af den simple grund, at deres forstand er spærret inde mellem to mure – penge og politik. Det er umuligheder, med hvem man ikke kan tale om noget som helst af det, vi andre sætter pris på. Bunden af deres intelligens er kun aflejret dynd eller rettere kloakaffald, som i Seinen ved Asnières."

"Nej, tro mig, det er ikke let at finde en mand, som har vidde i sine tanker, en mand, overfor hvem man får den samme følelse, som når man står på en strandbred og indånder den friske luftning, vinden bærer med sig fra havet. Jeg har kendt enkelte sådanne mænd; men de er døde."

Norbert de Varenne talte med en klar og tydelig stemme, der, hvis han ikke havde dæmpet den, ville have runget ud i natten. Han syntes at være et bytte for den sørgmodighed, der til tider kan sænke sig over en sjæl og få den til at klinge ligesom jorden under frost.

Han fortsatte:

"Og desuden – når alt kommer til alt – hvad betyder så lidt mere eller lidt mindre geni; alt får jo dog en ende!"

Han tav. Duroy, som efter hvad der var foregået den aften, følte sig let og glad, sagde smilende:

"De er i Deres sorte hjørne i dag, kære mester."

Digteren svarede:

"Det er jeg altid, min unge ven, og når der er gået nogle år, vil det gå Dem lige sådan. Livet er en bakke. Så længe man går opad, ser man op mod toppen og føler sig lykkelig; men, når man er kommet helt op, ser man pludselig ned ad den og helt nede ved enden venter døden. Det går langsomt, så længe man stiger op, men det går hurtigt, når man igen skal ned. I Deres alder ser man endnu lyst på alt. Man håber så meget, der for øvrigt aldrig kommer. I min venter man sig ikke længere noget … uden døden."

Duroy gav sig til at le:

"Uha! De får det til at løbe koldt ned ad ryggen på mig."

Norbert de Varenne vedblev:

"Ja, nu forstår De mig ikke, men senere vil De komme til at huske på, hvad jeg i dette øjeblik siger Dem.

Der kommer en dag, ser De, og for mange kommer den tidligt, hvor latterens tid er omme, fordi man bag alt, hvad man lader øjet hvile på, ser døden stikke frem.

De forstår ikke en gang selve ordet: døden. I Deres alder betyder det intet, i min er det forfærdeligt.

Ja, der kommer en time, hvor man pludselig forstår det; man ved ikke, hvorfor eller hvorledes det sker, men fra den stund tager alt i livet sig forskelligt ud. I de sidste femten år har jeg følt knokkelmanden gøre sit værk hos mig, som om jeg i mit indre gik om med et dyr, der sad og gnavede. Lidt efter lidt, fra måned til måned, fra time til time har jeg set ham undergrave mig som et hus, hvorunder grunden smuldrer væk. Han har vansiret mig så fuldstændigt, at jeg ikke længere kan kende mig selv. Jeg har intet mere tilbage af mig selv, intet af den strålende, frejdige og kraftige mand, jeg var i tredive års

alderen. Jeg har set ham med grusomt udregnet langsomhed farve mine sorte hår hvide; han har taget min friske hud fra mig, mine muskler, mine tænder! Alt, hvad han har ladet mig beholde, er en fortvivlet sjæl, og også den bemægtiger han sig snart.

Ja, han kender ikke til barmhjertighed, fra sekund til sekund har han blidt og rædselsfuldt arbejdet på mit væsens tilintetgørelse. Og nu føler jeg døden i alt, hvad jeg gør. Hvert skridt bringer mig nærmere til den, hver bevægelse, hvert åndedræt fremskynder dens afskyelige værk. At ånde, sove, drikke, spise, arbejde, drømme, alt hvad vi gør, betyder i virkeligheden det samme som at dø. Med andre ord: at leve er at dø!

Åh, De vil selv erfare det! Hvis De blot et kvarter ville tænke over det, ville De se det.

Hvad venter De Dem af livet? Kærlighed? Endnu nogle kys, og så bliver De for gammel.

Og hvad ellers? Penge? Til hvad nytte? Til at skaffe sig kvinder? En tarvelig tilfredsstillelse! Til at købe sig god mad, blive fed og besværet og ligge og skrige hele nætter igennem under gigtens jernhånd?

Og hvad så mere? Ære og berømmelse? Hvad tjener hæderen til, når man ikke længere kan plukke den i form af kærlighed?

Og så bagefter? Altid døden til slutning.

Jeg er nu kommet så vidt, at jeg ser den så tæt ved mig, at jeg ofte har lyst til at strække armen ud for at støde den tilbage. Døden dækker over jorden og opfylder rummet. Jeg møder den overalt. Smådyrene, som hjulene knuser på landevejen,

bladene, der falder, et hvidt hår i en vens skæg, alt knuger mit hjerte sammen og råber til mig: "Der er den!"

Døden ødelægger alt for mig, alt hvad jeg ser, hvad jeg spiser, hvad jeg drikker, hvad jeg elsker, måneskinsnætterne, solopgangen, det store hav, de skønne floder og de lune sommeraftens-lufte, der er så milde at indånde!"

Han gik meget langsomt, og en smule forpustet. Han drømte højt, det så ud, som om han rent havde glemt, at nogen hørte på ham:

"Og aldrig vender noget menneske tilbage fra dødens favntag, aldrig … En statues støbeform kan man gemme og igen lade den samme form opstå; men mit legeme, mit ansigt, mine tanker, mine drømme vil aldrig mere skabes til nyt liv. Og dog vil der fødes millioner, milliarder af væsener, som på en få centimeters firkant vil få en næse, øjne, en pande og en mund ligesom jeg, og også en sjæl, som jeg; og dog kommer mit Jeg aldrig tilbage. Aldrig vil den mindste smule af mit væsen dukke frem igen i en af de utallige skabninger, der til trods for, at de næsten er ens, alligevel er så uendeligt forskellige.

Hvad skal jeg klynge mig til? Mod hvem skal jeg rette mine nødråb? Hvad kan vi tro på?

Alle religioner er lige idiotiske og fuldkomment absurde med deres barnagtige moral og egoistiske løfter.

Kun døden alene står fast."

Han standsede, tog fat i begge opslagene på Duroys overfrakke og sagde langsomt og indprentende:

"Tænk på alt det, unge mand, tænk på det i dage, måneder og år, og De vil komme til at se ganske anderledes på tilværelsen. Forsøg på at gøre Dem fri for alt det, der stænger omkring

Dem; gør en overmenneskelig anstrengelse for, nu da De lever, at løfte Dem ud over Deres legeme, Deres interesser, Deres tanker, ud over hele menneskeheden og se andetsteds hen; så vil De forstå, hvor ringe betydning striden mellem romantikere og naturalister og drøftelsen af finansbudgettet i virkeligheden har."

Han gav sig igen til at gå med hastige skridt:

"Men så vil De også føle de redningsløses forfærdelige angst. Fortabt, druknet i uvishedens bølger vil De kæmpe som en fortvivlet. Til alle sider vil De råbe: "Hjælp! Hjælp!" men ingen vil svare Dem. De vil strække armene ud i håb om at blive støttet, elsket, trøstet, reddet, men ingen vil komme.

Hvorfor lider vi således? Formodentlig var vi bestemt til at leve mere sammen med materien og mindre med ånden; men gennem vore overflødige tanker har vi efterhånden skabt et misforhold mellem vor udvidede intelligens og vore uforanderlige fysiske livsbetingelser.

Læg en gang mærke til alle middelmådige mennesker: når ikke store ulykker rammer dem, føler de sig tilfredse og føler intet til den store fælles lidelse. Heller ikke dyrene kender den."

Han standsede atter og grundede nogle øjeblikke, så sagde han med en træt og resigneret mine:

"Jeg er et ulykkeligt væsen. Jeg har hverken fader eller moder, hverken broder eller søster, hverken kone eller børn eller gud."

Efter et ophold tilføjede han:

"Jeg har kun mine vers."

Han løftede hovedet op mod himlen, hvor fuldmånens blege ansigt lyste, og deklamerede:

"Stum den blege vogter skrider
fremad gennem rum og tider –
ingen dødelig kan råde
verdensrummets dybe gåde."

De var nået til Concordepladsen, skråede i tavshed over den og gik langs med Deputeretkammeret.

Norbert de Varenne begyndte igen at tale:

"De skulle gifte Dem, min ven; De ved ikke, hvad det vil sige at leve alene i min alder. Ensomheden fylder mig med en skrækkelig dødsangst, ensomheden hjemme om aftenen foran kaminen. Jeg har da en følelse af, at jeg er ene på jorden, frygtelig ene, men alligevel omgivet af lurende, ukendte og rædselsfulde farer; og væggen, der adskiller mig fra min nabo, som jeg ikke kender, skaber en lige så stor afstand mellem os, som mellem mig og stjernerne, jeg ser fra mit vindue. En slags feber får magt over mig, en feber fremkaldt af smerte og frygt, og væggenes stilhed får hårene til at rejse sig på mit hoved. Der er intet så dybt og trist, som stilheden i de stuer, hvor man lever ene. Der er ikke alene stilhed omkring éns legeme, men der er stilhed omkring ens sjæl, og et møbels knagen trænger én til marv og ben, fordi ingen lyd ventes i det glædeløse hjem."

Han tav endnu en gang, så sagde han hen for sig selv:

"Når man bliver gammel, ville det alligevel være godt at have børn!"

De var standsede udenfor et højt hus midt i Rue de Bourgogne. Digteren ringede på portklokken, trykkede Duroys hånd og sagde til ham:

"Nå, glem nu alt mit gammelmandssnak, unge ven, og lev, som Deres alder tilskynder Dem det. Farvel!"

Og han forsvandt i den mørke port.

Duroy begyndte at gå hjemad med sammensnøret hjerte. Han havde en fornemmelse, som om han havde set ned i et eller andet hul fyldt med dødningeben, et hul, han ikke kunne slippe uden om, men som han en dag uundgåelig ville falde i. Han mumlede:

"Puh ha, der må ikke være lystigt oppe hos ham. Jeg brød mig ikke om at sidde på første række og se hans sorte tanker defilere forbi. Fy for pokker!"

Han måtte standse for at lade en dame, der steg ud af en vogn og gik ind ad sin gadedør, passere forbi. Han indåndede grådigt den duft af verbena og iris, der blev liggende i luften efter hende. Hans lunger udvidede sig, hans hjerte begyndte igen at banke af glæde og forhåbninger, og tanken om fru de Marelle, som han næste morgen skulle gense, fyldte ham atter helt.

Alt smilede til ham, livet åbnede sine arme for ham. Hvor det var herligt at se sine drømme gå i opfyldelse!

Han sov ind i en sand lykkerus og stod næste morgen tidlig op for at spadsere en tur i Boulogneskoven inden frokost.

Vinden var slået om og vejret var i nattens løb blevet mildere; det var solskin og varmt som i april. Alle skovens stamgæster var lokket derud af den rene, lune himmel.

Duroy gik langsomt og indåndede morgenluften, der var let og styrkende som forårets første grøntsager. Han gik forbi Triumfbuen og ud ad den store allé på den modsatte side af ridestien. Han så herrer og damer fra rigdommens verden ride forbi, snart i trav og snart i galop, men det var næppe nok, at han længere misundte dem. Han kendte dem næsten alle af

navn, vidste besked om deres formueforhold og kunne deres hemmelige eventyr udenad. Hans stilling havde gjort ham til en slags almanak over alle Paris' berømtheder og skandaler.

Slanke ryttersker i ulastelige ridedragter af mørkt klæde fo'r forbi ham. De havde alle det samme hovmodige, utilnærmelige præg, som næsten alle kvinder får til hest. Men Duroy morede sig med, ligesom man fremsiger litanier i en kirke, med dæmpet stemme at opremse navnene og titlerne på de elskere, de havde haft, eller som rygtet tildelte dem:

"Baron de Tanquelet, prins de la Tour-Enguerrand ..."

Det voldte ham stor fornøjelse, som om han derved fastslog den evige, dybe menneskelige lavhed, der ulmer selv under det strengeste og mest korrekte ydre, og det glædede, opmuntrede og trøstede ham.

Han sagde ganske højt:

"Hyklere alle tilhobe!" og hans blik søgte de ryttere, de største skandalehistorier var i omløb om.

Han så mange, der mistænktes for at spille falsk, og for hvem klubberne i alle tilfælde var den største, mange gange den eneste og ganske sikkert lidt plumrede indtægtskilde.

Andre levede af deres kones penge, det var officielt, og andre af deres elskerindes, sagdes der. Mange havde betalt deres gæld, hvad der i og for sig var særdeles hæderligt, men ingen havde nogensinde kunnet begribe, hvorfra de havde fået pengene til det; at der stak noget forkert under, var sikkert nok. Han så finansmænd, hvis vældige formuer stammede fra et ligefremt tyveri, hvad der ikke forhindrede dem i at blive modtaget over alt, selv i de mest nøjeregnende kredse; og han så andre, for hvem alle hoveder ærbødigt blottedes, folk, hvis

hensynsløse udnytten af nationale foretagender til deres egen fordel ikke var nogen hemmelighed for alle de, der kendte pariserlivets dobbeltbunde.

Men alle, hvad enten de havde overskæg eller bakkenbarter, havde det samme overlegne og hånlige udtryk, med læben trukket fornemt opad, øjet lukket hovent halvt til.

Duroy blev ved at le og gentog for sig selv:

"Nette herrer! Lutter skurke og krapyl!"

En lav, elegant gig kom forbi, trukket i skarpt trav af to fintbyggede, hvide heste med dansende manker og haler. En ung, nydelig lyshåret dame, en kendt kokotte, styrede dem med sin lille behandskede hånd; på sædet bag ved hende sad to tjenere. Duroy standsede, han havde lyst til at hilse og applaudere denne kærlighedens parvenu, der ikke var bange for at stille den skamløse rigdom, hun havde tjent ved at åbne sin sovekammerdør, til skue på et sted og til en tid, som ellers var forbeholdt aristokratiets skinhellighed. Han følte måske ubevidst, at han og hun havde noget tilfælles, at der var et bånd, der knyttede dem sammen, at de hørte til samme race og havde samme sjæl, og at hans sejre ville blive vundet ved lige så frække fremgangsmåder som hendes.

Han vendte om og gik langsommere tilbage, glad og veltilfreds. Lidt før tiden ringede han på fru de Marelles dør.

Hun modtog ham med læberne budt frem til kys, som om der aldrig havde fundet noget som helst brud sted, og i de første øjeblikke glemte hun den forsigtighed, hvormed hun ellers i sit hjem modsatte sig hans kærtegn. Så sagde hun til ham, mens hendes fingre legede med spidserne af hans overskæg:

"Du kan ikke tænke dig den ærgrelse, jeg har haft, min egen ven. Jeg havde så sikkert håbet på, at vi skulle have nogle nye hvedebrødsdage sammen, og nu har jeg fået min mand på halsen. Han har taget ferie og bliver her seks uger. Men jeg kan ikke udholde at tilbringe seks uger uden at se dig, især ikke efter vor lille adskillelse, og nu skal du høre, hvorledes jeg har ordnet det. Du må komme og spise til middag her på mandag, så skal jeg forestille dig for ham. Jeg har allerede talt til ham om dig."

Duroy blev lidt forvirret og betænkte sig. Han havde endnu aldrig været sammen med en mand, hvis kone han stod i forhold til. Han var bange for på en eller anden måde at komme til at forråde sig, ved et blik, ved sin forlegenhed, lige meget ved hvad.

Han stammede:

"Nej tak, du, jeg foretrækker ikke at gøre din mands bekendtskab."

Hun spilede forbavset øjnene op:

"Men hvorfor ikke? Det var da en løjerlig idé. Herregud, sådan noget hænder jo hver dag! Jeg troede virkelig ikke, at du var så barnagtig."

Han blev lidt krænket:

"Nå ja, så kommer jeg til middag på mandag."

Hun tilføjede:

"For at det skal se ganske naturligt ud, vil jeg indbyde Forestiers, skønt det ellers ikke morer mig at holde selskab hjemme."

Lige til om mandagen tænkte Duroy ikke videre på den forestående sammenkomst, men da han gik op ad fru de

Marelles trappe, følte han sig dog ubehagelig til mode, ikke fordi det egentlig var ham imod at trykke den mands hånd eller drikke hans vin og spise hans brød, men fordi han var bange for noget, han vidste ikke selv hvad.

Han blev lukket ind i dagligstuen og måtte vente som altid. Så blev døren ind til sovekammeret lukket op og en høj, hvidskægget, dekoreret, alvorlig og korrekt herre kom med udsøgt høflighed hen imod ham:

"Min hustru har ofte talt til mig om Dem, min herre, og det glæder mig i høj grad at gøre Deres bekendtskab."

Duroy havde rejst sig og søgte at lægge et udtryk af hjertelighed over sit ansigt; han trykkede overdrevent stærkt sin værts fremstrakte hånd. Så satte han sig atter uden at kunne finde på noget at sige til ham.

Hr. de Marelle lagde et stykke brænde på ilden og spurgte:

"Har De længe beskæftiget Dem med journalistik?"

Duroy svarede:

"Nej, kun nogle måneder."

"Virkelig? Så er De kommet hurtigt frem."

"Å ja, temmelig hurtigt," og han gav sig til at snakke om løst og fast uden at tænke over, hvad han sagde, og kom med alle de almindelige bemærkninger, folk, som ikke kender hinanden, i reglen tager deres tilflugt til.

Han havde genvundet sin sikkerhed og begyndte endog at finde situationen særdeles morsom. Han så på hr. de Marelles alvorsfulde og værdige ansigt og smilet kildrede hans læber, mens han tænkte:

"Jeg spiller dig ordentlig på næsen, gamle fyr!"

En underlig, pervers tilfredshed strømmede igennem ham, han følte samme overstrømmende fryd som en tyv, der har gjort et godt kup, og som ingen falder på at mistænke. Han fik pludselig lyst til at blive de Marelles ven, til at vinde hans tillid, til at få ham til at fortælle sit livs hemmeligheder.

Fru de Marelle trådte hastigt ind og lod sit blik vandre smilende og uigennemtrængeligt fra den ene til den anden. Hun gik lige hen til Duroy og rakte ham sin hånd, som han i ægtemandens nærværelse ikke, som han plejede, turde kysse. Hun var rolig og munter, der var i hendes natur noget frejdigt usandt, som fik hende til at synes, at dette møde var noget ganske ligetil og selvfølgeligt.

Laurine blev kaldt ind og gik hen og rakte Georges sin pande til kys. Hun var endnu artigere end ellers, faderens nærværelse skræmte hende øjensynlig.

Hendes moder sagde til hende:

"Nå, i dag kalder du ham ikke for Smukke-Ven?"

Barnet rødmede, som om moderen havde begået en stor indiskretion, som om hun havde røbet noget, der ikke måtte siges, afsløret en hemmelighed, som burde have været skjult, fordi den var en lille smule upassende.

Da Forestiers kom, blev der almindelig forskrækkelse over Charles' tilstand. I de sidste otte dage var han blevet skrækkelig mager og bleg og han hostede uafbrudt. Han fortalte for øvrigt, at de den følgende torsdag efter lægens udtrykkelige befaling skulle rejse til Cannes.

De gik tidligt hjem, og Duroy sagde, mens han rystede på hovedet:

"Jeg tror, det står rent sløjt til med ham. Jeg er vis på, at han ikke har langt igen."

"Ja, han er færdig," bekræftede fru de Marelle ligegyldigt. "Det var såmænd et held for ham, at han fik den kone."

Duroy spurgte:

"Hjælper hun ham meget?"

"Ja, man kan snarere sige, at hun gør alt. Hun er inde i alt og kender alverden, skønt hun lader, som om hun aldrig lægger mærke til nogen. Hun opnår alt, hvad hun vil, når hun vil og således, som hun vil. Hun er klog, behændig og intrigant som ingen anden. For en mand, der vil frem, er hun en sand skat."

"Så gifter hun sig vel snart igen," spurgte Duroy videre.

Fru de Marelle svarede:

"Ja, sikkert. Det skulle ikke en gang forundre mig, om hun allerede havde udset sig den næste … måske en deputeret … med mindre, at han ikke vil … for … for … det er muligt … at der er betydelige hindringer … af moralsk natur … Nå, jeg må forresten tilstå, at jeg ikke ved noget som helst bestemt."

Hr. de Marelle skændte lidt utålmodigt på hende:

"Du kommer altid med en bunke løse hentydninger, som jeg ikke holder af. Lad os aldrig blande os i andre folks sager. Vi har nok at gøre med vor egen samvittighed. Det burde alle mennesker lægge sig på sinde."

Duroy tog afsked og gik, med hjertet fuldt af uro og en mængde tågede planer og beregninger i hovedet.

Den næste dag gik han op og besøgte Forestiers. De var lige blevet færdige med at pakke til rejsen. Charles lå på en sofa og beklagede sig i overdrevne udtryk over sin åndenød; og han blev ved at gentage:

"Jeg skulle være rejst for en måned siden."

Han gav Duroy en mængde forskrifter med hensyn til bladet, skønt alt allerede var ordnet og aftalt med Walter.

Da Duroy gik, trykkede han kraftigt Forestiers hånd:

"Nå, så farvel, gamle ven, og på snarligt gensyn!"

Men da han var kommet ud i entréen, sagde han hastigt til fru Forestier, som lukkede ham ud:

"De glemmer vel ikke vor pagt? Vi er venner og allierede, ikke sandt? Hvis De derfor på nogen som helst måde skulle få brug for mig, så betænk Dem ikke. Et telegram eller et brev … og jeg adlyder."

Hun hviskede:

"Tak, jeg skal ikke glemme det."

Og hendes blik sagde også tak, men kærligere og inderligere.

Da Duroy gik ned ad trappen, mødte han de Vaudrec, som han allerede en gang havde set hos hende. Greven så ud til at være nedslået – måske på grund af afrejsen.

For at vise sig som en mand af det gode selskab, hilste journalisten udsøgt høfligt.

Den anden gengældte hans hilsen, korrekt, men alligevel en smule overlegent.

Ægteparret Forestier rejste torsdag aften.

7

Forestiers fraværelse skaffede Duroy mere og betydeligere arbejde, end der hidtil var blevet tildelt ham i *La Vie Française*'s redaktion. Han skrev flere ledende artikler med navn under, ligesom han også signerede sin nyhedsrubrik, for redaktøren forlangte, at hver medarbejder skulle stå til ansvar for, hvad han skrev. Han kom ind i et par polemikker og klarede sig godt; og gennem sin stadige omgang med statsmænd forberedtes han lidt efter lidt til selv med tiden at kunne blive en behændig og skarpsynet politisk medarbejder.

Han så kun én mørk sky på sin himmel. Den stammede fra et lille udæskende blad, der bestandig angreb ham eller rettere i ham angreb lederen af *La Vie Française*'s nyhedsrubrik, af Walters spekulationsnyheder, som den anonyme medarbejder ved dette blad, der hed *La Plume*, udtrykte sig. Hver dag stod der perfide overfald, bidende ondskabsfuldheder og insinuationer af enhver art.

Jacques Rival sagde en dag til Duroy:

"De er såmænd tålmodig!"

Den anden stammede:

"Ja, hvad skal jeg gøre? Det er jo ikke noget direkte angreb!"

En eftermiddag, da han kom ind i redaktionslokalet, rakte Boisrenard ham det sidste nummer af *La Plume*:

"Værsågod, der er igen en lille ubehagelighed til Dem!"

"Nå, i hvad anledning?"

"Å, en ren bagatel. Det er angående et fruentimmer ved navn Aubert, der er blevet arresteret af en sædelighedsbetjent."

Georges tog bladet, som blev rakt ham, og læste under overskriften:

"*Duroy morer sig!*"

La Vie Française's celebre reporter oplyser os i går om, at den dame ved navn Aubert, om hvem vi fortalte, at hun var blevet arresteret af en betjent af den uhyggelige sædelighedsbande, kun skulle eksistere i vor fantasi. Uheldigvis kan den omtalte dame findes i Montmartre, Rue de l'Écureuil nr. 18, hvor hun har sin bopæl. Vi forstår imidlertid alt for godt den interesse, som "Banken" Walters agenter har af at støtte politipræfekten, der til gengæld ser gennem fingre med dens trafik. Hvad den pågældende reporter angår, havde han stået sig bedre ved at servere os en af sine sædvanlige sensationsnyheder, som han alene har patent på: dødsfald, der bliver dementeret dagen efter, skildringer af slagsmål, der ikke har fundet sted, betydningsfulde udtalelser, lagt i munden på suveræner, der ingenting har sagt, kort og godt: alle de meddelelser, som danner grundlaget for Walters profit. Eller også kunne han opvarte os med små indiskretioner fra soiréer hos de damer, der er "i vælten", eller om det fortræffelige ved visse indtægter, som for nogle af vore kolleger er en betydelig ressource."

Den unge mand blev mere forbløffet end harmfuld; han forstod kun så meget, at der i disse linjer lå noget meget ubehageligt for ham.

Boisrenard spurgte:

"Hvem har bragt Dem den nyhed?"

Duroy huskede det ikke mere og måtte tænke sig om. Pludselig gik det op for ham:

"Jo, det er sandt, det var Saint-Potin."

Han tog igen *La Plume*, læste den perfide passus endnu en gang og rødmede stærkt, oprørt ved beskyldningen om, at han skulle være til fals.

"Hvad for noget! Påstår de, at jeg skulle blive betalt for ..." udbrød han.

"Ja, vist gør de så," svarede Boisrenard. "Det er fandens kedeligt for Dem. Redaktøren tager strengt fat på sådan noget; det er jo en fristelse i den rubrik ..."

I det samme kom Saint-Potin ind. Duroy fo'r ham i møde:

"Har De læst notitsen i *La Plume*?"

"Ja, og jeg kommer lige fra damen selv. Hun eksisterer ganske vist, men hun har aldrig været arresteret! Det er fuldstændig løs snak."

Duroy skyndte sig ind til udgiveren, der modtog ham lidt køligt og så mistænksomt på ham. Da Walter havde fået sammenhængen at vide, svarede han:

"Gå selv op til dette kvindemenneske og få historien dementeret på en sådan måde, at der ikke oftere bliver skrevet den slags ting om Dem. Jeg tænker på følgerne. Det er meget kedeligt, både for bladet, for mig og for Dem selv. Der må lige så lidt kunne rettes skygge af mistanke mod en journalist som mod Cæsars hustru."

Duroy steg sammen med Saint-Potin op i en droske og råbte til kusken:

"Rue de l'Écureuil nr. 18, Montmartre!"

De måtte klatre op på sjette sal i en stor kaserne. En gammel kone i en ulden nattrøje lukkede op for dem.

"Hvad vil De nu igen?" spurgte hun, da hun fik øje på Saint-Potin.

Han svarede:

"Det er ikke mig, der vil tale med Dem. Det er den herre dér, som er politiinspektør, og som gerne vil have lidt at vide om Deres sag."

Hun lod dem komme indenfor, mens hun fortalte:

"Her har såmænd siden De været to fra en anden avis, jeg ved ikke, hvad det var for en."

Så vendte hun sig om mod Duroy:

"Det er altså den herre, som ville have noget at vide?"

"Ja. Har De været arresteret af en sædelighedsbetjent?"

Hun løftede armene mod himlen:

"Aldrig i evighed, go'e herre, aldrig i evighed! Nu skal De høre, hvordan det hænger sammen. Jeg har en slagter, han har godt kød, det har han, men han vejer dårligt. Jeg havde ofte lagt mærke til det uden at sige noget om det; men da jeg forleden ville have to pund koteletter, eftersom jeg skulle have min datter og min svigersøn til middag, så giver han sig til at veje affaldet med. Det var nok koteletben, gudbevares, men det var ikke mine. Jeg havde naturligvis nok kunnet lave ragout af det; men når jeg forlanger koteletter, så er det ikke for at få andres affald. Så sagde jeg, at jeg ikke ville have det, og så begyndte han at skælde mig ud for en nederdrægtig kælling, hvorpå jeg lod ham vide, han var en gemen bedrager; kort sagt: det endte med sådan en ballade, at der var over hundrede mennesker, der stod udenfor butikken og grinede! De lavede sådan et spektakel, at en betjent kom til og trak os på stationen, men da vi havde forklaret assistenten sagen, fik vi straks lov til at gå igen. Siden

den dag har jeg altid købt et andet sted, og jeg går ikke en gang mere forbi hans butik for at undgå skandale."

Hun tav. Duroy spurgte:

"Og det er det hele?"

"Ja, go'e herre, det er den reneste og skæreste sandhed."

Og efter at have budt ham et glas solbærrom, som han dog ikke ville drikke, trængte hun ind på ham for at få ham til at love, at han i sin rapport ville tale om slagterens upålidelige vejning.

Så snart Duroy var kommet tilbage til bladet, affattede han sit svar:

"En anonym skribler i *La Plume* søger at yppe strid med mig i anledning af en gammel kone, som han påstår er blevet arresteret af en sædelighedsbetjent, hvilket jeg benægter. Jeg har selv talt med konen, der er mindst 60 år gammel, og hun har meget omstændeligt fortalt mig om sit sammenstød med en slagter, der havde vejet for lidt kød af til hende; dette sammenstød havde nødvendiggjort en forklaring på politistationen.

Dette er sagens sande sammenhæng.

Hvad angår de andre insinuationer, som *La Plume* retter imod mig, da foragter jeg dem. Man svarer desuden ikke på den slags ting, når de ikke fremkommer under navns nævnelse.

Georges Duroy."

Walter og Jacques Rival, der lige var kommet, fandt disse linjer tilfredsstillende og det blev bestemt, at de skulle på samme dag sidst i nyhedsrubrikken.

Duroy gik tidlig hjem; han var lidt ophidset og en smule urolig. Hvad ville den anden svare? Hvem var han? Hvad var grunden til dette brutale overfald? Som forholdene var i journalistverdenen, kunne de dumheder få ubehagelige konsekvenser. Han sov dårligt.

Da han om morgenen læste sin notits i bladet, syntes han, at den så endnu mere udæskende ud på tryk end i manuskript. Det forekom ham, at han godt kunne have mildnet nogle af udtrykkene.

Han var febrilsk hele dagen og sov også den følgende nat meget dårligt. Så snart dagen begyndte at gry, stod han op for hurtigst muligt at få fat i *La Plume*, som han vidste måtte indeholde et svar til ham.

Vejret var atter slået om til kulde; det frøs stærkt. Rendestenene, der pludselig var blevet overrasket af frosten, kantede fortovene med to isbånd.

Bladene var endnu ikke nået ud til forhandlerne, og Duroy kom til at mindes den dag, da han havde ventet på sin første artikel: "En afrikansk jægers erindringer". Hans hænder og hans fødder blev stive af kulde og det sved i hans fingerspidser. Han gav sig til at løbe rundt om glaskiosken, hvori aviskonen sad sammenkrøbet over sit varmebækken; gennem det lille vindue kunne han se næsen og et par røde kinder, der stak frem fra en ulden kyse.

Endelig kom avisbuddet løbende forbi og kastede en bunke ind gennem den firkantede åbning. Konen rakte ham *La Plume*.

Han lod sit blik glide ned gennem spalterne, men kunne ikke straks finde sit navn. Han åndede allerede lettere, men pludselig opdagede han svaret mellem to tykke streger:

"*La Vie Française*'s reporter, hr. Duroy, dementerer os i går og i sit dementi lyver han. Han indrømmer dog, at den omtalte kone eksisterer og er blevet ført på stationen af en betjent. Han behøvede kun at indskyde ordet "sædelighed" foran betjent – så ville det stemme.

Men visse journalisters samvittighed står ganske i niveau med deres talent.

Jeg undertegner mig

Louis Langremont."

Georges' hjerte gav sig til at banke voldsomt og han gik mekanisk hjem for at klæde sig på uden at vide, hvad han gjorde. Han var blevet forhånet på en sådan måde, at han ikke længere kunne betænke sig på, hvad han havde at gøre. Og hvorfor? For ingen verdens ting. Fordi et gammelt fruentimmer var kommet op at skændes med sin slagter!

Han skyndte sig at gøre sig færdig og gik hen til Walter, skønt klokken endnu ikke var helt otte.

Redaktøren var allerede oppe og sad og læste i *La Plume*.

"Nå," sagde han med et alvorligt ansigt, da han fik øje på Duroy. "Nu kan De ikke længere holde Dem tilbage!"

Den unge mand svarede intet. Walter fortsatte:

"Gå med det samme hen at få fat på Rival, han vil tage sig af det og ordne det for Dem."

Duroy fremstammede nogle ubestemmelige ord og forlod redaktøren for at gå hen til sin kollega, der endnu lå og sov. Da Rival hørte, det ringede, sprang han ud af sengen og efter at have læst notitsen, sagde han:

"Det var pokkers! Ja, der er ikke andet, at gøre! Hvem har De tænkt Dem som Deres anden sekundant?"

"Det ved jeg ikke endnu."

"Boisrenard? Hvad mener De om ham?"

"Javel, Boisrenard."

"Fægter De godt?"

"Jeg kan slet ikke."

"Det var satans! Kan De håndtere en pistol?"

"Ja, jeg kan skyde lidt."

"Godt, så må De straks begynde at øve Dem, mens jeg besørger resten. Vent blot et øjeblik."

Han gik ind i sit toiletværelse og kom snart efter tilbage, vasket, barberet og korrekt fra top til tå.

"Kom med," sagde han.

Han boede i stueetagen i et stort hus og han førte Duroy ned i kælderen, en vældig kælder, der var lavet om til fægte- og skydesal. Vinduerne ud til gaden var muret til. Han tændte en række gasblus, der fortsattes ind i den næste kælder, mod hvis baggrund der var opstillet en rød- og blåmalet jernfigur. På et bord lagde han to pistoler af nyeste bagladesystem og med en stemme, som om han stod på en eksercerplads, begyndte han at kommandere:

"Er De færdig?"

"Fyr! – En – to – tre!"

Duroy adlød blindt, viljeløst; han løftede armen, sigtede og skød. Da han i sin tidligste ungdom ofte havde skudt med sin faders gamle rytterpistol efter småfugle, ramte han flere gange figuren midt i maven.

"Det er godt … meget godt … rigtig godt … det skal nok gå … det skal nok gå," erklærede Jacques Rival tilfreds.

Så forlod han ham.

"Bliv bare ved at skyde lige til frokost. Der er ammunition nok, De behøver ikke at være bange for at plaffe løs. Jeg kommer og henter Dem til frokost, og så skal De få at vide, hvad jeg har fået ordnet," sagde han og gik.

Da Duroy var blevet alene, affyrede han endnu nogle skud; så satte han sig ned og gav sig til at tænke.

Hvor var det i grunden dumt, alt dette her! Hvad beviste det? Blev en slyngel en mindre slyngel, når han havde duelleret? Hvad kunne en hæderlig mand, som var blevet fornærmet, vinde ved at vove sit liv mod en foragtelig persons? Og hans tanker blev mørkere, han kom til at huske på alle de ting, Norbert de Varenne havde sagt ham om menneskenes åndsfattigdom, om deres meningers og anskuelsers middelmådighed og om det tåbelige i deres moral!

Og han erklærede ganske højt:

"Ja, min sandten har han ret!"

Så mærkede han, at han var tørstig. Lyden af vanddråber, han hørte plaske bag ved sig, ledte ham hen til et doucheapparat og han drak af slangen. Så sank han atter hen i sine grublerier. Der var trist dernede i kælderen, trist som i en grav. Den fjerne og dumpe vognrullen lød som en fjern torden. Hvad kunne klokken vel være? Timerne sneg sig hen, således som de må snige sig hen i et fængsel, hvor intet ur slår, hvor ingen viser markerer tiden, og hvor kun slutterens regelmæssige ankomst med maden inddeler dagen. Han ventede længe, længe.

Pludselig hørte han fodtrin og stemmer, og Jacques Rival kom ind, ledsaget af Boisrenard. Så snart han fik øje på Duroy, udbrød han:

"Det er i orden!"

Georges troede, at sagen var endt med et eller andet undskyldende brev; han blev let om hjertet og stammede:

"Å ... Tak!"

Rival vedblev:

"Denne Langremont er en rigtig flink fyr. Han gik ind på alle vore betingelser. Fem og tyve skridts afstand og en kugle affyret på kommando, idet armen løftes. Man er meget sikrere på hånden, når man løfter armen, end når man sænker den. Se her, Boisrenard, nu skal De se, hvad jeg sagde Dem."

Han tog en pistol og skød, idet han udviklede, hvorledes man, når armen løftes, lettere holder sigtelinjen.

Så sagde han:

"Lad os så komme hen og spise frokost, klokken er over tolv."

De gik hen i en restaurant lige i nærheden. Duroy sagde ikke ret meget. Han spiste, for at det ikke skulle se ud, som om han var bange. Bag efter fulgte han med Boisrenard hen på bladet og besørgede adspredt og mekanisk sit sædvanlige arbejde. De andre fandt, at han var meget koldblodig.

Nogle timer senere kom Jacques Rival op til ham, og det blev aftalt, at hans sekundanter næste morgen klokken syv skulle hente ham i en landauer for at køre ud til Vésinetskoven, hvor duellen skulle finde sted.

Alt det var blevet ordnet, uden at han havde taget nogen som helst del i det, uden at det var faldet nogen ind at spørge ham om hans mening, om han ville gå ind på det eller ikke; og det

var sket med en sådan hurtighed, at han følte sig ganske bedøvet og forfjamsket og næppe nok rigtig forstod, hvad der hændte omkring ham.

Han kom hjem klokken ni om aftenen efter at have spist til middag med Boisrenard, der, for at vise ham sin hengivenhed, troligt havde fulgt ham hele dagen igennem.

Så snart han var blevet alene, gav han sig i nogle minutter til med raske skridt at gå op og ned i sit værelse. Han var alt for forvirret til at kunne samle sig. En eneste tanke fyldte ham: I morgen skulle han duellere – uden at denne kendsgerning dog vakte andet hos ham end en ubestemmelig betagende følelse. Han havde været soldat, og han havde skudt på araberne, i øvrigt uden videre fare for ham selv, omtrent som man på en jagt skyder på et vildsvin.

Alt i alt havde han gjort sin pligt. Han havde vist sig således, som han burde være. Der ville blive talt om ham, han ville høste bifald og lykønskninger. Og han sagde, uvilkårlig højt, som altid når man er under indflydelse af en stærk sindsbevægelse:

"Hvilken idiot det menneske må være!"

Han satte sig og gav sig til at tænke. På sit natbord havde han kastet sin modstanders kort, som Rival havde givet ham for adressens skyld. For vistnok tyvende gang i dagens løb læste han, hvad der stod: *Louis Langremont, Rue Montmartre nr. 176.* Det var alt.

Han stirrede længe på denne samling bogstaver, der forekom ham at være hemmelighedsfulde og have en skæbnesvanger betydning. "Louis Langremont", hvem var den mand? Hvor gammel var han? Hvorledes så han ud? Var han høj eller lille? Var det ikke oprørende, at en fremmed, en ukendt, således

kunne have lov til at kaste sig ind i hans liv, uden grund, som følge af et rent og skært lune, blot fordi en gammel kone var kommet op at skændes med sin slagter?

Han gentog endnu en gang med høj røst:

"Hvilken idiot det menneske må være!"

Og han blev siddende uden at røre sig, stadig med blikket stift hæftet på kortet. En dump vrede mod dette lille stykke pap arbejdede sig frem i ham, en hadefyldt vrede, hvori der blandede sig en ejendommelig følelse af utilpashed. Hele den historie var jo ganske sindssvag! Han tog en saks, der lå og flød, og jog dens spidser lige igennem det trykte navn, som om han gennemborede en anden med en dolk.

Han skulle altså til at slås? Slås på pistoler? Hvorfor havde han ikke foretrukket kårder? Så ville han være sluppet med et stik i armen eller hånden, mens man med pistoler aldrig kunne beregne de mulige følger.

Han sagde til sig selv:

"Nå, det gælder bare om at have frisk mod."

Lyden af hans egen stemme fik ham til at fare sammen, og han så sig ængstelig omkring. Han begyndte at føle sig stærkt nervøs. Han drak et glas vand og gik til ro.

Så snart han var kommet i seng, pustede han lyset ud og lukkede øjnene.

Skønt det var dygtig koldt i værelset, var han alligevel så varm under sine tæpper, at han ikke kunne falde i søvn. Han prøvede forgæves på at finde hvile, først lå han fem minutter på ryggen, så vendte han sig om på venstre side for et øjeblik efter at dreje sig om på højre.

Han var stadig tørstig. Han stod op for at drikke. Pludselig blev han grebet af uro:

"Skulle jeg være bange?" tænkte han.

Hvorfor gav hans hjerte sig til at banke så vildt ved hver af de kendte lyde i hans værelse? Hver gang hans ur skulle til at slå, fik den lille forudgående snurren i fjederen ham til at fare rædselsslagen op; og i nogle sekunder måtte han sidde med åben mund for at få vejret, så beklemt følte han sig.

Han gav sig til at filosofere over denne mulighed: "Skulle jeg virkelig være bange?"

Nej, vist var han ikke bange, eftersom han var fuldt og fast bestemt på at føre sagen til ende; eftersom det var hans ganske klare og tydelige vilje, at han ville slås og at han ikke ville skælve. Men alligevel følte han sig så gennemrystet, at han spurgte sig selv:

"Kan man da være bange mod sin vilje?"

Og denne tvivl, denne uro, denne frygt overvældede ham! Hvis noget bydende, noget uimodståeligt, noget, der var stærkere end hans vilje, fik magt over ham, hvad kunne der så ske? Ja, hvad kunne der ske?

At han mødte på pladsen var sikkert nok, eftersom det var hans faste hensigt. Men hvis han kom til at ryste? Hvis han tabte bevidstheden? Og han tænkte på de følger, det kunne have for hans rygte, hans stilling og hans fremtid.

En pludselig trang til at stå op og se sig i spejlet vågnede i ham. Han tændte lyset. Da han så sit ansigt afspejlet på den glatte glasflade, kunne han knapt kende det igen, det var ham, som om han aldrig før havde set sig selv. Hans øjne forekom

ham uhyggelig store; og han var bleg, ja, det kunne ikke nægtes, han var bleg, skrækkelig bleg.

Med ét jog den tanke som en pistolkugle igennem ham:

"I morgen ved denne tid er jeg måske død."

Og hans hjerte begyndte atter at slå voldsomt. Han vendte sig om mod sin seng og så uvilkårligt sig selv ligge udstrakt på ryggen mellem de samme lagener, han lige havde forladt. Hans ansigt var indfaldent som de dødes og hans hænder hvide som hænder, der aldrig mere skal røre sig.

Han blev angst for sin seng og for ikke mere at se den, gik han hen og lukkede vinduet op og så ud.

En isnende kulde, der sved igennem ham fra hoved til fod, slog ham i møde, og han trak sig skyndsomst tilbage.

Det faldt ham ind, at han kunne tænde op, og det gjorde han, langsomt og uden at vende sig om. Hans hænder rystede i nervøs skælven hver gang, han rørte ved en eller anden genstand. Hans hoved blev uklart; hans tanker svimlede, de løsnede sig i stumper, gled bort og smertede ham; en rus, som om han havde drukket, lagde sig over hans sind.

Og uophørligt spurgte han sig selv:

"Hvad skal jeg gøre? Hvad skal der blive af mig?"

Han gav sig på ny til at gå op og ned, mens han mekanisk blev ved at gentage:

"Jeg må være stærk, jeg må være stærk, meget stærk. "

Så sagde han til sig selv:

"Jeg vil skrive til mine forældre for det tilfældes skyld, at der skulle hænde noget."

Han satte sig igen, tog sin æske brevpapir frem og begyndte:

"Kære far og mor ...!"

Men så fandt han, at denne forkortelse var alt for almindelig til den tragiske situation. Han rev det første ark itu og begyndte forfra:

"Kære fader og moder!

Ved daggry skal jeg duellere, og da det kan ske, at ..."

Han havde ikke mod til at skrive mere og rejste sig med et sæt.

Tanken om de kommende timer knugede ham til jorden.

Han skulle slås, skulle duellere. Han kunne ikke længere undgå det. Hvad var det dog, som foregik i ham? Han ville slås, det var hans faste og urokkelige beslutning, og alligevel forekom det ham, at han, trods al sin viljestyrke, ikke ville have kraft nok til at tage hen til mødestedet.

Med små mellemrum klaprede tænderne i hans mund med en kort tør lyd, og han spurgte sig selv:

"Mon min modstander før har duelleret? Har han øvelse i at skyde? Er han kendt? Regnes han for noget?"

Han havde aldrig hørt hans navn nævne; men ville denne mand således uden betænkning og uden indvendinger være gået ind på brugen af dette farlige våben, hvis han ikke vidste, at han var en dygtig pistolskytte?

Duroy udmalede sig deres møde og søgte at forestille sig sin egen og sin fjendes holdning. Han trættede sine tanker med at udpensle de mindste enkeltheder ved kampen; og pludselig så han lige for sig pistolløbet og det lille sorte og dybe hul, hvorfra kuglen ville fare ud.

Han blev grebet af en grænseløs fortvivlelse. Hele hans legeme dirrede, gennemrystet af en stødvis skælven. Han bed tænderne sammen for ikke at skrige, han følte en vanvittig

trang til at vælte sig om på gulvet, til at flå et eller andet i stykker, til at bide. Han fik øje på et glas, der stod henne på kaminhylden, og kom til at huske på, at han i sit skab havde næsten en hel flaske brændevin, da han fra sin soldatertid havde bevaret den vane hver morgen at tage sig en snaps.

Han greb flasken og drak grådigt og i lange drag af selve flaskehalsen uden at give sig tid til at skænke op. Han satte den først fra sig, da han var lige ved at miste vejret. Han havde tømt en tredjedel af den.

En brændende hede flammede op i hans mave, bredte sig ud i hans lemmer og lagde sig styrkende og beroligende over hans tanker.

Han sagde til sig selv:

"Nu ved jeg, hvor jeg skal tage kræfterne fra."

Og da hans hud brændte, lukkede han igen vinduet op.

Dagen gryede, stille og kold. Efterhånden som himlen lysnede, syntes stjernerne at dø bort, og nede i den dybe jernbaneslugt blegnede de røde, grønne og hvide signaler.

De første lokomotiver dukkede frem af remiserne og rullede fløjtende hen for at hente de første tog. Andre, længere borte, udstødte deres gentagne og skærende kalden, ligesom haner, der udsender deres første vågnende gal.

Duroy tænkte:

"Alt det får jeg måske ikke at se oftere."

Men han følte, at han igen var på vej til at blive rørt over sig selv, og rettede sig op:

"Nej, jeg vil ikke tænke på noget som helst før det afgørende øjeblik; det er den eneste måde at bevare sin ro på."

Og han begyndte at klæde sig på. Da han barberede sig, fik han endnu et svaghedsanfald ved tanken om, at det måske var sidste gang, han så sit eget ansigt.

Han drak nok en slurk brændevin og gjorde sig færdig.

Den påfølgende time var svær at komme igennem. Han gik op og ned i værelset og bestræbte sig for at fæstne sin sindsligevægt. Da han hørte det banke på døren, var han lige ved at falde om, så stærkt et indtryk gjorde det på ham. Det var hans sekundanter – allerede!

De havde pelse på. Rival erklærede, efter at have trykket Duroys hånd:

"Det er en sand sibirisk kulde."

Så spurgte han:

"Har De det godt?"

"Ja, rigtig godt."

"De er rolig?"

"Fuldkommen rolig."

"Nå, så går det nok. Har De fået noget at spise og drikke?"

"Ja, jeg trænger ikke til noget."

Boisrenard bar i dagens anledning et udenlandsk, grønt og gult ordensbånd, som Duroy aldrig før havde set ham med.

De gik ned ad trapperne. En herre sad i landaueren og ventede på dem. – Rival forestillede ham.

"Doktor le Brument."

Duroy trykkede lægens hånd og stammede.

"Tak for Deres elskværdighed."

Så ville han tage plads på det forreste sæde, men kom til at sidde på noget hårdt, der fik ham til at fare i vejret, som om han var blevet rettet ud af en fjeder. Det var kassen med pistolerne.

Rival gentog ivrigt:

"Nej, duellanten og lægen sidder altid på bagsædet!"

Duroy forstod ham omsider og krøb sammen ved siden af doktoren.

De to sekundanter steg sidst op og vognen kørte. Kusken havde forud fået besked om, hvor de skulle hen.

Men pistolkassen generede dem alle sammen og især Duroy, som ville have foretrukket ikke at se den. De forsøgte på at stille den op bag ved sig, men den var lige ved at knække deres ryg; så blev den stillet på højkant mellem Rival og Boisrenard. Endelig blev den anbragt under deres fødder.

Samtalen gik trægt, skønt lægen fortalte anekdoter. Rival var den eneste, der svarede. Duroy ville gerne have vist sin overlegenhed, men han var bange for at forvrøvle sig og komme til at røbe sin uro; hele tiden sad han og pintes af frygten for at komme til at ryste.

Vognen var snart udenfor byen. Klokken var omtrent ni. Det var en af de barske vintermorgener, hvor hele naturen er lysende, skinger og hård som krystal. De rimklædte træer så ud, som om de var dækkede med en issved; jorden gav genlyd under skridtene, og den mindste støj nåede langt gennem den tørre luft; den blå himmel hvælvede sig glat som et spejl, og solen gled blændende frem i rummet og sendte sine stråler, der ikke varmede, ned over den frosne verden.

Rival sagde til Duroy:

"Jeg har købt pistolerne hos Gastine-Renette. Han har selv ladet dem. Kassen er forseglet. For resten bliver der trukket lod om, hvilke der skal bruges, disse her eller modstanderens."

Duroy svarede mekanisk:

"Tak, det var udmærket."

Så gav Rival ham en mængde omstændelige råd og anvisninger, da det var ham om at gøre, at hans elev ikke skulle begå nogen fejl. Han gentog hver ting flere gange:

"Når der bliver spurgt: Er De parate, mine herrer? Skal De svare Ja! med stærk stemme. Og når der bliver kommanderet "Fyr!" skal De hurtigt løfte armen og skyde, før der er blevet sagt tre."

Duroy gentog for sig selv:

"Når der bliver sagt: Fyr! skal jeg løfte armen – når der bliver sagt: Fyr! skal jeg løfte armen – når der bliver sagt: Fyr! skal jeg løfte armen."

Han lærte sig det udenad, ligesom børn læser lektier ved at gentage det gang efter gang for rigtigt at banke det ind i hovedet:

"Når der bliver sagt: Fyr! skal jeg løfte armen."

Landaueren kom ind i en skov, svingede til højre ned ad en allé og drejede endnu en gang til højre. Pludselig slog Rival vinduet ned og råbte op til kusken:

"Det er ned ad den lille vej dér."

Og vognen kørte ned ad en smal vej med dybe hjulspor mellem to stykker kratskov, hvor visne, rimkantede blade hang og skælvede.

Duroy sad stadig og mumlede:

"Når der bliver sagt: Fyr! skal jeg løfte armen."

Og han tænkte, at et uheld med vognen ville klare hele historien:

"Å, hvis den bare ville vælte, hvilket held! Hvis jeg bare kunne brække et ben!"

I det samme fik han på den modsatte side af en lysning øje på en anden vogn, der havde gjort holdt, og han så fire herrer, som trippede op og ned for at prøve på at få varme i fødderne. Dette syn påvirkede ham så stærkt, at han måtte spærre munden op for at få vejret.

Sekundanterne steg først ud, derefter lægen og til sidst duellanten. Rival havde taget pistolkassen og gik sammen med Boisrenard hen imod to af de fremmede. Duroy så, at de meget ceremonielt hilste på hinanden, og at de derefter alle fire gik midt ud i lysningen, hvor de snart så ned på jorden og snart op i træerne, som om de søgte efter et eller andet, de havde tabt, eller som var fløjet fra dem. Så gav de sig til at aftælle skridtene og borede med stort besvær to stokke ned i den frosne jord. Derpå stillede de sig i klynge og begyndte at slå plat og krone, ligesom børn, der leger.

Doktor le Brument spurgte Duroy:

"Befinder De Dem fuldstændig vel? Trænger De ikke til noget?"

"Nej tak, jeg ønsker intet."

Han havde en fornemmelse af, at han var gal, at han sov, at han drømte, at et eller andet overnaturligt havde sænket sig ned over ham og indhyllede ham.

Var han bange? Måske? Han vidste det ikke selv. Alt omkring ham var ganske forandret.

Jacques Rival kom synligt tilfreds tilbage og meddelte ham sagte:

"Alting er parat. Loddet begunstigede os for pistolernes vedkommende."

Det forekom Duroy så uendelig ligegyldigt.

De tog hans overfrakke af ham. Han lod dem gøre, som de ville. De klappede uden på hans lommer for at forvisse sig om, at han ikke havde papirer eller en beskyttende tegnebog på sig.

Han gentog for sig selv, som om han bad:

"Når der bliver sagt: Fyr! skal jeg løfte armen."

Så blev han ført hen til den ene af de nedplantede stokke og pistolen blev stukket ham i hånden. Lige over for sig, ganske nær, fik han øje på en lille tyk, sværmavet og skaldet mand med briller. Det var hans modstander.

Han så ham godt, men han havde ingen andre tanker end den ene:

"Når der bliver sagt: Fyr! skal jeg løfte armen og skyde."

En stemme hævede sig i rummets dybe stilhed, en stemme, som syntes at komme langt borte fra, og som spurgte:

"Er De parate, mine herrer?"

Georges råbte:

"Ja."

Så befalede den samme stemme:

"Fyr ...!"

Han hørte intet mere, han så intet mere, han gjorde sig ikke rede for noget som helst, han vidste kun, at han løftede armen og at han med hele sin kraft trykkede på aftrækkeren.

Han hørte intet, men han så en lille smule røg ved enden af sit pistolløb; manden lige overfor stod nøjagtig i samme stilling som han selv og nu opdagede han en anden lille hvid sky, der svævede bort ovenover hans modstanders våben.

De havde begge skudt. Det var forbi.

Hans sekundanter og lægen undersøgte og befølte ham; de knappede endog hans klæder op, idet de ængsteligt spurgte:

"Er De ikke såret?"

Han svarede hen i vejret:

"Nej, det tror jeg ikke."

Forresten var Langremont lige så uskadt som sin fjende, og Jacques Rival mumlede i en misfornøjet tone:

"Således går det altid med de fordømte pistoler, enten skyder man udenom eller også dræber man hinanden. Det er et umuligt instrument!"

Duroy rørte sig ikke; han var lammet af overraskelse og glæde:

"Det var overstået!"

De andre måtte tage våbnet, som han stadig knugede i hånden, fra ham. Det forekom ham nu, som om han kunne tage kampen op med hele verden. Det var overstået. Hvilken lykke! Han følte pludselig mod til at udfordre ligegyldigt hvem.

De fire sekundanter talte nogle minutter sammen for at aftale, hvor de senere på dagen skulle mødes for at affatte duel-protokollen. Så steg de igen til vogns. Kusken, der sad og grinede på bukken, knaldede med pisken og kørte.

Duroy spiste sammen med sine sekundanter og lægen frokost i en restaurant på boulevarden. De drøftede begivenheden. Duroy fortalte sine indtryk:

"Det rørte mig aldeles ikke, ikke spor. Det kunne De vel for øvrigt nok se?"

Rival svarede:

"Ja, De holdt Dem tappert."

Da protokollen var affattet, blev den fremlagt for Duroy, der skulle sætte den i bladet. Han blev forbavset ved at se, at han

havde vekslet to kugler med Louis Langremont og lidt urolig sagde han til Rival:

"Ja, men vi skød kun én gang."

Den anden smilede:

"Ja, én kugle hver … det bliver to kugler."

Duroy fandt denne forklaring tilfredsstillende og kom ikke med flere indvendinger. Walter omfavnede ham begejstret:

"Bravo! Bravo! De har forsvaret *La Vie Française*'s fane! Bravo!"

I aftenens løb aflagde Georges besøg på alle de største blade og sørgede for at vise sig i alle de større boulevardcaféer. To gange mødte han sin modstander, som ligeledes var ude for at vise sig.

De hilste ikke på hinanden. Hvis en af dem var blevet såret, ville de have trykket hinandens hænder. De forsikrede for øvrigt hver med dyb overbevisning at have hørt den andens kugle hvisle forbi øret.

Næste formiddag henimod klokken elleve fik Duroy et telegram:

"Min gud, hvor jeg har været angst! Kom straks hen i Rue Constantinople, for at jeg kan kysse dig, min egen, elskede ven. Hvor du er modig! … Jeg tilbeder dig. – Clo."

Han skyndte sig til stævnemødet, og hun fo'r i hans arme og dækkede ham med kys:

"Å, min elskede, hvis du vidste, hvor bevæget jeg blev, da jeg læste morgenaviserne. Fortæl mig, hvorledes det er gået for sig! Du må sige mig det alt sammen! Jeg vil vide det hele!"

Han måtte gengive selv de mindste enkeltheder. Hun sagde:

"Hvilken skrækkelig nat du må have tilbragt før duellen!"

"Å nej, jeg sov udmærket."

"Jeg er vis på, at jeg ikke ville have lukket et øje. Men da I så var kommet derud, hvad så?"

Han gav hende en meget dramatisk skildring af selve duellen:

"Så snart vi var stillet op lige overfor hinanden, kun med tyve skridts afstand, så meget som dette værelses længde, mellem os, spurgte Jacques, om vi var parate. Så kommanderede han: Fyr! Jeg løftede i samme nu armen, tog hurtigt sigte og trykkede løs. Jeg havde imidlertid begået den fejl at sigte efter hovedet, og da det våben, jeg havde, var af en sværere mekanisme, end jeg ellers er vant til at have at gøre med, tvang hanens modstand skuddet opad. Nå, det er lige meget, synderlig for højt kan det ikke have været. Han skød også godt, fyren. Hans kugle strøg lige forbi min tinding. Jeg følte lufttrækket fra den."

Hun havde sat sig på hans knæ og slået sine arme om ham, som for at tage del i den fare, han havde udstået. Hun stammede:

"Å, min stakkels elskede, min stakkels elskede ..."

Så, da han havde endt sin fortælling, sagde hun:

"Å, du ved ikke ... jeg kan slet ikke længere undvære dig! Jeg må se dig, men så længe min mand er i Paris, er det ikke så nemt at arrangere. Jeg kunne bedst skaffe mig fri en times tid om morgenen, inden du endnu er stået op, men jeg vil ikke mere gå op i det frygtelige hus. Hvad skal vi gøre?"

Han fik en pludselig indskydelse og spurgte:

"Hvor meget betaler du her?"

"Hundrede francs om måneden."

"Godt. Så tager jeg lejligheden for min regning og flytter helt og holdent herhen. Jeg kan desuden ikke længere blive, hvor jeg

nu er, for min stillings skyld må jeg bo anderledes."

Hun betænkte sig nogle øjeblikke, så svarede hun:

"Nej, det vil jeg ikke have."

Han blev forundret:

"Men hvorfor ikke?"

"Fordi ..."

"Det er ingen grund. Denne lejlighed passer for mig. Nu er jeg her en gang og nu bliver jeg her."

Og han tilføjede smilende:

"For øvrigt er den jo lejet i mit navn."

Men hun blev ved at sætte sig imod det:

"Nej, nej, jeg vil ikke have det ..."

"Ja men, herregud, så sig mig da hvorfor."

Hun hviskede ømt og inderligt:

"Fordi du vil lade andre kvinder komme herind, og det vil jeg ikke have."

Han protesterede ivrigt:

"Nej, aldrig i livet! Det kunne ikke falde mig ind. Det lover jeg dig."

"Du gør det alligevel."

"Nej, det sværger jeg dig til."

"Er det sandt?"

"Aldeles sandt. Jeg giver dig mit æresord på det. Det er vort hjem og vort alene."

Hun knugede ham lidenskabeligt ind til sig:

"Ja, så må du gerne, min elskede. Men det vil jeg sige dig, bedrager du mig, blot én eneste gang, så er det forbi mellem os, forbi for bestandig."

Han gentog sine forsikringer og eder og det blev aftalt, at han skulle flytte ind samme dag, for at hun kunne aflægge ham et lille besøg, når hun tilfældigt gik forbi.

Så sagde hun til ham:

"Kom i alle tilfælde til middag hos mig på søndag. Min mand synes så godt om dig."

Han blev smigret:

"Virkelig?"

"Ja, du har ganske erobret ham. Og hør så, du har fortalt mig, at du er blevet opdraget i et slot på landet, ikke sandt?"

"Ja, hvorfor det?"

"Så må du forstå dig lidt på landbrug?"

"Ja."

"Det er storartet. Så tal til ham om havedyrkning og om høstudsigterne. Det interesserer ham meget."

"Godt, det skal jeg ikke glemme."

Hun forlod ham efter at have kysset ham i det uendelige. Duellen havde forstærket hendes kærlighed.

På vejen til bladet tænkte Duroy:

"Hvad hun dog er for en underlig lille skabning! Hvilket letsindigt brushoved! Gud ved hvad hun ønsker og hvad hun bryder sig om? Og hvilket løjerligt ægteskab! Ved hvilket lunefuldt spil har skæbnen vel fundet på at knytte den gamle mand sammen med sådan en vildkat? Hvilke grunde har fået dette kontormenneske til at gifte sig med denne bohêmetype? Mysterium! Hvem ved? Kærlighed måske? "

Og han sluttede sine betragtninger:

"I hvert fald er hun en bedårende elskerinde. Jeg ville være godt dum, om jeg gav slip på hende."

8

Duellen bragte Duroy frem i linje med *La Vie Française*'s første kronikører. Men da det altid voldte ham et utroligt besvær at finde på idéer, gjorde han sig til specialitet at deklamere om sædernes forfald, om karakterernes tiltagende lavhed, om den dalende fædrelandskærlighed og om den franske æres anæmi. Han havde selv fundet på dette ord "anæmi" og var meget stolt over det.

Og når fru de Marelle, hvis vid var ægte parisisk, drilsk, skeptisk og nærgående, gjorde nar ad hans tirader, som hun latterliggjorde med et ordspil, svarede han smilende:

"Hvad så? Det hjælper på mit ry i fremtiden."

Han boede nu i Rue de Constantinople, hvor han var flyttet hen med hele sit jordegods: sin kuffert, sin børste, sin barberkniv og sin sæbe. To eller tre gange om ugen kom den unge frue til ham, før han endnu var stået op; på et minut klædte hun sig af og lagde sig ind til ham, endnu skælvende af kulden udenfor.

Til gengæld spiste Duroy hver torsdag til middag i hendes hjem og gjorde sig behagelig for manden ved at tale til ham om landvæsen. Da han selv interesserede sig varmt for alt, hvad der vedrørte livet på landet, kom de undertiden så dybt ind i deres passiar, at de ganske glemte Clotilde, der sad og småsov på sofaen.

Også Laurine faldt i reglen i søvn, snart på sin faders, snart på Smukke-Vens knæ.

Når journalisten var gået, undlod de Marelle sjældent at erklære i den doktrinære tone, hvori han sagde de ubetydeligste

ting:

"Det er virkelig et overordentlig behageligt ungt menneske. Han har mange kundskaber."

Det var henimod slutningen af februar. Man begyndte at mærke violduften over gaderne, når man om morgenen gik forbi blomsterhandlernes trækvogne.

Duroy levede uden en sky på sin himmel.

En aften sent, da han kom hjem, fandt han et brev, som var stukket ind under hans dør. Han undersøgte poststemplet og så, at det kom fra Cannes. Han brød konvolutten og læste:

Cannes, Villa "Jolie."

"Kære ven!

De sagde jo til mig, ikke sandt, at jeg kunne gøre regning på Dem i alle retninger? Derfor beder jeg Dem om at gøre mig en sørgelig tjeneste. Vil De komme ned til mig for ikke at lade mig være de sidste øjeblikke alene med Charles, der ligger for døden? Skønt han endnu er oven senge, har lægen forberedt mig på, at han måske ikke vil leve ugen ud.

Jeg har ikke længere mod og styrke til dag og nat at være vidne til denne dødskamp. Og med rædsel tænker jeg på de sidste timer, som nærmer sig. De er den eneste, som jeg kan bede om det; for min mand har ingen slægtninge. De var hans kammerat. Det var ham, der indførte Dem på bladet. Jeg bønfalder Dem om at komme, jeg ved ingen anden, jeg kan henvende mig til.

Deres hengivne kammerat

Madeleine Forestier."

En ejendommelig følelse trængte som et vindpust ind i Georges' hjerte, en følelse af befrielse, som om en dør pludselig blev lukket op for ham, og han mumlede:

"Naturligvis tager jeg derned. Stakkels Charles! Ja, hvad er vi mennesker dog i grunden!"

Han meddelte indholdet af den unge frues brev til redaktøren, der brummende gav ham tilladelse til at tage bort:

"Men kom hurtigst muligt igen; De er uundværlig."

Næste morgen rejste Georges Duroy med iltoget klokken syv til Cannes efter først ved et telegram at have underrettet de Marelles om sin afrejse.

Den næste dag henimod klokken fire om eftermiddagen ankom han dertil.

Han fik et bybud til at vise sig vej til "Villa Jolie", der lå temmelig højt, midt i den med hvide huse befolkede fyrreskov, der strækker sig fra Cannes til Juanbugten.

Villaen var lille og lav, holdt i italiensk stil; den var bygget lige ud til vejen, der i zigzag snor sig op gennem træerne og ved hver omdrejning danner et vidunderlig skønt udsigtspunkt.

Tjeneren, som lukkede op for ham, udbrød:

"Å, er det hr. Duroy, fruen venter Dem med den største utålmodighed."

Duroy spurgte:

"Hvorledes har Deres herre det?"

"Slet ikke godt, herre. Han har vist ikke langt igen."

Stuen, som den unge mand blev vist ind i, var betrukket med rosenrødt cretonne med blåt mønster. Gennem det høje og

brede vindue så man ud over byen og havet.

Duroy mumlede:

"Det er ganske flot at kunne bo på landet her. Hvor i al verden tager de alle de penge fra?"

En kjoles raslen fik ham til at vende sig om.

Fru Forestier rakte ham begge sine hænder:

"Hvor det er smukt af Dem at komme! Hvorledes skal jeg takke Dem, fordi De kom!"

Og pludselig rakte hun ham sin kind. Han trykkede et ærbødigt kys på den. Så så de på hinanden.

Hun var blevet lidt blegere og magrere, men var næsten endnu smukkere med det lidt matte udseende. Hun hviskede:

"Han er forfærdelig, ser De. Han ved, at han er opgivet og han tyranniserer mig ganske frygteligt. Jeg har fortalt ham om Deres ankomst. Men hvor er Deres kuffert?"

Duroy svarede:

"Jeg har ladet den blive stående på jernbanen, da jeg ikke vidste, hvilket hotel De ville råde mig til at tage ind på; jeg skulle jo helst være i nærheden af Dem."

Hun betænkte sig lidt, så svarede hun:

"De kan bo her i villaen. Deres værelse er forresten allerede i stand. Han kan dø, hvad øjeblik det skal være, og skulle det ske om natten, ville jeg være ganske alene. Jeg skal sende bud efter Deres bagage."

Han bukkede:

"Som De ønsker, frue."

"Lad os så gå ovenpå," sagde hun.

Han fulgte efter hende. Hun åbnede en dør på første sal og Duroy fik øje på et slags levende lig, der, indhyllet i tæpper og

ganske gusten i solnedgangens røde skær, sad henne ved vinduet og stirrede ham i møde. Han kunne knapt kende ham igen; han snarere gættede, at det var hans ven.

En lugt af feber, dråber, æter og tjære, den lugt, som altid fylder den stue, hvori en brystsyg lever, slog imod ham.

Forestier løftede langsomt og besværligt hånden:

"Nå, er du der," sagde han, "du kommer for at se mig dø. Tak skal du have."

Duroy gjorde sig umage for at le:

"Komme for at se dig dø! Det ville ikke være noget meget fornøjeligt syn, og jeg ville da ikke vælge den lejlighed til at se Cannes. Jeg er kun kommet for at hilse på dig og samtidig hvile lidt ud."

Den anden hviskede:

"Sæt dig," – og han bøjede hovedet, som om han begravede sig i tanker uden trøst.

Han trak vejret hurtigt og vanskeligt og nu og da udstødte han en slags klagen, som om han ville minde sine omgivelser om, hvor syg han var.

Da det lod til, at han ikke ville tale, gik hans kone hen til vinduet og henledte med et nik Duroys opmærksomhed på udsigten:

"Se en gang! Er det ikke smukt?"

Lige overfor dem sænkede bjergskråningen, som var oversået med villaer, sig helt ned til byen, der indrammede bugten i en halvcirkel, hvis øverste ende afsluttedes af molen, der beherskede den gamle stad, hvorfra det gamle vagttårn hævede sig; cirklens nederste del nåede hen til landtungen La Croisette, som skyder sig ud i vandet lige overfor Lérin-øerne. De to øer lå

som to grønne pletter på det ganske blå vand. Man kunne godt tro, at det var to uhyre blade, der flød på havfladen, så flade så de ud deroppe fra.

Og længst borte, på den modsatte side af bugten bag ved dæmningen og tårnet, lukkedes horisonten af en lang række blånende bjerge, der mod den blændende klare himmel tegnede en ejendommelig og henrivende linje af tinder, som snart var runde, snart brudte og snart spidse, og som endte med et højt pyramideformet bjerg, hvis fod beskylledes af selve det åbne hav.

Fru Forestier pegede på det:

"Det er Esterel."

Bag de mørke toppe hvælvede himlen sig så blodigrød og gylden, at øjet ikke kunne tåle at se på den.

Uvilkårligt følte Duroy sig opfyldt af ærefrygt ved denne solnedgangs majestætiske pragt.

Han kunne ikke finde et udtryk, som var malende nok til at svare til hans beundring, og han indskrænkede sig til at mumle:

"Ja, det er ganske storartet!"

Forestier løftede hovedet og sagde til sin kone:

"Lad mig få lidt frisk luft."

Hun svarede:

"Vær forsigtig, det er sent, solen er i færd med at gå ned, du forkøler dig igen, og du ved, at du i den tilstand, du er, ikke kan tåle det."

Han gjorde med sin højre arm en mat og febrilsk bevægelse, der skulle have været et slag mod stolen, og sagde med et udtryk af vrede, der var som en døendes grimasse og uhyggeligt

viste, hvor hans læber var tynde, hans kinder magre, og hvor alle knoglerne stak frem:

"Jeg siger dig, at jeg kvæles. Hvad gør det, om jeg dør en dag før eller senere, når det dog er ude med mig ..."

Hun slog vinduet op på vid gab.

Luftstrømmen, der trængte ind, overraskede dem alle tre som et kærtegn. Det var en mild, lun, fredelig brise, en ægte forårsluftning, som allerede var svanger med en harpiksagtig, skarp duft fra de vellystige planter og blomster, der vokser på denne solrige kyst.

Forestier inddrak luftbølgerne med korte, febrilske åndedrag. Han borede krampagtigt sine negle ned i lænestolens arme og sagde med lav, pibende og forbitret stemme:

"Luk vinduet. Det gør mig alt for ondt. Jeg ville hellere krepere i en kælder."

Hans kone lukkede langsomt vinduet, så støttede hun panden mod ruden og lod sit blik vandre ud mod det fjerne.

Duroy følte sig ilde tilpas. Han ville gerne have snakket med den syge for at prøve på at berolige ham. Men han kunne ikke finde på noget, som var egnet til at opmuntre ham.

Han stammede:

"Du har det altså slet ikke bedre, siden du er kommet herned?"

Den anden trak med forpint utålmodighed på skulderen:

"Det ser du jo."

Og han bøjede atter hovedet.

Duroy fortsatte:

"Det er minsandten noget andet at være hernede end hjemme. I Paris er vi endnu lige midt i vinteren. Der sner,

hagler og regner det og der er så mørkt, at vi må tænde lamper klokken tre om eftermiddagen."

Forestier spurgte:

"Er der ikke noget nyt på bladet?"

"Nej, det er ved det gamle. De har taget den lille Lacrin, som tidligere var ved *Voltaire* til at afløse dig; men han er alt for grøn. Det er på tide, at du kommer tilbage!"

Den syge stammede:

"Jeg? Nej, det bliver tre alen under jorden, at jeg kommer til at skrive mine næste artikler!"

Det var som en fiks idé, der stadig vendte tilbage, der som et klokkeklemt klang igennem hver tanke, hver sætning.

Der blev en lang pause, en dyb og smertelig stilhed. Solnedgangens glød slukkedes langsomt, og bjergene trådte sorte frem mod den røde himmel, der lidt efter lidt mørknedes. En farvet skygge, hvori det gyldne flammeskær døde, sænkede sig som en begyndelse til natten over værelset og syntes at male møblerne, væggene, tæpperne og krogene med toner af blæk og purpur. Inde i spejlet lyste horisonten som en stor blodplet frem i mørket.

Fru Forestier rørte sig ikke, hun stod stadig med ryggen til stuen og ansigtet mod ruden.

Forestier gav sig til at tale med en brudt, gispende, møjsommelig stemme, der var pinlig at høre:

"Hvor mange solnedgange mon jeg endnu får at se? … Otte … ti … femten eller tyve … måske tredive, flere ikke … I har tiden for jer, I andre … for mig er det forbi … Og når jeg er borte, vil det blive ved alt sammen, som den gang jeg levede …"

Han tav nogle minutter, så fortsatte han:

"Alt, hvad jeg ser, får mig til at tænke på, at jeg om nogle dage ikke mere skal se det … Det er forfærdeligt … Jeg skal ikke mere se noget … intet af alt det, der er til … ikke en eneste af alle de genstande, der daglig omgiver mig … ikke glassene … tallerkenerne … min seng, hvor jeg hviler så godt … eller de vogne, jeg kører i. Der er intet så dejligt som en køretur om aftenen … Hvor jeg elskede det alt sammen."

Med en let og nervøs bevægelse trommede han med sine fingre på lænestolens arme, som om han spillede klaver. Stilheden mellem hans ord var endnu uhyggeligere end ordene selv, fordi de andre følte, at han under den tænkte på noget forfærdeligt.

Og pludselig kom Duroy i tanker om, hvad Norbert de Varenne nogle uger forud havde sagt til ham: "Jeg er nu kommet så vidt, at jeg ser døden så tæt ved mig, at jeg ofte har lyst til at strække armene ud for at støde den tilbage … Jeg møder den over alt, smådyrene, som hjulene knuser på landevejen, bladene, der falder, et hvidt hår i en vens skæg, alt knuger mit hjerte sammen og råber til mig: *Dér er den!*"

Den dag havde han ikke forstået, nu, da han så Forestier, forstod han. Og en ukendt frygtelig angst skød op i ham, som om han ganske nær indenfor sin rækkevidde, i lænestolen, hvor vennen klagede sig, havde set den hæslige død. Han havde lyst til at rejse sig, til at gå sin vej, til at flygte bort, til straks at rejse tilbage til Paris. Hvis han havde vidst, at det var således, ville han ikke være kommet.

Det var nu blevet helt mørkt i værelset, som om et tidligt sørgeklæde havde svøbt sig om den døende. Kun vinduet var

endnu synligt; den unge kones ubevægelige silhuet tegnede sig skarpt mod den lysere firkant.

Forestier spurgte irriteret:

"Nå, skal vi ingen lampe have i dag? Er det dét, man kalder at pleje en syg?"

Skyggen af skikkelsen, som ridsedes op mod ruden, forsvandt og lyden af en elektrisk klokke skar gennem det stille hus.

Et øjeblik efter kom en tjener ind og stillede en lampe på kaminen. Fru Forestier spurgte sin mand:

"Vil du i seng? Eller går du med ned og spiser?"

Han mumlede:

"Jeg går med ned."

Og de blev alle tre siddende ubevægelige næsten endnu en hel time for at vente på middagen; nu og da vekslede de et par ord, ligegyldige, unyttige, intetsigende ord, som om de var bange for en eller anden hemmelighedsfuld fare ved at lade stilheden vare for længe, så at den fæstnede sig i den tavse luft i denne stue, hvor døden lå på lur.

Endelig blev der meldt, at middagen var serveret. Den forekom Duroy uendelig lang. De talte ikke; de spiste uden støj og pillede med fingerspidserne brødet i småkrummer for at udfylde mellemrummene mellem retterne. Tjeneren, som opvartede dem, gik og kom, uden at man hørte hans trin, for Charles havde ikke kunnet tåle lyden af hans støvler og havde ordre til at gå med filtsko. Kun det store urs dumpe tik-tak brød væggenes, ro med sin mekaniske og regelmæssige dikken.

Så snart de var færdige med at spise, trak Duroy sig under påskud af træthed tilbage til sit værelse. Han lænede sig ud ad

sit vindue og så op mod fuldmånen, der som en vældig lampekuppel stod højt på himlen; den kastede sit dæmpede, slørede skær ned over villaernes hvide mure og såede små blide, glitrende lysskæl ud over havet.

Han ledte efter en grund til hurtigst muligt at slippe bort, han fandt på forskellige udveje, telegrammer, han kunne modtage, eller bud fra Walter om øjeblikkelig at komme tilbage.

Men da han næste morgen vågnede, forekom hans beslutning om at flygte ham betydelig vanskeligere at udføre. Fru Forestier var for klog til at lade sig narre af hans udflugter, og ved sin fejhed ville han forspilde alt, hvad han havde opnået ved sin redebonne opofrelse. Han sagde til sig selv:

"Ja, det er slemt; men hvad herregud, der er nu en gang ubehagelige overgange her i livet. Desuden varer det måske ikke så længe."

Himlen strålede i blåt, sydens blå, der fylder hjertet med glæde. Duroy spadserede ned til havet, da han mente, at det var tidsnok at se til Forestier op ad dagen.

Da han kom tilbage til frokosten, sagde tjeneren til ham:

"Herren har allerede spurgt to eller tre gange efter hr. Duroy. Hvis hr. Duroy ville være så god straks at gå ovenpå."

Forestier lod til at sove i sin lænestol. Hans kone lå på chaiselongen og læste.

Den syge løftede hovedet. Duroy spurgte:

"Nå, hvorledes går det? Du ser jo helt flink ud i dag."

Den anden svarede:

"Ja, jeg har det bedre; jeg har fået flere kræfter. Skynd dig at spise frokost sammen med Madeleine; vi skal ud at køre."

Så snart den unge kone var blevet alene med Duroy, sagde hun:

"Således er han. I dag tror han, at han kan leve og lægger alle mulige planer for fremtiden. Nu om lidt skal vi ned til Juan-bugten for at købe porcelæn til lejligheden i Paris. Han vil absolut ud, men jeg er meget bange for, at det skal gå galt. Han vil ikke kunne udholde vognens rysten."

Da landaueren var kommet, slæbte Forestier sig trin for trin ned ad trappen, understøttet af sin tjener. Så snart han fik øje på vognen, forlangte han, at den skulle slås ned.

Hans kone gjorde indvendinger:

"Du bliver forkølet. Det er vanvid."

De kørte først ad de skyggefulde veje, som alle løber mellem to haver, og giver hele Cannes lighed med en engelsk park. Så kom de ud på Antibes-vejen, langs med havet.

Forestier holdt foredrag om egnen. Han udpegede først den villa, der tilhørte greven af Paris, og bagefter andre. Han var forceret munter, men hans munterhed var kunstig og skrøbelig som en dødsdømts. Han pegede med fingeren, da han ikke havde kræfter til at løfte armen:

"Se, der ligger Sainte-Marguerite-øen og det slot, hvorfra Bazaine undveg. Den gav os såmænd noget at bestille, hele den affære!"

Så begyndte han at fortælle erindringer fra sin soldatertid; han nævnede navne, som mindede dem om halvglemte historier. Men pludselig ved en drejning af vejen lå Juan-bugten for dem med sin hvide by i baggrunden og Antibes-grenen ved den anden ende.

Forestier opfyldtes af barnlig glæde og stammede:

"Å, eskadren! Du må se eskadren!"

Midt i den uhyre bugt lå et halvt dusin store skibe; de var underlige, uformelige, uhyre, med gevækster, tårne, fremspringende partier, og gik dybt ned under vandfladen som for at slå rod under havet.

De så ud til at være så tunge, så fastvoksede til bunden, at man havde ondt ved at forstå, at de kunne flytte sig. Et rundt, højt, flydende batteri af form som et observatorium lignede de fyrtårne, der bygges ude på skærene.

En stor tremastet skonnert gled forbi, ud mod det åbne hav; de udfoldede sejl lyste hvidt og muntert i solskinnet. Den så yndefuld og elegant ud ved siden af krigsuhyrerne, jernuhyrerne, de hæslige uhyrer, der lå sammenklumpet på vandet.

Forestier anstrengte sig for at genkende nogle af dem. Han nævnede dem: "*Colbert*", "*Suffren*", "*Admiral Duperré*", "*Skræmmeren*", "*Ødelæggeren*", så tog han sig i det:

"Nej, jeg tager fejl, det er ikke den, det er den derhenne, som er "*Ødelæggeren*"."

De var kommet ud foran en slags stor pavillon, der bar et skilt, hvorpå der stod skrevet: "Juan-bugtens Kunstporcelæn." Vognen drejede omkring en plæne og holdt foran døren.

Forestier ville købe to vaser, som skulle stilles op i hans bibliotek. Da det var ham for besværligt at stige ud af vognen, blev prøverne en efter en bragt ud til ham. Han var længe om at træffe sit valg og spurgte både sin kone og Duroy til råds:

"Du ved, de skal stå på bordet, der står i baggrunden af mit arbejdsværelse. Fra min lænestol kan jeg hele tiden se dem. Formen skal være antik, ren græsk."

Han undersøgte vaserne, lod andre bringe ud og forlangte så de første frem igen. Endelig bestemte han sig; og efter at have betalt forlangte han, at de straks skulle sendes til ham.

"Jeg tager hjem til Paris om nogle dage," sagde han.

De kørte tilbage langs med bugten; pludselig slog en kold luftstrøm, der havde gemt sig i en dalsænkning, dem i møde og den syge begyndte at hoste.

Først var det ikke noget videre, kun et lille anfald. Men det tog til, kunne ikke længere høre op, blev en slags hikken, en rallen.

Forestier var lige ved at kvæles; hver gang, han ville trække vejret, arbejdede hosten sig frem dybt nede fra hans bryst og søndersled hans hals. Intet kunne berolige ham, intet skaffe ham lindring. De måtte bære ham fra landaueren op til værelset, og Duroy, som holdt hans ben, følte de ryk, der gik igennem hans legeme ved lungernes krampetrækninger.

Ikke en gang sengevarmen kunne standse anfaldet, der varede lige til midnat; så lykkedes det endelig ved narkotiske midler at få bugt med den uhyggelige hoste. Men lige til daggry blev den syge siddende oprejst i sengen med vidtåbne øjne.

De første ord, han sagde, var et forlangende om at få hentet en barber; for han holdt bestemt på at blive barberet hver morgen. Da barberen kom, stod han op og satte sig til rette i stolen; men han måtte straks gå i seng igen, og han begyndte at ånde så kort, så pibende, så anstrengt, at fru Forestier i sin angst lod Duroy, der lige var gået i seng, vække for at bede ham gå efter lægen.

Han kom næsten øjeblikkelig tilbage med dr. Gavaut, som skrev en recept på en beroligende drik og gav nogle råd.

Journalisten fulgte ham ud for at høre hans mening:

"Det er dødskampen," sagde han. "I morgen tidlig er han død. De må forberede den stakkels unge kone og sende bud efter en præst. Jeg kan intet mere udrette. Men for øvrigt er jeg naturligvis ganske til Deres tjeneste."

Duroy lod tjeneren hente fru Forestier ud fra sygeværelset:

"Han dør. Doktoren rådede mig til at lade en præst hente. Hvad synes De, vi skal gøre?"

Hun betænkte sig længe; så svarede hun langsomt efter at have overvejet alt:

"Ja, det er det bedste … af mange grunde … Jeg skal forberede ham på det, jeg kan sige til ham, at præsten er kommet for at besøge ham … eller hvad jeg nu kan finde på. De kunne gøre mig en stor tjeneste ved at gå hen og finde en præst, som vi kan bruge. Tag en, der ikke gør for mange omstændigheder. Sørg for at få ham til at lade sig nøje med skriftemålet og spare os for resten."

Den unge mand kom tilbage med en gammel, velvillig præst, der beredvilligt lempede sig efter forholdene. Så snart han var gået ind til den døende, kom fru Forestier ud og satte sig sammen med Duroy i det tilstødende værelse.

"Det gjorde et frygteligt indtryk på ham," sagde hun. "Da jeg talte om præsten, fortrak hans ansigt sig i rædsel … som om han havde følt … følt … et åndepust … De forstår … Han vidste, at det var forbi, uigenkaldeligt forbi, at det kun gjaldt om timer …"

Hun var meget bleg. Hun fortsatte:

"Jeg vil aldrig kunne glemme udtrykket i hans ansigt. Jeg er vis på, at han i det øjeblik så døden for sig. Ja, han så den …"

De kunne høre præstens stemme. Han var en smule tunghør og talte temmelig højt:

"Nej, vist ikke nej, vist ikke nej. Det står slet ikke så slemt til med Dem. De er nok syg, men på ingen måde livsfarligt. Det bedste bevis er, at jeg kun kommer for som Deres nabo at aflægge Dem et venskabeligt besøg."

De kunne ikke opfange, hvad Forestier sagde. Den gamle præst svarede:

"Nej, jeg vil ikke tage Dem til alters. Det kan vi altid tale om, når De igen er blevet bedre. Hvis De derimod vil benytte Dem af mit besøg til at skrifte, er jeg rede. Kirken har indsat mig til hyrde og jeg griber enhver lejlighed til at føre mine får tilbage til folden."

En lang stilhed påfulgte. Rimeligvis talte Forestier med sin stakåndede klangløse stemme.

Så sagde pludselig præsten i en helt anden tone, i en tone som om han stod foran alteret:

"Guds barmhjertighed er uendelig. Fremsig syndsbekendelsen, mit barn – De kan måske ikke rigtig huske den – gentag efter mig: *Confiteor Deo omnipotenti … Beatæ Mariæ semper virgini …*"

Fra tid til anden gjorde han en standsning mellem ordene for at den døende skulle kunne følge ham. Så sagde han:

"Begynd så …"

Den unge frue og Duroy rørte sig ikke. De var grebet af en underlig forvirret følelse, betaget af angstfyldt venten.

Den syge havde mumlet noget utydeligt. Præsten gentog:

"De har hengivet Dem til syndige glæder … af hvilken art, mit barn?"

Den unge kone rejste sig og sagde stilfærdigt:

"Lad os gå lidt ned i haven. Vi bør ikke høre hans hemmeligheder."

De gik ned og satte sig på en bænk foran døren under et rosentræ og bag ved et bed nelliker, der fyldte den rene luft med sin stærke, krydrede vellugt.

Efter nogle minutters tavshed spurgte Duroy:

"Varer det længe, inden De kommer tilbage til Paris?"

Hun svarede:

"Å nej. Så snart det hele er forbi, tager jeg hjem."

"Om en halv snes dage?"

"Ja, i det højeste."

Han vedblev:

"Han har altså slet ingen slægtninge?"

"Nej, kun et par fætre, der står ham meget fjernt. Både hans fader og moder døde, da han var ganske ung."

De fulgte begge med øjnene en sommerfugl, der fløj fra nellike til nellike for at søge sin føde; dens vingers hastige bevægelser sagtnede først lidt efter, at den havde sat sig tilrette på en blomst.

De sad tavse indtil tjeneren kom og meldte dem, at "hr. pastoren var færdig". Så gik de sammen op i sygeværelset.

Forestier syntes at være blevet endnu magrere end den foregående dag. Præsten stod med hans hånd i sin:

"På gensyn, mit barn, jeg kommer igen i morgen tidlig."

Og han gik.

Så snart han var ude af stuen, forsøgte den døende, som stønnede for at få luft, at strække hænderne ud imod sin kone og stammede:

"Frels mig … frels mig … min egen ven … Jeg vil ikke dø … jeg vil ikke dø … Å, frels mig … sig mig, hvad jeg skal gøre, send bud efter lægen … jeg skal tage alt, hvad han vil tylle i mig … Jeg vil ikke … Jeg vil ikke …"

Han græd. Store tårer piblede frem fra hans øjne og randt ned over hans udmagrede kinder; og hans indfaldne mundvige trak sig nedefter, ligesom hos små børn, der er bedrøvede.

Så faldt hans hænder atter matte ned og begyndte en langsom, vedholdende og regelmæssig famlen hen over tæppet, som om der var et eller andet, han ville samle op fra lagenet.

Hans kone havde også givet sig til at græde. Alligevel prøvede hun på at berolige ham:

"Vist ikke nej, det betyder intet. Det er kun et forbigående anfald, i morgen har du det igen bedre. Du er blot blevet overanstrengt af køreturen i går."

Forestiers åndedræt var hurtigere end hos en hund, som lige har løbet, så hurtigt, at man ikke kunne følge det, og så svagt, at det næsten var uhørligt.

Han blev ved at gentage:

"Jeg vil ikke dø! … Åh! Min Gud … min Gud … min Gud! … Hvad vil der ske med mig? Jeg skal bort fra det alt sammen … bort … bort … Åh! Min Gud!"

Han stirrede hen for sig, som om han så noget forfærdeligt, der var usynligt for de andre, et udtryk af gru afspejlede sig i hans øjne. Uafbrudt fortsatte hans hænder deres frygtelige og trættende famlen.

Pludselig gennemrystedes han fra hoved til fod af en voldsom skælven og han fremstødte:

"Kirkegården … jeg … min Gud! …"

Så talte han ikke mere. Han blev liggende ubevægelig med flakkende blik og rallende åndedræt.

Tiden gik; uret på det nærliggende kloster slog tolv. Duroy forlod værelset for at gå ned og få lidt at spise. Han kom tilbage en time senere. Fru Forestier vægrede sig ved at nyde noget som helst. Den syge havde ikke rørt sig. Han famlede stadig med sine magre hænder hen over lagenet, som om han ville trække det op mod sit ansigt.

Den unge kone havde sat sig i en lænestol ved fodenden af sengen. Duroy tog en anden og satte sig ved siden af hende; og de ventede i tavshed.

Lægen havde sendt en sygeplejerske; hun sad og halvsov henne ved vinduet.

Duroy begyndte også at blive søvnig, da han pludselig fik en fornemmelse af, at der skete noget. Han åbnede øjnene lige tidsnok til at se Forestier lukke sine som to lys, der slukkes. En svag rallen trængte sig gennem den døendes hals, og to tynde blodstriber trådte frem i hans mundvige og randt ned på hans skjorte. Hans hænder standsede deres uhyggelige vandring. Han åndede ikke mere.

Hans kone forstod, hun udstødte et slags skrig, kastede sig på knæ og skjulte hulkende sit ansigt. Overrasket og forvirret gjorde Georges uvilkårlig korsets tegn. Sygeplejersken var vågnet og kom hen til sengen:

"Det er forbi," sagde hun.

Og Duroy, som genvandt sin fatning, mumlede med et lettelsens suk:

"Det varede ikke så længe, som jeg havde troet."

Da den første bestyrtelse var mildnet og den første gråd stilnet, blev der straks gjort skridt til at træffe alle de materielle ordninger, som et dødsfald gør nødvendige. Duroy måtte løbe omkring, lige til det blev mørkt.

Han var meget sulten, da han kom tilbage. Fru Forestier spiste kun ganske lidt. Efter måltidet satte de sig begge ind i dødsværelset for at våge over den døde.

To lys brændte på natbordet ved siden af en tallerken, på hvilken der lå en mimosegren i lidt vand, da de ikke havde kunnet skaffe den indviede symbolske buksbomgren.

De var alene, den unge mand og den unge kvinde, tæt ved ham, der ikke var mere. De blev siddende uden at tale, hensunkne i tanker, og så på ham.

Georges, som ængstedes af skyggen, der faldt over liget, kunne ikke tvinge sit blik fra den døde. Hans øjne og hans tanker droges med magt hen imod det udtærede ansigt, som det blafrende lys gav et endnu mere indfaldent udseende. Det var hans ven, som lå dér, Charles Forestier, der endnu i går havde talt til ham! Hvor var ikke denne fuldstændige tilintetgørelse af et væsen forfærdelig og uudgrundelig! Åh! Nu huskede han de ord, som Norbert de Varenne, der var kommet så vidt, at han ikke længere kunne slippe tanken om døden, havde sagt til ham: "Aldrig vender noget menneske tilbage fra dødens favntag." Der ville fødes millioner og milliarder, som alle ligesom den døde havde øjne, en næse, en mund, en isse og bag issen en tanke, uden at han, der lå i denne seng, nogensinde ville komme tilbage.

I nogle år havde han levet, spist, lét, elsket og håbet som alle andre mennesker. Og nu var det alt sammen forbi for ham,

forbi for bestandig. Et liv! Nogle få dage, og så intet mere! Mennesket fødes, vokser til, bliver lykkeligt, venter og dør. Farvel! Mand eller kvinde, aldrig mere vil du vende tilbage til denne jord! Og dog bærer enhver af os i sig et brændende og ugribeligt ønske om en evighed, vi er som et lille univers i universet, og dog skal vi om en stakket stund forsvinde for kun at blive til gødning for nye spirer. Planter, dyr, mennesker, stjerner, verdner, alt får liv og dør igen for at omformes, men aldrig kommer et væsen tilbage, insekt, menneske eller planet!

En ubestemmelig, umådelig, knugende rædsel lagde sig tungt over Duroys sjæl, en rædsel for dette ubegrænsede, uundgåelige, ødelæggende intet, der udsletter den alt for hastige tilværelse. Han bøjede allerede hovedet under dets trussel. Han tænkte på fluerne, der lever nogle timer, på dyrene, der lever nogle dage, på menneskene, der lever nogle år, og på kloderne, der lever nogle århundreder. Hvad var forskellen mellem dem? Nogle dagninger flere, det var alt!

Han vendte blikket bort for ikke mere at se liget. Fru Forestier sad med sænket hoved og syntes også at tænke på de samme smertefyldte ting. Hendes blonde hår indrammede så smukt hendes bedrøvede ansigt, at en mild følelse, som om et håb havde strejfet ham, dukkede frem i den unge mands hjerte. Hvorfor skulle han tabe modet, når han endnu havde så mange år for sig?

Han gav sig til at betragte hende. Hun lagde slet ikke mærke til ham, så fordybet var hun i sine tanker. Han sagde til sig selv:

"Der er dog kun en eneste ting, der har værd her i livet. Kærligheden! At holde en elsket kvinde i sine arme! Det er grænsen for menneskelig lykke."

Hvilket held havde den døde ikke haft med sig ved at møde en så bedårende og så klog kvinde. Hvorledes havde de lært hinanden at kende? Hvorledes var det gået til, at hun havde indvilget i at gifte sig med den fattige og ret middelmådigt begavede mand? Hvorledes havde hun båret sig ad med til sidst at få noget bragt ud af ham?

Så tænkte han på alle de gådefulde dobbeltbunde i enhver tilværelse. Han mindedes, hvad han havde hørt hviske: at rygtet gik, at grev de Vaudrec havde givet hende medgift og fået hende anbragt.

Hvad ville hun nu gøre? Hvem ville hun gifte sig med? Med en deputeret, således som fru de Marelle mente, eller med en eller anden ung dristig mand med fremtiden for sig, en Forestier i forbedret udgave? Havde hun allerede bygget luftslotte eller lagt bestemte planer? Hvad ville han ikke give for at vide noget om det! Men hvorfor bekymrede han sig i grunden så meget om, hvad hun ville foretage sig? Han spurgte sig selv om det og opdagede, at hans uro stammede fra en af de ubestemte og hemmelige bagtanker, som man skjuler for sig selv og som man først får lagt blot, når man går helt til bunds i sin sjæl.

Ja, hvorfor skulle han ikke selv forsøge at gøre denne erobring? Hvor ville han ikke sammen med hende få styrke og magt! Hvor hurtigt og langt kunne han ikke ved siden af hende være sikker på at nå frem!

Og hvorfor skulle det ikke kunne lykkes ham? Han mærkede godt, at hun syntes om ham, at det, hun følte for ham, var mere end sympati, det var den tilbøjelighed, der uvilkårligt opstår mellem to beslægtede naturer, en tilbøjelighed, som ikke alene hviler på den gensidige tiltrækning, men også på en uudtalt

forståelse. Hun vidste, at han var intelligent, rådsnar, udholdende, at hun kunne stole på ham.

Havde hun ikke kaldt ham til sig under disse alvorlige forhold? Og hvorfor havde hun skrevet efter ham? Havde han ikke lov til deri at se et slags valg, en slags tilståelse, en slags udpegen. Når hun havde tænkt på ham lige i det øjeblik, hun var ved at blive enke, var det så ikke muligt, at det var, fordi hun havde tænkt over, hvem der skulle blive hendes næste ledsager og forbundsfælle i livet?

Han følte en utålmodig trang til at vide besked, til at give sig til at udspørge hende for at lære hendes planer at kende. Så snart begravelsen var overstået, måtte han tage bort, da det ikke gik an, at han boede alene i hus sammen med den unge enke. Han måtte altså skynde sig; inden sin tilbagerejse til Paris måtte han fint og behændigt få lokket ud af hende, hvad hun tænkte på, for at hun ikke, uden at noget var afgjort, skulle komme hjem til Paris og der muligvis give efter for andre. Bønner og uigenkaldeligt binde sig til en anden mand.

Der lå dyb stilhed over værelset; der hørtes intet andet end urets regelmæssige, metalliske tik-tak henne fra kaminen.

Han sagde dæmpet:

"De må være meget træt?"

Hun svarede:

"Ja, men jeg er dog endnu mere bedrøvet."

Lyden af deres stemmer overraskede dem; den lød så besynderligt i det uhyggeligt tavse værelse. Uvilkårligt så de hen på den dødes ansigt, som om de ventede sig, at han skulle begynde at bevæge sig og tale til dem, således som han havde gjort nogle timer i forvejen.

Duroy tog atter ordet:

"Ja, det er et tungt slag for Dem, en så fuldstændig forandring i hele Deres liv, en så betydelig omvæltning både i Deres hjerte og i hele Deres tilværelse."

Hun sukkede dybt uden at svare.

Han vedblev:

"Det er så sørgeligt for en ung kvinde at komme til at stå alene, således som De nu."

Så tav han.

Hun sagde intet. Han stammede:

"Men hvorledes det så går, må De ikke glemme den pagt, vi har sluttet. De kan råde over mig, som De vil. Jeg tilhører Dem."

Hun rakte ham hånden og så på ham med et blidt og inderligt sørgmodigt blik, der trængte dybt ned i hans sjæl:

"Tak, De er god, De er en fortræffelig ven. Hvis jeg turde og hvis jeg kunne gøre noget for Dem, ville også jeg sige: Stol på mig."

Han havde taget den hånd, hun rakte ham, han beholdt den i sin og trykkede den med en brændende lyst til at kysse den. Endelig bestemte han sig til det. Han nærmede den langsomt til sin mund og pressede længe sine læber mod den fine, lidt febervarme og duftende hud.

Så da han mærkede, at dette venne-kærtegn var lige ved at blive for langt, overvandt han sig til at slippe den lille hånd. Den faldt blødt ned i den unge kvindes skød. Alvorligt sagde hun:

"Ja, jeg bliver meget ene, men jeg skal bestræbe mig for at være modig."

Han vidste ikke, hvorledes han skulle få hende til at forstå, at han ville være lykkelig, meget lykkelig, hvis hun nu ville blive

hans hustru. Naturligvis gik det ikke an at sige det lige ud til hende i dette øjeblik, på dette sted, her foran den døde; alligevel forekom det ham, at han måtte kunne finde passende, dobbeltbundede ord, der kun som et gennemsigtigt slør skjulte hans mening, og som netop ved deres velberegnede, forsætlige fortielser udtrykte, hvad han ville sige hende.

Men den døde gjorde ham forlegen, den døde, som stiv og kold lå udstrakt foran dem, og som han følte imellem dem. Den sidste halve time havde han for øvrigt syntes i værelsets indelukkede luft at mærke en mistænkelig lugt, et råddent åndepust, der kom fra ligets bryst, den første ådselsstank, som de stakkels døde fra deres sidste leje sender ud mod de vågende slægtninge, den skrækkelige stank, de snart skal fylde deres hule kiste med.

Duroy spurgte:

"Skal vi ikke lukke vinduet lidt op? Det forekommer mig, at luften ikke er rigtig god herinde."

Hun svarede:

"Ja, gør det. Jeg har også selv lagt mærke til det."

Han gik hen til vinduet og åbnede det. Al nattens vellugtende kølighed trængte ind i stuen og fik de to lys, der var tændte ved siden af sengen, til at flakke. Ligesom den foregående aften bredte månen sit væld af roligt lys ud over villaernes hvide mure og havets blanke flade. Duroy trak vejret dybt og følte sig pludselig gennemstrømmet af forhåbninger, og så bævende forventningsfuld, som om lykken skælvende trådte ham i møde.

Han vendte sig om:

"Kom dog hen og få lidt frisk luft," sagde han, "det er det dejligste vejr."

Hun gik stille hen og lænede sig ud ad vinduet ved siden af ham.

Så sagde han med dæmpet stemme:

"Hør på mig og misforstå ikke, hvad jeg nu vil sige. Bliv især ikke vred, fordi jeg i et øjeblik som dette taler til Dem om noget sådant, men husk, at jeg i overmorgen må forlade Dem, og at det, når De kommer tilbage til Paris, måske ville være for sent … Altså … jeg er kun fattig, jeg har ingen formue og De ved, at jeg først skal skabe mig en stilling. Men jeg vil noget, jeg tror nok, jeg tør sige, at jeg er i besiddelse af en jævnt god forstand, og jeg er i færd med at arbejde mig frem, godt i færd med det. Med en mand, der har nået sit mål, ved man, hvad man får; med en mand, der begynder, ved man ikke, hvor langt man kan komme. Så meget desto værre eller så meget desto bedre. Kort sagt, jeg lod en dag hjemme hos Dem falde en ytring om, at det ville have været min kæreste drøm at kunne få en kvinde som De til hustru. Nu gentager jeg dette ønske for Dem. Svar mig ikke. Lad mig tale ud. Det er ikke en bøn, jeg retter til Dem. Stedet og øjeblikket forbyder et sådant spørgsmål. Jeg vil kun have, at De skal vide, at De med et eneste ord kan gøre mig lykkelig; at De i mig kan få en broderlig ven eller en trofast ægtefælle, aldeles som De vil, at mit hjerte og jeg selv tilhører Dem. Jeg vil ikke have, at De skal give mig svar nu; jeg ønsker ikke, at vi taler mere om det her. Når vi igen ser hinanden i Paris, kan De lade mig forstå, hvad De har besluttet. Men indtil da ikke et ord mere, ikke sandt?"

Han havde opremset alt dette uden at se på hende, som om han havde sået sine ord ud i natten derude. Og hun syntes slet ikke at have hørt, hvad han sagde; hun var blevet stående

ganske ubevægelig og havde hele tiden med et fraværende blik stirret stift ud i det stille, blege landskab, hvorover månen sænkede sit hvide lys.

Tavse og tankefulde stod de endnu nogen tid ved siden af hinanden, albue mod albue.

Så mumlede hun:

"Det er lidt køligt."

Hun vendte sig om og gik tilbage hen imod sengen.

Han fulgte efter hende.

Da han var kommet helt hen til den dødes leje, mærkede han, at han ikke havde taget fejl, liglugten var blevet stærkere. Han skød sin lænestol længere bort fra sengen, da han ikke kunne udholde at sidde lige over den uhyggelige stank. Han sagde:

"Han må lægges i kiste straks i morgen tidlig."

Hun svarede:

"Ja, det er også en aftale; snedkeren kommer henad klokken otte."

Og da Duroy sukkede: "Stakkels fyr!" udstødte også hun et langt, smerteligt resigneret suk.

De så ikke længere så ofte på ham, de havde allerede vænnet sig til tanken om, at han var død, og begyndte ligesom at forsone sig med denne afslutning, der endnu for lidt siden havde oprørt og skræmmet dem i bevidstheden om, at også de var dødelige.

De talte ikke mere, men fortsatte tavse og korrekte deres vågen, idet de gjorde sig umage for ikke at komme til at sove. Men hen imod midnat faldt Duroy alligevel i søvn. Da han igen vågnede, så han, at fru Forestier også havde måttet give efter

for trætheden. Han satte sig bekvemmere tilrette, lukkede atter øjnene og mumlede gnavent:

"Man har det minsandten bedre i sin seng."

En pludselig støj fik ham til at fare op. Sygeplejersken var kommet ind. Det var højlys dag. Den unge frue i lænestolen lige overfor syntes lige så overrasket som han. Hun var lidt bleg, men stadig lige smuk, frisk og indtagende, tiltrods for, at hun havde tilbragt natten på en stol.

Duroy, der havde kastet et blik på liget, skælvede og udbrød:

"Å – hans skæg!"

På nogle timer var skægget vokset lige så langt på den døde som ellers på den levende i nogle dage. Og dette liv, der spirede frem på et lig i opløsning, forfærdede dem, som om de stod overfor et frygteligt under, en overnaturlig trussel om opstandelse, en af de ufattelige og rædselsindgydende hændelser, der forvirrer hjernen og får forstanden til at stå stille.

De trak sig begge tilbage til deres værelser for at hvile til klokken elleve. Så lagde de Charles i kisten og følte sig straks lettede og mere rolige.

De satte sig lige overfor hinanden for at spise frokost, og begge følte en uvilkårlig trang til at tale om lysere og trøstende ting, til atter at vende tilbage til livet, efter at de nu havde gjort deres pligt overfor døden.

Gennem det vidt åbne vindue strømmede forårets milde varme ind til dem, svanger med krydret vellugt fra nellikerne foran døren.

Fru Forestier foreslog Duroy at gå lidt ud i haven. De gav sig til at drive langsomt rundt om den lille græsplæne og

indåndede med velbehag den lune luft, der var fyldt af blomsternes og planternes duft.

Pludselig begyndte hun at tale til ham, men uden at se på ham og uden at dreje hovedet om imod ham, på samme måde, som han om natten havde talt til hende. Hendes stemme var dæmpet og alvorlig og ordene faldt langsomt og tydeligt:

"Se, kære ven, jeg har ... allerede ... tænkt over det, De foreslog mig, og jeg vil ikke lade Dem rejse uden først at have sagt Dem et ord. Men jeg vil hverken svare ja eller nej. Vi må vente, vi må se tiden lidt an, vi må lære hinanden bedre at kende. Også De må overveje sagen meget nøje. De må ikke lade Dem lede af en flygtig stemning ... Når jeg taler til Dem om dette, endnu førend jorden har lukket sig over stakkels Charles, så er det, fordi jeg, efter hvad De har sagt mig, vil have, at De skal vide, hvem jeg er, for at De ikke længere skal nære det ønske, De udtrykte for mig, hvis De ikke er i besiddelse af en ... en ... karakter, der kan forstå mig og forliges med mig.

Forstå mig ret. Ægteskabet er for mig ikke en lænke, men et kompagniskab. Jeg vil vedblive at være fri, jeg vil have fuldstændig frihed i alle mine handlinger og i alle mine skridt ... altid. Jeg kunne aldrig finde mig i hverken kontrol, skinsyge eller den mindste bemærkning om min opførsel. Naturligvis ville jeg forpligte mig til aldrig at kaste skam over min mands navn og aldrig gøre ham latterlig eller stille ham i et grimt lys. Men så måtte han på sin side også forpligte sig til at betragte mig som sin lige, som sin forbundsfælle og ikke som en lydig og underkastet hustru, der står langt under ham. Jeg ved godt, at mine ideer ikke er de samme som andres, men jeg kan ikke forandre dem ...

Også jeg tilføjer: Svar mig ikke, det ville både være unyttigt og upassende. Vi ses igen og kan måske så tale nærmere om alt dette.

Gå De Dem nu en tur. Jeg går op til ham. Farvel så længe."

Han trykkede et langt kys på hendes hånd og forlod hende uden at sige et ord.

De sås ikke før ved middagsbordet. Så gik de hver til sit, ødelagte af træthed.

Den næste morgen blev Charles Forestier i al stilhed begravet på kirkegården i Cannes. Georges Duroy ville rejse med toget, der går til Paris klokken halv et.

Fru Forestier fulgte ham til banegården. De spadserede roligt op og ned ad perronen og talte om ligegyldige ting, mens de ventede på togets afgang.

Toget kom, det var ganske kort, et rigtigt iltog med kun fem vogne i det hele.

Journalisten gik ind og udsøgte sig en plads, så steg han atter ud for at passiare endnu nogle øjeblikke med hende. Han var pludselig blevet vemodigt stemt ved tanken om, at han skulle forlade hende; det var, som om han skulle miste hende for bestandig.

En konduktør råbte:

"Marseille, Lyon, Paris, de rejsende må stige ind!"

Duroy gik op i vognen, slog vinduet ned og lænede sig ud for endnu at sige hende nogle ord. Lokomotivet fløjtede og toget satte sig langsomt i bevægelse.

Den unge mand bøjede sig ud ad vinduet, lige så længe han kunne øjne den unge frue, der blev stående ubevægelig på perronen og så efter ham. Og pludselig, ligesom han var ved at

tabe hende af syne, førte han begge sine hænder op til munden og kastede et kys til hende.

Hun sendte ham det tilbage med en diskret tøvende bevægelse, der næsten kun var en antydning.

Anden del

1

Duroy havde genoptaget alle sine gamle vaner.

Han boede igen i den lille stuelejlighed i Rue Constantinople og førte en rolig og fornuftig tilværelse, således som det sømmer sig for en mand, der forbereder sig til et helt nyt liv. Hans forhold til fru de Marelle havde endog fået et helt ægteskabeligt anstrøg, som om han på forhånd ville øve sig i anledning af den forestående begivenhed. Hans elskerinde forundrede sig ofte over den ordnede regelmæssighed, der prægede deres sammenkomster, og sagde flere gange:

"Du er endnu mere spidsborgerlig end min mand. Det er knapt umagen værd at foretage den lille variation."

Fru Forestier var ikke kommet tilbage. Hun havde forlænget sit ophold i Cannes. Han fik et brev fra hende, hvori hun bebudede sin ankomst til midten af april; der var ikke en eneste hentydning til de ord, som var blevet vekslet imellem dem. Han ventede. Han var fuldt og fast bestemt på ved alle mulige midler at søge at få hende til hustru, hvis hun skulle synes at betænke sig. Men han stolede på sit held og på den forføreriske evne, han følte, han var i besiddelse af, en ubestemmelig, men uimodståelig evne til at få alle kvinder for sine fødder.

En lille, kort billet underrettede ham om, at den afgørende time var oprunden:

"Jeg er i Paris. Kom og besøg mig.

Madeleine Forestier."

Mere stod der ikke.

Han havde fået brevet med posten klokken ni om morgenen. Samme dag klokken tre gik han op til hende. Hun rakte ham begge sine hænder og smilede til ham med sit indtagende, elskværdige smil; i nogle sekunder så de hinanden dybt i øjnene.

Så mumlede hun:

"Hvor det var smukt af Dem, at De rejste ned til mig under de forfærdelige forhold."

Han svarede:

"Jeg ville have gjort alt, hvad De havde befalet mig."

De satte sig. Hun spurgte, om der var hændet noget nyt, og ville have at vide, hvorledes det stod til med Walter, med alle kollegerne og med bladet. Hun tænkte ofte på bladet.

"Jeg savner det meget," sagde hun, "mere, end De vist tror. Jeg var blevet journalist med liv og sjæl. Hvad skal man sige til det, jeg holder nu en gang af den virksomhed."

Så tav hun. I hendes smil, i hendes stemmeklang, ja i selve hendes ord mente han at finde en slags opfordring; og skønt han havde lovet sig selv ikke at gå forhastet til værks, vovede han sig frem:

"Ja, men … hvorfor … hvorfor skulle De så ikke genoptage den … den samme virksomhed, mener jeg … under … under navnet Duroy?"

Hun blev straks alvorlig og lagde sin hånd på hans arm, idet hun sagte sagde:

"Lad os ikke tale om det endnu."

Men han gættede, at hun indvilligede; han kastede sig på knæ foran hende, greb begge hendes hænder og kyssede dem lidenskabeligt, mens han stammede:

"Tak, tak … hvor jeg dog elsker Dem!"

Hun rejste sig. Han gjorde det samme og lagde mærke til, at hun var meget bleg. Og han forstod på en gang, at hun måske allerede længe havde syntes om ham. De stod lige overfor hinanden, med en brat og voldsom bevægelse slyngede han sine arme om hende, drog hende ind til sig og kyssede hende ømt, inderligt og næsten højtideligt på panden.

Hun gjorde sig behændigt fri og tilføjede i en alvorlig tone:

"Hør nu, min ven, jeg har endnu ikke taget nogen bestemmelse. Det er alligevel sandsynligt, at mit svar bliver ja. Men De må love mig at holde det fuldstændig hemmeligt, indtil jeg selv giver Dem lov til at tale."

Han lovede det og gik med hjertet svulmende af glæde.

For fremtiden var han meget forsigtig med sine besøg hos hende, og han plagede hende aldrig om et mere bestemt samtykke, da hun bestandig talte om fremtiden og om "senere" og udkastede planer for dem begge i fællesskab på en måde, der svarede ham tydeligere og finere end et formelt: Ja.

Duroy arbejdede energisk og gav kun lidt ud; han ville forsøge at spare nogle penge sammen for ikke at stå uden en skilling, når det øjeblik kom, da han skulle giftes. Han blev lige så gerrig, som han før havde været ødsel.

Sommeren og det meste af efteråret gik hen, uden at nogen anede det mindste, for de sås kun sjældent, og når de var sammen, var de aldeles naturlige og utvungne overfor hinanden.

En aften så Madeleine ham lige ind i ansigtet og sagde:

"Har De endnu ikke meddelt fru de Marelle noget om vore planer?"

"Nej, kære veninde. Da jeg havde lovet Dem tavshed, kunne det aldrig falde mig ind at lukke min mund op om det til nogen som helst."

"Nå, så er det på tide, at hun får det at vide. Jeg skal nok sige det til Walters. De underretter hende altså om det endnu i denne uge, ikke sandt?"

Han var blevet rød i hovedet:

"Ja, i morgen, om De vil."

Hun tog blidt øjnene til sig som for at undgå at lægge mærke til hans forvirring og fortsatte:

"Hvis De synes om det, så kunne vi gifte os i begyndelsen af maj. Så vil der ikke længere kunne være noget at indvende for sorgens skyld."

"Jeg adlyder Dem med glæde i et og alt."

"Jeg ville foretrække den tiende maj, fordi det er min fødselsdag. Det bliver en lørdag."

"Ja, lad os så fastsætte den tiende maj."

"Bor Deres forældre ikke i nærheden af Rouen? Det synes jeg i det mindste, De har fortalt mig."

"Jo, ikke langt fra Rouen, i Canteleu."

"Hvad er de?"

"De er … de lever af lidt penge, de har skrabet sammen."

"Jeg har stor lyst til at gøre deres bekendtskab."

Han blev meget forvirret og betænkte sig på, hvad han skulle sige:

"Men … sagen er … at de … at de …"

Så tog han en rask og mandig beslutning:

"De er bønder … tarvelige krofolk, der har pint sjælen ud af livet på sig for at lade mig studere. Jeg skammer mig ikke over

dem … men deres … jævnhed … deres … landlighed ville måske støde Dem."

Hun smilede kærligt og hendes ansigt lyste af mild godhed:

"Nej, jeg vil tværtimod holde meget af dem. Vi tager ned og ser til dem. Jeg skal nok minde Dem om det. *Mine* forældre var også småfolk … men jeg har mistet dem … de er begge døde … Jeg har slet ingen mere her i verden … "

Hun rakte ham sin hånd og tilføjede:

"… Uden Dem."

Han blev rørt og bevæget, en følelse, som ingen anden kvinde nogensinde havde kunnet vække hos ham, dukkede op i ham.

"Der er noget, jeg har tænkt på," sagde hun, "men det er lidt vanskeligt at komme frem med."

Han spurgte:

"Hvad er det?"

"Jo, ser De, jeg er som alle andre kvinder … jeg har mine svagheder, mine små skavanker, jeg sætter pris på alt, hvad der skinner og klinger. Jeg ville have været henrykt over at bære et adeligt navn. Kunne De ikke i anledning af vort giftermål give Deres … sådan et lidt adeligt sving?"

Nu var det hende, der var blevet rød, som om hun havde foreslået noget, der var lidt ufint.

Han svarede ligefremt:

"Det har jeg selv ofte tænkt på, men det forekommer mig ikke at være så let."

"Hvorfor ikke?"

Han gav sig til at le:

"Fordi jeg er bange for at gøre mig latterlig."

Hun trak på skulderen:

"Nej, på ingen måde, på ingen måde. Det gør alle mennesker, og det falder ingen ind at le af det. Del Deres navn i to dele: "Du Roy". Det går udmærket."

Han svarede straks som en mand, der allerede har gennemtænkt sagen:

"Nej, det går ikke. Det er en fremgangsmåde, som er alt for ligefrem, alt for almindelig, alt for kendt. Jeg havde tænkt på at antage navnet på mit fødested; i begyndelsen som et rent litterært pseudonym for så lidt efter lidt at føje det til mit. Til sidst, senere hen, ville jeg så dele mit navn i to dele, således som De foreslog det."

Hun spurgte:

"De er jo født i Canteleu, ikke sandt?"

"Jo."

Hun betænkte sig lidt:

"Nej, jeg kan ikke lide endestavelsen. Men lad os se, kunne vi ikke lave en lille smule om på det navn ... Canteleu? ..."

Hun havde taget en pen på bordet og kradsede det ene navn ned efter det andet for at se, hvorledes de tog sig ud. Med ét udbrød hun:

"Nu har jeg det, nu har jeg det. Se her!"

Og hun rakte ham et stykke papir, hvorpå han læste:

"Fru Duroy de Cantel."

Han grundede nogle sekunder, så erklærede han med dyb alvor:

"Ja, det er meget godt."

Hun var henrykt og gentog:

"Duroy de Cantel, Duroy de Cantel, fru Duroy de Cantel. Det er storartet, storartet!"

Og hun tilføjede med en overbevist mine:

"De skal se, hvor let det bliver at få folk til at gå ind på det. Men det gælder om at gribe øjeblikket, ellers kan det nemt blive for sent. Allerede fra i morgen må De undertegne Deres artikler D. de Cantel og Deres nyhedsrubrik slet og ret Duroy. Det sker hver eneste dag i pressen, og ingen vil falde på at forundre sig over, at De vælger Dem et bestemt bladligt mærke. Når vi så skal giftes, forandrer vi endnu lidt mere om på det; vi kan jo sige til vore venner, at De på grund af deres stilling af beskedenhed havde givet afkald på Deres "du", eller også siger vi simpelthen slet ingen ting. Hvad er Deres faders fornavn?"

"Alexandre."

Hun mumlede et par gange i træk: "Alexandre, Alexandre," som for at dømme om klangen i stavelserne; så skrev hun på et helt nyt ark papir:

"Hr. og fru Alexandre Du Roy de Cantel har den ære at underrette Dem om Deres søn, hr. Georges Du Roy de Cantels bryllup med fru Madeleine Forestier."

Hun holdt papiret lidt ud fra sig for at iagttage virkningen og erklærede begejstret:

"Der ser De, med en lille smule system opnår man til sidst alt, hvad man vil."

Da han atter stod nede på gaden, fuldt og fast bestemt på for fremtiden at kalde sig Du Roy, ja, endog Du Roy de Cantel, forekom det ham, at han var kommet til at betyde langt mere end før. Han gik rankere end ellers, med løftet pande og overskægget snoet stolt opad, således som det sømmer sig for en adelsmand. Han følte en slags tilfreds lyst til at fortælle alle, han mødte:

"Jeg hedder Du Roy de Cantel."

Men næppe var han kommet hjem, før tanken om fru de Marelle begyndte at ængste ham, og han skrev straks til hende for at bede hende om et stævnemøde næste dag.

"Det bliver drøjt," tænkte han, "jeg får nok en første klasses scene."

Så tog han sit parti med den medfødte ubekymrethed, der hjalp ham til at glide let hen over livets ubehageligheder, og satte sig til at skrive en artikel om de nye skatter, som måtte pålægges for at sikre budgettets balance.

Han foreslog, at indehaveren af et adeligt navn skulle betale en årlig afgift af hundrede francs, for titler fra baroner til prinser, fra fem hundrede til tusinde francs.

Han undertegnede artiklen: D. de Cantel.

Næste morgen fik han fra sin elskerinde et telegram, hvori hun lovede ham at komme klokken et.

Han var ikke fri for at have lidt feber, da han sad og ventede på hende. I øvrigt var han fast besluttet på at gå lige løs på sagen og straks til at begynde med sige hende det hele. Når så den første sindsbevægelse havde sat sig, ville han komme med fornuftgrunde, forestille hende, at han ikke til evige tider kunne blive ved at leve som ungkarl; og da hr. de Marelle ikke lod til at have lyst til at lægge sig til at dø, havde han set sig nødsaget til at tænke på at gøre en anden end hende til sin officielle hustru.

Han følte sig alligevel urolig. Da han hørte hendes ringen, gav hans hjerte sig til at banke.

Hun kastede sig i hans arme:

"God dag, Smukke-Ven."

Men da hun fandt hans favntag køligere end ellers, så hun opmærksomt på ham og spurgte:

"Hvad går der af dig?"

"Sæt dig," svarede han, "vi skal tale alvorligt sammen."

Hun satte sig uden at tage sin hat af, hun løftede kun sløret op over panden og ventede.

Han havde slået øjnene ned. Han forberedte sin indledning. Med langsom stemme begyndte han:

"Kære Clotilde, du kan selv se, at jeg er meget urolig, meget bedrøvet og meget forlegen over det, jeg har at tilstå for dig. Jeg elsker dig højt, jeg elsker dig virkelig af mit inderste hjerte, derfor gør frygten for at berede dig sorg mig endnu mere ondt end selve den nyhed, jeg må fortælle dig."

Hun blegnede og følte, at hun kom til at ryste. Hun stammede:

"Hvad er der i vejen? Skynd dig at sige mig det!"

Han svarede i en sørgmodig, men besluttet tone og med den forstilte nedslåethed, man fremhykler for at meddele en ulykke, man i sit hjerte betragter som en lykke:

"Der er det i vejen, at jeg gifter mig."

Hun sukkede, således som en kvinde, der er lige ved at besvime, sukker, et smertefuldt suk, som kom dybt nede. Fra hendes bryst. Så gav hun sig til at stønne, alt for bevæget til at sige noget, og snappede efter vejret for at få luft.

Da han så, at hun ikke kunne tale, fortsatte han:

"Du kan ikke tænke dig, hvor meget jeg har måttet lide, inden jeg kom til denne beslutning. Men jeg har hverken stilling eller penge. Jeg står ganske ene og isoleret i Paris. Jeg må ved siden af mig have en, som fremfor alt kan give mig råd og yde mig

trøst og støtte. Det er en kompagnon, en forbundsfælle, jeg søgte, og jeg har fundet, hvad jeg ledte efter!"

Han tav i håb om, at hun ville svare ham. Han ventede sig et rasende vredesudbrud, skældsord og forhånelser.

Hun havde presset sin ene hånd ind mod brystet som for at dæmpe sit hjertes slag og hun åndede stadig i stødvise og anstrengte drag, der fik hendes barm til at svulme og hendes hoved til at sitre.

Han ville tage den hånd, der var blevet liggende på lænestolens arm, men hun trak den til sig med et ryk. Så mumlede hun i en tone, der lød underlig sløv og åndsfraværende:

"Åh! ... min Gud ..."

Han lagde sig på knæ foran hende uden dog at turde røre ved hende, og mere bevæget ved denne tavshed end ved den mest overstrømmende hidsighed stammede han:

"Clo, lille Clo, prøv at forstå min stilling, prøv at gøre dig klart, hvad jeg er. Ja, hvis det var dig, jeg kunne have ægtet, dig, hvilken lykke! Men du er gift. Hvad kunne jeg gøre? Betænk det, hører du, betænk det! Jeg må skaffe mig en virkelig stilling nu, og det kan jeg ikke gøre uden at have et hjem. Hvis du vidste! ... Der er dage, hvor jeg har været lige ved at dræbe din mand ..."

Han talte med sin blide, tilslørede, dårende stemme, der nåede øret ligesom musik.

Han så to store tårer vokse langsomt frem i sin elskerindes stift stirrende øjne for derefter at rulle ned ad hendes kinder, mens to nye allerede dannede sig ved øjenlågenes rand.

Han mumlede:

"Åh! Græd ikke, Clo, græd ikke, jeg bønfalder dig. Du får mit hjerte til at briste."

Hun gjorde en anstrengelse, en voldsom anstrengelse for at være værdig og stolt; og med det dirrende tonefald, der hos kvinder er en forløber for gråden, spurgte hun:

"Hvem er det?"

Han tøvede et øjeblik, så forstod han, at han ikke kunne slippe for at sige det:

"Madeleine Forestier."

Fru de Marelle skælvede over hele legemet, men hun blev siddende tavs med tankerne så anspændte, at hun helt syntes at have glemt, at han knælede ved hendes fødder.

Og to gennemsigtige dråber vedblev at danne sig og pible frem og danne sig på ny.

Hun rejste sig. Duroy anede, at hun ville gå fra ham uden at sige et ord, uden bebrejdelse og uden tilgivelse; og han følte sig såret og ydmyget helt ind i sjælen. For at holde hende tilbage, slyngede han sine arme om hendes kjole; gennem stoffet følte han hendes runde ben, der gjorde sig ganske stive for at stå imod.

"Jeg besværger dig, gå ikke således fra mig," tiggede han.

Hun så ned på ham med et blik så tårevædet, fortvivlet, så smukt og så sørgmodigt, at et kvindehjertes hele dybe kummer lå gemt i det; og hun stammede:

"Jeg ... jeg har intet ... intet at sige dig ... Jeg har ... intet ... intet at gøre ... Du ... du har ret ... Du ... du ... du har forstået at træffe netop det valg ... Du skulle ..."

Med et sæt rev hun sig løs og gik, uden at han længere forsøgte at holde hende tilbage.

Da Duroy var blevet alene, rejste han sig op, det svimlede lidt for ham, som om han havde fået et voldsomt slag i hovedet. Så trak han på skulderen og mumlede:

"Nå ja, det må hun jo om. Nu er det overstået … uden scener. Det er i grunden nok så rart."

Han følte sig pludselig fri, lettet for en uhyre byrde, løst fra alle bånd, glad og frejdig til at gå sit nye liv i møde; og i en slags rus af kraft og sejr stillede han sig i boksestilling og gav sig til at slå løs på væggen, som om han tog kampen op mod selve skæbnen.

Fru Forestier spurgte ham næste dag:

"Har De fortalt det til fru de Marelle?"

Han svarede fuldkommen rolig:

"Ja, jeg har."

Hun så forskende på ham med sit klare blik:

"Gjorde det ikke et stærkt indtryk på hende?"

"Nej, aldeles ikke. Hun syntes tværtimod, at det var udmærket."

Nyheden var ikke længe om at komme ud. Nogle blev forundrede, andre påstod, at det havde de kunnet sige for længe siden, og atter andre lod smilende forstå, at det ikke på nogen måde overraskede dem.

Den unge mand, der nu skrev D. de Cantel under sine almindelige artikler, Duroy under sine nyheder og Du Roy under de politiske ledere, som han af og til fik i bladet, tilbragte den halve del af dagen hos sin forlovede. Hun behandlede ham med en søsterlig fortrolighed, hvorigennem der dog skinnede en ægte, men skjult ømhed og en slags attrå, der blev trængt tilbage som en svaghed.

Hun havde bestemt, at brylluppet skulle foregå i dybeste hemmelighed, kun i overværelse af forloverne, og at de samme aften skulle tage til Rouen. Næste dag skulle de så besøge journalistens gamle forældre, hos hvem de skulle blive nogle dage.

Duroy havde bestræbt sig for at få hende til at give afkald på denne plan, men da det ikke havde kunnet lykkes ham, fandt han sig til sidst i det.

Omsider oprandt den tiende maj. De nygifte, der havde anset den kirkelige højtidelighed for overflødig, eftersom de ingen havde indbudt, kom efter et kort besøg hos mairen et øjeblik hjem for at lukke deres kufferter; så kørte de til Saint-Lazare banegården og tog med toget, der klokken seks dampede af sted mod Normandiet.

De havde knapt vekslet tyve ord lige til det øjeblik, de sad alene i kupeen. Så snart de følte sig under vejs, så de på hinanden og gav sig til at le for at skjule en vis forlegenhed, som de ikke ville vise.

Toget passerede sagte langs med Batignolles langstrakte stationsperron og kørte over den bare strækning, som ligger mellem fæstningsværkerne og Seinen.

Nu og da kom Duroy eller hans kone med et par ligegyldige ord, så vendte de sig igen om imod vinduet.

Da de rullede over broen ved Asnières, kom de i en glad stemning ved synet af floden, der var dækket med både, fiskere og roere. Solen, en glødende majsol, sendte sine stråler skråt ned over de små fartøjer på den rolige flod, der lå ganske ubevægelig uden strømninger og uden hvirvler, stivnet under varmen og den svindende dags klarhed. En båd, som lå midt

ude på floden og havde udspændt sine to trekantede hvide sejl for at opfange vindens mindste pust, lignede en mægtig fugl, der havde udfoldet sine vinger, rede til at flyve bort.

Duroy sagde:

"Jeg sætter megen pris på Paris' omegn, dér har jeg fået stegte småfisk, som smagte mig bedre end noget andet sted i hele verden. "

Hun svarede:

"Og bådene! Hvor er det ikke herligt at glide henover vandet, mens solen går ned!"

Så tav de, som om de ikke turde fortsætte disse udgydelser fra deres tidligere liv; måske tænkte de allerede med mildt vemod tilbage på det forbigangne.

Duroy, der sad overfor sin hustru, tog hendes hånd og kyssede den langsomt.

"Når vi er kommet tilbage," sagde han, "skal vi af og til tage ud og spise til middag i Chatou."

Hun mumlede:

"Når vi kommer tilbage, får vi meget at gøre."

Og der var noget i hendes tonefald, som syntes at sige:

"Det behagelige må ofres for det nyttige."

Han havde beholdt hendes hånd i sin og spurgte ængsteligt sig selv, hvorledes han skulle finde en overgang til at kærtegne hende. Han ville ikke have været så forlegen overfor en uskyldig ung pige; men Madeleines overlegne og skarpe forstand gjorde hans holdning usikker og forvirret. Han var ængstelig for enten at synes for kejtet og for frygtsom eller også for brutal, og han var bange for at handle for langsomt eller for hurtigt.

Han trykkede lempeligt hendes hånd, uden at hun i mindste måde lod til at lægge mærke til det. Til sidst sagde han:

"Det forekommer mig så underligt, at De er min hustru."

Hun blev øjensynlig overrasket:

"Hvorfor det?"

"Det ved jeg ikke. Jeg har lyst til at kysse Dem og jeg er helt forundret over, at jeg har ret til det."

Hun rakte ham roligt sin kind og han kyssede den, således som han ville have kysset en søsters.

Han vedblev:

"Den allerførste gang jeg så Dem – kan De huske det var ved den middag, hvortil Forestier havde indbudt mig – da tænkte jeg ved mig selv: "Kunne du bare finde sådan en hustru!" Nu er det sket! Nu har jeg hende selv."

Hun hviskede:

"Det glæder mig at høre."

Og hun så stadig lige på ham med sit rolige, klare, smilende blik.

Han tænkte:

"Jeg er alt for kold. Jeg bærer mig ad som en idiot. Jeg skulle gå meget raskere til værks."

Og han spurgte:

"Hvorledes lærte De egentlig Forestier at kende?"

Hun svarede skælmsk udfordrende:

"Rejser vi til Rouen for at tale om ham?"

Han blev rød i hovedet:

"Jeg er et fæ. Det er Dem, der gør mig rent bange."

Hun blev henrykt:

"Gør jeg? Det er da ikke muligt? Hvor kan det være?"

Han havde sat sig over på det andet sæde tæt ved siden af hende. Pludselig udbrød hun:

"Nej se, en hjort!"

Toget kørte igennem Saint-Germain skoven, og hun havde fået øje på en forskræmt hjort, der i et langt spring satte over en vej.

Medens hun stirrede efter den ud gennem det åbne vindue, havde Duroy bøjet sig hen over hende og trykkede et langt kys, et elskovsglødende kys på de fine små hår, som krusede sig i hendes nakke.

Hun blev siddende nogle sekunder uden at røre sig, så løftede hun hovedet:

"Hold op, det får mig til at gyse."

Men han holdt ikke op, i et langt, hidsende kærtegn lod han sit overskæg glide hen over den hvide hud.

Hun rystede sig fri:

"Men så hold dog op."

Han havde listet sin højre hånd om bag hendes hoved og tvang hende til at vende ansigtet om imod ham. Så kastede han sig over hendes mund som en høg over sit bytte.

Hun søgte at støde ham tilbage og kæmpede for at blive fri. Omsider lykkedes det hende, og hun gentog:

"Men så hold dog op."

Han lystrede hende ikke, han trak hende igen ind mod sig og kyssede hende atter og atter, mens han skælvede af lidenskab.

Med en kraftanstrengelse sled hun sig løs og rejste sig hastigt op:

"Hør nu, Georges, hold så op. Vi er jo dog ikke børn, vi kan vel nok vente, til vi kommer til Rouen."

Han var blevet siddende, ildrød i hovedet og gennemisnet af disse fornuftige ord. Han kom imidlertid hurtigt til besindelse og sagde i en munter tone:

"Lad gå. Men så er det mig ikke muligt at sige så meget som tyve ord, før vi kommer dertil; og betænk, at vi først er i Poissy."

"Jeg skal nok tale," sagde hun.

Hun satte sig atter rolig ved siden af ham.

Klart og grundigt begyndte hun at udvikle, hvorledes de skulle indrette sig, når de kom tilbage. De skulle beholde den lejlighed, som hun havde boet i sammen med sin første mand, og Duroy skulle ligeledes overtage Forestiers arbejde ved *La Vie Française* for samme gage som sin forgænger.

Inden deres bryllup havde hun i øvrigt med en forretningsmands sikkerhed ordnet hele den finansielle side af deres ægteskab.

De skulle have særeje, og ethvert tilfælde, som kunne tænkes at indtræffe, var forudset: død, skilsmisse, et eller flere børns fødsel. Den unge mand medbragte fire tusinde francs, opgav han, men af disse fire tusinde var de femten hundrede et lån. Resten var, hvad han i årets løb havde sparet sig sammen med den forestående begivenhed for øje. Den unge frue ejede fyrre tusinde francs, som hun sagde, at Forestier havde efterladt hende.

Hun kom tilbage til ham og fremhævede ham som et eksempel:

"Det var et menneske, som forstod sig på penge, som var fornuftig og flittig. Han ville ikke have været længe om at tjene sig en formue."

Duroy hørte ikke mere efter; han var optaget af andre tanker.

Hun tav lidt for at tænke en eller anden intim tanke videre; så fortsatte hun:

"Når der er gået tre eller fire år, kan De meget nemt tjene mellem tredive og fyrre tusind om året. Det ville Charles have haft, hvis han havde levet."

Georges begyndte at finde hendes udvikling lidt lang og svarede:

"Det forekom mig, at vi ikke tog til Rouen for at tale om ham."

Hun gav ham et let slag på kinden:

"Det er sandt; De har ret."

Hun lo.

Han sad med hænderne artigt foldede på sine knæ og gjorde sig umage for at ligne en velopdragen lille dreng.

"Lad dog være at se så fjantet ud," sagde hun.

Han svarede:

"Det er min rolle; De har selv mindet mig om den, og jeg skal nok passe på, at jeg ikke mere falder ud af den."

Hun spurgte:

"Hvad skal det betyde?"

"De overtager jo hele ledelsen både over huset og over min person. Det har De ganske vist også ret til, eftersom De er enke."

Hun så forundret på ham:

"Hvad mener De egentlig?"

"Jeg mener, at De sidder inde med en erfaring, der skal sprede min uvidenhed; De kender ægteskabets praktiske side, derfor tilkommer det Dem at optø min ungkarle-uskyldighed. Er De nu med?"

"Hør, det er virkelig for galt," udbrød hun.

Han svarede:

"Måske, men således er det nu. Jeg kender ikke noget som helst til kvinder – nå – men De kender mændene, fordi De er enke – nå – og så er det Dem, der må undervise mig … i aften – nå – og De kan også gerne begynde med det samme, hvis De vil – nå."

Hun begyndte at more sig:

"Nej, ved De hvad, hvis De vil have, at jeg … jeg! …"

Han fortsatte på samme måde som en skoledreng, der stammer i sin lektie:

"Jo, det vil jeg netop – nå – og jeg stoler på, at De vil give mig en grundig undervisning … tyve timer i det hele … ti til begyndelsesgrundene … grammatik og højtlæsning … ti til videre uddannelse og talefærdighed … Jeg kan slet ikke noget af det …"

Hun lo højt:

"Å, din dumrian!"

Han benyttede sig straks af hendes udbrud:

"Eftersom du begynder med at sige du til mig, så vil jeg lærvilligt følge dette eksempel, og sige til dig, min elskede, at jeg tilbeder dig højere og højere fra sekund til sekund, og at jeg synes, at Rouen ligger meget langt borte!"

Nu talte han med skuespiller-patos og med en højtidsfuld, opstyltet mine, der frydede den unge frue, som var vant til det litterære bohêmelivs fagter og muntre påfund.

Hun så på ham fra siden og fandt, at han var uimodståelig, hun måtte udkæmpe den samme strid, som når man har lyst at plukke en frugt ned fra træet, og forstanden siger én, at man

hellere skal vente til middag og spise den, når dens tid er kommet.

Hun rødmede lidt over de tanker, der stormede ind på hende, og sagde:

"Min lille elev må tro min erfaring, min store erfaring. Kys i en jernbanekupé duer ikke. De skader fordøjelsen."

Så rødmede hun endnu stærkere og tilføjede sagte:

"Man skal aldrig høste, før kornet er modent."

Han smilede, oprømt ved den dobbelte betydning, der lå i de ord, som den smukke mund udtalte. Han gjorde korsets tegn og bevægede hastigt læberne, som om han mumlede en bøn. Så erklærede han:

"Nu har jeg givet mig under den hellige Antonius' beskyttelse; han skal jo kunne give en styrke mod fristelserne. Fra dette øjeblik er jeg af sten."

Næsten umærkeligt var det blevet mørkt, som et gennemsigtigt slør sænkede natten sig over det udstrakte landskab til højre for dem. Toget kørte langs med Seinen, de to unge mennesker fulgte med blikket floden, der som et blankt metalbånd rullede sig op langs banelinjen; hist og her lyste båndet rødt, det var et genskin fra himlen, som solen, idet den gik ned, farvede med ild og purpur. Lidt efter lidt blegnede skæret, det blev mørkere og mørkere og sluktes i sorg. Og marker og træer svandt ind i det sorte, skælvende i den uhyggelige dødsskælven, som tusmørket sender ud over jorden.

Aftenens vemod trængte ind gennem de åbne kupévinduer, og stilheden afløste de to ægtefællers nylige munterhed.

De havde sat sig nærmere sammen for at betragte den smukke, klare majdags dødskamp.

Den lille olielampe, som var blevet tændt i Mantes, oplyste med sit gullige og flakkende skin det grå klæde, der var spændt ud over de polstrede sæder.

Duroy lagde armen om sin hustrus liv og trykkede hende ind til sig. Hans attrå var veget pladsen for en slap ømhed, en mild trang til små trøstende kærtegn som dem, hvormed man dysser børn til hvile.

Han hviskede ganske sagte:

"Jeg vil holde meget af dig, lille Made," og lagde sin kind ind mod hendes bryst.

Hans stemmes blidhed greb den unge kone, en hastig skælven fo'r igennem hendes legeme; hun bøjede sig ned mod ham og deres læber mødtes i et langt, inderligt og tavst kys. Og de blev siddende tæt omslyngede, indtil lokomotivets skingrende fløjten forkyndte, at de nærmede sig en station.

Hun rettede sig op, strøg håret, der var kommet i uorden, tilbage fra tindingerne og erklærede:

"Det er alt for dumt. Vi opfører os som rene børn."

Men han tog begge hendes hænder, dækkede den ene efter den anden med febrilske og lidenskabelige kys, og svarede:

"Jeg tilbeder dig, lille kære Made."

Lige til Rouen blev de siddende næsten uden at røre sig med kind imod kind og så igennem vinduet ud i natten, hvor af og til lyspunkter fra husene derude gled forbi. Og de drømte lyse drømme, glade over at føle hinanden så nær og lykkelige i forventningen om et endnu friere og inderligere favntag.

De tog ind i et hotel, hvis vinduer vendte ud imod kajen. De spiste kun ganske lidt til aften og gik straks til ro.

Opvartningspigen vækkede dem næste morgen, da klokken slog otte.

Da de havde drukket teen, som hun havde sat på natbordet, så Duroy på sin hustru, tog hende i et pludseligt, begejstret udbrud i sine arme og stammede, så lykkelig som en mand, der har fundet en skat:

"Lille Made ... jeg føler, at jeg holder meget ... meget ... meget af dig."

Hun smilede med sit tilfredse og tillidsfulde smil og hviskede, idet hun gengældte hans kys:

"Også jeg ... måske."

Han var imidlertid stadig ængstelig for, hvorledes det ville gå med besøget hos hans forældre. Han havde allerede mange gange før talt til sin hustru om dem, og for at forberede hende holdt lange foredrag for hende. Han anså det for hensigtsmæssigt at begynde forfra:

"Du ved altså, de er bønder, rigtige bønder, ikke således som de er på scenen, men således som de er i virkeligheden ude på landet."

Hun lo:

"Ja, vist ved jeg det, du har sagt mig det tit nok. Men stå nu op og lad også mig komme op."

Han sprang ud af sengen og gav sig til at trække strømper på.

"Vi får det meget ubekvemt hjemme," fortsatte han, "meget ubekvemt. Der er kun en gammel seng med halmmadras i mit værelse. I Canteleu kender de ikke til krølhår."

Hun så fornøjet ud:

"Så meget desto bedre. Det bliver morsomt at sove dårligt ... ved siden af ... ved siden af dig ... og om morgenen blive vækket

ved hanernes galen."

Hun havde taget sin morgenkjole på, en vid morgenkjole af hvidt flonel. Duroy genkendte den straks og synet af den var ham ubehageligt. Hvorfor? Han vidste, at hans hustru havde et helt dusin af de samme morgenkjoler. Han kunne dog ikke forlange, at hun skulle have tilintetgjort hele sit udstyr for at købe sig et nyt? Alligevel kunne han have ønsket, at hendes linned, hendes natlinned, hendes elskovslinned ikke var det samme som i hendes første mands tid. det forekom ham, at det bløde og lune stof måtte have beholdt noget af Forestiers berøring.

Han tændte en cigaret og gik hen til vinduet. Synet af havnen og den brede flod, der var fuld af skibe med slanke master og sværtbyggede dampere, som ved hjælp af drejende kraner med stor larm lossede på kajerne, gjorde stærkt indtryk på ham, skønt han kendte det alt sammen fra tidligere tid. Og han udbrød:

"Ja, minsandten er det smukt!"

Madeleine kom hen til ham. Hun lagde begge sine hænder på sin mands ene skulder og lænet ind til ham i en øm hengiven stilling, blev hun stående begejstret og bevæget.

"Å, hvor det er smukt! Hvor det er smukt!" blev hun ved at gentage. "Jeg vidste slet ikke, at her kunne være så mange skibe!"

En time senere tog de af sted, for de skulle spise frokost hos de gamle, som for flere dage siden var blevet underrettet om deres ankomst. En gammel og forslidt åben droske, hvis hjul klirrede og raslede, som om en bunke kobbertøj blev rystet sammen, kørte dem ud gennem en lang, temmelig grøn

boulevard; derfra kom de over nogle enge, hvorigennem der slyngede sig en flod, og vognen begyndte så at arbejde sig op ad højdedraget.

Madeleine var træt faldet i søvn under glødende kærtegn af solen, der varmede hende så dejligt i hjørnet af det gamle køretøj, som om hun hvilede i et lunt bad af lys og landluft.

Hendes mand vækkede hende:

"Se!" sagde han.

Vognen havde gjort holdt to tredjedel oppe ad skråningen, på et sted, som er berømt for sin udsigt, og hvor alle fremmede bliver kørt hen.

De kunne se frit ud over den vældige, lange og brede dal, som den klare flod med store bøjninger snoede sig igennem. De så den komme langt borte fra, plettet med talrige øer og beskrivende en kurve, inden den nåede Rouen. Så dukkede byen, lidt sløret af morgentågen, frem på dens højre bred; der lå solskinsspil over dens tage og over dens tusinde lette tårne, spidse eller stumpe, spinkle og gennembrudte som kæmpemæssige juveler, firkantede eller runde, prydet med våbensmykkede kroner, udsigtstårne, vagttårne og klokketårne, et helt gotisk folk af kirketinder, hvorover domkirkens spidse spir, det højeste i verden, ragede op som en sælsom, hæslig, uhyre og overraskende bronzenål.

Lige overfor, på den anden side af floden, hævede sig, runde og udbulnede foroven; forstaden Saint-Severs slanke fabriksskorstene.

Endnu talrigere end deres brødre, kirketårnene, voksede de lange murstenssøjler frem helt langt ud i landet og sendte deres sorte, kulsvangre ånde ud over den blå himmel.

Og som den største af dem alle, lige så høj som Keops' pyramide, den anden i rækken af de højder, der er skabt ved menneskeligt arbejde, rankede sig, næsten som det stolte domkirkespirs lige, "Lynet"s mægtige ildpumpe; den syntes dronningen blandt fabrikkernes røgspyende og arbejdende folk ligesom spiret var dronningen for de hellige bygningers spidse skare.

Nede bag arbejderbyen strakte sig en fyrreskov; uden for byen fortsatte Seinen sit løb langs med et stort bølgeformet højdedrag, som foroven var skovbevokset og som hist og her blottede sit hvide stenskelet. Så forsvandt floden i horisonten efter endnu en gang at have beskrevet en lang bue. Fartøjer sejlede op og ned ad floden, trukket af dampbåde, som ikke så ud til at være større end fluer og som udsendte en tæt røg. Øerne, der hvilede på vandet, lå enten i snorlige rækker, den ene lige ved enden af den anden, eller også var de adskilt ved store mellemrum, ligesom de uens perler i en grøn rosenkrans.

Droskekusken ventede tålmodigt indtil de rejsende havde udtømt deres begejstring. Han vidste af erfaring, hvor længe beundringen varede hos de forskellige slags turister.

Men da vognen atter satte sig i bevægelse, fik Duroy pludselig i nogen afstand øje på to gamle mennesker, der kom henimod dem.

"Det er dem. Jeg kan kende dem," råbte han og sprang ud af vognen.

Det var to bønderfolk, mand og kone; de gik med uregelmæssig, rokkende gang og puffede hvert øjeblik til hinanden med skulderen. Manden var lille, undersætsig, lidt svær og endnu kraftig til trods for sin alder; konen var høj, tør,

bøjet, og udslidt, man så straks det var en kvinde, som havde arbejdet fra hun var ganske lille og aldrig lét, mens manden snakkede tiden hen og drak med kunderne.

Også Madeleine var steget ud af vognen. Da hun så disse to stakkels væsener nærme sig, snøredes hendes hjerte sammen og en beklemt sørgmodighed, som hun ikke havde ventet, bemægtigede sig hende. De genkendte slet ikke deres søn i den elegante herre, og de ville aldrig have gættet, at den smukke dame i den lyse kjole var deres svigerdatter.

Uden at tale sammen vandrede de rask afsted til mødet med den ventede søn; det faldt dem ikke ind at se på det fine par fra byen, som gik der foran vognen.

De var lige ved at gå forbi, da Georges leende råbte:

"God dag, far Duroy!"

De standsede begge to med et ryk, først forbløffede, derefter aldeles målløse af overraskelse. Den gamle kone kom først til sig selv og uden at røre sig af stedet stammede hun:

"Er det virkelig dig, der er vores søn?"

Den unge mand svarede:

"Ja, vist er det mig, mor Duroy!"

Og han gik lige hen til hende og trykkede et sønligt kys på begge hendes kinder. Så gjorde han det samme ved faderen, der uvilkårligt havde taget sin hue af, en meget høj hue af sort silke, som den bruges i Rouens omegn, men som alle andre steder kun bæres af studeprangere.

Så forestillede Georges:

"Det er min kone."

Og de to bønder gav sig til at betragte Madeleine. De stirrede på hende, således som man stirrer på et fænomen, med en

urolig frygt, der hos faderen gik over til en slags tilfreds billigelse, hos moderen til et skinsygt fjendskab.

Manden, som af naturen havde et godt humør og som yderligere havde næret det med sød æblemost og alkohol, tog mod til sig og spurgte mede en skælm i øjet:

"Kan man forresten ellers få lov til at kysse hende?"

Sønnen svarede:

"Ja, vist kan man så."

Ilde tilpas rakte Madeleine sine kinder frem til bonden, som plantede to smaskende kys på dem og derefter tørrede munden med bagen af sin hånd.

Også den gamle kone kyssede sin svigerdatter, men med fjendtlig tilbageholdenhed. Nej, det var rigtignok ikke den svigerdatter, hun havde tænkt sig, en stor, frisk landsbypige, rødmosset som et æble og trind som en hoppe. Den fremmede lignede et dårligt fruentimmer med alle sine falbelader og al sin moskus. Thi for den gamle var al parfume moskus.

De begav sig på vej bag efter vognen, som kørte foran med de unge ægtefolks kuffert.

Faderen tog sønnen under armen og spurgte ham interesseret, idet han holdt ham lidt tilbage:

"Nå, og forretningerne, går det godt med dem?"

"Ja, det går rigtig godt."

"Så er jo det, som det skal være, så meget bedre! Sig mig, har hun noget på kistebunden?"

Georges svarede:

"Fyrre tusind francs."

Faderen udstødte en sagte fløjten som tegn på sin beundring og indskrænkede sig til at mumle:

"Det var satans."

Han var alt for overvældet af summen til at kunne sige mere. Først lidt efter tilføjede han med dyb overbevisning:

"Hun er fanden hente mig en køn kone."

For hun var aldeles efter hans smag; og han havde i sin tid været anset for en kender.

Madeleine og moderen gik side om side uden at sige et ord. de to mænd indhentede dem.

De nåede til landsbyen, en lille landsby, som lå ved den store landevej. Den bestod af ti huse på hver side, stråtækte husmandshytter, klinet op af ler, og solide skiferklædte gårdmandshuse, bygget af mursten. Far Duroys værtshus, "Den smukke Udsigt", lå til venstre ved indgangen til byen. Det var en tarvelig rønne med kun stueetage og kvistkammer. En grankvist, som var fastgjort over døren, betegnede efter gammeldags skik, at her kunne trætte og tørstige søge ind.

Frokostbordet stod færdigt i krostuen; to borde var sat sammen og dækket med to servietter. En naboerske, der havde indfundet sig for at hjælpe med opvartningen, nejede dybt, da hun så en så smuk dame komme ind. Så genkendte hun Georges og udbrød:

"Herre Jesus, er det drengen?"

Han svarede muntert:

"Ja, vist er det mig, mor Brulin!"

Og han kyssede hende, ligesom han havde kysset sin fader og sin moder.

Så vendte han sig om imod sin hustru:

"Kom med ind i vort værelse," sagde han, "at du kan få din hat af."

Gennem døren til højre førte han hende ind i et koldt værelse, som havde stengulv og som var ganske hvidt med sine kalkede vægge og det hvide bomuldsomhæng om sengen. Den propre, men sørgeligt nøgne stues eneste prydelser var et krucifiks, som hang oven over et vievandskar, to farvetryk, hvoraf det ene fremstillede Paul og Virginie under et blåt palmetræ og det andet Napoleon den Første på en gul hest.

Så snart de var alene, kyssede han Madeleine:

"Velkommen, Made. Jeg er glad over at se de gamle igen. Inde i Paris tænker man slet ikke på det, men når man så atter kommer sammen, glæder det én alligevel."

Men faderen bankede med sine knoer på væggen og råbte:

"Nå, kom så, kom så, suppen er færdig."

Og de måtte sætte sig til bords.

Som altid hos bønder blev frokosten langtrukken med en række slet sammenpassede retter, først en bedekølle, så en pølse og efter pølsen en omelet. Far Duroy, der blev i godt humør af æblemosten og et par glas vin, lod munden løbe og fortalte sine mest udsøgte morsomheder, som han kun gav til bedste ved særlig højtidelige lejligheder, slibrige og plumpe historier, han påstod var hændt hans venner. Georges lo, skønt han kendte dem alle; han var beruset af atter at indånde den hjemlige luft, revet med af sin medfødte kærlighed til den egn og de steder, han fra barnsben var fortrolig med, grebet af alle de minder, som nu dukkede lyslevende frem for ham, alle de mange småting, han genfandt uforandrede, rene ubetydeligheder, et knivsmærke i en dør, en trebenet stol, som kaldte en lille halvglemt begivenhed frem i hans erindring,

jordbundens duft, det friske harpikssvangre pust fra den nære skov, lugten fra rendestenen, fra møddingen.

Mor Duroy talte slet ikke; hun sad alvorlig og fulgte sin svigerdatter med blikket. Der var vågnet had i hendes hjerte, det had, som den gamle udslidte kone med de trætte knoglede fingre og arbejdskrogede lemmer måtte føle mod denne hovedstadsdame, som indgød hende afsky og modbydelighed, fordi hun stod for hende som et fordømt væsen, en uren skabning, der levede sit liv i lediggang og synd. Hvert øjeblik rejste hun sig for at hente retterne og for at skænke glassene fulde af den gule, syrlige drik i kanden eller af den røde, skummende søde most i flaskerne, hvis propper sprang højt i vejret.

Madeleine spiste ikke noget videre og talte heller ikke meget; hun var i dårligt humør, det sædvanlige smil var nok kunstlet frem på hendes læber, men det var bedrøvet og resigneret. Hun var skuffet og beklemt. Hvorfor? Det var hende selv, som havde villet komme. Hun vidste på forhånd, at hun skulle til bønder, fattige bønder. Hvorledes havde hun da i sine tanker forestillet sig dem, hun, som ellers ikke plejede at lade fantasien løbe af med sig?

Vidste hun det selv? Håber og drømmer kvinder ikke altid noget andet end det, virkeligheden kan give? Havde hun i afstand tænkt sig dem mere poetiske? Nej, men mere udviklede måske, mere finttænkende, rigere på følelse, mere præsentable. Alligevel havde hun ikke ønsket sig dem så idealiserede som i romanerne. Hvoraf kom det da, at de stødte hende ved tusinde små ubetydeligheder, ved det plumpe i deres tankegang, ved alt, hvad de sagde, ved deres bevægelser og deres lystighed.

Hun kom til at tænke på sin egen moder, som hun aldrig talte til nogen om, en forført lærerinde, som var opdraget i Saint-Denis, og som var død af sult og sorg, da Madeleine var tolv år gammel. En ubekendt havde ladet den lille pige opdrage. Rimeligvis havde det været hendes fader! Hvem var han? Hun havde aldrig fået det bestemt at vide, skønt hun havde løse formodninger om det.

Frokosten fik aldrig ende. Nu kom der gæster ind i stuen; de trykkede far Duroys hånd, kom med forbavsede udbrud ved at se sønnen og kastede et sideblik hen mod den unge kone, idet de blinkede skælmsk med øjnene med et udtryk, der ville sige så meget som:

"Det er minsandten et flot stykke fruentimmer, Georges Duroys kone."

Andre kunder, som ikke var så kendte med krofolkene, satte sig foran træbordene og råbte:

"En øl!"

"En genever!"

"To cognacer!"

Og de gav sig til at spille domino og dunkede støjende i bordet med de små, sorte og hvide firkantede brikker.

Mor Duroy måtte uafbrudt gå frem og tilbage og servere for gæsterne; med klynkende mine tog hun imod pengene og tørrede bordene af med fligen af sit blå forklæde.

Røgen fra lerpiberne og skillingscigarerne fyldte stuen. Madeleine gav sig til at hoste og spurgte:

"Skal vi ikke gå lidt udenfor? Jeg kan ikke holde ud at være herinde længere."

De andre var endnu ikke færdige. Den gamle Duroy blev misfornøjet. Så rejste hun sig og gik hen og satte sig på en stol ude på vejen, lige foran døren for at vente, indtil hendes svigerfader og hendes mand havde drukket deres kaffe og cognac ud.

Georges kom hurtigt ud til hende.

"Har du lyst til at gå lidt ned til Seinen?" spurgte han.

Hun samtykkede med glæde:

"Å, ja, lad os det."

De gik ned ad bakkedraget, lejede en båd i Croisset og tilbragte resten af dagen med at døse i den milde forårsvarme under piletræerne ved bredden af en ø, vugget af flodens sagte skvulpen.

Da mørket begyndte at falde på, vendte de tilbage. Aftensmåltidet, som spistes ved skæret fra en tælleprås, var endnu pinligere for Madeleine end frokosten. Far Duroy, der var halvt beruset, talte ikke mere. Moderen så stadig lige tvær ud.

På de grå vægge kastede det fattige lys hovedernes skygge med vældige næser og unaturlig store bevægelser. Nu og da sås en kæmpehånd løfte en gaffel af størrelse som en fork og rette den mod en mund, der lignede et uhyres gab, når den spisende kom til at dreje sig lidt og byde sin profil frem for den gule, flimrende flamme.

Så snart de havde spist, trak Madeleine sin mand med sig for ikke at blive inde i den skumle stue, hvor der altid hvilede en ram lugt af gamle piber og spildte drikkevarer.

Da de var kommet udenfor, sagde han:

"Du keder dig nok allerede?"

Hun ville benægte det, men han afbrød hende:

"Jo, vist så. Jeg kan godt se det. Hvis du ønsker det, kan vi godt rejse igen i morgen?"

Hun sagde dæmpet:

"Ja, det vil jeg helst."

De gik langsomt lige ud ad vejen. Det var en lun aften, hvis dybe og kærtegnende mørke syntes fyldt med svage lyde, raslen og tyste åndedræt. De var kommet ind i en smal allé under meget høje træer og med et uigennemtrængeligt sort krat til begge sider.

Hun spurgte:

"Hvor er vi?"

Han svarede:

"I skoven."

"Er den stor?"

"Ja, meget stor; det er en af de største i Frankrig."

En lugt af jord, træer og mos, skovens friske vellugt, sammensat af spirernes saft og duften af. Det visnende græs inde under krattet, syntes at slumre i alléen. Når Madeleine løftede hovedet, kunne hun skimte stjernerne gennem træernes toppe, og skønt ingen vind bevægede grenene, følte hun dog om sig den sagte skælven fra dette hav af blade.

En sælsom gysen gled hen over hendes hud og trængte ind i hendes sjæl; en ubestemmelig angst snørede hendes hjerte sammen. Hvorfor? Hun forstod det ikke. Men det forekom hende, at hun var fortabt, druknet, omringet af farer, forladt af alle, ene, ganske ene i verden under den levende hvælving, som bævede oppe over hendes hoved.

Hun hviskede:

"Jeg er lidt bange. Skal vi ikke hellere vende om?"

"Jo, vi kan godt gå tilbage."

"Og … så rejser vi hjem til Paris i morgen?"

"Ja, i morgen."

"I morgen tidlig?"

"I morgen tidlig, hvis du vil."

De gik tilbage til kroen. De to gamle var gået i seng. Madeleine sov dårligt, hvert øjeblik blev hun vækket af landets ukendte lyde, snart var det en ugle, der skreg, snart et svin, som gryntede bag væggen, som svinestien stødte op til, og endelig begyndte en hane at gale straks efter midnat.

Så snart dagen begyndte at gry, stod hun op og gjorde sig færdig til rejsen.

Da Georges meddelte forældrene, at de ville tage bort, blev de et øjeblik aldeles målløse, så forstod de, hvorfra denne bestemmelse var kommet.

Faderen nøjedes med at spørge:

"Ser vi dig snart igen?"

"Ja vist så, en gang i løbet af sommeren."

"Nå, så er det godt."

Moderen sagde strengt:

"Jeg vil håbe, at du ikke kommer til at fortryde, hvad du har gjort."

Han efterlod dem som en gave to hundrede francs for at mildne deres misfornøjelse; og da vognen, som de havde ladet en dreng hente, henimod klokken ti kørte op foran døren, kyssede de de to gamle bønderfolk og tog af sted.

Da de kørte ned ad bakken, gav Duroy sig til at le:

"Der kan du selv se; jeg havde sagt det til dig i forvejen. Jeg burde ikke have ladet dig gøre bekendtskab med hr. og fru Du Roy de Cantel senior."

Hun gav sig også til at le og svarede:

"Jeg er rigtig glad nu. Det er to brave mennesker, som jeg kom til at holde meget af. Jeg vil sende dem lidt lækkerier fra Paris."

Så mumlede hun:

"Du Roy de Cantel … Du skal få at se, at ingen vil blive forbavset over vore bryllupskort. Vi kan fortælle, at vi har tilbragt otte dage på dine forældres ejendom."

Hun rykkede nærmere ind til ham og strejfede med et kys spidsen af hans overskæg:

"Min egen Geo!"

Han svarede:

"Min egen Made!"

Og han lagde armen om hendes liv.

Langt borte, helt nede i bunden af dalen lyste den store flod som et sølvbånd i morgensolen, og alle fabriksskorstenene sendte deres kulskyer op mod himlen, og alle de spidse kirketårne løftede sig over den gamle stad.

2

Duroys havde i to dage været i Paris og journalisten havde genoptaget sit tidligere arbejde så længe, indtil han kunne forlade nyhedsrubrikken for definitivt at overtage Forestiers plads og fuldstændig vie sig til politikken.

Han var den eftermiddag undervejs hjem til sin forgængers bolig for at spise til middag; han følte sig glad og vel til mode og længtes efter at kysse sin kone, som stærkt betog ham ved sine legemlige ynder, ligesom hun umærkeligt beherskede ham i kraft af sin åndsoverlegenhed. Da han kom forbi en blomsterhandel i Rue Notre-Dame-de-Lorette, fik han lyst til at købe en buket til Madeleine og han valgte et stort bundt halvtudsprungne roser, næsten i knopper.

Ved hver afsats på sin nye trappe så han sig med velbehag i spejlet, der stadig mindede ham om hans første besøg der i huset.

Da han havde glemt sin nøgle, ringede han, og den samme tjener – som han efter sin hustrus råd havde beholdt – kom og lukkede op.

Georges spurgte:

"Er fruen kommet hjem?"

"Ja, herre."

Men da han gik igennem spisestuen, blev han meget overrasket ved at se, at der var dækket til tre; og da han løftede portieren ind til dagligstuen, så han Madeleine stå foran kaminen og ordne et bundt roser, mage til hans, i en vase. Han følte sig stødt og pinligt berørt, som om hans tanke og hele den

fornøjelse, han ventede sig af sit galanteri, var blevet stjålet fra ham.

Han spurgte, idet han trådte ind:

"Har du indbudt nogen?"

Hun vendte sig ikke om, men blev ved at ordne sine blomster og svarede:

"Ja og nej. Min gamle ven grev de Vaudrec plejede at spise til middag her hver mandag, og jeg har sagt, at jeg venter ham som sædvanlig."

Georges mumlede:

"Det var udmærket."

Han var blevet stående bag ved hende med sin buket i hånden, han havde mest lyst til at skjule den eller kaste den bort. Ikke desto mindre sagde han:

"Se her, jeg har bragt roser med hjem til dig."

Hun drejede sig hastigt om og udbrød smilende:

"Å, hvor det er pænt af dig at have tænkt på det."

Og hun bredte sine arme ud og rakte ham sin mund med en så oprigtig glæde, at han følte sig trøstet.

Hun tog blomsterne, indåndede deres duft og anbragte dem, ivrig som et fornøjet barn, i den tomme vase lige overfor den anden. Så sagde hun, idet hun bedømte virkningen:

"Hvor jeg er glad! Nu er min kamin da rigtig pyntet."

Næsten i samme åndedræt tilføjede hun i en dyb overbevist tone:

"Du ved ikke, hvor han er elskværdig, Vaudrec. I bliver nok straks gode venner."

Lyden af dørklokken meldte grevens ankomst. Han trådte ind, rolig og utvungen, som om han var hjemme hos sig selv.

Efter ridderligt at have kysset den unge frue på hånden, vendte han sig om mod hendes mand og rakte ham hjerteligt hånden, idet han spurgte:

"Hvorledes går det, kære Du Roy?"

Han havde ikke længere den stive, overlegne holdning som i gamle dage, der var i hele hans væsen en elskværdighed, som tydelig viste, at forholdene ikke længere var de samme. Journalisten blev overrasket, men gjorde sig umage for at gengælde den andens imødekommenhed. Efter fem minutters forløb skulle man have troet, at de i den sidste halve snes år havde kendt og sat pris på hinanden.

Så sagde Madeleine, der så strålende fornøjet ud, til dem:

"Undskyld, at jeg fjerner mig et øjeblik. Jeg må se, hvorledes det står til ude i køkkenet."

Hun gik, fulgt af de to mænds blikke.

Da hun kom tilbage, fandt hun dem fordybet i en samtale om teatrene i anledning af et nyt stykke; de var så fuldstændig af samme mening, at et slags pludseligt venskab vågnede i deres øjne ved opdagelsen af, at deres tankegang var så ubetinget beslægtet.

Middagsmåltidet gik udmærket i den bedste og hjerteligste stemning. Greven blev til langt ud på aftenen, så vel befandt han sig hos de to nygifte.

Da han var gået, sagde Madeleine til sin mand:

"Er han så ikke storartet? Og jo længere man kender ham, des bedre kommer man til at synes om ham. Se, det er en god, sikker, hengiven og trofast ven! Å, uden ham ..."

Hun fuldførte ikke sin tanke og Georges svarede:

"Ja, jeg finder ham overordentlig behagelig. Jeg tror, at vi vil komme godt ud af det med hinanden."

Men hun gik straks over til noget andet:

"Ved du, at vi må arbejde i aften, inden vi går til ro? Jeg fik ikke tid til at tale til dig om det inden middag, fordi Vaudrec kom så tidlig. Nu skal du høre. Jeg har vigtige nyheder, nyheder angående Marokko. Det er Laroche-Mathieu, den deputerede og fremtidige minister, som har givet mig dem. Vi må skrive en stor artikel, en artikel, som kan vække sensation. Jeg har de nødvendige fakta og tal. Vi må begynde lige med det samme. Tag lampen dér."

Han tog den og gik ind i arbejdsværelset.

De samme bøger stod opstillet i reolen, ovenpå hvilken der nu var anbragt de tre vaser, som Forestier havde købt ved Juanbugten dagen før sin død. Under bordet lå den dødes fodpose og ventede på hans eftermands fødder. Du Roy satte sig til rette i stolen og greb elfenbens-penneskaftet, som ude i spidsen var lidt fortygget af den andens tænder.

Madeleine lænede sig op mod kaminen og tændte en cigaret. Så gav hun sig til at fortælle sine nyheder og fremsætte sine meninger og planen til den artikel, hun havde tænkt sig.

Han hørte opmærksomt på hende og kradsede af og til nogle noter ned. Da hun var færdig, kom han med et par indvendinger, tog spørgsmålet op, uddybede det og udviklede derefter sin plan, ikke alene til en artikel, men til et helt felttog mod det bestående ministerium. Artiklen skulle kun være begyndelsesangrebet. Hans hustru var blevet så interesseret, at hun var holdt op med at ryge, hun fulgte ivrigt med i Georges' tankegang og så langt frem i tiden.

Fra tid til anden mumlede hun:

"Ja ... ja ... Det er meget godt ... Det er udmærket ... Det er glimrende fundet på."

Da hun var færdig med sin udvikling, sagde hun:

"Lad os nu skrive."

Men det faldt ham altid vanskeligt at begynde, og han ledte besværligt efter sine ord. Hun gik hen til ham, bøjede sig blidt ned over hans skulder og gav sig til ganske sagte at hviske ham hans sætninger ind i øret.

Nu og da standsede hun og spurgte:

"Er det ikke det, du vil have frem?"

Han svarede:

"Jo, netop."

Hun kom med ondskabsfulde udtryk og med vendinger, så giftige, som kun en kvinde kan finde på, hun spottede på samme tid over konseilspræsidentens politik og hans ydre på en måde, der ikke blot var kvik og lattervækkende, men også slående gennem det rammende i iagttagelsen.

En gang imellem tilføjede Duroy nogle linjer, der gjorde et udfald endnu mere betydningsfuldt og dets rækkevidde endnu større. Gennem den daglige affiling af sin nyhedsrubrik var han blevet en mester i perfide underforståelser, og når et eller andet, der af Madeleine fremsattes som sikkert, forekom ham tvivlsomt eller farligt, forstod han udmærket at lade det gætte og påtvinge det læserens bevidsthed med langt større virkning, end om han havde givet det som en kendsgerning.

Da artiklen var færdig, læste Georges den højt med patos. De var enige om, at den var glimrende og smilede henrykte og overraskede, som om de først nu rigtig havde vist hinanden,

hvem de egentlig var. De så hinanden dybt ind i øjnene, opfyldte af gensidig beundring, og uvilkårlig gav de hinanden et kys, i hvis varme der lå lige så meget af deres sjæl som af deres legeme.

Duroy tog igen lampen:

"Lad os så komme til køjs," sagde han med et forelsket blik.

Hun svarede:

"Gå foran, min herre og mester, det er dig, der lyser vejen op."

Han gik først og hun fulgte lige bag efter ham ind i sovekammeret, idet hun med spidsen af sin finger kildede ham i nakken mellem håret og flippen, for at få ham til at skynde sig; hun vidste, at det var et kærtegn, han ikke kunne tåle.

Artiklen kom i bladet signeret: *Georges Du Roy de Cantel*, og gjorde stor opsigt. I Deputeretkammeret vakte den stærkt røre. Walter lykønskede Georges og overdrog ham den politiske ledelse af *La Vie Française*. Nyhedsrubrikken blev givet tilbage til Boisrenard.

Så begyndte der i bladet et heftigt og dygtigt ført felttog mod ministeriet. Angrebene, der bestandig var behændigt lagt til rette og hvilede på kendsgerninger, var snart ironiske, snart alvorlige, snart spøgende og snart ondskabsfuldt sviende, men altid ramte de med en usvigelig sikkerhed, der forbavsede alle. De andre blade citerede uophørligt hele spalter af *La Vie Française*, og de mænd, som sad ved roret, forsøgte at skaffe sig underretning om, hvorvidt et præfektembede ville være i stand til at stoppe munden på denne ukendte og utrættelige fjende.

Du Roy blev en kendt mand i politiske kredse. Af den måde, hvorpå folk trykkede ham i hånden og tog hatten af for ham, kunne han føle, at hans indflydelse voksede. I øvrigt fyldte hans

hustru ham med forbavselse og beundring ved sin åndssmidighed, sin evne til at få alt at vide og sine talløse forbindelser.

Hvert øjeblik, når han kom hjem, traf han i sine stuer en senator, en deputeret, en øvrighedsperson eller en general, der alle behandlede Madeleine med alvorsfuld fortrolighed og snakkede med hende som om hun var en gammel veninde. Hvor havde hun lært alle disse mennesker at kende? I selskabslivet, sagde hun. Men hvorledes havde hun båret sig ad med at vinde deres tillid og deres venskab? Det forstod han ikke.

Hun kunne være blevet en dreven diplomat, sagde han.

Hun kom ofte for sent hjem til måltiderne, forpustet, rød i hovedet og dirrende af iver; endnu førend hun havde taget sløret af sagde hun:

"Jeg har noget godt i dag. Tænk dig, justitsministeren har udnævnt to embedsmænd, som har været medlemmer af statskuppets kommissionsdomstole! Vi må give ham en omgang, som han skal huske!"

Og de gav ministeren en omgang, og de gav ham en til næste dag og endnu en tredjedagen efter. Den deputerede Laroche-Mathieu, der hver tirsdag spiste til middag i Rue Fontaine – dagen efter de Vaudrec, som begyndte ugen –, trykkede kraftigt begges hænder som tegn på sin overstrømmende glæde. Han hørte ikke op med at gentage:

"Død og pine, hvilken kampagne! Hvis vi ikke sejrer på dén –!"

Han nærede grundet håb om at få fingre i udenrigsministerens portefølje, som han længe havde tragtet

efter.

Han hørte til de politikere, der går rundt med Janus-ansigter; han var uden overbevisning, uden videre begavelse, uden dristighed og uden dybtgående kundskaber. Oprindelig havde han været sagfører i en provinsby, han var en ganske køn fyr, der var i besiddelse af en vis evne til at balancere mellem de yderliggående partier, med andre ord en republikansk jesuit, en af de tvivlsomme liberale paddehatte, som i hundredvis skyder op på den almindelige stemmerets folkelige mødding.

Hans provins-machiavellisme fik ham til mellem kollegerne, mellem alle de deklasserede og mislykkede individer, hvoraf der laves deputerede, at gå for at være et pokkers godt hoved. Han var tilstrækkeligt omhyggelig i sit ydre, tilstrækkeligt korrekt, tilstrækkeligt ligefrem og tilstrækkeligt elskværdig til at kunne komme frem. Han gjorde lykke i de selskabelige kredse, i de blandede, plumrede og lidet overlegne kredse, som rekrutteredes blandt øjeblikkets højtstående embedsmænd.

Der blev alle vegne sagt om ham:

"Laroche bliver minister."

Og han selv var endnu mere end alle de andre overbevist om, at Laroche ville blive minister.

Han var en af hovedaktionærerne i Walters blad og tillige hans kollega og kompagnon i forskellige finansaffærer.

Du Roy støttede ham tillidsfuldt i håb om senere gengældelse. Forresten fortsatte han kun det arbejde, der var begyndt af Forestier, som Laroche-Mathieu på forhånd havde lovet Æreslegionens kors, når sejrens dag var kommet. Nu ville ordenen komme til at prange på Madeleines nye mands bryst, det var det hele. I grunden var der slet ingen forandring sket.

Og det var så tydeligt, at der ingen forandring var sket, at Du Roys kammerater havde fundet på et drilleri, som han begyndte at blive vred over.

De kaldte ham aldrig for andet end Forestier. Så snart han kom op på bladet, var der en eller anden, der råbte:

"Å, hør en gang, Forestier!"

Han lod som han ikke hørte det og samlede de breve sammen, som var kommet til ham. Stemmen gentog endnu højere end før:

"Hør, Forestier!"

Og omkring i stuen lød der undertrykt latter.

Når Du Roy så gik henimod udgiverens kontor, blev han standset af den, der havde kaldt på ham:

"Å, om forladelse, det var dig, jeg ville tale med. Det er dumt, jeg forveksler dig altid med stakkels Charles. Det må komme af, at dine artikler ligner hans så nederdrægtigt! Alle tager fejl af dem."

Du Roy svarede ikke, men indvendig skummede han af raseri; og en dump vrede mod den døde voksede frem i ham.

Selv Walter havde erklæret, da der i hans nærværelse blev udtalt forundring over den mistænkelige lighed i tankegang og stil mellem den nye politiske medarbejders kronikker og den forriges:

"Ja, det minder om Forestier, men en kraftigere, stærkere og mere modig Forestier."

En anden gang havde Du Roy, da han tilfældigt åbnede skabet med bilboquet'erne, fundet alle sin forgængers omsvøbte med sort flor, mens hans egen bilboquet, den, han under Saint-Potins ledelse havde øvet sig med, var smykket med en rosenrød

sløjfe. De var alle stillet op på den samme hylde, ordnet i række efter størrelse; ovenover var der ligesom på museerne anbragt et skilt, hvorpå der stod skrevet:

"Fortrinlig samling, tidligere tilhørende firmaet Forestier & Co., nu Forestier – Du Roy. Patenterede, uopslidelige artikler, brugelige under alle forhold, selv på rejse."

Tilsyneladende rolig lukkede han skabet i, idet han højt nok til at blive hørt sagde:

"Der er dumrianer og misundere allevegne."

Men han var såret i sin stolthed, såret i sin forfængelighed, den stolthed og forfængelighed, som er karakteristisk for alle pennens mænd og som giver sig udslag i en nervøs og altid vågen sårbarhed, der er lige stor hos en reporter som hos en genial digter.

Dette ord "Forestier" sønderrev hans øren; han var bange for at høre det og når han hørte det, følte han, at han blev rød i hovedet.

Der lå for ham i dette navn en bidende spot, ja mere end en spot, næsten en forhånelse. Det råbte til ham:

"Det er din kone, som gør dit arbejde, ligesom hun gjorde din forgængers. Uden hende ville du intet være."

Han var fuldkommen villig til at indrømme, at Forestier intet ville have været uden Madeleine; men hvad han selv angik – – det manglede bare!

Også når han var kommet hjem pinte det ham. Her var det hele huset, som mindede ham om den døde, alle møblerne, alle småtingene, alt, hvad han rørte ved. I den første tid, han var gift, havde han ikke tænkt videre over det, men kammeraternes

spottegloser havde tilføjet hans sjæl et sår, hvori en mængde hidtil upåagtede ubetydeligheder dagligt dryppede gift.

Han kunne ikke længere tage en genstand, uden at han straks troede at se Charles' hånd hvilende på den. Han så og rørte kun ved ting, som han tidligere havde benyttet, som han havde købt, ejet og holdt af. Og Georges begyndte endogså at føle sig irriteret ved tanken om det ægteskabelige forhold, der havde bestået mellem vennen og Madeleine.

Han kunne ofte blive forbavset over dette sindsoprør, som han ikke forstod, og spørge sig selv:

"Hvor i alverden kan det være? Jeg er ikke skinsyg på Madeleines venner, jeg bekymrer mig aldrig om, hvad hun tager sig for; hun går og kommer ganske som hun vil. Men tanken om det fæ til Charles gør mig rasende!"

Og han tilføjede stadig i sit stille sind:

"I grunden var han en komplet idiot; det er naturligvis det, der krænker mig. Jeg ærgrer mig over, at Madeleine har kunnet gifte sig med et sådant fjols!"

Bestandig gentog han for sig selv:

"Hvor er det muligt, at en kvinde som hun blot et eneste øjeblik har kunnet se op til sådan en umulighed?"

For hver dag, der gik, forøgedes hans nag gennem tusinde ubetydelige småting, der pinte ham som nålestik; ved et ord fra Madeleine, fra tjeneren eller fra pigen mindedes han uophørligt om Forestier.

En dag ved middagsbordet spurgte Du Roy, som holdt meget af søde sager:

"Hvorfor får vi aldrig syltetøj? Der er ikke noget på bordet."

Den unge frue svarede muntert:

"Det er sandt, det har jeg slet ikke tænkt over. Det kommer af, at Charles ikke kunne fordrage det ..."

Han afbrød hende med en utålmodig bevægelse, som han ikke var herre over:

"Hør, ved du hvad, nu er jeg snart led og ked af den Charles! Det er altid Charles her og Charles der. Det holdt Charles af og det holdt han også af. Da Charles nu er kreperet, så lad ham dog en gang få fred!"

Madeleine så forbavset på sin mand uden at kunne forstå denne pludselige vrede. Men hun var klog nok til hurtigt at gætte lidt af, hvad der foregik i ham, af det langsomt voksende had mod den døde, og den skinsyge, der øgedes ved alt, hvad der mindede om den anden.

Hun fandt det måske lidt barnagtigt, men hun følte sig smigret og svarede ikke.

Han var vred på sig selv, fordi han ikke havde kunnet skjule sin ophidselse. Men da de efter middagen havde sat sig tilrette for at skrive en artikel til den følgende dag, generede fodposen ham, og da det ikke ville lykkes ham at få benene hurtigt nok ud, sparkede han den arrigt fra sig og spurgte leende:

"Havde Charles altid kolde fødder?"

Hun svarede også leende:

"Å, han levede i en stadig angst for at blive forkølet; hans bryst var ikke stærkt."

Du Roy svarede brutalt:

"Nej, det har han jo bevist tilstrækkelig."

Så tilføjede han galant:

"Heldigvis for mig."

Og han kyssede sin kones hånd.

Men da de i var i færd med at gå i seng, spurgte han stadig plaget af den samme tanke:

"Brugte Charles også nathue for ikke at få træk i ørene?"

Hun gik ind på spøgen og svarede:

"Nej, han lå med en madras bundet om panden."

Georges trak på skulderen og sagde foragteligt i følelsen af sin overlegenhed:

"Hvilken nar!"

Fra nu af blev Charles et stadigt samtalestof for ham. Han talte om ham ved alle mulige lejligheder og kaldte ham aldrig andet end "den stakkels Charles" med en uendelig medynksfuld mine.

Og når han kom hjem fra bladet, hvor han to eller tre gange havde hørt sig blive kaldet Forestier, hævnede han sig ved at forfølge den døde i hans grav med hadefulde spotterier. Han mindede om hans fejl, hans latterligheder, hans småligheder, og mens han med velbehag opregnede dem, gjorde han dem endnu større, som om han i sin hustrus hjerte ville bekæmpe en frygtet medbejlers indflydelse.

Han gentog:

"Sig mig, Made, kan du huske den gang, da det fjols til Forestier ville bevise os, at de tykke mænd er kraftigere end de magre?"

Så ville han vide besked med en hel mængde hemmelige og intime enkeltheder om den døde, men ilde berørt vægrede den unge frue sig ved at efterkomme hans ønske. Men han trængte hårdnakket ind på hende.

"Herregud, det kan du da gerne fortælle mig. Var han ikke nærmest grinagtig i sine forelskede øjeblikke?"

Hun mumlede på spidsen af læberne:

"Hør, lad ham da nu en gang være i fred."

Så endte han gerne samtalen med at sige:

"Hvilket fæ, han var!"

En aften hen imod slutningen af juni, stod han ved vinduet og røg en cigaret, da den varme sommeraften gav ham lyst til at køre en tur.

Han spurgte:

"Lille Made, skal vi køre lidt ud?"

"Ja, gerne."

De tog en åben droske og kørte ned igennem Champs-Élysées og derfra videre ud til Boulogneskoven. Det var en stille, lun aften, ikke en vind rørte sig og Paris' ophedede luft stemte for brystet som dampen fra en ovn. I en hel hær af drosker kørte et helt folk af forelskede fremad i samme retning. Den ene vogn kom lige bagefter den anden i en uafbrudt rækkefølge, der aldrig fik ende.

Georges og Madeleine morede sig med at iagttage alle de omslyngede par, der passerede forbi dem i vognene, kvinden i en lys dragt og manden ganske mørk. Det var en hel elskovsflod, som under den brændende, stjernebesåede himmel flød ud mod skoven. Der hørtes ingen anden lyd end hjulenes dumpe rullen henover jorden. De blev ved at komme og komme, i hver droske sad to tavse skikkelser mageligt lænet tilbage og tæt sammentrykkede, hensunkne i attrå-hede drømmerier og skælvende i forventningen om det nære favntag. Det lumre halvmørke syntes befolket med kys. Luften var tung og kvælende af svævende ømhed og elskov. Alle disse sammenparrede mennesker, som var berusede af den samme

tanke og den samme glød, syntes at optænde en feber omkring sig. Alle disse elskovsfyldte vogne, som var svangre med kærtegn, udsendte i forbifarten et lidenskabeligt, gennemtrængende og betagende åndepust.

Georges og Madeleine følte sig grebet af den erotiske smitte. De tog ømt hinandens hænder uden at sige et ord; den tyngde, der lå i luften, og den stemning, som overvældede dem, gjorde dem det næsten vanskeligt at trække vejret.

Da de nåede til fæstningsværkerne, kyssede de hinanden og Madeleine mumlede lidt skamfuld:

"Vi er lige så store børn, som den gang vi rejste til Rouen."

Lige indenfor indkørslen til skoven havde vognstrømmen delt sig. På vejen langs søerne, som Georges og Madeleine havde valgt, var der lidt større mellemrum mellem droskerne, men det tætte mørke under træerne, løvets hvislen, lyden af vandet, som man hørte risle under grenene, og den friske luftning fra oven, hvor stjernerne smykkede nattens uendelige rum, alt dette gav kyssene, der veksledes mellem de kørende par, et mere betagende trylleri og en mere hemmelighedsfuld farve.

Georges trykkede sin hustru ind til sig og hviskede: "Å, lille Made!"

Hun sagde:

"Kan du huske skoven hjemme hos dig, hvor den var uhyggelig! Jeg havde en følelse af, at den var fuld af skrækkelige dyr og at den aldrig kunne få ende. Her er derimod dejligt. Det er, som om vinden bringer kærtegn med sig, og jeg ved godt, at Sèvres ligger på den anden side af skoven."

Han svarede:

"Ja, i skoven hjemme er der ikke andet end hjorte, ræve, dådyr og vildsvin, og hist og her et skovløberhus."

Men pludselig var det ham, som om han inde fra det dunkle buskads hørte en stemme råbe: Forestier! Og han følte sig atter grebet af den besynderlige og vedholdende ildeberørthed, og den gnavende, skinsyge og uovervindelige arrigskab, der den sidste tid havde ødelagt hans liv.

Efter et minuts forløb spurgte han:

"Kom du somme tider herud om aftenen sammen med Charles?"

Hun svarede:

"Å ja, ret ofte."

Hendes svar gav ham lyst til at vende om, en nervøs lyst, han ikke kunne bekæmpe, og som sammensnørede hans hjerte. Billedet af Forestier var igen dukket frem i hans tanker, knugende og overvældende. Han kunne ikke mere tænke på andet end ham, ikke tale om andet end ham.

Han spurgte i en ondskabsfuld tone:

"Hør en gang, Made, vil du sige mig én ting?"

"Ja, min ven, hvad er det?"

"Bedrog du ham, den stakkels Charles?"

Hun mumlede foragteligt:

"Hvor du er dum med dine evige spørgsmål om ham."

Men han ville ikke give slip på sin tanke:

"Herregud, lille Made, vær nu oprigtig og tilstå det. Du bedrog ham, ikke sandt? Indrøm kun, at du bedrog ham?"

Hun tav krænket, som enhver kvinde ville blive det over en sådan beskyldning.

Han fortsatte stivsindet:

"Ja, ved du hvad, hvis nogen kunne se ud til at blive holdt for nar, så var det sandelig ham. Det ville unægtelig more mig at få at vide, om Forestier virkelig hørte til de bedragne ægtemænds latterlige race. Gud fri mig, sådan en tosse!"

Han følte, at hun smilede, måske ved en eller anden erindring, og han trængte ind på hende:

"Nå, sig mig det nu. Hvad kan det gøre? Det ville tværtimod være meget komisk, om du tilstod for mig, at du havde bedraget ham, om du netop indrømmede det til mig."

Han ligefrem rystede af håb om at få at vide, at Charles, den forhadte Charles, den afskyede og forbandede døde virkelig havde lidt en så naragtig forsmædelse. Og dog … dog var der en anden mere ubevidst følelse, der skærpede hans lyst til at lære sandheden at kende.

Han gentog:

"Made, lille Made, jeg beder dig, sig mig det. Han havde såmænd ærlig fortjent det. Du ville være godt dum, hvis du ikke havde opfyldt en sådan skæbnens bestemmelse. Så, lille Made, tilstå det nu."

Hun var åbenbart kommet til at more sig over hans påståelighed, for med små mellemrum lo hun kort og stødvis.

Han havde nærmet sine læber ganske tæt til sin kones øre:

"Hør nu … hør nu … indrøm det så."

Hun rykkede med en pludselig og bestemt bevægelse bort fra ham og erklærede hårdt:

"Hvor du er dum! Tror du, man svarer på den slags spørgsmål?"

Hun sagde det i en så besynderlig tone, at det løb koldt igennem hendes mand, og han blev siddende flov og forbløffet

og en lille smule stakåndet, som om han havde fået en moralsk rystelse.

Drosken kørte stadig langs med søen, over hvis flade himlen syntes at have udsået sine stjerner. To svaner, der kun utydeligt kunne skimtes i mørket, svømmede om derude.

Georges råbte til kusken:

"Det er bedst, vi vender om."

Vognen vendte og krydsede andre, som kørte i skridt, og hvis store lygter skinnede som øjne i skovens nat.

Hvor havde hun dog sagt det på en underlig måde! Du Roy spurgte sig selv:

"Var det en tilståelse?"

Og denne tilnærmelsesvise vished om, at hun havde bedraget sin første mand, bragte ham nu fuldstændig ud af sig selv af vrede. Han havde lyst til at banke hende, til at kvæle hende, til at flå håret af hovedet på hende.

Ja, hvis hun havde svaret ham:

"Men, min egen elskede, hvis jeg havde villet bedrage ham, så ville det have været med dig, at jeg havde gjort det."

Hvor ville han så ikke have kysset hende og omfavnet hende og tilbedt hende!

Han blev siddende ubevægelig med armene over kors, øjnene løftet mod himlen og sindet alt for oprørt til endnu at kunne tænke fornuftigt. Han følte kun, at inden i ham gærede det nag og voksede den vrede, der altid ruger på bunden af mændenes hjerter mod den kvindelige attrås luner. For første gang følte han den ubestemmelige angst, som piner den ægtemand, der har fattet mistanke! Med andre ord, han var skinsyg, skinsyg for den dødes regning, skinsyg på Forestiers vegne, skinsyg på

en besynderlig, stikkende måde, der pludselig forvandledes til had mod Madeleine. Eftersom hun havde bedraget den anden, hvorledes skulle så han kunne have tillid til hende?

Så lidt efter lidt kom der atter ro i hans sind, han gjorde sig hård mod sin egen lidelse og tænkte:

"Alle kvinder er skøger, det gælder kun om at benytte sig af dem og ikke udlevere dem noget af sig selv."

Bitterheden i hans hjerte arbejdede sig op til hans læber som foragtende og hadefulde ord. Men han lod dem dog ikke komme frem. Han gentog blot for sig selv:

"Verden tilhører de stærke. Det gælder om at være stærk, om at kunne hæve sig over det alt sammen."

Vognen kørte hurtigere til. Den kom igen forbi fæstningsværkerne. Du Roy så foran sig et rødt skær over himlen, ligesom skinnet fra en umådelig stor smedje; og han hørte en forvirret, uhyre og vedvarende brusen, sammensat af talløse forskelligartede lyde, en underlig dump brusen, der på samme tid lød nær og fjern, en vældig og ubestemmelig bæven af liv; det var Paris, der åndede ud i sommernatten som en kolos, der er udmattet af træthed.

Georges tænkte:

"Det ville være dumt af mig at pine mig af den grund. Enhver er sig selv nærmest. Sejren tilkommer de dristige. Alt er dog kun egenkærlighed. Og den egenkærlighed, der har berømmelse og formue til mål, er bedre end den egenkærlighed, som stræber mod kvinden og kærligheden."

Triumfbuen kom til syne ved indgangen til byen, på sine to mægtige ben lignede den en uformelig kæmpe, der syntes parat

til at skridte ned ad den brede avenue, som åbnede sig foran den.

Georges og Madeleine var atter kommet ind i strømmen af vognene, der førte det evige, tavse og omslyngede par tilbage til hjemmet og det længselsfuldt ventede leje. Det var, som om hele menneskeheden gled dem forbi, beruset af glæde og lykke.

Madeleine, der havde haft en anelse om, hvad der foregik i hendes mand, spurgte med sin blide stemme:

"Hvad tænker du på, min ven? Du har ikke sagt et ord i den sidste halve time."

Han svarede med en hånlig latter:

"Jeg tænker på alle de idioter, som sidder og kysser hinanden, og jeg siger til mig selv, at der dog sandelig er andet at gøre her i livet."

Hun mumlede:

"Ja … men somme tider er det alligevel rart."

"Det er rart … ja, det er rart … når man ikke har noget bedre at tage sig for."

Georges fortsatte stadig sin tankegang, og afførte i en slags ondsindet vrede livet hele dets klædning af poesi:

"Jeg ville være et godt fæ, om jeg generede mig, eller lod noget som helst gå fra mig, og om jeg lod mig pine og plage og gjorde mig bekymringer, således som jeg har gjort det i den sidste tid."

Han så igen Forestier tydeligt for sig, men denne gang vakte det ingen vrede hos ham. Det forekom ham, som om de var blevet forsonede, som om de på ny var blevet venner. Han havde lyst til at råbe til ham:

"God aften, gamle dreng!"

Madeleine, som følte sig ubehagelig til mode ved hans tavshed, spurgte:

"Skal vi ikke spise lidt is hos Tortoni, inden vi tager hjem?"

Han så på hende fra siden. Hendes fine, blonde profil tegnede sig for ham i det blændende lys fra en række gasblus over indgangen til en varieté.

Han tænkte:

"Hun er nydelig. Så meget bedre. En god kat må have en god rotte, min skat. Men det skal gå varmt til, før jeg igen begynder at plage mig selv for din skyld."

Så svarede han:

"Jo, det var en god idé, min ven."

Og for at hun ikke skulle gætte noget, kyssede han hende.

Det forekom Madeleine, at hendes mands læber var kolde som is.

Alligevel smilede hun med sit sædvanlige smil, da han udfor caféens trappe gav hende hånden for at hjælpe hende ud af vognen.

3

Da han den næste dag kom op på bladet, gik han lige hen til Boisrenard.

"Kære ven," sagde han, "jeg har en tjeneste at bede dig om. Det er i den senere tid heroppe blevet fundet morsomt at kalde mig for Forestier. Jeg begynder at finde det dumt. Vil du være så venlig på en elskværdig måde at underrette mine kammerater om, at jeg agter at give den første, som igen tillader sig denne spøg, en på øret. De kan så selv tænke over, om den vittighed er et kårdestød værd. Jeg henvender mig til dig, for det første fordi du er en besindig mand, der kan forhindre, at det kommer til kedelige yderligheder, og for det andet, fordi du var min sekundant i duellen."

Boisrenard påtog sig hvervet.

Du Roy gik ud for at besørge nogle ærinder; en time senere kom han tilbage. Der var ingen, som kaldte ham for Forestier.

Da han kom hjem, hørte han damestemmer inde i dagligstuen. Han spurgte:

"Hvem er derinde?"

Tjeneren svarede:

"Fru Walter og fru de Marelle."

Hans hjerte kom et øjeblik til at banke heftigere, men så sagde han til sig selv:

"Nå, lad gå."

Og han lukkede døren op.

Clotilde sad henne ved kaminen i en stribe dagslys, som faldt ind gennem vinduet. Georges syntes, at hun blev lidt blegere, da hun så ham. Efter først at have hilst på fru Walter og hendes

to døtre, der sad som to skildvagter ved siden af deres moder, vendte han sig om imod sin tidligere elskerinde. Hun rakte ham hånden, han tog den og trykkede den dvælende, som om han ville sige:

"Jeg elsker dig stadig."

Hun besvarede hans håndtryk.

Han spurgte:

"Har De haft det godt i det århundrede, som er rundet hen, siden vi sidst så hinanden?"

Hun svarede utvungent:

"Tak, udmærket. Og De, Smukke-Ven?"

Hun drejede sig om mod Madeleine og tilføjede:

"Du tillader vel, at jeg bliver ved med at kalde ham Smukke-Ven?"

"Ja vist så, kære, jeg tillader alt, hvad du har lyst til."

Det syntes, som om en skygge af ironi lå skjult i disse ord.

Fru Walter talte om en fest, som Jacques Rival ville give i sin ungkarlelejlighed, en stor *assaut*, der skulle overværes af det gode selskabs damer.

Hun sagde:

"Det vil blive meget interessant. Men jeg er fortvivlet, for vi har ingen til at følge os, da min mand netop er optaget på den tid."

Duroy tilbød sig øjeblikkelig. Hun tog imod tilbuddet.

"Både mine døtre og jeg er Dem meget taknemmelige."

Han så på den yngste af de to frøkner Walter og tænkte:

"Hun er slet ikke så ilde, den små Suzanne, slet ikke."

Hun lignede en spinkel, lys dukke, alt for lille, men sart og fint bygget, smal om livet, med spæde hofter og et ganske ungt

bryst; hun havde et fuldstændigt miniaturansigt med gråblå, emaljeblanke øjne, der så ud, som om de var tegnet og farvelagt af en pertentlig og samvittighedsfuld maler; hendes hår var krøllet og viltert, et let, kunstfærdigt ordnet brus, en allerkæreste sky, aldeles ligesom håret på de luksusdukker, småpiger, der kun er halvt så store som deres legetøj, slæber rundt med.

Den ældste søster, Rose, var grim, flad og intetsigende. Hun hørte til de unge piger, som ingen lægger mærke til, ingen taler til og ingen finder på at beskæftige sig med.

Moderen rejste sig og sagde henvendt til Georges:

"Så gør jeg altså regning på Dem næste torsdag klokken to."

Han svarede:

"De kan trygt stole på mig, frue."

Så snart hun var gået, rejste fru de Marelle sig også:

"På gensyn, Smukke-Ven."

Denne gang var det hende, der trykkede hans hånd meget fast og meget længe. Han følte sig bevæget ved denne tavse tilståelse, og hans gamle lidenskab for denne godmodige og velopdragne lille bohêmekvinde, der måske virkelig holdt af ham, flammede op i ham.

"Jeg vil gå hen og besøge hende i morgen," tænkte han.

Da han var blevet alene med sin kone, gav Madeleine sig til at le med en frejdig og munter latter, og så lige på ham:

"Ved du, at du har fået fru Walter til at blive forelsket i dig?"

Han svarede vantro:

"Det er vist ikke tilfældet."

"Jo vist så, jeg forsikrer dig; hun talte til mig om dig med den mest overstrømmende begejstring. Det ligner hende ellers så

lidt! Hun ville ønske, at hun kunne finde to mænd som dig til hendes pigebørn! … Heldigvis betyder den slags ting ikke noget, når de kommer fra hende."

Han forstod ikke, hvad hun mente:

"Hvorledes? Betyder ikke noget? …"

Hun svarede, som en kvinde, der er overbevist om rigtigheden af sin dom:

"Nej, fru Walter er en dame, som der aldrig er blevet hvisket det ringeste om, forstår du … ikke det mindste … aldrig. Hun er uangribelig i alle retninger. Hendes mand kender du lige så godt, som jeg. Men med hende er det noget ganske andet. Hun har for øvrigt lidt nok ved at have giftet sig med en jøde, men hun er forblevet ham tro. Hun er en hæderlig kvinde."

Du Roy var overrasket:

"Jeg troede også, at hun var jøde."

"Hun, nej, på ingen måde. Hun er protektrice for Madeleinekirkens menighedshjælp. Hun blev endog viet i kirken. Jeg ved ikke, om hendes mand for et syns skyld lod sig døbe, eller om kirken lukkede øjnene til."

Georges mumlede:

"Så hun … så hun sværmer altså for mig?"

"Aldeles afgjort og det for alvor. Hvis du ikke var bundet, ville jeg råde dig til at fri til … til Suzanne, ikke sandt, hellere end til Rose?"

Han svarede, idet han snoede på sit overskæg:

"Nå-å, moderen er da heller ikke så ueffen."

Madeleine blev utålmodig:

"Hør nu, min ven, moderen under jeg dig såmænd gerne. Men jeg er ikke bange. I hendes alder begår man ikke sit første

fejltrin. Det må man begynde på tidligere."

Georges tænkte:

"Hvis det alligevel virkelig var sandt, at jeg havde kunnet få Suzanne til kone?"

Så trak han på skuldrene:

"Å – det er jo vanvid! Som om faderen nogensinde ville have givet sit samtykke!"

Han lovede imidlertid sig selv for fremtiden at lægge mere mærke til fru Walters optræden overfor ham, uden i øvrigt nærmere at tænke over, hvorvidt han nogensinde kunne drage fordel af den.

Hele aftenen forfulgtes han af minder fra sit forhold til Clotilde, minder, der på samme tid var ømme og lidenskabelige. Han huskede hendes ynde, hendes skælven og alle deres småudflugter. Og han gentog for sig selv:

"Hun er virkelig sød. Ja, jeg går op til hende i morgen."

Så snart han den følgende dag havde spist frokost, begav han sig hen i Rue de Verneuil. Den samme pige lukkede op for ham og spurgte ham i den fortrolige tone, som tyendet i småborgerlige hjem lægger sig til:

"Herren har det godt?"

Han svarede:

"Jo, tak, mit barn."

Og han gik ind i dagligstuen, hvor en uøvet hånd famlede efter skalaer på pianoet. Det var Laurine. Han troede, at hun ville springe ham om halsen. Men i stedet for rejste hun sig alvorligt, hilste så ceremonielt som en voksen dame og trak sig tilbage med en værdig holdning.

Der var et sådant præg af krænket kvindelighed over hele hendes måde at være på, at han blev overrasket stående. Hendes moder kom ind. Han greb begge, hendes hænder og kyssede dem.

"Hvor har jeg dog tænkt på Dem!" sagde han.

"Og jeg da!" svarede hun.

De satte sig ned; de så hinanden dybt ind i øjnene og smilede for at skjule deres lyst til at kysse hinanden.

"Kære lille Clo, jeg elsker Dem."

"Jeg elsker også dig."

"Men så ... så ... har du ikke været alt for vred på mig?"

"Ja og nej ... Det gjorde mig først meget ondt, men så forstod jeg dine bevæggrunde og sagde til mig selv: "Å, han kommer nok en dag tilbage til mig igen"."

"Jeg turde ikke komme. Jeg spurgte mig selv, hvorledes jeg ville blive modtaget. Jeg turde ikke, men jeg brændte af lyst til det ... Hør, det er sandt, sig mig en gang, hvad går der af Laurine? Hun ville næppe nok sige goddag til mig og gik sin vej med en fornærmet mine."

"Det ved jeg ikke. Men efter dit giftermål tør jeg slet ikke mere tale til hende om dig. Jeg tror virkelig, at hun er skinsyg."

"Det er da umuligt."

"Jo, vist så, min elskede. Hun kalder dig ikke mere Smukke-Ven, hun benævner dig kun: Hr. Forestier."

Du Roy blev rød i hovedet; så satte han sig nærmere ind til den unge kvinde:

"Giv mig din mund."

Hun gav ham den.

"Hvor kan vi igen mødes?" spurgte han.

"Hvor? … I Rue Constantinople."

"Er lejligheden da ikke lejet ud?"

"Nej, jeg har beholdt den!"

"Du har beholdt den?"

"Ja, jeg tænkte jo, at du kom tilbage."

Han følte sit bryst svulme af forfængelig glæde.

Hun dér elskede ham altså, elskede ham med en sand, dyb og trofast kærlighed.

Han hviskede:

"Jeg tilbeder dig."

Så spurgte han:

"Hvorledes har din mand det?"

"Tak, rigtig godt. Han har lige tilbragt en måned i Paris; han rejste først i forgårs."

Du Roy kunne ikke bare sig for at le:

"Det træffer sig heldigt!"

Hun svarede naivt:

"Ja, ikke sandt? Men han er alligevel ikke generende, selv om han er hjemme, ved du."

"Nej, det skal du have ret i. Det er forresten en udmærket mand."

"Og du," spurgte hun, "hvorledes finder du dig i dit nye liv?"

"Å, det kan lige gå. Min kone er en kammerat, en forbundsfælle for mig."

"Intet mere?"

"Intet mere … Hvad hjertet angår …"

"Jeg forstår, hvad du vil sige. Men hun er dog alligevel nydelig."

"Ja, men hun lader mig aldeles kold."

Han nærmede sin mund til Clotildes øre og spurgte hviskende:

"Hvornår ses vi så igen?"

"I morgen … hvis du vil?"

"Ja, i morgen; klokken to?"

"Klokken to."

Han rejste sig for at gå. Så stammede han lidt forlegen:

"Hør, du, jeg vil helst selv, for min egen regning, overtage lejligheden i Rue Constantinople. Jeg ønsker det bestemt. Det manglede bare, at du skulle blive ved med at betale den."

Nu var det hende, der med en tilbedende bevægelse kyssede hans hænder, idet hun mumlede:

"Du må gøre, som du vil. Det er mig tilstrækkeligt, at jeg har beholdt den, for at vi kunne mødes der igen."

Du Roy forlod hende, lykkelig og tilfreds.

Da han gik forbi et fotografvindue, fik han øje på et billede af en høj dame med store øjne; det mindede ham lidt om fru Walter.

"Det er lige meget," sagde han til sig selv, "hun må vist se ganske godt ud endnu. Hvor kan det være, at jeg aldrig før har lagt mærke til hende. Det skal more mig at se, hvorledes hun vil være imod mig på torsdag."

Han gik videre, mens han gned sig i hænderne, opfyldt af en inderlig glæde over at se, at heldet fulgte ham i alle retninger, og af den egenkærlige stolthed, som *struggleren* føler, når det går ham godt, blandet med det gennemtrængende velvære, der er skabt af den smigrede forfængelighed og tilfredsstillede sanselighed, som opelskes af kvindegunst.

Da torsdagen var kommet, sagde han til Madeleine:

"Går du ikke med til *assaut*'en hos Rival?"

"Å, nej, den slags ting morer mig ikke synderlig. Jeg går i Deputeretkammeret."

Da det var et dejligt vejr, kørte han i åben vogn hen for at hente fru Walter.

Han blev overrasket ved at se hende, så ung og smuk fandt han hende. Hun var i et lyst toilette; livet var en lille smule spidst nedskåret og lod ane brystets fyldige runding under en let knipling. Aldrig før havde hun forekommet ham så frisk. Han blev enig med sig selv om, at hun nok var efterstræbelse værd. Hendes ansigtsudtryk var som altid roligt og *ladylike*, og hendes holdning så tilbageholdende og moderlig, at hun næsten upåagtet gled forbi mændenes galante blikke. Hun talte for øvrigt ikke meget og når hun gjorde det, var det kun for at sige kendte, vedtagne og afstemte ting; hendes tanker var forstandige, ligelige og vel ordnede, fjernt fra alle overdrivelser.

Hendes datter Suzanne, som var i rosenrødt, lignede et nyferniseret billede af Watteau; hendes ældre søster så ud som en lærerinde, der havde fået det hverv at holde denne nydelige nipsgenstand af en ung pige med selskab.

Foran Rivals dør holdt en lang række vogne. Du Roy bød fru Walter sin arm og de gik indenfor.

Forestillingen blev givet til fordel for forældreløse børn i Paris' sjette arrondissement under protektion af alle de damer, som var gift med de senatorer og deputerede, der stod i forbindelse med *La Vie Française*.

Fru Walter havde lovet at komme sammen med sine døtre, men afslået titlen af protektrice, fordi hun med sit navn kun støttede foretagender, der var sat i scene af gejstligheden, ikke

fordi hun var meget udpræget religiøs, men fordi hun troede, at hendes ægteskab med en jøde tvang hende til at bevare en streng kirkeligsindet holdning; og festen, som var arrangeret af journalisten, havde et vist republikansk anstrøg, der kunne synes antiklerikalt.

I alle bladene, uanset deres partifarve, havde man i de tre sidste uger kunnet læse:

"Vor udmærkede kollega Jacques Rival har fået den lige så sindrige som ædelmodige tanke til fordel for forældreløse børn i Paris' sjette arrondissement at arrangere en stor våbenøvelse i den smukke våbensal, der hører til hans ungkarlelejlighed.

Indbydelserne er udstedt af fruerne Laloigne, Remontel og Rissolin – gift med senatorerne af samme navn – og fruerne Laroche-Mathieu, Percerol og Firmin, de velkendte deputeredes hustruer. Under *assaut*'en vil en almindelig indsamling finde sted og beløbet vil straks blive overgivet til mairen i sjette arrondissement eller hans stedfortræder."

Det var på samme tid en vældig reklame for den snedige journalist selv.

Jacques Rival tog mod sine gæster ved indgangen, hvor der var arrangeret en buffet med forfriskninger; omkostningerne skulle fradrages indtægten.

Med en elskværdig håndbevægelse viste han på den lille trappe ned til kælderen, hvor han havde installeret sin fægte- og skydesal, og sagde:

"Nedenunder, mine damer, nedenunder. *Assaut*'en vil finde sted i de underjordiske lokaler."

Han styrtede øjeblikkelig sin redaktørs frue i møde; så trykkede han Du Roys hånd:

"God dag, Smukke-Ven!"

Georges blev overrasket:

"Hvem har sagt Dem, at ..."

Rival afskar ham ordet:

"Fru Walter i egen høje person; hun finder dette tilnavn meget træffende."

Fru Walter rødmede:

"Ja, jeg tilstår, at hvis jeg så Dem oftere, ville jeg følge lille Laurines eksempel og også kalde Dem Smukke-Ven. Det passer godt til Dem."

Du Roy lo:

"Men jeg beder Dem, frue, gør det endelig!"

Hun havde slået øjnene ned:

"Nej, vi kender ikke hinanden godt nok."

Han sagde med dæmpet stemme:

"Vil De give mig lov til at håbe, at vi kan komme til det?"

"Vi får at se," sagde hun.

Han gik til side for at lade hende gå først ned ad den snævre trappe, der oplystes af et gasblus; den bratte overgang fra dagslyset til det gule skær havde noget uhyggeligt ved sig. En indelukket kælderluft slog dem i møde op fra vindeltrappen, en lugt af opvarmet fugt, af skimlede mure, der i dagens anledning var blevet vasket af, blandet med duften af damernes parfumer, lupin, verbena, iris og violer.

Nede fra dybet hørtes en larm af mange stemmer, støjen fra en stor og urolig mængde.

Hele kælderen var illumineret med guirlander af gaslamper og venetianske lygter, der skjulte sig i det grønne løv, som dækkede de salpeterskjoldede stenvægge. Hvor man så hen var

der grønne grene. Loftet var smykket med bregner, gulvet bestrøet med blade og blomster.

Det blev alt sammen kaldt fortryllende, brillant fundet på. I den lille inderste hvælving helt i baggrunden var for de optrædende rejst en tribune med to rækker stole, hvor dommerne skulle sidde.

Gennem hele kælderen var der stillet bænke, ti i række, lige så mange til højre som til venstre. Der var siddepladser til henved to hundrede; fire hundrede var indbudt.

Foran tribunen stod en del unge, magre mennesker i fægtedragt og gjorde sig allerede med deres lange lemmer, deres fremskudte bryst og deres kækt opadsnoede moustacher umage for at tage sig ud for tilskuerne. Deres navne blev hvisket hele salen over og der blev udpeget hvem af dem, der var fagmænd og hvem der var amatører, allesammen hørte de til fægtesportens notabiliteter. Rundt omkring dem stod der nogle ældre og yngre herrer i diplomatfrakker og passiarede med de kampklædte sportsmænd; også de anstrengte sig for at blive set, genkendt og nævnt. Det var kårdens fyrster, de kritiske sagkyndige.

Næsten alle bænkene var besatte med damer, de raslede med deres kjoler og snakkede i munden på hinanden. De viftede sig som om de var i teatret, for der var allerede en kvælende hede i den grønne løvgrotte. Fra tid til anden råbte en spøgefugl: "Limonade! Øl! Sodavand!" akkurat ligesom i teatrenes mellemakter.

Fru Walter og hendes døtre nåede hen til de pladser, der var reserveret dem på første række. Da damerne havde sat sig, sagde Du Roy, idet han ville gå:

"Jeg ser mig nødsaget til at forlade Dem, det går ikke an, at vi herrer lægger beslag på bænkene."

Men fru Walter svarede tøvende:

"Jeg har stor lyst til at beholde Dem alligevel. De må sige mig navnene på de optrædende. Hvis De bliver stående her ved enden af bænken, generer De ikke nogen."

Hun så på ham med sine store blide øjne og tilføjede indtrængende:

"Å, jo, bliv nu hos os ... hr. ... hr. Smukke-Ven. Vi kan ikke undvære Dem."

Han svarede:

"Jeg adlyder, frue ... med glæde!"

Fra alle sider blev der gentaget:

"Her er virkelig morsomt i denne kælder, det er nydeligt arrangeret."

Georges kendte godt denne hvælvede sal! Han huskede den morgen, han dagen før sin duel havde tilbragt hernede, ganske alene, lige overfor en lille hvid skive, der fra den inderste hvælving stirrede ham i møde som et uhyre og frygteligt øje.

Oppe fra trappen lød Rivals stemme:

"Nu begynder vi, mine damer!"

Seks herrer, der var stramt indsnøret i deres frakker for bedre at få brystkassen til at træde frem, satte sig på de for dommerne bestemte stole på hver side af tribunen.

Deres navne løb rundt: General de Raynaldi, dommerkomitéens formand, en lille mand med et drabeligt overskæg; maleren Joséphin Roudet, høj, skaldet, med langt skæg; Matthéo de Ujar, Simon Ramoncel og Pierre de Carvin,

alle tre unge og elegante, og endelig fægtelæreren Gaspard Merleron.

På hver side af tribunen blev der hængt et skilt op. På det til højre stod:

Crèvecœur,

på det til venstre:

Plumeau.

Det var to *professionals*, to gode anden rangs *professionals*. De trådte frem, lige tørre begge to, med stram militær holdning og lidt stive bevægelser. Efter at have hilst på hinanden med automatagtige gestus, begyndte de angrebet; i deres dragter af lærred og hvidt vaskeskind så de ud som to pjerrotsoldater, der slås for løjers skyld.

Fra tid til anden hørtes ordet:

"Touché!"

Og de seks dommere nikkede med kendermine.

Publikum så intet uden to levende marionetter, som bevægede sig med fremstrakte arme, og forstod heller intet, men var yderst tilfredse. Dog blev de to mænd fundet meget lidt graciøse og meget nær ved at være latterlige. De ledte uvilkårlig tanken hen på de bevægelige trædukker, som nytårsdag sælges på boulevarderne, og som skal forestille et par brydere.

De to første fægtere blev afløst af Planton og Carapin, den sidste var militær fægtelærer. Planton var ganske lille og Carapin meget tyk. Man havde en fornemmelse af, at det første kårdestød ville prikke hul og få ham til at falde sammen,

ligesom når luften siver ud af en oppustet legetøjsballon. Der blev lét. Planton sprang om som en abe. Carapin bevægede derimod kun armen, resten af legemet stod ganske roligt, urørligt af fedt; hvert femte minut gjorde han et udfald med en sådan vægt og en sådan kraft, at det så ud, som om han udførte den mest energiske beslutning, han havde taget i sit hele liv. Hver gang voldte det ham stort besvær atter at hæve sig op i sin tidligere stilling.

Kenderne erklærede hans fægtning for meget fyndig og sammentrængt. Og publikum applauderede tillidsfuldt.

Så kom Porion og Lapalme, hvoraf den ene var *professional*, den anden amatør. De udviklede en større gymnastisk voldsomhed; med sandt raseri løb de på hinanden, og de fløj fra den ene side af tribunen til den anden, så at dommerne så sig nødsaget til at rykke deres stole længere tilbage. Uafbrudt fo'r de løs på hinanden med iltre og komiske spring. Af og til gjorde de små hop tilbage, som fik damerne til at le, eller de faldt så pludseligt og heftigt frem, at det alligevel fremkaldte spænding. Denne fægtning i gymnastikstil inspirerede en ung ukendt laban til at udbryde:

"Overanstreng jer ikke; det er i timevis!"

Publikum følte sig krænket over denne smagløshed og misbilligede den med et:

"Hys!"

De sagkyndiges mening gik rundt. De fægtende havde udvist megen styrke, men havde undertiden ikke forstået at udnytte det rette øjeblik.

Første afdeling sluttede med en meget smuk våbenleg mellem Jacques Rival og den berømte belgiske fægtelærer

Lebègue. Rival gjorde megen lykke hos damerne. Han så virkelig godt ud, var velskabt, smidig, behændig og i besiddelse af langt mere ynde, end nogen af de foregående fægtere. Der var, både når han parerede og når han angreb, over hele hans skikkelse en vis verdensmandsmæssig elegance, som yderligere fremhævedes ved hans modstanders kraftige, men noget simple optræden.

"Man ser straks, at det er en mand af det gode selskab," blev der sagt.

Han gik af med sejren. Publikum klappede begejstret.

I de sidste minutter havde en mærkelig støj ovenover forstyrret tilskuerne. Der lød en stærk trampen, ledsaget af højrøstet latter. De to hundrede indbudte, der ikke var plads til i kælderen, morede sig åbenbart på deres måde. På den lille vindeltrappe stod et halvt hundrede mennesker tæt sammenpressede. Varmen nedenunder blev forfærdelig.

Der blev råbt:

"Luft!"

"Vand!"

Den samme spøgefugl fra før skreg igen med en pibende stemme, der trængte gennem larmen og snakken:

"Limonade! Øl! Sodavand!"

Rival kom til syne, han havde endnu sin fægtedragt på og var meget rød i hovedet.

"Jeg skal lade bringe forfriskninger," sagde han.

Og han løb hen mod trappen.

Men al forbindelse med stueetagen var afbrudt. Det ville have været lige så let at trænge op gennem loftet som at bane sig vej gennem den menneskemur, der spærrede trappen.

Rival råbte:

"Send is herned til damerne!"

Halvtredsindstyve stemmer gentog:

"Is!"

Endelig kom en bakke til stede, men den bar kun tomme glas, forfriskningerne var blevet indfanget på vejen.

En høj stemme skreg:

"Vi kvæles hernede. Lad os blive færdige, at vi kan komme ud."

En anden stemme forlangte:

"Indsamlingen!"

Og hele det stønnende og pustende, men alligevel glade publikum gentog:

"Indsamlingen … Indsamlingen … Indsamlingen …"

Så gav seks damer sig til at gå omkring mellem bænkene og man hørte pengene rasle ned i bøsserne.

Du Roy sagde fru Walter navnene på de berømte mænd, der var til stede. Der var repræsentanter for den fornemme verden og en hel del journalister, som tilhørte de store gamle blade, og som så ned på *La Vie Française* med en overlegenhed, der skyldtes deres erfaring. De havde set så mange af den slags politisk-finansielle blade, som fødes af mislige kombinationer, der kuldkastes ved et ministeriums fald, opstå og gå til grunde. Der var også mange billedhuggere og malere, som jo i reglen også er sportsmennesker, en digter, der var medlem af Akademiet, vakte megen opsigt, to komponister og en bunke elegante udlændinge, som Du Roy betegnede ved stavelsen Rast (en forkortning af Rastaquouère [Note 1)]) for, som han sagde, at efterligne englænderne, der sætter stavelsen Esq. På deres kort.

Der var en, som råbte til ham:

"God dag, kære ven!"

Det var grev de Vaudrec. Du Roy undskyldte sig hos damerne og gik hen og trykkede hans hånd.

Da han kom tilbage, erklærede han:

"Han er overordentlig indtagende, Vaudrec. Man føler, at han er adelsmand helt igennem."

Fru Walter svarede ikke. Hun var lidt træt. Du Roy lagde mærke til, at hendes bryst ved hvert åndedræt hævede sig besværligt. Fra tid til anden mødte han fru redaktørens blik, som forvirret og tøvende fæstede sig på ham og straks flygtede bort igen. Han sagde til sig selv:

"Se, se … Skulle jeg virkelig også have gjort den erobring?"

De indsamlende damer gik forbi dem. Deres bøsser var fulde af sølv og guld. Et nyt skilt blev slået op ved siden af tribunen, der stod:

"*Stor overraskelse!*"

Dommerkomitéens medlemmer indtog atter deres pladser. Der herskede spændt forventning blandt tilskuerne.

To kvinder kom frem med en fleuret i hånden; de var i fægtedragt med lange mørke trikots, et meget kort skørt, som ikke en gang nåede til knæene, og en plastron, der hvælvede sig så højt over brystet, at den tvang dem til at knejse med hovedet. De var unge og smukke. Smilende hilste de på tilskuerne. Der blev klappet stærkt og længe.

Under en mumlen af galante bemærkninger og halvhøje spøgefuldheder stillede de sig *en garde*.

Dommerne smilede elskværdigt og tilkendegav ved hvert stød deres bifald med små, dæmpede bravoråb.

Publikum fandt i høj grad behag i denne kamp og gav det tilkende for de to kæmpende, der optændte herrernes attrå og hos damerne vakte det parisiske publikums medfødte smag for den morskab, der nærmer sig stregen, for den lavere elegance, for det forlorent-smukke, forlorent-yndefulde, for *café-chantant* sangerinder og operette-kupletter.

Hver gang en af de to kvinder gjorde et udfald, løb der en gysen af glæde gennem tilskuerne. Den ene af dem, hun, der vendte ryggen, en kraftig og fyldig ryg, ud mod salen, fik især mundene til at spærre sig op og øjnene til at udspiles; og det var ikke hendes håndleds bevægelser, der fulgtes med den største iver.

De høstede begejstret bifald.

Derefter kom en kamp på sabler, men ingen så på den, for alles opmærksomhed var optaget af, hvad der foregik ovenpå. I nogle minutter havde der været en stærk støj af møbler, der blev flyttet og slæbt hen over gulvet, som om hele lejligheden blev ryddet. Så pludselig lød klavermusik ned gennem loftet, og der hørtes ganske tydeligt den taktfaste støj af dansende fødder. Det var de indbudte ovenpå, der havde improviseret et bal for at holde sig skadesløse for, at de ikke fik noget af forestillingen at se.

Der blev først en almindelig latter nede i våbensalen, så vågnede lysten til at danse hos damerne, og de holdt op med at interessere sig for, hvad der foregik på tribunen, og gav sig til at snakke ganske højt.

De fandt, at det var et pudsigt indfald, at de, der var kommet for sent, således uden videre arrangerede et bal. De måtte ikke kede sig deroppe! Det var nok værd at være med!

Men to nye kæmpende havde hilst på hinanden og stillede sig i dækstilling med en sådan myndighed, at de tvang alles blikke til at følge deres bevægelser.

De faldt ud og hævede sig tilbage med en spændstig ynde, en vel tilmålt kraft, en sådan sikkerhed i styrken, et sådant mådehold i bevægelserne, en sådan elegance i holdningen og en sådan overlegenhed i hele den måde, de førte kården på, at den uforstående mængde blev overrasket og betaget.

Deres lynsnare ro, deres snedige klogskab og deres hurtige bevægelser, som var så beregnede, at de syntes langsomme, tiltrak sig uimodståeligt, alene ved fuldkommenhedens magt, hele salens opmærksomhed. Publikum følte, at det var et skønt og sjældent skuespil, at to på deres område store kunstnere her fremviste det bedste, der overhovedet kunne ses, al den dygtighed, sikkerhed, bevidste klogskab og legemlige behændighed, som det kun er to førsterangsmestre muligt at udfolde.

Ingen talte mere, så optaget var alle af at se på dem. Så, da de efter det sidste stød havde trykket hinandens hænder, brød råbene og hurra'erne løs. Der blev stampet i gulvet og skreget af begejstring. Alle kendte deres navne: det var Sergent og Ravignac.

Ophidselsen førte stridslyst med sig. Herrerne så på deres sidemænd med lyst til at give sig til at skændes. Et smil ville have været tilstrækkeligt til at fremkalde en udfordring. Mennesker, som aldrig havde holdt en fleuret i deres hånd, illustrerede med deres stokke udfald og parader.

Men lidt efter lidt nåede mængden igen op gennem den lille vindeltrappe. Endelig kunne man få noget at drikke. Der blev

almindelig harme, da det viste sig, at de dansende havde tømt buffet'en og derpå var gået deres vej med en erklæring om, at det var en skandale at gøre to hundrede mennesker ulejlighed for ingen ting at vise dem.

Der var ikke en kage tilbage, ikke en dråbe champagne, limonade eller øl, ikke et stykke konfekt, ikke en frugt, intet, absolut intet. De havde plyndret, hærget, gjort rent bord over alt.

De opvartende tjenere blev spurgt ud om enkelthederne, som de berettede med et meget alvorligt ansigt, idet de gjorde sig anstrengelser for at skjule deres lyst til at le.

"Damerne var endnu vildere end herrerne," forsikrede de, "de havde spist og drukket, så at de måtte blive syge af det."

Det lød aldeles, som om det var de overlevendes fortællinger om en bys plyndring af fjenden.

Der var altså intet andet at gøre end at gå. Herrerne ærgrede sig over de tyve francs, de havde givet til indsamlingen, og var forbitrede over, at de ovenpå, som intet havde betalt, havde levet højt på deres bekostning.

Damerne, som stod for festen, havde indsamlet over tre tusinde francs. Når alle omkostningerne var blevet betalt, ville der være to hundrede og tyve francs tilbage til de forældreløse i sjette arrondissement.

Du Roy, der ledsagede familien Walter, ventede på sin landauer. Han satte sig overfor udgiverens frue, og på hjemvejen mødte han endnu en gang hendes kærtegnende, flygtende og forvirrede blik. Han sagde til sig selv:

"Jeg tror min salighed, der er bid."

Og han tænkte smilende, at han virkelig havde held med sig overfor kvinder, for efter at deres kærlighedsforhold var blevet genoptaget, lod fru de Marelle til at elske ham med en ligefrem fanatisk lidenskab.

Han vendte fornøjet hjem.

Madeleine ventede ham i dagligstuen.

"Jeg har nyheder," sagde hun, "Marokko-affæren bliver indviklet. Det kunne godt tænkes, at Frankrig om nogle måneder ville sende en ekspedition derover. I alle tilfælde vil den historie blive brugt til at vælte ministeriet, og Laroche-Mathieu vil benytte sig af lejligheden til at få fat på Udenrigsministerens portefølje."

For at drille sin kone lod Du Roy, som om han ikke troede det. De ville ikke være tåbelige nok til at gøre dumheden med Tunesien om igen.

Men hun trak utålmodigt på skuldrene:

"Jeg siger dig jo, at det forholder sig således! Kan du da ikke forstå, at det er et betydeligt pengespørgsmål for dem. Nu til dags, kære, kan det ikke, når det drejer sig om politiske kombinationer, nytte at spørge: "Hvor er kvinden?" men "Hvor er pengene?"

Han brummede:

"Bah!"

Og for at ærgre hende, satte han en foragtelig mine op.

Hun blev hidsig:

"Å, du er lige så naiv som Forestier."

Det var hendes hensigt at såre ham og hun ventede et vredesudbrud.

Men han smilede og svarede:

"End den stakkels, bedragne Forestier?"

Hun følte sig ramt og mumlede:

"Men Georges ...!"

Han så hånligt og spottende på hende:

"Ja, hvad er der? Tilstod du mig ikke selv forleden aften, at du havde bedraget Forestier?"

Og han tilføjede i en inderligt medlidende tone:

"Stakkels fyr!"

Madeleine vendte ham ryggen uden at værdige ham et svar. Så efter et minuts stilhed sagde hun:

"Vi skal have fremmede på tirsdag. Fru Laroche-Mathieu kommer her til middag sammen med vicomtesse de Percemur. Vil du indbyde Rival og Norbert de Varennes, så går jeg i morgen til fru Walter og fru de Marelle. Vi får måske også fru Rissolin."

Hun havde i den sidste tid arbejdet på at skaffe sig forbindelser, idet hun benyttede sig af sin mands politiske indflydelse til med det gode eller med magt at drage til sit hus de damer, som var gift med de senatorer og deputerede, der trængte til *La Vie Française*'s støtte.

Du Roy svarede:

"Meget vel. Jeg skal nok tage mig af Rival og Norbert."

Han var fornøjet og han gned sig i hænderne; for han havde fundet en udmærket måde til at pine sin kone og tilfredsstille det dumpe nag og den ubestemte gnavende skinsyge, der siden deres køretur i Boulogneskoven var vokset frem i ham. Han ville aldrig mere tale om Forestier uden at betegne ham som den stakkels bedragne. Han følte godt, at det ville ende med at gøre Madeleine rasende. Og en halv snes gange i aftenens løb

lykkedes det ham med en tilsyneladende godmodig ironi at komme til at sige: "Den stakkels bedragne Forestier".

Han nærede ikke længere uvilje mod den døde; han hævnede ham.

Hans hustru lod, som om hun ikke hørte det, og blev siddende smilende og ligegyldig overfor ham.

Den næste dag, da hun skulle hen og indbyde redaktørens frue, besluttede han at komme hende i forkøbet for at træffe fru Walter alene og se, om hun også virkelig var forelsket i ham. Det morede og smigrede ham. Og så … hvorfor ikke … hvis det var muligt?

Allerede klokken to indfandt han sig hos hende. Han blev vist ind i dagligstuen og måtte vente lidt.

Fru Walter kom ind og rakte ham hånden med en glad og ivrig bevægelse:

"Hvilken god vind har blæst Dem her hen?"

"Ingen som helst vind, kun ønsket om at se Dem. En magt inde i mig drev mig hen til Dem, jeg ved ikke hvorfor, jeg har intet at sige Dem. Jeg er blot kommet, og her er jeg! Kan De tilgive mig dette besøg så tidligt på dagen, og min oprigtige forklaring?"

Han sagde dette i en galant og spøgende tone og med et smil på læberne, men dog med en alvorlig underklang i stemmen.

Hun blev stående forbavset, lidt rød i hovedet og stammede:

"Men … jeg forstår ikke rigtig … jeg forsikrer Dem … De overrasker mig …"

Han tilføjede:

"Det er en erklæring under en munter form for ikke at forskrække Dem."

De havde taget plads ved siden af hinanden. Hun tog det parti at behandle hans ord som spøg:

"Det er altså en erklæring … for alvor?"

"For fuldt alvor! Jeg har allerede længe, meget længe endda, villet gøre Dem den, men jeg har ikke turdet. Der blev sagt, at De var så streng, så ubøjelig …"

Hun havde genvundet sin sikkerhed. Hun svarede:

"Hvorfor kom De netop i dag?"

"Det ved jeg ikke."

Så sænkede han stemmen:

"Eller rettere, det er fordi jeg lige siden i går ikke har tænkt på andet end Dem."

Hun var pludselig blevet bleg og stammede:

"Hør, lad det nu være nok med de barnagtigheder, og lad os tale om noget andet."

Men han havde kastet sig på knæ for hende med en så hurtig og voldsom bevægelse, at hun blev bange. Hun ville rejse sig, men han slyngede begge armene om hendes liv og tvang hende til at blive siddende, mens han gentog med lidenskabelig stemme:

"Ja, det er sandt, at jeg elsker Dem, at jeg længe har elsket Dem, elsket Dem til vanvid. Svar mig ikke. Hvad kan jeg gøre for det? Jeg er vanvittig! Jeg elsker Dem … Å, hvis De vidste, hvor jeg elsker Dem!"

Hun snappede efter vejret, stønnede og forsøgte at tale, men hun kunne ikke få et ord over sine læber. Med begge hænder stødte hun ham fra sig og greb ham i håret for at fjerne den mund, hun følte nærme sig til hendes. Og med hastige

bevægelser drejede hun hovedet fra venstre til højre og fra højre til venstre, mens hun lukkede øjnene for ikke at se ham.

Han mærkede hendes legemes form gennem hendes kjole, og hun var lige ved at miste bevidstheden under hans heftige og brutale kærtegn. Pludselig rejste han sig og ville trække hende ind i sin favn, men i det øjeblik, hun følte sig fri, slap hun fra ham ved at kaste sig tilbage. Han ville gribe hende, men hun flygtede fra stol til stol.

Han fandt denne forfølgelse latterlig, og han lod sig falde ned på en stol, dækkede ansigtet med sine hænder og lod, som om han brød ud i en krampagtig hulken.

Så rejste han sig, råbte:

"Farvel! Farvel!"

Og han flygtede ud af stuen.

Ude i entréen tog han roligt sin hat og gik ned på gaden, idet han sagde til sig selv:

"Nu tror jeg nok, jeg har hende."

Og han gik hen på telegrafstationen for at sende et lille telegram til Clotilde og sætte hende stævne næste dag.

Da han til sædvanlig tid kom hjem, spurgte han sin kone:

"Nå, tog de så alle sammen mod din indbydelse?"

Hun svarede:

"Ja, undtagen fru Walter, som ikke var ganske sikker på, om hun kunne komme. Hun betænkte sig; hun snakkede om en hel mængde, jeg ved ikke hvad, om andre forpligtelser og hendes samvittighed. I det hele taget forekom hun mig lidt besynderlig. Men det er lige meget, jeg håber, hun kommer alligevel."

Han trak på skuldrene:

"Ja vist så, hun kommer nok."

Han var imidlertid ikke ganske vis på det, og han følte sig lidt urolig, lige til den dag, middagen skulle være.

Samme morgen fik Madeleine et par ord fra fru Walter:

"Med stort besvær er det lykkedes mig at gøre mig fri, og jeg glæder mig til at komme. Men min mand er desværre forhindret i at ledsage mig."

Du Roy tænkte:

"Jeg har gjort pokkers klogt i ikke at gå derop igen. Det har gjort hende roligere. Nu gælder det at passe på."

Alligevel afventede han hendes ankomst med en smule ængstelse. Hun viste sig meget rolig, lidt kølig og lidt overlegen. Han anstillede sig meget ydmyg og meget tilbageholdende.

Fruerne Laroche-Mathieu og Rissolin kom sammen med deres mænd. Vicomtesse de Percemur talte om den fornemme verden. Fru de Marelle tog sig bedårende ud i et fantastisk, gult og sort, spansk toilette, der særligt fremhævede hendes smukke figur, hendes bryst og hendes buttede arme og gav hendes lille fuglehoved et anstrøg af energi.

Du Roy havde fru Walter på sin højre side og under hele middagen talte han kun til hende om alvorlige ting med et overdreven ærbødigt tonefald. Af og til så han over på Clotilde og tænkte:

"Hun er virkelig både smukkere og friskere."

Så gled hans blik hen på hans hustru, som han heller ikke fandt ilde, skønt han havde bevaret en tilbagetrængt, vedholdende og ondsindet vrede imod hende.

Men redaktørens frue æggede ham ved det vanskelige i at erobre hende og ved den nyhedens duft, som altid tiltrækker

mændene.

Hun ville tidligt hjem.

"Jeg skal følge Dem," sagde han.

Hun afslog det; han trængte ind på hende:

"Hvorfor vil De ikke have det? Det vil såre mig dybt. Lad mig ikke tro, at De ikke har tilgivet mig. De ser jo, hvor jeg er rolig."

Hun svarede:

"De kan ikke således forlade Deres gæster."

Han smilede:

"Vist så, det vil kun tage tyve minutter. Der vil ikke en gang blive lagt mærke til min fraværelse. Hvis De ikke vil tillade mig det, sårer De mig lige ind i hjertet."

Hun mumlede:

"Godt, så giver jeg Dem lov."

Men så snart de sad i vognen, greb han hendes hånd og kyssede den lidenskabeligt:

"Jeg elsker Dem! Jeg elsker Dem! Lad mig blot sige det til Dem. Jeg skal ikke røre ved Dem. Jeg vil kun gentage for Dem, at jeg elsker Dem."

Hun stammede:

"Å ... efter, hvad De har lovet mig ... det er stygt ... meget stygt ... "

Han lod, som om han gjorde vold på sig selv, så sagde han med en stemme, han tilsyneladende anstrengte sig for at gøre roligere:

"Godt, De ser, at jeg behersker mig ... Og dog ... Lad mig have lov til kun at sige Dem dette ... jeg elsker Dem ... og lad mig have lov til at gentage det for Dem hver dag ... ja, lad mig have lov til at komme til Dem og knæle fem minutter for Deres fødder og

udtale disse tre ord, hensunket i tilbedelse foran Deres elskede ansigt."

Hun havde ladet ham beholde sin hånd og svarede, idet hun trak vejret dybt:

"Nej, jeg kan ikke, jeg vil ikke. Tænk på, hvad mine tjenere og mine døtre ville sige. Nej, nej, det er umuligt ..."

Han vedblev:

"Men jeg kan ikke længere leve uden at se Dem. Hvad enten det er hjemme hos Dem eller andre steder, så må jeg se Dem hver dag, om det så kun var et eneste minut; jeg må røre ved Deres hånd, indånde duften fra Deres kjole, se Deres vidunderlige legeme og Deres store, smukke øjne, som bringer mig ud af mig selv."

Skælvende lyttede hun til denne banale elskovserklæring og fremhakkede:

"Nej ... nej ... det er umuligt. Ti, hører De, ti!"

Han hviskede ganske sagte ind i hendes øre; han havde forstået, at hun måtte erobres lidt efter lidt, at han måtte overtale hende til at tilstå ham stævnemøder, først hvor hun ville, senere hvor han ville:

"Hør mig ... jeg må, jeg vil se Dem ... Jeg vil vente udenfor Deres dør ... som en tigger ... Og hvis De ikke kommer ned til mig, så går jeg op ... men jeg vil se Dem ... jeg vil se Dem ... i morgen."

Hun gentog:

"Nej, nej, kom ikke. Jeg tager ikke imod Dem. Tænk på mine døtre."

"Så sig mig, hvor jeg kan møde Dem ... på gaden ... lige meget hvor ... på hvad tid, De vil ... når jeg blot får Dem at se ... Jeg vil

kun hilse på Dem … sige til Dem: "Jeg elsker Dem", og så gå videre."

Hun betænkte sig på at svare, hun var fuldstændig ude af sig selv. Men da vognen i det samme standsede udenfor hendes dør, hviskede hun hurtigt:

"Ja, ja da, så skal jeg være i Trinité-kirken i morgen klokken halv fire."

Så steg hun ud og råbte til sin kusk:

"Kør hr. Du Roy tilbage til hans hjem."

Da han kom ind, spurgte hans kone ham:

"Hvor har du været?"

Han svarede sagte:

"Jeg har været henne på telegrafstationen med et telegram, der hastede."

Fru de Marelle kom hen til dem:

"De følger mig vel hjem, Smukke-Ven? De ved nok, at jeg kun på den betingelse tager ud til middag så langt borte."

Så tilføjede hun, henvendt til Madeleine:

"Du er jo ikke skinsyg?"

Fru Du Roy svarede langsomt:

"Nej, ikke overdrevent."

Gæsterne tog afsked. Fru Laroche-Mathieu lignede en lille tjenestepige fra en provins. Hun var datter af en notar og Laroche havde giftet sig med hende, den gang han endnu kun var en ukendt og middelmådig advokat. Fru Rissolin, som var gammel og prætentiøs, gjorde indtryk af at være en forhenværende jordemoder, hvis dannelse var erhvervet gennem lejebibliotekerne. Vicomtesse de Percemur så

overlegent ned på dem. Hendes "hvide hånd" berørte kun med uvilje de andres borgerlige.

Indhyllet i kniplinger sagde fru de Marelle til Madeleine, idet hun gik ud på trappegangen:

"Din middag var fuldendt. Du har snart den fineste politiske salon i Paris."

Så snart hun var alene med Georges, trykkede hun ham i sine arme:

"Å, min egen, tilbedte Smukke-Ven, jeg elsker dig højere for hver dag, der går."

Drosken, de sad i, slingrede som et skib.

"Der er bedre hjemme hos os," sagde hun.

Han svarede:

"Synes du?"

Men han tænkte på fru Walter.

4

Pladsen foran Trinité-kirken lå næsten øde under den blændende julisol. En trykkende varme rugede knugende over Paris, som om luften foroven, der havde arbejdet sig op gennem de underste tætte og kvælende lag, faldt tilbage ned over byen, tung, solsveden og så flammende hed, at den smertede i lungerne.

Fontænerne foran kirken sprang mat. Vandet syntes at være blevet træt af at rinde, det løb slapt, ugideligt som alt andet; nede i bassinet flød blade og papirstumper omkring på den plumrede grønlige flade.

En hund, som var sprunget over stenkanten, badede sig i dette utiltalende vand. Nogle mennesker, der sad på bænkene i den lille runde have ud for portalen, iagttog dyret med misundelse.

Du Roy trak sit ur frem. Klokken var ikke mere end tre. Han var kommet en halv time for tidligt.

Han lo ved tanken om dette stævnemøde.

"Kirken tjener hende da også til alt muligt," sagde han til sig selv, "den trøster hende over, at hun har giftet sig med en jøde, den giver hende en særstilling i den politiske verden, et stempel af korrekthed i det gode selskab, og den yder hende et tilflugtssted i hendes galante eventyr. Det kommer af vanen af at betragte religionen som en slags *en-tout-cas*. Er vejret smukt, er den en spadserestok, regner det, er den en paraply, og hvis man ikke går ud, lader man den blive stående i forværelset. Og der er hundreder af den slags kvinder; de er fuldstændig ligeglade med Vorherre, men tåler ikke, at der siges det mindste

ondt om ham, skønt de samtidig ikke tager i betænkning ved given lejlighed at bruge ham som skalkeskjul. Hvis man foreslog dem at tage med ind på et hotel, ville de betragte det som en skændsel, men de finder det ganske naturligt at dyrke deres kærlighed ved foden af et alter."

Han gik langsomt frem og tilbage langs med bassinet; så så han igen op på kirkeuret, der viste to minutter mere end hans eget. Den var fem minutter over tre.

Han tænkte, at der måske var bedre inde i kirken, og han gik derind.

En frisk, sval luft slog ham i møde, han indåndede den med velbehag, så gik han op gennem skibet for bedre at finde sig tilrette.

Et andet menneskes skridt, der af og til standsede, men så begyndte igen, svarede fra baggrunden af den mægtige bygning på lyden af hans, som rungende gav genlyd op mod hvælvingerne. Han blev nysgerrig efter at se, hvem det var, og gik raskere til. Det var en tyk skaldet herre, som gik med næsen i vejret og holdt hatten bag sin ryg.

Hist og her lå en gammel kone på knæ og bad med ansigtet skjult i hænderne.

En følelse af ensomhed, stilhed og fred greb sindet. Lyset, som faldt ind gennem de farvede ruder, var mildt og dæmpet for øjet.

Du Roy fandt, at der var "pokkers rart" inde. Han gik tilbage ned til hoveddøren og så atter på sit ur. Den var endnu ikke blevet mere end et kvarter over tre. Han satte sig på en af de nederste stole i midtergangen og ærgrede sig over, at han ikke

kunne ryge en cigaret. Fra den anden ende af kirken, helt oppe ved koret, lød stadig den tykke herres langsomme skridt.

Der kom nogen ind. Georges vendte sig hastigt. Det var en arbejderske i en pjaltet, ulden kjole, en stakkels fattig kone, som faldt på knæ lige ud for den første stol og blev liggende ubevægelig med foldede hænder, blikket hævet mod himlen og sjælen løftet opad i bøn.

Du Roy så interesseret på hende og spurgte sig selv, hvilken sorg, hvilken smerte, hvilken fortvivlelse, der kunne pine dette stakkels, usle hjerte? Hun led synlig nød. Og så havde hun måske endda en mand, der bankede hende halvt ihjel, eller et barn, som lå for døden.

Han mumlede for sig selv:

"Stakler! Der er alligevel mange, som lider!"

En dump vrede mod den ubarmhjertige natur voksede op i ham. Men så tænkte han, at alle disse elendige skabninger i det mindste troede, at der var nogen ovenover dem, som beskæftigede sig med dem, at deres statusopgørelse stod indskrevet i Himlens protokoller med omhyggeligt regnskab over kredit og debet … Ovenover dem? … Hvor?

Og Du Roy, som stilheden i kirken drev ud i vidtrækkende drømme, fuldførte i en eneste tanke sin dom over hele skabelsen og udtalte den med spidsen af sine læber:

"Hvor det er dumt alt sammen!"

En kjoles raslen fik ham til at skælve. Det var hende.

Han rejste sig og gik hende hurtigt i møde. Hun rakte ham hånden og hviskede sagte:

"Jeg har kun tid nogle øjeblikke. Jeg skal skynde mig hjem; læg Dem på knæ ved siden af mig, for at man ikke skal lægge

mærke til os."

Som en, der er hjemmevant, gik hun videre ned gennem skibet for at udsøge et sikkert og passende sted. Hendes ansigt var skjult under et tæt slør og hun dæmpede sine skridt, så at de næsten ikke kunne høres.

Da hun var kommet op ved koret, vendte hun sig om og mumlede i den hemmelighedsfulde tone, som man altid uvilkårlig anslår i en kirke:

"Det er bedre henne på siden; her er vi alt for udsatte."

Hun hilste op mod hovedalteret med en dyb bøjning, drejede til højre og gik tilbage op ad indgangen til. Så tog hun endelig en beslutning; hun standsede foran en af bedeskamlerne og knælede på den.

Georges lagde sig på knæ ved siden af hende, og så snart de stille havde indtaget en bedende stilling, sagde han:

"Tak, tak! Jeg tilbeder Dem. Jeg har intet andet ønske end bestandig at sige Dem det, at fortælle Dem, hvorledes jeg begyndte at elske Dem, hvorledes jeg blev betaget straks den første gang, jeg så Dem … Vil De en dag give mig lov til at udøse mit hjerte for Dem, til at sige Dem det alt sammen?"

Hun lyttede til hans ord med et udtryk, som om hun var hensunket i dybe tanker og slet ikke forstod, hvad han sagde. Hun holdt hænderne for ansigtet og svarede gennem fingrene:

"Det er vanvid af mig at lade Dem tale således, vanvid, at jeg er kommet, vanvid, at jeg lader Dem tro, at dette … dette eventyr kan fortsættes. Glem det; De må glemme det – tal aldrig mere om det."

Hun tav afventende. Han søgte efter et svar, efter lidenskabelige og indtrængende ord, men da han ikke kunne

støtte dem med bevægelser, følte han sin handlekraft lammet.

Endelig sagde han:

"Jeg venter intet … Jeg håber intet. Jeg elsker Dem. Hvad De så end gør, vil jeg blive ved at gentage det for Dem, så ofte og med en sådan styrke og en sådan overbevisning, at De vil ende med at forstå det. Jeg vil tvinge min ømhed ind i Dem, gyde den ind i Deres sjæl, ord for ord, time for time, dag for dag, så at den til sidst blander sig med hele Deres væsen, ligesom en likør, der er faldet dråbe for dråbe, og formilder Dem og blødgør Dem og endelig får Dem til at svare mig: Jeg elsker også Dem."

Han følte, at hendes skulder skælvede mod hans, at hendes barm hævede og sænkede sig, og hurtigt fremstammede hun:

"Jeg elsker også Dem."

Han fo'r sammen, som om han var blevet ramt af et slag oven i hovedet, og han sukkede:

"Å, min Gud …!"

Hun fortsatte stønnende:

"Burde jeg vel have sagt Dem det? Jeg føler mig brødefuld, jeg foragter mig selv … jeg … som har to døtre … men jeg kan ikke andet … jeg kan ikke andet … Jeg ville aldrig have troet det … aldrig tænkt det … Det var stærkere … stærkere end mig selv. Hør … hør mig … jeg har aldrig elsket nogen anden … end Dem … det sværger jeg Dem til. Et helt år har jeg elsket Dem i al hemmelighed, skjult i mit hjertes inderste. Å, hvis De vidste, hvor jeg har lidt, lidt og kæmpet … nu kan jeg ikke mere, jeg elsker Dem …"

Hun knugede sine hænder ind mod ansigtet, tårerne piblede frem mellem hendes fingre, og hele hendes legeme skælvede, gennemrystet af hendes voldsomme sindsbevægelse.

Georges hviskede:

"Giv mig Deres hånd, lad mig røre ved den, trykke den i min ..."

Hun tog langsomt hånden bort fra ansigtet. Han så, at hendes kind var helt våd og en klar dråbe hang i øjenhårene, lige ved at falde.

Han greb den hånd, hun rakte ham, og trykkede den:

"Å, hvor jeg ville ønske, at jeg kunne drikke Deres tårer."

Med en sagte, sønderknust stemme, der lignede en klagen, svarede hun:

"De må ikke misbruge min svaghed, hører De ... jeg har styrtet mig selv i ulykke!"

Han havde lyst til at smile. Hvorledes skulle han kunne misbruge hendes svaghed her på dette sted? Han lagde hendes hånd ind mod sit hjerte og spurgte:

"Kan De føle det slå?"

For det var ham umuligt at finde på flere elskovsfraser.

Men i de sidste øjeblikke havde den spadserende herres regelmæssige skridt nærmet sig. Han var gået op forbi altrene og nu gik han, mindst for anden gang, ned gennem det højre sidegalleri. Da fru Walter hørte, at han var ganske nær ved den pille, hun sad gemt bag, rev hun sine fingre løs fra Georges og dækkede på ny sit ansigt med sine hænder.

Og de blev begge liggende ubevægelige i deres knælende stilling, som om de sammen bestormede Himlen med de mest glødende bønner. Den tykke herre gik tæt forbi dem, tilkastede dem et ligegyldigt blik og fjernede sig ned mod den anden ende af kirken; han holdt stadig sin hat bag på ryggen.

Men Du Roy, der kun håbede på at opnå et møde et andet sted end i en kirke, hviskede:

"Hvor må jeg træffe Dem i morgen?"

Hun svarede ikke. Hun syntes fuldstændig livløs, forvandlet til bønnens statue.

Han vedblev:

"Må jeg møde Dem i morgen i Parc Monceau?"

Hun tog atter hænderne bort og drejede ansigtet om imod ham, det var ligblegt og fortrukket af lidelse, og med afbrudt stemme fremhakkede hun:

"Lad mig være alene nu ... lad mig i fred ... gå Deres vej ... gå Deres vej ... blot fem minutter ... jeg lider alt for meget, når De er hos mig ... jeg vil bede ... jeg kan ikke mere ... gå Deres vej ... lad mig bede ... alene ... kun i fem minutter ... jeg kan ikke mere ... lad mig bønfalde Gud om tilgivelse ... om redning ... lad mig være alene ... blot i fem minutter ..."

Hendes ansigt vidnede om et sådant oprør og hele hendes udtryk var så forpint, at han rejste sig uden at sige et ord; så, efter et øjebliks tøven, spurgte han:

"Kan jeg komme igen om lidt?"

Hun nikkede på en måde, der skulle sige:

"Ja, om lidt."

Og han gik op imod koret.

Hun forsøgte at bede. Hun gjorde en anstrengelse for med overmenneskelig magt at påkalde Gud, og med skælvende legeme og fortvivlet sjæl råbte hun mod Himlen:

"Barmhjertighed!"

Hun tvang sine øjne i for ikke at se ham, der var gået. Hun jog ham ud af sine tanker, hun sloges med ham for at gøre sig

fri, men i stedet for den himmelske åbenbaring, hun i sin hjerteangst ventede, så hun stadig for sig den unge mands krøllede overskæg.

I et år havde hun kæmpet således, hver dag, hver aften mod denne voksende lidenskab, mod det billede, som trængte sig ind i hendes drømme og hjemsøgte hendes nætter. Hun følte sig fanget som et dyr i en fælde, bastet og bundet, og kastet i armene på denne mand, der havde besejret og erobret hende, blot ved skægget på hans overlæbe og farven i hans øjne.

Og nu i denne kirke, for den Almægtiges åsyn, følte hun sig endnu svagere, endnu mere forladt og endnu mere fortabt, end hjemme hos sig selv. Hun kunne ikke mere bede, hun kunne kun tænke på ham. Hun led allerede ved, at han var gået fra hende. Alligevel kæmpede hun som en fortvivlet, hun forsvarede sig og råbte af hele sin sjæls styrke om hjælp. Hun ville hellere dø end at falde på den måde, hun, som aldrig havde fejlet. Forvildet stammede hun sine bønner, men hendes øre lyttede efter Georges skridt, der tabte sig under hvælvingerne.

Hun forstod, at det var forbi, at al kamp var unyttig! Men hun ville ikke bukke under; og hun blev grebet af en af de nervøse kriser, som får kvinder til at kaste sig ned og vride sig skælvende og skrigende. Hun rystede over alle sine lemmer, hun mærkede, at hun var lige ved at falde, ved at lade sig rulle om mellem stolene og udstøde hvinende skrig.

Der kom én gående i hurtig gang. Hun drejede hovedet om. Det var en præst. Hun rejste sig, ilede hen til ham, idet hun strakte sine foldede hænder frem imod ham og stammede:

"Å, frels mig, frels mig!"

Han standsede overrasket:

"Hvad ønsker De, frue?"

"Jeg bønfalder Dem om at frelse mig. Hav medlidenhed med mig. Hvis De ikke vil hjælpe mig, er jeg fortabt."

Han så på hende og spurgte sig selv, om hun ikke var gal. Han svarede:

"Hvad kan jeg gøre for Dem?"

Det var en ung høj, lidt svær mand med fyldige hængende kinder, som det omhyggeligt ragede skæg lagde en mørk skygge henover, en ægte type på en storstadspræst, som er ansat i et af byens velhavende kvarterer, og som kun er vant til at have med rige bodfærdige at gøre.

"Lad mig skrifte," sagde hun, "og råd mig, hjælp mig, sig mig, hvad jeg skal gøre!"

Han svarede:

"Jeg holder skriftemål hver lørdag fra klokken tre til seks."

Hun klyngede sig til hans arm og gentog:

"Nej! Nej! Nej! Nu lige straks! Det er nødvendigt! Han er her! Her, i denne kirke! Han venter på mig!"

Præsten spurgte:

"Hvem er det, som venter på Dem?"

"En mand ... der vil styrte mig i ulykke ... der vil styrte mig i ulykke, hvis De ikke frelser mig ... Jeg magter ikke længere at flygte for ham ... Jeg er alt for svag ... alt for svag ... så svag ... så svag! ..."

Hun kastede sig på knæ for ham og hulkede:

"Å, hav medlidenhed med mig! Frels mig, i Herrens navn, frels mig!"

Hun greb fat i hans klæder, for at han ikke skulle slippe fra hende, han kastede et ængsteligt blik om til alle sider, urolig for

at nogle ondsindede eller gudfrygtige øjne skulle se denne kvinde ligge for hans fødder.

Han forstod endelig, at han ikke kunne blive af med hende og sagde:

"Rejs Dem. Jeg har netop nøglen til min skriftestol på mig."

Han rodede i sin lomme og trak et bundt nøgler frem; han udsøgte en og gik med hastige skridt hen imod de små træhuse, der er som en skarnbøtte for sjælen, en skarnbøtte, hvori de troende kan udtømme deres synder.

Han gik ind ad den midterste dør, som han lukkede bag sig, mens fru Walter kastede sig på knæ i det snævre rum ved siden af og stammede med brændende tro og skælvende håb:

"Velsign mig, fader, thi jeg har syndet."

Du Roy var gået helt rundt om koret og spadserede derefter ned ad sidegangen til venstre. Han var omtrent kommet til midten, da han mødte den tykke, skaldede herre, der stadig vandrede af sted med de samme sindige skridt, og han spurgte sig selv:

"Hvad i al verden kan den fyr have at bestille her?"

Herren havde også sagtnet sin gang og så på Georges med en synlig lyst til at tale til ham. Da han var kommet helt hen til ham, hilste han høfligt og sagde:

"De må undskylde, min herre, at jeg forstyrrer Dem, men kunne De ikke sige mig, hvornår denne kirke er blevet bygget?"

Du Roy svarede:

"Jeg ved det skam ikke rigtig; jeg antager, at det må være en tyve eller fem og tyve år siden. Det er i øvrigt første gang, at jeg er herinde."

"Det går mig lige sådan. Jeg har aldrig før set den indvendig."

Journalisten blev grebet af en vis interesse og sagde:

"Det forekommer mig, at De studerer den meget samvittighedsfuldt. De går den igennem i alle dens enkeltheder."

Den anden svarede resigneret:

"Jeg er ikke kommet for at bese kirken, jeg venter på min kone, som har sat mig stævne her; men hun må være blevet meget forsinket."

Han tav; efter nogle sekunder tilføjede han:

"Det er så fandens varmt udenfor."

Du Roy så opmærksomt på ham og fandt, at han så rigtig skikkelig ud; det faldt ham pludselig ind, at den fremmede lignede Forestier.

"Er De fra provinsen?" spurgte han.

"Ja, jeg er fra Rennes. Og De, min herre, er det af nysgerrighed, at De er gået herind?"

"Nej, jeg venter på en dame."

Og journalisten hilste og gik videre med et smil på læberne.

Da han kom ned ved hovedindgangen, så han, at den fattige kone stadig lå på knæ og bad. Han tænkte:

"Hun er min salighed ivrig i troen."

Han følte sig ikke mere rørt, han beklagede hende ikke længere.

Han gik sagte forbi hende og gav sig til at gå op ad gangen til højre for at komme tilbage til fru Walter.

Langt borte fra spejdede han hen imod det sted, hvor han havde forladt hende, og blev meget forundret over ikke at få øje på hende. Han troede, at han havde taget fejl af pillen og gik

lige ned til den sidste. Hun var der ikke, hun var altså gået! Han blev stående overrasket og rasende. Så tænkte han sig, at hun muligvis gik og ledte efter ham, og han gjorde turen hele kirken rundt. Da han ikke fandt hende, gik han tilbage og satte sig i stolen foran skamlen, hun havde knælet på, i det håb, at hun ville komme igen. Og han ventede.

Snart vakte en dæmpet mumlen af stemmer hans opmærksomhed. Han havde ikke opdaget noget menneske i denne del af kirken. Hvorfra kunne da denne hvisken komme? Han rejste sig for at se efter, og i kapellet ved siden af fik han øje på skriftestolens døre. Ud fra den ene hang en flig af en kjole og flød hen over stengulvet. Han gik nærmere for at se, hvem den kvinde kunne være. Han genkendte hende. Hun skriftede! …

Han følte en heftig lyst til at tage hende ved skuldrene og rive hende ud af skriftestolen. Så tænkte han:

"Pyt! I dag er det præstens tur, i morgen bliver det min."

Og han satte sig roligt ned lige overfor skriftestolen for at vente, til hans time kom, mens han indvendig morede sig over hele dette eventyr.

Han måtte vente længe. Endelig rejste fru Walter sig, vendte sig om, så ham og gik lige hen til ham. Hendes ansigt var koldt og strengt:

"Min herre," sagde hun, "jeg beder Dem om ikke at ledsage mig og om ikke oftere at besøge mig alene. De vil ikke blive modtaget. Farvel!"

Og hun gik bort med en værdig holdning.

Han lod hende gå, for det var hans princip aldrig med magt at fremskynde begivenhedernes gang. Men da præsten en lille smule forvirret i det samme dukkede ud fra sit aflukke, gik han

hen til ham, så ham stift ind i øjnene og sagde lige op i ansigtet på ham:

"Vær De glad, at De går i skørter, ellers ville De have fået et par ordentlige lussinger på Deres modbydelige snude."

Så drejede han sig om på hælene og gik fløjtende ud af kirken.

Ude under portalen stod den tykke herre med hatten på hovedet og hænderne på ryggen, træt af at vente og spejdende ud over den store plads og alle de tilstødende gader.

Idet Du Roy gik forbi ham, hilste de på hinanden. Da journalisten ikke havde noget bestemt at foretage sig, slentrede han op på *La Vie Française*. Lige som han kom indenfor, så han af kontordrengenes travle miner, at der foregik noget usædvanligt, og han skyndte sig ind i redaktørens privatkontor.

Walter stod og dikterede nervøst og i afbrudte sætninger en artikel; ved hvert punktum uddelte han til reporterne, der omringede ham, besked om, hvad de skulle foretage sig, gav ordrer til Boisrenard og åbnede breve.

Da Du Roy kom ind, udstødte han et fornøjet udråb:

"Å, hvilket held! Der har vi Smukke-Ven!"

Han standsede pludselig, lidt flov og undskyldte sig:

"Jeg beder Dem om forladelse, fordi jeg kaldte Dem således, jeg er så forvirret over alt, hvad der er hændt. Og jeg hører min kone og mine døtre benævne Dem "Smukke-Ven" fra morgen til aften, så at jeg til sidst selv vænner mig til at sige det samme. De tager mig det vel ikke ilde op?"

Georges lo:

"Nej, på ingen måde. Det øgenavn mishager mig aldeles ikke."

Walter fortsatte:

"Meget vel, så døber jeg Dem altså "Smukke-Ven", ligesom alle de andre. Nå, men nu skal De høre, der er sket store ting. Ministeriet er faldet ved en afstemning på tre hundrede og ti stemmer imod to hundrede. Nu er der igen ingen udsigt til at kunne få ferie og vi er allerede ved den 28. juli. Spanien er gnaven over Marokko-affæren, det er grunden til Durand de l'Aines og hans tilhængeres fald. Vi sidder i en slem klemme. Marrot har påtaget sig at danne et nyt kabinet. Han tager general Boutin d'Acre til krigsminister og vor ven Laroche-Mathieu til udenrigsminister. Han beholder selv Indenrigsministeriet samtidig med at være konseilspræsident. Vi bliver altså et officielt blad. Jeg skriver selv spidsartiklen, en klarlæggelse af vore principper, en antydning af den vej, ministrene bør slå ind på."

Han smilede og fortsatte:

"Som naturligvis er den vej, de i forvejen har til hensigt at gå. Men ved siden af må jeg have et eller andet interessant vedrørende Marokko, noget aktuelt, sensationelt, jeg ved ikke rigtig hvad. Find De på noget."

Du Roy tænkte et øjeblik efter, så svarede han: "Jeg har, hvad De behøver. Jeg kan give en oversigt over den politiske situation i hele vor afrikanske koloni med Tunesien til venstre, Algier i midten og Marokko til højre, en skildring af de racer, der befolker det store territorium og en beskrivelse af en udflugt ud over den marokkanske grænse lige til den store oase Figuig, hvor ingen europæer nogensinde har sat sin fod, og som jo er den oprindelige årsag til den nuværende konflikt. Synes De om det?"

Walter udbrød:

"Fortræffeligt! Og titlen?"

"Fra Tunis til Tanger!"

"Udmærket."

Og Du Roy gik ind og gav sig til at rode *La Vie Française*'s arkiv igennem for at finde sin første artikel: *En afrikansk jægers erindringer*, som, omdøbt, ændret og opfikset ville kunne bruges fra ende til anden, fordi den både handlede om kolonialpolitiske spørgsmål, den algierske befolkning og en udflugt til provinsen Oran.

På tre kvarter var den pudset af og sat op og med en skarp sans for det aktuelle behændigt krydret med lovtaler over det nye ministerium.

Da redaktøren havde læst artiklen igennem, erklærede han:

"Det er storartet ... storartet ... storartet. De er en ubetalelig mand. Min bedste kompliment!"

Og Du Roy gik hjem for at spise til middag; til trods for nederlaget i kirken var han fornøjet med sin dag, for han følte, at han havde vundet spillet.

Hans kone ventede febrilsk på ham. Så snart hun så ham, råbte hun ham i møde:

"Ved du, at Laroche er blevet udenrigsminister?"

"Ja. Jeg har oven i købet i den anledning lavet en artikel om Algier."

"Om hvad da?"

"Du kender den godt, det er den første, vi skrev sammen: "En afrikansk jægers erindringer", gennemset og tilrettet efter øjeblikkets krav."

Hun smilede:

"Ja, den kan jo glimrende gå."

Så tilføjede hun, efter at have overvejet lidt:

"Jeg kommer til at tænke på, at den række artikler, du den gang skulle skrive, dem … opgav du på halvvejen. Nu kan vi tage fat på dem igen. De vil gøre sig ypperligt netop lige i dette øjeblik."

Han svarede, idet han gav sig i lag med sin suppe: "Det kan vi godt. Der er jo ingen hindring længere, nu da den stakkels bedragne Forestier er vandret heden."

I en skarp og krænket tone sagde hun heftigt:

"Den spøg er i høj grad malplaceret, jeg må bede dig gøre en ende på den. Den har allerede varet længe nok."

Han skulle lige til at give et ironisk svar, da der i det samme blev bragt ham et telegram, som kun indeholdt denne ene sætning, uden underskrift:

"Jeg vidste ikke, hvad jeg gjorde; tilgiv mig og kom i morgen klokken fire i Parc Monceau."

Han forstod og pludselig opfyldt af glæde, sagde han til sin kone, idet han lod det blå papir glide ned i sin lomme:

"Jeg skal ikke gøre det oftere, min ven. Det er dumt. Jeg indrømmer det."

Og han begyndte på sin middag.

Mens han spiste, gentog han for sig selv:

"Jeg vidste ikke, hvad jeg gjorde; tilgiv mig og kom i morgen klokken fire i Parc Monceau."

Hun bøjede sig altså. Det ville sige det samme som:

"Jeg overgiver mig, jeg er Deres, hvor De vil og når De vil."

Han gav sig til at le. Madeleine spurgte:

"Hvad går der af dig?"

"Det er ingenting. Jeg kom blot til at tænke på en præst, jeg mødte for lidt siden, og som havde sådan et komisk ydre."

Du Roy mødte præcis på slaget til stævnemødet den næste dag. På alle parkens bænke sad folk, som var overvældede af varmen, og barnepiger, der så ud, som om de halvsov, mens børnene tumlede sig på gruset i gangene.

Han fandt fru Walter ved den antikke ruin, hvor en kilde risler. Med en ængstelig og ulykkelig mine spadserede hun omkring den lille cirkelrunde søjlehal.

Så snart han havde hilst på hende, sagde hun:

"Hvad der dog er for en mængde mennesker i denne park!"

Han greb straks lejligheden:

"Ja, det er sandt, skal vi ikke søge et andet sted hen? "

"Jo, men hvor?"

"Lige meget hvor. Vi kan for eksempel gå op i en vogn. De kan trække gardinet ned på Deres side, så vil De være fuldstændig skjult."

"Ja, det vil jeg hellere, her dør jeg af skræk."

"Godt, vil De så om fem minutter møde mig ved den port, der fører ud til de ydre boulevarder. Så skal jeg være der med en droske."

Og han skyndte sig af sted. Så snart hun var kommet op i vognen og omhyggeligt havde tildækket vinduet på sin side, spurgte hun:

"Har De sagt til kusken, hvor han skal køre os hen?"

Georges svarede:

"Bryd Dem bare ikke om noget, han ved besked."

Han havde givet kusken sin adresse i Rue de Constantinople.

"De kan ikke forestille Dem, hvor jeg lider for Deres skyld," sagde hun, "hvor forpint og fortvivlet jeg er. Jeg var hård imod Dem i går i kirken, men jeg ville flygte for enhver pris. Jeg var så bange for at være alene med Dem. Har De tilgivet mig?"

Han trykkede hendes hænder:

"Ja, ja, hvad skulle jeg ikke kunne tilgive Dem, Dem, som jeg elsker?"

Hun så bedende på ham:

"Hør, De må love mig at respektere mig … og ikke … ikke … ellers vil jeg aldrig mere se Dem igen."

Han svarede først ikke; under overskægget smilede han med det sigende smil, der satte kvinderne i forvirring. Til sidst mumlede han:

"Jeg er Deres slave."

Så gav hun sig til at fortælle ham, hvorledes hun den gang, han skulle giftes med Madeleine Forestier, havde opdaget, at hun elskede ham. Hun fortalte enkeltheder, kom med datoer og røbede sine inderste hjertehemmeligheder.

Pludselig tav hun. Vognen var standset. Du Roy åbnede døren.

"Hvor er vi?" spurgte hun.

Han svarede:

"Stig ud og gå ind i dette hus. Der vil vi være mere i ro."

"Men hvor er vi da?"

"Hos mig. Det er min ungkarlelejlighed, som jeg har lejet igen … for nogle dage … for at have et sted, hvor vi kunne mødes."

Hun klamrede sig fast til vognsædet og stammede, rædselsslagen ved tanken om at blive ene med ham:

"Nej, nej, jeg vil ikke! Jeg vil ikke!"

Han sagde i en bestemt tone:

"Jeg sværger Dem til, at jeg skal respektere Dem. Kom nu, De ser jo, at folk begynder at lægge mærke til os, der ender med at blive opløb omkring vognen. Skynd Dem … skynd Dem … stig nu ud."

Og han gentog:

"Jeg sværger Dem til, at jeg skal respektere Dem."

En vinhandler var kommet frem i sin dør og så nysgerrigt på Dem. Hun blev grebet af angst og ilede ind i huset.

Hun ville gå op ad trappen, men han holdt hende tilbage ved armen:

"Det er her, i stuen."

Og han skød hende indenfor.

Så snart han havde lukket døren efter sig, greb han hende som et bytte. Hun slog om sig og kæmpede for at komme løs, mens hun stammede:

"Å, min Gud … å, min Gud! …"

Han dækkede hendes hals, hendes øjne og hendes læber med kys, uden at hun kunne undgå hans lidenskabelige kærtegn, og samtidig med, at hun stødte ham tilbage og drejede hovedet bort, gengældte hun mod sin vilje hans kys, indtil hun besejret opgav al modstand, idet hun med halvkvalt stemme mumlede:

"Jeg sværger Dem til … jeg sværger Dem til … at jeg aldrig har haft en elsker."

Aldeles som en ung pige kunne sige:

"Jeg sværger Dem til, at jeg er uskyldig."

Han tænkte ved sig selv:

"Gud bevares vel – hvor det er mig ligegyldigt!"

5

Efteråret var kommet. Du Roys havde tilbragt hele sommeren i Paris og under Deputeretkammerets korte ferie i *La Vie Française* ført en kraftig kampagne til fordel for det nye ministerium.

Skønt det kun var lige i de første dage af oktober, skulle kamrene allerede samles igen, for det marokkanske spørgsmål begyndte at blive truende.

I grunden var der ingen, som troede på en ekspedition til Tanger, til trods for, at en af Højres deputerede, grev de Lambert-Sarrazin, i Parlamentets sidste møde i en særdeles vittig tale, der endog var blevet applauderet af centrumspartierne, havde tilbudt et væddemål – ligesom en i sin tid berømt indisk vicekonge – med sit overskæg som indsats mod konseilspræsidentens bakkenbarter, om at det nye kabinet ikke ville kunne dy sig for at efterligne det foregående og sende en armé til Tanger som en pendant til den, der var blevet sendt til Tunis, blot for symmetriens skyld – som man sætter to vaser på en kaminhylde.

Han havde tilføjet:

"Afrika, mine herrer, er nemlig ikke andet end en kamin for Frankrig, en kamin, der fortærer vort bedste brændsel, en kamin med stærkt træk, hvori vi fyrer op med pengesedler. De har gjort Dem selv den kunstneriske glæde at smykke den venstre side med en tunesisk nipsgenstand, som er Dem ret dyr, og De skal få at se, at hr. Marrot vil gøre lige som sin forgænger og pryde den anden side med en marokkansk."

Denne tale, som var blevet berømt, havde givet Du Roy anledning til at komme med ti artikler om den algierske koloni, hele den serie, som var blevet afbrudt den gang, han begyndte at skrive i bladet, og han havde energisk kæmpet for tanken om en militær ekspedition, skønt han følte sig overbevist om, at den ikke ville finde sted. Han havde slået på de patriotiske strenge og bombarderet Spanien med hele det arsenal af hånlige argumenter, som man anvender mod de lande, hvis interesser er modsat ens egne.

Ved sin almindelig kendte forbindelse med magthaverne havde *La Vie Française* vundet en fremtrædende stilling. Det bragte politiske nyheder endnu inden de gamle alvorlige blade og antydede mellem linjerne ministrenes, dets venners, hensigter; og alle de andre aviser, både i Paris og i provinserne, hentede deres oplysninger fra dets spalter. Det blev citeret, det blev frygtet, og det begyndte at blive respekteret. Det var ikke længere en gruppe politiske spekulanters berygtede blad, men selve ministeriets officielle organ. Laroche-Mathieu var bladets sjæl og Du Roy var hans talerør. Walter selv holdt sig forsigtigt i baggrunden, og beskæftigede sig, efter hvad der blev sagt, i smug med en stor forretning i kobberminer i Marokko.

Madeleines salon var blevet et indflydelsesrigt, politisk centrum, hvor flere af kabinettets medlemmer mødtes hver uge. Konseilspræsidenten havde endog spist to gange til middag hos hende; og de politikeres fruer, som tidligere ville have betænkt sig på at overskride hendes dørtærskel, roste sig nu af at være hendes veninder og aflagde hende flere besøg end hun dem.

Udenrigsministeren var så godt som herre i huset. Han kom der på alle tider af dagen, og bragte depecher, oplysninger og meddelelser, som han dikterede, snart til manden og snart til konen, som om de var hans sekretærer.

Når ministeren var gået og Du Roy blev alene med Madeleine, blev han ofte hidsig og angreb i en skarp tone og med perfide udfald "denne middelmådige parvenus" optræden.

Men hun trak foragteligt på skuldrene og svarede:

"Gør først det samme som han. Bliv minister, så kan du altid stille dig op og være overlegen. Men inden du kommer så vidt, har du ikke noget at skulle have sagt."

Han snoede sit overskæg og så på hende fra siden.

"Man kan ikke vide, hvad jeg er i stand til," sagde han. "Måske den dag kommer, da man får det at se."

"Det vil tiden vise," svarede hun filosofisk.

Den morgen, da kamrene skulle træde sammen, lå hun endnu i sengen og gav sin mand en hel mængde råd og anvisninger, mens han gik og klædte sig på. Han skulle spise frokost hos Laroche-Mathieu for inden mødet at få besked om den politiske artikel, som den næste dag skulle stå i *La Vie Française*, og som skulle være et slags officielt program for ministeriets endelige planer.

Madeleine sagde:

"Glem frem for alt ikke at spørge ham, om general Belloncle bliver sendt til Oran, således som der var tale om. Det har sin store betydning."

Georges svarede nervøst:

"Jeg ved lige så godt som du, hvad jeg har at gøre. Må jeg være fri for alt dit præk."

Hun svarede roligt:

"Kære ven, du glemmer jo ellers halvdelen af den besked, jeg giver dig til ministeren."

Han brummede:

"Å, jeg er led og ked af din minister. Han er et fæ."

"Han er da ikke mere min minister, end han er din," indvendte hun stilfærdig, "han er dig mere nyttig end han er mig."

Han vendte sig om imod hende og slog en hånlig latter op:

"Undskyld, mig gør han ikke kur til."

Hun erklærede langsomt:

"Heller ikke til mig forresten; men han gør vor lykke."

Han tav; så, efter nogle øjeblikkes tavshed, sagde han:

"Hvis jeg kunne vælge mellem dine tilbedere, så ville jeg dog snarere foretrække den gamle nathue til Vaudrec. Hvad er der ellers blevet af ham? Jeg har ikke set ham i de sidste otte dage."

Hun svarede uden at bryde sig om hans angreb: "Han er syg, han har skrevet til mig, at han måtte holde sengen på grund af et gigtanfald. Du skulle på vejen høre op til ham. Du ved, at han holder meget af dig og det ville glæde ham."

Georges svarede:

"Ja, du har ret; jeg skal gå derhen siden."

Han havde fuldendt sin påklædning og med hatten på hovedet ledte han efter, om han ikke havde glemt noget. Da han intet savnede, gik han hen til sengen og kyssede sin kone på panden:

"Farvel, min ven, jeg kommer ikke hjem før klokken syv allertidligst."

Så gik han.

Laroche-Mathieu havde ventet på ham; han skulle den dag spise frokost klokken ti, da der inden Kammerets åbning skulle være ministerråd klokken tolv.

Så snart de havde sat sig til bords alene sammen med ministerens privatsekretær, da fru Laroche-Mathieu ikke havde villet forandre sin spisetid, talte Du Roy om sin artikel. Han gennemgik hovedtrækkene i den, idet han rådførte sig med nogle noter, han havde kradset ned på et par af sine visitkort. Da han var færdig, spurgte han:

"Er der noget, De synes, der skal rettes, kære minister?"

"Meget lidt, kære ven. De udtaler Dem måske lidt for bekræftende om Marokkoaffæren. Tal om ekspeditionen, som om den skulle finde sted, men lad på samme tid forstå, at der ikke bliver noget af den og at De heller ikke i mindste måde tror på den. Lav det således, at publikum kan læse mellem linjerne, at det aldeles ikke er vor hensigt at skaffe os den historie på halsen."

"Meget vel. Jeg har forstået Dem og jeg skal også nok sørge for, at folk forstår mig. Min kone har pålagt mig at spørge Dem, om general Belloncle bliver sendt til Oran. Efter hvad De nu har sagt, formoder jeg, at han ikke gør det."

Statsmanden svarede:

"Nej."

Så talte de om den nye parlamentssamling, der skulle begynde. Laroche-Mathieu gav sig til at holde foredrag for at forberede virkningen af de fraser, som han nogle timer senere agtede at gyde ud over sine kolleger. Han slog ud med den højre hånd og fægtede i luften, snart med sin gaffel, snart med sin kniv og snart med et stykke brød, og uden at se på nogen af

dem, som om han henvendte sig til en usynlig forsamling, udøste han sin sødladne og lapsede ordflom. Et ganske lille, tyndt snoet overskæg drejede sig fra hans læber opad i to spidser, der lignede skorpionhaler, og hans omhyggeligt pomadiserede hår, der var skilt i midten, rundede sig på provinsløve-manér i to tunger ned over panden. Han var en lille smule for fed og opdunstet i forhold til sin unge alder, maven spændte vesten stramt ud.

Privatsekretæren sad ganske rolig og spiste og drak; han var åbenbart vant til sådanne doucher af veltalenhed; men Du Roy, der nagedes af misundelse over den andens held, tænkte:

"Gud bevare mig, hvad han er for en pralhans! Hvor alle de politikere dog er nogle idioter!"

Og idet han sammenlignede sit eget værd med ministerens snakkesalige vigtighed, sagde han til sig selv:

"Hvis jeg blot havde hundrede tusinde francs, så at jeg kunne stille mig som kandidat i min rare fødeegn og stikke blår i øjnene på mine brave, tunge og snu normanner, hvilken statsmand skulle jeg så ikke blive ved siden af disse kortsynede tåber."

Laroche-Mathieu blev ved at tale, lige til kaffen blev serveret; så, da han så, at klokken var blevet mange, ringede han og gav ordre til, at hans vogn skulle køre frem. Han rakte journalisten hånden:

"Nu er De altså med, kære ven?"

"Fuldstændig, kære minister. Stol kun på mig."

Og Du Roy gik i ro og mag op på bladet for at begynde på sin artikel, thi før klokken fire havde han intet at gøre. Klokken fire skulle han i Rue de Constantinople træffe fru de Marelle, som

regelmæssigt besøgte ham der to gange om ugen, hver mandag og fredag.

Men da han kom ind i redaktionskontoret, blev der rakt ham et lukket telegram. Det var fra fru Walter og der stod:

> "Jeg må absolut tale med dig i dag. Det er alvorligt, meget alvorligt. Vent mig klokken to, Rue de Constantinople. Jeg kan gøre dig en stor tjeneste.
>
> Din til døden
>
> *Virginie."*

Han bandede:

"Så til helvede! Hvilken burre!"

Og i et anfald af dårligt humør forlod han igen kontoret; han var alt for forstemt til at kunne arbejde.

I seks uger havde han forsøgt på at bryde med hende, uden at det var lykkedes ham at slappe hendes utrættelige kærlighed.

Efter sit fald havde hun gennemlevet en krise af forfærdelige samvittighedsnag og havde ved de tre efterfølgende stævnemøder overvældet sin elsker med bebrejdelser og forbandelser. Disse scener kedede ham og da han tilmed allerede var mæt af denne modne og dramatisk anlagte kvinde, havde han simpelthen holdt sig på afstand i det håb, at eventyret på den måde skulle slutte af sig selv. Men så havde hun som en vanvittig klynget sig til ham, havde kastet sig ind i dette kærlighedsforhold, som et menneske, der springer i vandet med en sten om halsen.

Han havde ladet sig tage tilbage, af svaghed, af høflighed, af hensynsfuldhed; og hun havde spundet ham ind i en fanatisk og

trættende lidenskab; hun ligefrem forfulgte ham med sin ømhed.

Hver dag ville hun se ham og hvert øjeblik kaldte hun ham ved telegrammer til flygtige stævnemøder på et gadehjørne, i en butik eller i et offentligt anlæg.

Så gentog hun for ham i nogle sætninger; der altid var de samme, at hun tilbad ham og forgudede ham; og derpå gik hun fra ham efter at have forsikret ham, "at hun var så lykkelig ved at have set ham."

Hun viste sig ganske anderledes, end han havde tænkt sig hende; hun søgte at bedåre ham ved ungpigeagtige lader og barnlige kærtegn, som i hendes alder gjorde et latterligt indtryk. Lige til nu havde hun bestandig været en fuldt ud hæderlig kvinde, hvis jomfruelige hjerte var lukket for enhver lidenskab og fremmed for al sanselighed. Men det var, som om der hos denne forstandige kvinde, som i sin rolige fyrreårs-alder mindede om et blegt efterår ovenpå en kold sommer, med ét slag var vågnet et slags vissent forår, rigt på små blomster, som ikke havde kraft til at folde sig ud, og på fejlslagne knopper; en underlig blomstring af en sildig kærlighed, der var som en lille piges, glødende og naiv, med uventede udbrud, små kælne sekstenårs skrig, overhængende kærtegn og en indsmigrende ynde, som var ældet, uden nogensinde at have været ung. Hun skrev ti breve til ham om dagen, naragtige og tåbelige breve, holdte i en besynderlig poetisk og lattervækkende stil, der ligesom østerlændernes var prydet med malende sprogblomster og myldrede af dyre- og fuglenavne.

Så snart de var alene, kyssede hun ham med anstrengte, ungdommelige bevægelser, grotesk tilspidset trutmund og små

hop, der fik hendes alt for fyldige bryst til at bævre under hendes kjoleliv.

Især kvalmede det ham at høre hende kalde ham: "mit lam", "min due", "min kat", "min juvel", "min blå fugl", "min skat" og se hende hver gang byde sig frem til ham med en hel komedie af barnlig blufærdighed, med undselige, frygtsomme gestus, som hun mente klædte hende, og små spilopper, som en lille nyfigen klosterfrøken.

Hun spurgte:

"Hvis er den lille mund?"

Og han skulle straks svare:

"Det er min."

Ellers blev hun ved at gentage det, indtil han blev ganske bleg af forpinthed.

Det forekom ham, at hun burde have en følelse af, at der til et kærlighedsforhold udkræves både takt, smidighed, forsigtighed og en yderlig afstemthed, og at når hun, som var en moden kvinde, moder og dame af det gode selskab, gav sig hen til ham, så måtte hun gøre det med streng alvor og behersket varme, måske med tårer, men med en Didos tårer, ikke med en Julies.

Bestandig gentog hun for ham:

"Å, hvor jeg elsker dig, lille søde du! Elsker du mig lige så højt, min egen dreng?"

Han kunne ikke mere høre hende sige "lille søde du" eller "min egen dreng" uden at have lyst til at svare hende:

"Javel, du gamle!"

Hun sagde til ham:

"Hvilket vanvid, at jeg har givet efter for dig! Men jeg fortryder det ikke. Det er så dejligt at elske!"

Alt dette forekom Georges uendelig irriterende i hendes mund. Hun fremlæspede: "Det er så dejligt at elske" på samme måde som ingenuen på et teater.

Og så bragte hun ham aldeles ud af sig selv ved det ubehændige i sine kærtegn. Den smukke unge mands kys havde i så høj grad ildnet hendes blod, at hun pludselig var blevet lidenskabelig, og ind i sine favntag lagde hun en kejtet glød og en alvorsfuld iver, der fik Du Roy til at le og uvilkårligt ledte hans tanke hen på oldinge, som prøver på at lære at læse.

Når hun skulle have knuget ham i sine arme og set ham brændende ind i øjnene med det dybe og forfærdelige blik, man kun møder hos afblomstrende kvinder, som er skønne i deres sidste kærlighed, når hun skulle have dækket ham med stumme kys og træt, men umættelig have trykket ham ind mod sit varme og tunge legeme, krøb hun sammen som en lille tøs og læspede for at være indtagende:

"Holder så meget af dig, du lille søde. Så meget. Di' sin lille tone et pænt tys."

Så havde han gerne en vanvittig lyst til at udslynge en ed, tage sin hat og gå sin vej og knalde døren i bagefter sig.

I den første tid havde de ofte haft stævnemøder i Rue de Constantinople, men Du Roy, som var bange for, at hun skulle træffe sammen med fru de Marelle; fandt snart på tusinde påskud til at unddrage sig disse møder.

Så tvang hun ham til næsten hver dag at komme til hende, snart til frokost og snart til middag. Hun trykkede hans hånd under bordene og rakte ham sin mund bag ved dørene. Men han brød sig mere om at spøge med Suzanne, der morede ham ved sine skælmske indfald. I hendes lille dukkelegeme boede

der en livlig, skarp, fiffig og kvik ånd, som altid var parat til at sprudle frem. Med bidende vid gjorde hun nar af alt og alle. Georges ansporede hendes ironi, og de kom udmærket ud af det sammen.

Hvert øjeblik kaldte hun på ham:

"Hør lidt, Smukke-Ven. Kom herhen, Smukke-Ven. "

Han forlod straks moderen for at gå hen til datteren, som hviskede ham en eller anden ondskabsfuldhed i øret, og de lo begge af fuld hals.

Efterhånden blev han imidlertid så led ved moderens kærlighed, at den indgød ham en uovervindelig modbydelighed; han kunne ikke længere se hende, høre hende eller tænke på hende, uden at vreden straks steg ham til hovedet. Han indskrænkede derfor sine besøg hos hende, svarede ikke på hendes breve og adlød ikke hendes kalden.

Det gik omsider op for hende, at han ikke mere brød sig om hende og hun led frygteligt under det. Men hun ville ikke opgive ham, hun udspejdede ham, fulgte efter ham, ventede i en droske med nedrullede gardiner udenfor bladet og udenfor porten til hans hus, eller i de gader, hun formodede, at han ville gå igennem.

Han følte trang til at mishandle hende, til at fornærme hende, til at banke hende, til lige ud at sige til hende:

"Hold nu op, jeg har fået nok. De keder mig."

Men på grund af *La Vie Française* tog han dog stadig visse hensyn; og han prøvede på ved at vise sig kølig og hård og nu og da at bruge barske ord uden dog at være uhøflig, at få hende til at forstå, at det måtte være forbi.

Hun bestræbte sig især for at finde på midler til at lokke ham hen i Rue de Constantinople, og han rystede bestandig for, at de to kvinder en skønne dag skulle komme til at stå ansigt til ansigt udenfor hans dør.

Hans følelser for fru de Marelle var nemlig i sommerens løb tværtimod taget til. Han kaldte hende "sin lille gadedreng" og han holdt ganske bestemt af hende. Deres karakterer havde mange berøringspunkter; de hørte begge til den samme eventyrer-race, der skaber livets vagabonder, i dette tilfælde det gode selskabs vagabonder, som, uden at ane det, har stor lighed med landevejens farende folk.

De havde levet en elskovsfyldt sommer, en sommer, hvor de havde følt sig som studenter, der går på sold. de var begge stukket væk hjemmefra og var taget ud for at spise frokost eller middag i Argenteuil, i Bougival, i Maisons, i Poissy, hvor de tilbragte timer med at drive i en båd og plukke blomster langs bredderne. Hun elskede livet ved Seinen, de grønne lysthuse, de små stegte flodfisk, kaninragout'en og lystroernes råb. Når solen skinnede, holdt de af at sætte sig oven på en af forstadssporvognene og under latter og spøg at køre igennem det hæslige landskab, som omgiver Paris, og som vrimler med smagløse småborger-villaer.

Og når han så var nødt til at tage hjem for at spise til middag hos fru Walter, hadede han dobbelt sin gamle, påtrængende elskerinde ved mindet om den unge, som han lige havde forladt, og som på græsset ved flodbredden havde afbladet hans attrå og høstet hans glød.

Endelig troede han dog, at han var blevet fri for fru redaktøren, efter at han på en klar, næsten brutal måde havde

tilkendegivet, at det var hans faste beslutning at bryde med hende. Men så fik han på bladet dette telegram, der kaldte ham hen i Rue de Constantinople klokken to.

Han læste det endnu en gang igennem, mens han gik:

"Jeg må absolut tale med dig i dag. Det er
"alvorligt, meget alvorligt. Vent mig klokken to i
Rue de Constantinople, jeg kan gøre dig en stor
tjeneste.

Din til døden

Virginie."

Han sagde til sig selv:

"Gud ved, hvad hun nu igen vil mig, den gamle ugle? Jeg tør dø på, at hun slet intet har at sige mig. Hun vil naturligvis blot gentage for mig, at hun tilbeder mig. Alligevel er det vel bedst, jeg går derhen. Hun taler om en meget alvorlig sag og om en stor tjeneste, hun kan gøre mig, måske er det sandt. Men Clotilde, som kommer klokken fire! Jeg må se at få den første af sted klokken tre allersenest. Når de nu bare ikke træffer sammen. Fruentimmere er dog noget rak!"

Og han kom til at tænke på, at hans egen kone i grunden var den eneste, som aldrig plagede ham. Hun levede sit eget liv og lod til at holde meget af ham i de timer, der var bestemt til elskov, for hun tillod ikke nogen forstyrrelse i den urokkelige inddeling af livets forskellige beskæftigelser.

Med langsomme skridt slog han ind på vejen til sin stævnemøde-lejlighed, mens han i sit stille sind hidsede sig selv mere og mere op mod sin redaktørs frue:

"Ja, hvis hun ikke har noget at sige mig, så skal hun få en nydelig modtagelse. Cambronnes udtryk vil være ligefrem akademisk fransk ved siden af mit. Først og fremmest vil jeg fortælle hende, at jeg ikke agter oftere at sætte mine ben hos hende."

Og han gik ind for at vente på fru Walter. Hun kom et øjeblik efter og så snart hun så ham, udbrød hun:

"Å, du *har* fået mit telegram! Det var da heldigt!"

Han havde sat et gnavent ansigt op:

"Ja, jeg fik det på bladet, ligesom jeg skulle hen i Deputeretkammeret. Hvad vil du mig nu igen?"

Hun havde løftet sit slør op for at kysse ham og gik hen imod ham med en frygtsom og ydmyg mine som en hund, der er vant til at få prygl:

"Hvor du er grusom imod mig … Hvor du taler hårdt til mig … Hvad har jeg gjort dig? Du kan ikke forestille dig, hvad jeg lider for din skyld."

Han brummede:

"Uh ha, skal du til at begynde forfra?"

Hun stod tæt lige overfor ham og ventede blot på et smil eller en bevægelse for at kaste sig i hans arme.

Hun mumlede:

"Du skulle ikke have taget mig, når det var din hensigt at behandle mig på den måde. Du skulle have ladet mig leve hæderlig og tilfreds, som jeg var. Kan du huske, hvad du sagde til mig i kirken, og hvorledes du med magt tvang mig ind i dette hus? Og nu taler du således til mig! Nu giver du mig sådan en modtagelse! Min Gud, min Gud! Hvor du er ond imod mig!"

Han stampede i gulvet og svarede heftigt:

"Å, så ti dog en gang! Nu kan det være nok! Jeg kan ikke se dig et minut, uden at du straks drejer på den lire. Man skulle virkelig tro, at det var et tolvårs pigebarn, som jeg i hendes uskyldigheds tilstand havde forført. Nej, min bedste, lad os se nøgternt på tingene, her er ikke tale om misbrug af kriminel lavalder. Du har hengivet dig til mig i en alder, hvor du fuldt vel vidste, hvad du gjorde. Jeg takker dig for det, jeg er dig umådelig erkendtlig for det, men jeg kan da ikke af den grund hænge i dine skørter hele livet igennem. Du har en mand, og jeg har en kone. Ingen af os er fri. Vi har begået en lille letsindighed sammen, ingen aner det mindste, og nu er det forbi."

Hun sagde:

"Å, hvor du er brutal! Hvor du er plump! Hvor du er nederdrægtig! Nej, jeg var ikke længere nogen ung pige, men jeg havde aldrig elsket, aldrig begået noget slet ..."

Han afskar hende ordet:

"Ja, det ved jeg ... Du har allerede fortalt mig det over tyve gange. Men du havde fået to børn ... Du vidste altså god besked ..."

Hun veg tilbage:

"Åh! Georges, det er oprørende! ..."

Hun knugede begge hænderne ind mod sit bryst som for at dæmme op for gråden, der steg op i hendes strube.

Da han så tårerne begynde at komme, tog han sin hat, som han havde sat fra sig på kaminen:

"Nå, du skal til at græde! Så farvel. Var det den forestilling, du har indbudt mig til at overvære?"

Hun trådte et skridt frem for at spærre ham vejen, trak hurtigt sit lommetørklæde frem og tørrede besluttet sine øjne.

Hun gjorde en kraftanstrengelse for at få sin stemme rolig og sagde, nu og da afbrudt af en smertelig skælven:

"Nej … jeg er kommet … for at bringe dig en nyhed … en politisk nyhed … For at give dig et middel til at tjene halvtreds tusinde francs … eller måske mere … hvis du selv vil."

Han blev i pludselig formildet og spurgte:

"Hvorledes det? Hvad mener du med det?"

"Jeg opsnappede tilfældigvis i går aftes nogle ord af en samtale mellem min mand og Laroche. De tænkte vist forresten slet ikke på at skjule noget for mig. Men Walter indprentede ministeren ikke at lade dig komme ind i hemmeligheden, da du ville røbe det hele."

Du Roy havde stillet sin hat fra sig på en stol. Han ventede meget opmærksomt på, hvad hun ville sige.

"Nå, hvad er det så?"

"De vil bemægtige sig Marokko."

"Å, snak. Jeg spiste frokost hos Laroche, og han næsten dikterede mig ministeriets planer."

"Nej, min elskede, de har ført dig bag lyset, for at du ikke skulle opdage deres spekulation."

"Sæt dig ned," sagde Georges.

Og han satte sig selv i en lænestol. Hun trak en lille skammel hen over gulvet og krøb sammen på den mellem den unge mands ben. Så fortsatte hun i en indsmigrende tone:

"Ser du, jeg tænker altid på dig og. Derfor lægger jeg nu mærke til alt, hvad der bliver sagt omkring, mig."

Og hun gav sig stilfærdigt til at forklare ham, at hun allerede i nogen tid havde haft en anelse om, at der forberedtes noget

bag hans ryg, og at han nok blev brugt som middel, men at man samtidig var bange for at få ham til rival.

Hun sagde:

"Du ved, kærlighed gør en skarpsynet."

Endelig, den foregående aften, havde hun forstået, hvad det drejede sig om. Det var et stort kup, et vældig stort kup, der i al stilhed var blevet forberedt. Nu smilede hun, glad over sin snedighed; hun blev ivrig, finansmandens hustru dukkede frem i hende og hun talte som en kvinde, der er vant til at have børsspekulationer på nært hold, vant til at se værdier yngle, til at se penge stige og falde og på to timer ruinere tusinder af småborgere, som har sat deres møjsommeligt sammensparede skillinger på papirer, hvorpå navne på ærede og ansete mænd, statsmænd eller politikere stod som garanti.

Hun gentog:

"Å, det er fortræffeligt, hvad de har lavet. Ganske fortræffeligt. Det er forresten Walter, der er hovedmanden, og han forstår sig på det. Det er virkelig glimrende udtænkt."

Han blev utålmodig over den lange indledning:

"Nå, skynd dig så. Kom nu med det."

"Ja, hør så. Ekspeditionen til Tanger var bestemt imellem dem lige fra den dag, da Laroche blev udenrigsminister; og lidt efter lidt har de opkøbt hele det marokkanske lån, der var faldet til fire eller fem og tres francs. De har købt det meget behændigt ved hjælp af små, fordægtige agenter, der ikke kunne vække nogen mistanke. De har endog narret selve Rotschilderne, som undrede sig over, at der bestandig blev forlangt marokkanske papirer. Som svar blev der opgivet navnene på mellemmændene; det beroligede dem. Og nu skal

ekspeditionen finde sted, og så snart vi er dernede, vil den franske stat stille sig som garant for gælden. Vore venner vil da have tjent halvtreds eller tres millioner. Forstår du spekulationen? Så kan du også forstå, hvor bange de har været for alle, bange for den mindste indiskretion."

Hun havde lænet sit hoved ind mod den unge mands vest og lagt armene på hans ben. Hun knugede sig ind til ham i følelsen af, at det nu var lykkedes hende at fange hans interesse og rede til at gøre alt, til at begå, hvad det skulle være, for et kærtegn eller for et smil.

Han spurgte:

"Er du ganske sikker på, at det forholder sig således?"

Hun svarede med overbevisning:

"Ja, fuldstændig sikker."

Han erklærede:

"Ja, det må jeg sige, det er dygtigt gjort. Hvad den skurk til Laroche angår, så skal jeg nok få ram på ham. Å, den slyngel! Lad ham tage sig i agt … lad ham tage sig i agt … jeg skal slå hele hans ministerskrog sønder og sammen!"

Så gav han sig til at overveje, og han mumlede:

"Man måtte alligevel kunne benytte sig af det."

"Du kan endnu få noget af lånet at købe," sagde hun. "Det står kun i to og halvfjerds francs."

Han svarede:

"Ja, men jeg har ingen penge disponible."

Hun løftede sine øjne op imod ham og så på ham med et bønfaldende blik:

"Det har jeg tænkt på, min egen engel, og hvis du vil være rigtig, rigtig sød, og du holder en lille smule af mig, så giver du

mig lov til at låne dig dem."

Han svarede heftigt, næsten hårdt:

"Nej, det kan der ikke være tale om."

Hun sagde dæmpet og tryglende:

"Hør en gang, der er en ting, du kan gøre uden at låne penge af mig. Jeg havde i sinde at købe for ti tusinde francs af lånet for at skabe mig et eget lille fond. I stedet for kan jeg bare købe for tyve tusinde og du stiller dig halvt med mig. Du kan nok forstå, at det er penge, som jeg ikke skal betale Walter forud. Der bliver altså ingen udbetaling for øjeblikket. Hvis det lykkes, vinder du halvfjerds tusinde francs. Hvis det ikke lykkes, kommer du til at skylde mig ti tusinde francs, som du kan give mig, når det passer dig."

Han gjorde endnu indvendinger:

"Nej, jeg holder ikke rigtig af den slags affærer."

For at overtale ham anførte hun en hel mængde grunde, forklarede ham, at han i virkeligheden gjorde en indsats af ti tusinde francs på æresord, at han følgelig løb en risiko og at hun aldeles ikke lånte ham noget, da det var Walters bank, der lagde pengene ud.

Hun beviste ham endvidere, at da det var ham, som i *La Vie Française* havde ført den politiske kampagne, der gjorde hele affæren mulig, ville det være meget dumt af ham, om han ikke selv drog fordel af den.

Han betænkte sig stadig.

Hun tilføjede:

"Men husk dog på, at det, når alt kommer til alt, er Walter, som forstrækker dig med de ti tusinde francs, og at du har gjort ham tjenester, som opvejer mere end det."

"Nå, så lad gå da," sagde han. "Det er altså en aftale, vi deler halvt. Hvis vi taber, betaler jeg dig de ti tusinde francs tilbage."

Hun blev så glad, at hun rejste sig op, tog hans hoved mellem sine hænder og dækkede hans ansigt med grådige kys.

Han forsvarede sig først ikke, men da hun blev dristigere og næsten overvældede ham med sine kærtegn, tænkte han på, at den anden ville komme om lidt og at han, hvis han gav efter, ville spilde tiden og i den gamle kvindes arme slukke en lidenskab, han hellere ville gemme til den unge.

Han stødte hende blidt fra sig.

"Så ... Du må være fornuftig," sagde han.

Hun så bedrøvet på ham:

"Å, Georges! Må jeg ikke en gang længere have lov til at kysse dig?"

Han svarede:

"Nej, ikke i dag. Jeg har lidt hovedpine og det gør ondt."

Lydig indtog hun atter sin plads mellem hans ben og spurgte:

"Vil du komme til middag hjemme i morgen? Du ville gøre mig sådan en glæde med det."

Han tøvede, men turde ikke afslå hendes indbydelse:

"Ja, jeg skal nok komme."

"Tak, min elskede."

Hun gned langsomt sin kind mod den unge mands bryst med en regelmæssig og kælen bevægelse, og et af hendes lange, sorte hår hang fast i hans vest. Hun mærkede det, og en vanvittig tanke fo'r igennem hendes sind, en af de overspændte tanker, der mange gange dræber kvindens hele forstand. Hun gav sig ganske stille til at vikle dette hår omkring en af hans

knapper. Så knyttede hun et andet om den næste knap og atter et om den nedenunder. Hun vandt et om hver eneste knap.

Om lidt, når han rejste sig, måtte han rive alle disse hår ud. Han ville tilføje hende en smerte og hun ville være lykkelig. Uden at vide det, ville han tage noget af hende med sig, han ville komme til at bære en lok af hendes hår, noget, han aldrig havde bedt om. Det var et bånd, hun bandt ham til sig med, et hemmeligt usynligt bånd, en talisman, hun lod ham beholde. Uden at ville det, måtte han tænke på hende, drømme om hende og elske hende lidt mere den næste dag.

Pludselig sagde han:

"Jeg bliver nødt til at forlade dig; jeg bliver ventet i Kammeret ved mødets slutning. Jeg kan ikke svigte i dag."

Hun sukkede:

"Å, allerede."

Så tilføjede hun resigneret:

"Gå da, min elskede, men så kommer du til middag i morgen."

Og hun rejste sig med en rask bevægelse.

Hun følte en kort, men heftig smerte, som om hendes hovedhud var blevet stukket med nåle. Hendes hjerte bankede, hun var glad over, at han var skyld i, at hun havde lidt.

"Farvel!" sagde hun.

Med et medlidende smil tog han hende i sine arme og kyssede hende flygtigt på øjnene.

Men denne berøring var tilstrækkelig til at bringe hende ud af sig selv, og hun mumlede endnu en gang:

"Allerede!"

Hendes bønfaldende blik søgte soveværelset, hvortil døren stod åben.

Han skød hende fra sig og sagde i en travl tone: "Jeg må skynde mig, jeg kommer for sent."

Hun rakte ham sin mund, men han berørte den næppe. Så gav han hende parasollen, som hun var lige ved at glemme, og gentog:

"Så, så, vi må skynde os. Klokken er over tre."

Hun gik foran ham ud af døren og indprentede ham endnu en gang:

"I morgen, klokken syv."

Han svarede:

"I morgen, klokken syv."

De skiltes. Hun drejede til højre og han til venstre. Du Roy gik helt op til den ydre boulevard, så drev han med langsomme skridt tilbage ned ad Boulevard Malesherbes. Inde i et konditorvindue fik han øje på nogle kandiserede kastanjer i en krystalskål og han tænkte:

"Jeg vil tage et pund med til Clotilde."

Han købte en pose fuld af de søde bonbons, som han vidste, var noget af det, hun holdt mest af. Klokken fire sad han atter i Rue Constantinople og ventede på sin unge elskerinde.

Han var lidt forsinket, fordi hendes mand var kommet til byen for en otte dages tid. Hun spurgte:

"Kan du spise til middag hos os i morgen? Han vil blive forfærdelig glad ved at se dig."

"Nej, tak, jeg skal spise hos redaktøren. Vi er optaget af en hel mængde politiske og finansielle kombinationer."

Hun havde skilt sig af med sin hat, og nu tog hun også sit kjoleliv af, fordi det strammede hende.

Han pegede på posen, der stod på kaminen:

"Jeg har taget nogle kandiserede kastanjer med til dig."

Hun klappede i hænderne:

"Å, det var herligt! Hvor du er sød."

Hun tog dem, smagte på en og erklærede:

"De er storartede. Jeg er vis på, at jeg ikke lader en eneste blive tilbage."

Så tilføjede hun, idet hun så på Georges med et langt lidenskabeligt blik:

"Du kæler da også for alle mine laster."

Hun spiste langsomt kastanjerne og så hele tiden ned i posen for at se, om der var flere endnu.

Hun sagde:

"Sæt dig der i lænestolen, så sætter jeg mig ned ved dine fødder og gnasker mine kastanjer og har det dejligt."

Han smilede, satte sig og tog hende ind mellem sine ben i samme stilling, som fru Walter nylig havde indtaget.

Hun løftede hovedet op imod ham for at snakke med ham og sagde med munden fuld:

"Nu skal du høre, min elskede, jeg har drømt om dig. Jeg drømte, at vi gjorde en lang rejse sammen på en kamel. Den havde to pukler, vi sad overskrævs hver på sin pukkel og vi kom igennem ørkenen. Vi havde smørrebrød med i papir og en flaske vin og vi spiste til middag oppe på puklerne. Men det kedede mig, fordi vi ikke kunne tage os andet for; vi sad alt for langt borte fra hinanden, og jeg ville ned."

Han svarede:

"Det ville jeg sikkert også."

Han lo og morede sig over hendes historie. Han æggede hende til at pludre videre og komme med alle de dumheder, barnagtigheder og ømme tåbeligheder, som kun forelskede kan finde på. Disse narrestreger forekom ham bedårende i fru de Marelles mund, mens de i fru Walters ville have gjort ham aldeles rasende.

Clotilde kaldte ham også:

"Min skat", "min dreng", "min engel", men alle disse udtryk syntes ham kærlige og kærtegnende. Da den anden derimod for lidt siden havde sagt dem, havde de opirret og kvalmet ham. For elskovens tale er altid den samme, det er den mund, der udtaler den, som giver den værd.

Men mens han sad og morede sig over alle hendes dårskaber, tænkte han hele tiden på de halvfjerds tusinde francs, han ville komme til at tjene, og pludselig standsede han sin venindes talestrøm ved at banke hende let på hovedet:

"Hør en gang, min skat. Kan du huske, hvis jeg giver dig en besked til din mand? Sig ham fra mig, at han i morgen skal købe for ti tusinde francs af det marokkanske lån, som noteres til to og tres, så lover jeg ham, at han, inden der er gået tre måneder, skal have tjent fra tres til firs tusinde francs. Men han må endelig tie med det. Sig til ham, at ekspeditionen til Tanger er bestemt og at den franske stat vil stille sig som garant for Marokkos gæld. Pas på, at ingen andre får noget at vide om det. Det er en statshemmelighed, som jeg her betror dig."

Hun hørte alvorligt på ham og svarede:

"Tak skal du have. Jeg skal straks i aften sige det til min mand. Du kan stole på ham, han siger ikke noget. Han er sikker

nok. Der er ingen fare."

Hun havde spist alle kastanjerne. Hun krøllede posen sammen og kastede den ind i kaminen. Så sagde hun:

"Lad os gå ind i den anden stue."

Og uden at rejse sig begyndte hun at knappe Georges vest op.

Pludselig standsede hun og trak med to fingre et langt hår frem, som hun havde fundet i det ene knaphul. Hun gav sig til at le:

"Se, du har fået et af Madeleines hår med dig. Det kan man da kalde en trofast ægtemand!"

Men på én gang blev hun igen alvorlig, lagde den næsten usynlige tråd, hun havde fundet, på sin hånd og stirrede længe på den. Så mumlede hun:

"Det er ikke Madeleines, det er brunt."

Han smilede:

"Det er formodentlig stuepigens."

Men med en politimands opmærksomhed begyndte hun at undersøge hans vest og hun opdagede endnu et hår, der var viklet rundt om en knap, derefter et tredje og så et fjerde, og bleg og rystende udbrød hun:

"Å, du står i forhold til en kvinde, som har snoet sit hår om dine knapper."

Han blev forbløffet og stammede:

"Nej, vist ikke nej. Du er jo gal ..."

Pludselig forstod han sammenhængen. Han blev først lidt forvirret, men så lo han og vedblev at nægte. I grunden var han slet ikke ked af, at hun mistænkte ham for at gøre lykke hos damerne.

Hun blev ved at søge og fandt stadig flere hår, som hun med en hurtig bevægelse flåede af knapperne og smed på gulvet.

Med sit instinktmæssige kvindelige skarpsyn havde hun gættet, hvorledes det måtte være gået til, og hun stammede krænket og rasende og lige ved at græde:

"Og det er én, som elsker dig … hun har villet have, at du skulle tage noget af hende med dig … Å, hvad du er for en forræder!"

Men på én gang udstødte hun et gennemtrængende skrig og lo nervøst:

"Å! … Å! … Hun er gammel … her er et hvidt hår … Nå, så nu har du slået dig på de gamle … Får du måske penge af dem, hvad? … Nå, så du foretrækker gamle fruentimmere … Så behøver du ikke længere mig … behold bare den anden … "

Hun rejste sig, løb hen og snappede sit kjoleliv, som hun havde hængt over en stol, og tog det hastigt på.

Han ville holde hende tilbage og sagde flov og stammende:

"Vist ikke nej … Clo … Du er jo forrykt … jeg ved ikke, hvor det kommer fra … hør nu … bliv dog … hører du … bliv …"

Hun gentog:

"Hold du dig bare til det gamle fruentimmer … hold dig til hende … lad dig lave en ring af hendes hår … af hendes hvide hår … Du har rigeligt nok af dem."

Med ilfærdige og rappe bevægelser havde hun klædt sig på, sat sin hat til rette og trukket sløret ned for ansigtet; og da han ville gribe efter hende, gav hun ham af al kraft en ørefigen. Mens han blev stående som lamslået, rev hun døren op og flygtede.

Så snart han var blevet alene, skød et kogende raseri op i ham mod fru Walter. Han skulle ordentlig lære hende, det kunne hun tage gift på, det hysteriske kvindemenneske!

Han badede sin røde kind med lidt vand. Så gik han, grundende over sin hævn. Denne gang ville han ikke tilgive hende. Nej, såmænd om han ville!

Han slentrede ned til boulevarden og standsede foran en guldsmedebutik for at se på et ur, som han længe havde haft lyst til og som kostede atten hundrede francs.

Han tænkte pludselig, idet det gav et sæt i ham af glæde:

"Hvis jeg tjener de halvfjerds tusinde francs, får jeg råd til at købe det."

Og han gav sig til at drømme om alt det, han ville gøre med de halvfjerds tusinde francs.

For det første ville han lade sig vælge til deputeret. Så ville han købe uret, og så ville han spille på Børsen og så ... og så ...

Han ville ikke gå op på bladet, da han foretrak at tale med Madeleine, inden han så Walter og førend han skrev sin artikel; og han slog ind på vejen hjemad.

Da han var nået til Rue Drouot, standsede han pludselig. Han havde glemt at spørge til grev de Vaudrec, som boede i Chaussée d'Antin. Han vendte derfor om og drev tilbage, mens han tænkte på tusinde lyse og behagelige ting, indlullet i lykkelige drømme om kommende velstand. Han tænkte også lidt på den slyngel til Laroche og på den gamle skabekrukke til redaktørfrue. Clotildes vrede foruroligede ham derimod ikke synderligt, da han vidste, at hun altid hurtigt blev god igen.

Han forhørte hos portneren i det hus, hvor Vaudrec boede:

"Hvorledes har greven det? Det er blevet sagt mig, at han har været syg i nogle dage."

Manden svarede:

"Greven er meget dårlig, herre. De tror ikke, at han lever natten over; gigten er steget op til hjertet."

Du Roy blev så fortumlet, at han ikke vidste, hvad han skulle gøre. Vaudrec lå for døden! Tågede tanker fo'r igennem hans hjerne, talrige og forvirrende tanker, som han ikke en gang turde tilstå for sig selv.

Han stammede:

"Tak for underretningen ... jeg kommer igen ..." Men han forstod knapt, hvad han selv sagde.

Han sprang op i en droske og lod sig køre hjem. Hans kone var allerede kommet. Åndeløs styrtede han ind til hende og sagde:

"Ved du det ikke? Vaudrec er døende!"

Hun sad og læste i et brev. Hun løftede øjnene og gentog tre gange i træk:

"Hvad for noget? ... Hvad er det, du siger? ... Hvad er det, du siger? ... Hvad er det, du siger?"

"Jeg siger, at Vaudrec er i færd med at dø. Gigten har angrebet hjertet."

Så tilføjede han:

"Hvad agter du at gøre?"

Hun havde rejst sig. Hun var ligbleg, en nervøs skælven fo'r hen over hendes kinder, hun skjulte ansigtet i sine hænder og gav sig til at græde voldsomt. Hun blev stående og hulkede, gennemrystet af gråden og aldeles overvældet af sorg.

Men pludselig betvang hun sin smerte og sagde, idet hun tørrede sine øjne:

"Jeg går … jeg går derhen … bryd dig blot ikke om mig … jeg ved ikke, hvornår jeg kommer igen … vent ikke på mig."

Han svarede:

"Det er godt, gå bare."

De trykkede hinandens hænder og hun skyndte sig af sted så stærkt, at hun glemte at tage sine handsker med.

Georges spiste middag alene og satte sig til at skrive sin artikel. Han holdt sig nøjagtigt til ministerens anvisninger og lod læserne forstå, at ekspeditionen til Marokko ikke ville finde sted. Så gik han op på bladet med den, passiarede nogle øjeblikke med redaktøren, tændte en cigar og slentrede hjem glad og let om hjertet uden at vide hvorfor.

Hans kone var endnu ikke kommet tilbage. Han gik i seng og faldt i søvn.

Madeleine kom først henimod midnat. Georges vågnede ved at høre hende, han rejste sig op i sengen; og spurgte:

"Nå?"

Han havde aldrig før set hende så bleg og bevæget.

Hun mumlede:

"Han er død."

"Å! … Og … han sagde ikke noget til dig?"

"Nej, han var ikke længere ved bevidsthed, da jeg kom."

Georges grundede. Nogle spørgsmål trængte sig frem til hans læber, men han turde ikke udtale dem.

"Gå i seng," sagde han.

Hun klædte sig hurtigt af og lod sig glide ned ved siden af ham.

"Var der slægtninge af ham til stede ved dødslejet?" spurgte han.

"Ikke andre end en nevø."

"Nå ... Så han ofte den nevø?"

"Aldrig. De havde ikke været sammen i de sidste ti år."

"Havde han andre slægtninge?"

"Nej ... det tror jeg i det mindste ikke."

"Så ... så er det altså nevøen, der skal arve?"

"Det ved jeg ikke."

"Var han meget rig, Vaudrec?"

"Ja, meget rig."

"Hvor meget omtrent tror du, han havde?"

"Det kan jeg ikke sige bestemt. En eller to millioner måske."

Han sagde ikke mere. Hun pustede lyset ud. Og de blev liggende ved siden af hinanden i mørket uden at tale, men lysvågne og opfyldte af tanker.

Han havde ikke mere lyst til at sove. Nu fandt han, at de halvfjerds tusinde francs, som fru Walter havde stillet ham i udsigt, var en ren bagatel. Pludselig lød det for ham, som om Madeleine græd. For at forvisse sig om det spurgte han:

"Sover du?"

"Nej!"

Hendes stemme var utydelig og rystende. Han fortsatte:

"Jeg glemte før at fortælle dig, at din minister har holdt os for nar."

"Hvorledes det?"

Udførligt og med alle enkeltheder fortalte han hende om den spekulation, Walter og Laroche havde forberedt.

Da han var færdig, spurgte hun:

"Hvor har du fået det at vide?"

Han svarede:

"Det vil jeg med din tilladelse helst lade være med at sige. Du har dine kilder, som jeg ikke efterforsker. Jeg har mine, som jeg ønsker at beholde for mig selv. I hvert fald kan jeg svare for rigtigheden af, hvad jeg har fortalt dig."

Hun mumlede:

"Ja, det er muligt … Jeg havde nok en anelse om, at de lavede noget uden os."

Men Georges, som stadig ikke kunne sove, rykkede nærmere til sin kone og kyssede hende på øret.

Hun stødte ham heftigt tilbage:

"Jeg beder dig, lad mig i fred! Jeg er ikke oplagt til narrestreger."

Han vendte sig resigneret om imod væggen, lukkede øjnene og endte med at falde i søvn.

6

Kirken var betrukket med sort og over indgangen forkyndte et stort våbenskjold med krone oven over for de forbigående, at det var en adelig begravelse.

Ceremonien var lige endt og de tilstedeværende defilerede langsomt forbi kisten og forbi grev de Vaudrecs nevø, der tog imod håndtryk og besvarede hilsener.

Da Georges Du Roy og hans kone var kommet udenfor, begav de sig side om side på hjemvejen. De var tavse og tankefulde.

Endelig sagde Georges, som om han talte til sig selv:

"Det er i grunden underligt."

Madeleine spurgte:

"Hvad for noget, min ven?"

"At Vaudrec ikke har efterladt os noget."

Hun rødmede pludseligt, som om et rosenrødt slør var blevet trukket over hendes hvide hud fra halsen op over ansigtet, og sagde:

"Hvorfor skulle han have efterladt os noget? Det var der da ingen som helst anledning til."

Efter nogle øjeblikkes tavshed tilføjede hun:

"Der eksisterer måske et testamente hos en notar. Vi kan ikke vide noget om det endnu."

Han grundede lidt, så fortsatte han halvhøjt:

"Ja, det er rimeligt nok; han var jo dog vor bedste ven, både din og min. To gange om ugen spiste han hos os og han kom hvert øjeblik. Han var som hjemme hos os, fuldstændig som hjemme. Han holdt af dig, som om han kunne have været din fader, og han havde ingen familie, ingen børn, hverken brødre

eller søstre, ingen uden en nevø, en nevø, der tilmed stod ham fjernt. Ja, der må være et testamente. Jeg ville ikke bryde mig om noget videre, blot en erindring, der viste, at han havde tænkt på os, at han satte pris på os, at han forstod at skatte det venskab, vi nærede for ham. Han skyldte os virkelig et sådant venskabstegn."

Med en fraværende og ligegyldig mine svarede hun:

"Det kan jo godt være, at der er et testamente."

Da de kom hjem, overrakte tjeneren Madeleine et brev. Hun lukkede det op og rakte det til sin mand:

Lamaneur,
Notar.
Rue des Vosges nr. 17.

"Ærede frue!
Jeg har herved den ære at anmode Dem om
venligst at se op på mit kontor tirsdag, onsdag
eller torsdag mellem to og fire, angående en sag,
der vedrører Dem.

Med højagtelse
Ærbødigst

Lamaneur."

Det var Georges tur til at blive rød:

"Det må være det. Men det er mærkeligt, at det er dig, han vil tale med, og ikke med mig, som dog er familiens lovlige overhoved."

Hun svarede først ikke, men efter en kort betænkning sagde hun:

"Vi kan jo gå derhen sammen endnu i dag, hvis du vil?"

"Ja, det har jeg ikke noget imod."

Da de trådte ind i notarens kontor, rejste den første skriver sig med en iøjnefaldende tjenesteiver og skyndte sig at føre dem ind til sin chef.

Notaren var en lille mand, der var lige rund over det hele. Hans hoved lignede en kugle, som var sat oven på en anden kugle, der blev båret af to ben, som var så små og korte, at også de næsten lignede kugler.

Han hilste, bad dem tage plads og sagde, henvendt til Madeleine:

"Frue, jeg har bedt Dem om at komme for at gøre Dem bekendt med indholdet af grev de Vaudrecs testamente, der har interesse for Dem."

Georges kunne ikke bare sig for at mumle:

"Det tænkte jeg nok."

Notaren tilføjede:

"Jeg skal læse dokumentet, der for øvrigt er ganske kort, op for Dem."

Han tog et stykke papir i en mappe, som lå foran ham, og læste:

> "Jeg undertegnede, Paul-Émile-Cyprien-Gontran grev de Vaudrec, som er ved mit legemes og min ånds fulde kraft, udtrykker herved min sidste vilje:
>
> Da døden hvert øjeblik kan ramme os, vil jeg for alle tilfældes skyld tage den forsigtighedsregel at skrive mit testamente, der vil blive deponeret hos min notar, hr. Lamaneur.
>
> Da jeg ingen direkte arvinger har, testamenterer jeg hele min formue, bestående af seks hundrede

tusinde francs i værdipapirer og omtrent fem hundrede tusinde francs, stående i faste ejendomme, til fru Claire-Madeleine Du Roy uden nogen som helst forpligtelse eller betingelse. Jeg beder hende modtage denne gave fra en afdød ven som bevis på en dyb, inderlig og ærbødig hengivenhed."

Notaren tilføjede:

"Dette er det hele. Dette testamente er affattet afvigte august måned og har afløst et andet, som var dateret to år tidligere, og som lød på fru Claire-Madeleine Forestier. Jeg har dette første testamente i min besiddelse, så hvis der skulle blive rejst vanskeligheder fra familiens side, vil det kunne bevise, at grev de Vaudrec ikke har skiftet bestemmelse."

Madeleine sad og så ned for sig, hun var meget bleg. Georges snoede nervøst på spidserne af sit overskæg.

Efter et øjebliks pause fortsatte notaren:

"Det er en selvfølge, min herre, at fruen ikke kan modtage denne arv uden Deres samtykke."

Du Roy rejste sig og svarede kort:

"Jeg ønsker nogen betænkningstid."

Notaren smilede, bukkede og sagde i en elskværdig tone:

"Jeg forstår de skrupler, der får Dem til at tøve. Men jeg må tilføje, at grev de Vaudrecs nevø, som i morges har fået en meddelelse om sin onkels sidste vilje, erklærer sig rede til at respektere den, hvis han får afstået en sum af hundrede tusinde francs. Efter min mening er testamentet uomstødeligt, men en proces ville vække en opsigt, som De måske står Dem bedre ved at undgå. Folk er altid parat til at komme med ondsindede

udtydninger. Kunne De i hvert fald tilstille mig Deres svar på disse forskellige punkter inden lørdag?"

Georges bukkede:

"Ja, hr. notar."

Så hilste han ceremonielt, lod sin hustru, som ikke havde sagt et eneste ord, gå foran og forlod kontoret med en så afvisende holdning, at notaren holdt op med at smile.

Så snart de var kommet hjem, smældede Du Roy døren i efter sig og kastede sin hat hen på sengen:

"Har du været de Vaudrecs elskerinde?"

Madeleine, som var i færd med at tage sit slør af, fo'r sammen og vendte sig om imod ham:

"Jeg? Åh! "

"Ja, du. Man efterlader ikke en kvinde hele sin formue, uden at ..."

Hun var kommet til at ryste og kunne ikke finde nålene, som det gennemsigtige væv var fæstet på hatten med.

Efter et øjebliks betænkning stammede hun med bevæget stemme:

"Vær dog fornuftig ... vær dog fornuftig ... Du må jo være gal ... du må ... du må ... sagde du ikke selv ... nu i morges ... håbede du ikke ... at han ville efterlade dig noget?"

Georges var blevet stående tæt ved hende og fulgte nøje hendes minespil som en forhørsdommer, der søger at gribe den mindste vaklen hos en anklaget. Han svarede, idet han lagde eftertryk på hvert ord:

"Ja ... han kunne have efterladt mig noget ... mig ... mig, din mand ... mig, hans ven ... forstår du ... men ikke dig ... dig, hans veninde ... dig, min kone. Der er stor forskel, en betydelig

forskel, når man da vil tage hensyn til det passende … og til folks mening."

Nu var det Madeleine, der så stift på ham, så ham lige ind i øjnene, skarpt og gennemtrængende, som for at læse noget derinde, som for at forske sindets lønlige dybder, hvor aldrig noget blik når ned, hvoraf man med nød og næppe fanger et glimt i hastige sekunder, i de flygtige, slappe, uopmærksomme øjeblikke, der er som døre, der er blevet stående på klem ind til sjælens hemmeligheder. Og langsomt sagde hun:

"Det forekommer mig dog … at man ville have grund til at finde det i det mindste lige så besynderligt, om han havde testamenteret en så stor sum … til dig."

Han spurgte barsk:

"Hvorfor det?"

Hun svarede:

"Fordi …"

Hun betænkte sig, så fortsatte hun:

"Fordi du er min mand … fordi du, når alt kommer til alt, kun har kendt ham kort … fordi jeg derimod i lang tid har stået i venskabsforhold til ham … og fordi jeg allerede i hans første testamente, som var affattet, mens Forestier levede, var indsat til hans arving."

Georges havde givet sig til at gå op og ned med lange skridt. Han erklærede afgørende:

"Du kan ikke tage imod det."

Hun svarede ligegyldigt:

"Som du synes; men så er det ikke umagen værd at vente til lørdag; vi kan lige så godt straks sende notaren besked."

Han standsede lige overfor hende, og i nogle øjeblikke stod de igen og så hinanden stift ind i øjnene, idet de bestræbte sig for at trænge ind til deres hjertes inderste skjul og klæde hinandens tanker nøgne. I et stumt og brændende spørgsmål søgte de at udforske hinandens samvittighed: en stille kamp mellem to væsener, som lever side om side, men som aldrig lærer hinanden virkeligt at kende, som aldrig, trods al spejden og fritten, får at vide, hvad der dølger sig i dyndet på bunden af hinandens sjæle.

Og pludselig hvæsede han sagte lige ind i hendes ansigt:

"Tilstå så, at du har været Vaudrecs elskerinde."

Hun trak på skuldrene:

"Du er forrykt … Vaudrec havde meget venskab for mig, meget … men intet mere … aldrig."

Han stampede i gulvet:

"Du lyver. Det er ikke muligt."

Hun svarede roligt:

"Det forholder sig alligevel således."

Han var på ny begyndt at gå op og ned. Så standsede han igen:

"Vil du så måske forklare mig, hvorfor han efterlader hele sin formue til dig?"

Hun gjorde det i en ligegyldig og overlegen tone:

"Det er ganske simpelt. Som du selv har sagt, havde han ingen andre venner end os, eller snarere end mig, for han har kendt mig, lige fra jeg var barn. Min moder var selskabsdame hos hans forældre. Han kom tit hos os, og da han ingen naturlige arvinger havde, har han tænkt på mig. Det er meget muligt, at han har været lidt forelsket i mig, men hvilken kvinde

har ikke været genstand for en eller anden tilbøjelighed? Det er måske denne hemmelige og skjulte følelse, der har dikteret ham mit navn, da han nedskrev sin sidste vilje, hvorfor ikke? Hver mandag bragte han mig blomster. Det forbavsede dig aldeles ikke, skønt han ikke kom med nogen til dig, vel? Nu har han skænket mig sin formue, af samme grund og formodentlig også fordi han ikke havde nogen anden at testamentere den til. Det ville tværtimod være i højeste grad underligt, om det var dig, han havde efterladt den. Hvorfor skulle han have gjort det? Hvad var du for ham?"

Hun talte i en så rolig og naturlig tone, at Georges tøvede.

Omsider sagde han:

"Det er lige meget, vi kan ikke tage imod denne arv på de vilkår. Det ville gøre et alt for uheldigt indtryk. Alle folk ville tro deres ved det; det ville give anledning til sladder, og jeg ville komme til at stå i et latterligt lys. Mine kolleger er allerede alt for oplagte til at blive misundelige på mig og angribe mig. Jeg må mere end nogen anden værne om min ære og mit rygte. Jeg kan ikke finde mig i og give tilladelse til, at min hustru tager imod en sådan arv fra en mand, som folkesnakken allerede i forvejen udpegede som hendes elsker. Forestier ville måske have tålt det, men det gør jeg ikke."

Hun mumlede blidt:

"Nå, ja, min ven, så tager vi ikke imod den; det er en million mindre i vor lomme, det er det hele."

Han gik stadig op og ned og gav sig til at tænke ganske højt; han talte nok for sin kones øren, men uden at henvende sig til hende:

"Hm, ja … en million … men det får være … Han har ikke indset, at han i testamentet har gjort sig skyldig både i mangel på takt og i en forglemmelse af hensynet til det passende. Han har ikke forstået, hvilken falsk og latterlig stilling, han ville sætte mig i … Det er blot formen, alting drejer sig om her i livet … Han skulle have efterladt mig halvdelen, så ville alt have været i sin orden."

Han satte sig, slog benene overkors og gav sig til at sno sit overskæg, en vane, han havde, når han kedede sig eller var bekymret for et eller andet eller havde vigtige ting at tænke over.

Madeleine tog et broderi, som hun af og til arbejdede på, og sagde, idet hun søgte sit garn frem:

"Ja, jeg har jo kun at tie. Det er dig, der må overveje sagen."

Det varede længe, inden han svarede, så sagde han tøvende:

"Folk vil aldrig kunne forstå, at Vaudrec har gjort dig til sin eneste arving og at jeg har fundet mig i det. At modtage en formue på den måde, det ville være det samme som for dit vedkommende at tilstå et brødefuldt forhold og for mit, at jeg var lav nok til at være medvider i det … Kan du forstå, hvorledes vor optræden ville blive udlagt? Vi må finde på en eller anden omvej, et eller andet behændigt middel til at afværge en sådan beskyldning. Vi kunne for eksempel lade forstå, at han havde delt sin formue imellem os, således at han havde givet halvdelen til manden og halvdelen til hustruen."

Hun spurgte:

"Jeg kan ikke indse, hvorledes det skulle kunne lade sig gøre; testamentet udtrykker sig da tydeligt nok?"

Han svarede:

"Å, det er meget nemt. Du kunne afstå halvdelen af arven til mig ved et gavebrev. Vi har ingen børn, det kan altså lade sig gøre. På den måde ville vi lukke munden på folks ondskab."

Hun svarede lidt utålmodig:

"Jeg indser heller ikke, hvorledes det skulle kunne lukke munden på folks ondskab, eftersom testamentet med Vaudrecs underskrift er en kendsgerning?"

Han svarede vredt:

"Behøver vi at vise det frem eller slå det op på gadehjørnerne? Vi siger, at grev de Vaudrec har efterladt os hver halvdelen af sin formue … og dermed basta … Du kan jo en gang ikke modtage denne arv uden mit samtykke … og det giver jeg dig kun på den eneste betingelse, at du går ind på en deling, som kan forhindre mig fra at blive en skive for folks latter."

Hun så på ham med et gennemborende blik:

"Gør som du vil. Jeg er parat."

Han rejste sig og gav sig atter til at gå op og ned. Han syntes igen at betænke sig og gjorde sig umage for at undgå sin kones gennemtrængende blik.

Han sagde:

"Nej … alligevel … nej … det er måske bedre helt og holdent at give afkald på den … det er værdigere … mere korrekt … mere hæderligt … Skønt på den måde havde ingen ret til at formode noget som helst, absolut ikke. Selv de mest mistænksomme måtte bøje sig."

Han standsede foran Madeleine:

"Nu vel da, hvis du synes, så vil jeg gå alene hen til notaren for at forklare ham sagen og spørge ham til råds. Jeg vil sætte ham ind i mine skrupler og tilføje, at vi har bestemt os til at dele

formuen for ikke at støde an og give anledning til folkesnak. I det øjeblik, jeg tager imod halvdelen af arven, er det givet, at ingen længere har ret til at trække på smilebåndet. Det er det samme som at sige højt: "Min kone tager imod arven, fordi jeg tager imod den, jeg, der er hendes mand og kan dømme om, hvad hun kan gøre uden at blive kompromitteret. På den anden måde ville det være blevet en skandale."

Madeleine indskrænkede sig til at svare:

"Ganske som du vil."

Han blev veltalende:

"Ja, dette arrangement med at dele halvt, gør det hele klart som dagen. Vi arver en ven, der ikke har villet gøre nogen forskel på os, der ikke har villet have, at det skulle se ud, som om han havde tænkt: "Jeg foretrækker den ene eller den anden efter min død, ligesom jeg har foretrukket ham eller hende i levende live." Naturligvis holdt han mest af konen, men ved at efterlade sin formue til dem begge har han tydeligt villet udtrykke, at hans følelse har været ganske platonisk. Og du kan være vis på, at, hvis han havde tænkt over det, ville han netop have gjort det på den måde. Han har blot ikke overvejet det, han har ikke forudset følgerne. Som du meget rigtigt sagde for lidt siden, så var det dig, som han hver uge bragte blomster, og det er også dig, som han har villet efterlade en sidste erindring, uden at han har gjort sig klart, at ..."

Hun standsede ham med en lidt irriteret bevægelse:

"Ja, det er godt. Jeg har forstået det. Du behøver ikke så mange vidtløftige forklaringer. Gå straks hen til notaren."

Han stammede, rød i hovedet:

"Du har ret, ja, nu går jeg."

Han tog sin hat, men ligesom han skulle til at gå, spurgte han:

"Skal jeg ikke forsøge at slippe ud af vanskeligheden med nevøen med halvtreds tusinde francs?"

Hun svarede stolt:

"Nej, giv ham de hundrede tusinde francs, han forlanger. Du kan tage dem af min part, hvis du vil."

Han mumlede pludselig skamfuld:

"Nej, vist ikke nej, vi deler. Når vi hver giver halvtredsindstyve tusinde, har vi lige en million tilbage."

Så tilføjede han:

"Jeg kommer snart igen, lille Made."

Og han gik hen til notaren for at forklare ham planen, som han foregav, at hans kone havde udtænkt.

Den næste dag undertegnede de et gavebrev, i følge hvilket Madeleine Du Roy overlod sin mand fem hundrede tusinde francs.

Da de kom ud fra notarens kontor, foreslog Georges, at de, da vejret var så smukt, skulle gå til fods ned til boulevarderne. Han viste sig opmærksom, hensynsfuld, elskværdig og kærlig. Han lo og var strålende fornøjet, mens hun blev ved at være tankefuld og tilbageholdende.

Det var en temmelig kold efterårsdag. Folk lod til at have travlt og skyndte sig af sted med hastige skridt. Du Roy førte sin kone hen foran den butik, i hvis vindue han så ofte havde beundret det ur, han havde lyst til.

"Må jeg ikke have lov til at forære dig et smykke?" spurgte han.

Hun svarede ligegyldigt:

"Gør, som du vil."

De gik ind. Han spurgte:

"Hvad foretrækker du, et halsbånd, et armbånd eller et par ørenringe?"

Synet af guldsagerne og de funklende stene besejrede hendes kunstlede ligegyldighed og hendes blik gled nysgerrigt og begærligt hen over de udstillede smykker.

Og pludselig var der et, hun fik lyst til:

"Se, der er et meget smukt armbånd."

Det var en kæde af en ganske ejendommelig form, hvert af dens led var besat med en forskellig ædelsten.

Georges spurgte:

"Hvor meget koster det armbånd?"

Juveleren svarede:

"Tre tusinde francs, herre."

"Hvis De vil lade det gå for to tusinde fem hundrede, tager jeg det straks."

Manden betænkte sig, så svarede han:

"Nej, herre, det er umuligt."

Du Roy sagde:

"Se her, De kan lægge dette ur til for femten hundrede francs, det bliver fire tusinde i det hele; jeg betaler kontant. Er det et ord? Hvis De ikke vil, går jeg et andet sted hen."

Juveleren blev forfjamsket og endte med at slå til:

"Nå, ja, så lad gå da."

Efter at have givet sin adresse, tilføjede journalisten:

"Vil De så på uret lade indgravere initialerne G. R. C. i sammenslyngede bogstaver med en baronkrone over."

Madeleine blev overrasket og smilede. Og da de gik, tog hun hans arm med en vis ømhed. Hun fandt ham virkelig dygtig og behændig. Nu da han havde pengene, måtte han også have en titel, det var i sin orden.

Juveleren bukkede dybt:

"De kan stole på mig, det skal være færdigt torsdag, hr. baron."

De gik forbi Vaudevilleteatret. Der spilledes et nyt stykke.

"Hvis du har lyst," sagde han, "kan vi jo gå i teatret i aften. Skal vi se, om vi kan få en loge?"

De fik en loge. Han spurgte:

"Skal vi ikke spise middag på en restaurant?"

"Å, jo, det vil jeg gerne."

Han følte sig så lykkelig som en konge og tænkte på, hvad de endnu kunne tage sig for:

"Hvad om vi hentede fru de Marelle og fik dem til at tilbringe aftenen sammen med os? Jeg har hørt, at hendes mand er i byen. Jeg vil gerne hilse på ham."

De gik derhen. Georges, som var lidt bange for det første møde med sin elskerinde, var glad over, at hans kone var til stede, så at det ikke kunne komme til noget opgør.

Men Clotilde lod ikke til at huske noget som helst og tvang endog sin mand til at tage imod indbydelsen.

Middagen var meget animeret og aftenen yderst fornøjelig.

Georges og Madeleine kom sent hjem. Gassen var slukket. Med mellemrum rev journalisten en tændstik af for at lyse op ad trappen.

Idet de nåede afsatsen på første sal, strøg han netop én og den lille flamme, der pludselig blussede op, viste dem i spejlet

deres oplyste skikkelser mod den mørke baggrund.

De så ud som to ånder, der et øjeblik viste sig, rede til atter at forsvinde ind i mørket.

Du Roy løftede hånden for rigtig at belyse deres billede og sagde med en triumferende latter:

"Det er millionærer, der kommer hjem."

7

Marokkos erobring havde i to måneder været en fuldbyrdet kendsgerning. Frankrig stod som herre over Tanger, hele den afrikanske middelhavskyst lige til grænsen af Tripolis' område var i dets magt, og det havde stillet sig som garant for det nyannekterede lands gæld.

Der blev sagt, at to af ministrene ved den lejlighed havde tjent op imod en snes millioner, og Laroche- Mathieu blev nævnt ganske højt som den ene.

Hvad Walter angik, så var der ingen i hele Paris, som var uvidende om, at han havde gjort et dobbelt så stort kup og indkasseret mellem tredive og fyrre millioner på lånet og en otte-ti millioner på jern- og kobberminer, så vel som på mægtige landstrækninger, han forinden erobringen havde købt for næsten ingenting og bagefter solgt i dyre domme til kolonisations-selskaberne.

På få dage var han blevet en af verdens herskere, en af de almægtige finansmænd, som er stærkere end konger, og som får hoveder til at bøje sig, munde til at stamme og alt det feje, lave og misundelige, der skjuler sig på bunden af et menneskehjerte, til at stige op på overfladen.

Han var ikke længere jøden Walter, hovedmanden for en tvivlsom bank, udgiveren af en mindre fin avis, og en deputeret, der er mistænkt for at være indblandet i malpropre affærer. Han var Walter, den rige israelit.

Han ville vise det.

Da han vidste, at fyrsten af Carlsberg, som ejede et af de smukkeste huse i Rue Faubourg-Saint-Honoré, med have ud til

Champs-Élysées, var i pengeforlegenhed, tilbød han at købe hele ejendommen tilligemed alt indboet, uden at der blev flyttet så meget som en lænestol, for tre millioner. Den eneste betingelse var, at købet skulle være afsluttet inden fire og tyve timer. Fyrsten lod sig friste af summen og slog til.

Dagen efter flyttede Walter ind i sin nye bolig.

Så fik han en anden idé, en idé, som var fuldstændig egnet til at erobre Paris, en idé, der kunne have været en Bonaparte værdig.

Hele byen var for øjeblikket stærkt optaget af et stort maleri af den ungarske maler Karl Marcowitch. Billedet, der forestillede Kristus, vandrende på bølgerne, var udstillet hos kunsthandleren Jacques Lenoble, og alle skulle hen og se det.

Kunstkritikerne svømmede i begejstring og erklærede, at det var århundredets største mesterværk.

Walter købte det for fem hundrede tusinde francs og bortførte det; med ét slag stoppede han således op for den strøm, som folks nysgerrighed havde sat i fart, og tvang hele Paris til at tale om ham for at misunde ham, nedsætte ham eller berømme ham.

Dernæst lod han bladene meddele, at han en aften ville indbyde alle det parisiske selskabs kendte navne til i hans hjem at beundre den fremmede mesters herlige billede; ingen ville da kunne beskylde ham for at beholde et så enestående kunstværk for sin egen mund.

Hans hus ville den aften stå åbent. Hvem der ville, kunne komme. Det var tilstrækkeligt at fremvise sit indbydelseskort ved døren.

Indbydelsen var affattet således:

"Hr. og fru Walter beder Dem gøre dem den ære at indfinde Dem i deres hjem den 30. december fra kl. 9 til 12 for at se Karl Marcowitchs maleri: *Kristus, vandrende på bølgerne*."

Som efterskrift stod der med små bitte bogstaver:

"Efter kl. 12 vil der blive danset."

Hvem der ville, kunne altså blive og iblandt dem ville Walters rekruttere deres fremtidige bekendtskabskreds.

De andre ville se på maleriet, huset og dets ejere med en fornem, ligegyldig eller uforskammet nysgerrighed, og så gå, som de var kommet. Men Walter vidste på en prik, at de senere ville komme igen, ligesom de var kommet hos hans israelitiske brødre, der var blevet rige som han.

Først og fremmest gjaldt det om at få alle de betitlede berømtheder, hvis navne figurerer i aviserne, til at give møde; men de ville komme, de ville komme for at se, hvorledes den mand så ud, der på seks uger havde tjent halvtreds millioner; de ville komme for at se og tælle de andre, der kom der; og de ville komme, fordi han, israelitten, havde haft det behændige indfald og den gode smag at opfordre dem til i hans hus at beundre et kristent maleri.

Han syntes at sige til dem:

"Se, jeg har betalt en halv million for Marcowitchs religiøse mesterværk: "Kristus, vandrende på bølgerne". Og dette mesterværk bliver hos mig, for mine øjne, bestandig, i jøden Walters hus."

I den fornemme verden, i hertugindernes og jockeyernes verden var indbydelsen blevet stærkt diskuteret, og man var

blevet enige om, at den, når alt kom til alt, ikke forpligtede til noget som helst. Man kunne gå derhen, ligesom man gik hen for at se på akvareller hos Petit. Walters ejede et mesterværk, de lukkede en aften deres døre op, for at alle kunne beundre det. Det var der intet at sige til.

Fjorten dage i træk bragte *La Vie Française* hver morgen en lille notits om soireen den 30. december og gjorde sig umage for at opildne folks nysgerrighed.

Du Roy rasede over sin redaktørs triumf.

Han havde troet sig rig med de fem hundrede tusinde francs, som han havde fralokket sin kone, nu følte han sig fattig, gyseligt fattig, når han sammenlignede sine usle skillinger med den millionregn, som var faldet omkring ham, og som han ikke havde kunnet opfange noget af.

Hans vrede og misundelse tog til for hver dag, der gik. Han var vred på alle, på Walter, som han ikke mere havde besøgt, og på sin kone, der, narret af Laroche, havde frarådet ham at købe marokkanske papirer; men især var han vred på ministeren, som havde spillet ham dette puds, som havde forstået at bruge ham, og som to gange om ugen spiste ved hans bord. Georges blev benyttet som sekretær, som mellemmand, som penneskaft, og når han skrev efter hans diktat, blev han grebet af en vild lyst til at kvæle den lapsede politiker midt i hans triumf.

Laroche stod ikke synderlig godt som minister og for at beholde sin portefølje, lod han ingen ane, at den var proppet med guld. Men Du Roy mærkede det, dette guld, mærkede det i den andens udtalelser, der var mere hovmodige, i hans gestus, der var mere overlegne, i hans påstande, der var dristigere, og i hans selvtillid, der var blevet aldeles ubegrænset.

Det var nu Laroche, som regerede i Du Roys hus; han havde indtaget grev de Vaudrecs plads, kom de samme dage og talte til tjenerne i en tone, som om han var deres anden herre.

Georges tålte det, dirrende som en hund, der har lyst til at bide, men ikke tør. Men han var ofte brutal overfor Madeleine, som trak på skuldrene og behandlede ham som et kejtet barn. Hun forundrede sig i øvrigt over hans vedvarende dårlige humør og sagde ofte:

"Jeg forstår mig ikke på dig. Du beklager dig bestandig, trods din glimrende stilling."

Han vendte ryggen til hende og svarede ikke.

Han havde først erklæret, at han ikke ville gå til Walters fest, at han aldrig mere ville sætte sine ben hos den smudsige jøde.

I to måneder havde fru Walter dagligt skrevet til ham for at bønfalde ham om at komme, eller opgive hende et stævnemøde, ligegyldigt hvor, for at hun kunne give ham de halvfjerds tusinde francs, som hun havde tjent til ham.

Han svarede ikke og kastede hendes fortvivlede breve ind i ilden. Det var ikke, fordi han ville give afkald på sin part af gevinsten, men han ville drive hende til det yderste, behandle hende med foragt, træde hende under fødder. Hun var alt for rig! Han ville vise sig stolt.

Samme dag, maleriet skulle udstilles, foreholdt Madeleine ham det ufornuftige i ikke at ville gå derhen. Han svarede:

"Lad mig i fred, for fanden! Jeg bliver hjemme."

Så efter middag erklærede han pludselig:

"Det er måske alligevel bedre at få det hoveri afgjort. Skynd dig at gøre dig i stand."

Hun var forberedt på det.

"Jeg skal være færdig om et kvarter," sagde hun.

Han klædte sig brummende på, og selv, da de sad i vognen, blev han ved at udøse sin galde.

Indkørselsgården i Carlsborgpalæet var i de fire hjørner oplyst med elektriske buelamper, der lignede fire små blålige måner. Et pragtfuldt tæppe dækkede den høje stentrappe og på hvert trin stod en livréklædt tjener så stiv som en statue.

Du Roy mumlede:

"De vil nok imponere."

Han trak på skulderen og hans hjerte snøredes sammen af misundelse.

Hans kone sagde:

"Ti stille og bær dig ligesådan ad."

De gik ind og gav deres tunge overtøj til tjenerne, som styrtede til for at hjælpe.

Der stod flere damer sammen med deres mænd og var ligeledes i færd med at skille sig af med deres pelse. De mumlede:

"Hvor her er dejligt! Hvor her er dejligt!"

Den vældige vestibule var betrukket med vævede tapeter, der fremstillede Mars' og Venus' eventyr. Til højre og til venstre var to monumentale trapper, som stødte sammen på første sal. Gelænderet var et vidunder af smedet jern, hvis gamle, falmede forgyldning løb som et blegt skær op langs med trinnenes røde marmor.

Ved indgangen til salene stod to små piger, den ene i rosenrødt og den anden i lyseblåt, og bød damerne buketter. Det gjorde megen lykke.

Der var allerede trængsel i modtagelsesværelserne. Størstedelen af damerne var i visitdragt for at betegne, at de kun var kommet ligesom på enhver anden privatudstilling. De, der havde til hensigt at blive til ballet, var nedringede.

Fru Walter stod, omgivet af nogle veninder, i det andet værelse og besvarede gæsternes hilsen. Mange af dem kendte hende ikke og gik omkring som i et museum uden at bekymre sig om vært og værtinde.

Da hun fik øje på Du Roy, blev hun ligbleg og gjorde en bevægelse som for at gå hen imod ham. Men hun betænkte sig og blev stående og ventede. Han hilste ceremonielt på hende, mens Madeleine overvældede hende med komplimenter og venskabsforsikringer. Georges lod sin kone blive hos redaktørens frue og blandede sig mellem mængden for at lytte til de ondskabsfulde ting, der sikkert blev sagt.

Seks værelser lå på rad; møblerne var betrukket med italienske broderier eller med orientalske stoffer i forskellige nuancer og stilarter og på væggene hang malerier af fortidens store mestre. Man måtte især standse for at beundre en lille stue, holdt i Ludvig den Sekstendes stil, en slags boudoir, der var helt foret med silke med rosenbuketter på en blegblå bund. De lave forgyldte møbler, der var af en beundringsværdig renhed i linjerne, var betrukket med et stof, som svarede til tapeterne.

Georges fik øje på en del fremragende personligheder, hertuginden af Terracine, grev og grevinde de Ravenel, general, prins d'Andremont, den blændende smukke marquise des Dunes, og alle de kendte navne fra teatrenes førsteforestillinger.

Han blev grebet i armen, og en ung og glad stemme sagde ind i hans øre:

"Nå, er De endelig der, slemme Smukke-Ven? Hvorfor ser man Dem aldrig mere?"

Det var Suzanne Walter, som så på ham med sine smukke øjne, der lyste som emalje under hendes lyse hårs purrede sky.

Han blev henrykt ved at se hende og trykkede kammeratligt hendes hånd. Så undskyldte han sig:

"Jeg har ikke kunnet. Jeg har haft så meget at gøre i de sidste to måneder, at jeg slet ikke er gået ud."

Hun svarede alvorligt:

"Det er stygt, rigtig, rigtig stygt af Dem. Det gør både mama og mig meget ondt; vi holder begge så meget af dem. Hvad mig angår, så kan jeg slet ikke undvære Dem. Når De ikke er her, er jeg lige ved at kede mig ihjel. De ser, at jeg siger det lige ud til Dem, for at De ikke længere skal have ret til at forsvinde på den måde. Giv mig Deres arm, så skal jeg i egen høje person vise Dem "Kristus, vandrende på bølgerne"; det er derhenne, bag ved drivhuset. Papa har anbragt maleriet der, for at gæsterne skal være nødt til at gå igennem alle salene. Det er rent utroligt, så han kror sig, papa, med sit palads."

De gik langsomt gennem mængden. Folk vendte sig om for at se efter det smukke menneske og det nydelige lille dukkebarn.

En kendt maler sagde:

"Se, det er et smukt par; det er morsomt at se på."

Georges tænkte:

"Hvis jeg virkelig havde forstået at være om mig, så havde jeg giftet mig med hende her. Det kunne dog måske have ladet sig gøre. Hvorfor har jeg slet ikke tænkt på det? Hvorfor lod jeg mig

forlede til at tage den anden? Hvilken dårskab! Man handler også altid alt for hurtigt, man tænker sig aldrig nok om."

Og misundelsen, den bitre misundelse, faldt dråbe for dråbe på hans sjæl, som en gift, der fordærvede alle hans glæder og gjorde ham tilværelsen til en pine.

Suzanne sagde:

"Å, kom rigtig tit, Smukke-Ven, nu kan vi ordentlig more os, nu da papa er så rig. Vi skal finde på de mest vanvittige ting."

Han svarede, stadig opfyldt af den samme tanke:

"Å, nu gifter De Dem nok. De får en eller anden halvruineret prins til mand og så ser vi så godt som aldrig hinanden mere."

Hun udbrød åbenhjertigt:

"Å, nej, ikke endnu. Jeg vil kun have én, som jeg synes om, som jeg synes meget godt om, som jeg synes helt og holdent godt om. Jeg er rig nok for to."

Han smilede ironisk og overlegent og gav sig til at opremse navnene på de herrer, der gik forbi dem, højtstående adelsmænd, som havde solgt deres medtagne våbenskjold til rigmandsdøtre ligesom hun, og som nu levede nærmere eller fjernere fra deres hustruer, men hensynsløst sørgede for at få del i så mange af livets nydelser som muligt, hvad der ikke forhindrede dem i at være ansete og respekterede.

Han sluttede:

"Og inden der er gået seks måneder, sidder også De i fælden. De bliver marquise, hertuginde eller fyrstinde og De vil se dybt ned på mig, frøken."

Hun blev ærgerlig, slog ham over armen med sin vifte og svor på, at hun ene og alene ville lytte til sit hjertes stemme.

Han lo spottende:

"Det vil fremtiden vise. De er alt for rig."

Hun sagde til ham:

"Det er De også, De har jo arvet."

Han udstødte et foragteligt: "Å!" og svarede:

"Det var også noget at tale om. Knap nok tyve tusinde francs om året. Det er så godt som ingen ting i vore tider."

"Ja, men Deres kone arvede jo også."

"Ja. En million til os begge. Fyrre tusinde. Det kan vi ikke en gang holde hest og vogn for."

De var kommet ind i det sidste værelse og lige overfor dem lå drivhuset, en mægtig vinterhave, hvor store træer fra de varme lande bredte deres kroner beskyttende ud over grupper af sjældne blomster. Idet man trådte ind under det dunkle løv, hvori lyset flød som sølvbølger, slog en lugt af hed, fugtig jord og af tung blomsterluft en i møde. Hele denne døvende og slappende, kunstlede natur gjorde et underligt dulmende, usundt og dragende indtryk. Mellem to tætte buskadser gik man på tæpper, der skuffende lignede mos. Pludselig fik Du Roy til venstre for sig under en hvælvet palmekuppel øje på et mægtigt, hvidt marmorbassin, som man kunne få lyst til at bade sig i, og på hvis kanter fire store svaner af delfterporcelæn spyede vand ud gennem deres åbne næb.

Bassinets bund var dækket med guldsand, og rundt i det svømmede nogle kolossale guldfisk, der så ud som sære kinesiske uhyrer med deres fremspringende øjne og med deres skæl, der var blålige i kanterne, bølgernes mandariner, som under deres gliden frem og tilbage over den gyldne bund ledte tanken hen på de ejendommelige broderier derovrefra.

Journalisten standsede med bankende hjerte. Han sagde til sig selv:

"Se det – det er luksus! Sådanne boliger skal man leve i. Andre er nået til det. Hvorfor skulle så ikke også jeg komme så vidt?"

Han tænkte på, hvilke midler der vel måtte til, og ærgrede sig over sin afmagt, da han ikke lige på stedet kunne finde på nogen.

Hans ledsagerske talte ikke mere, hun syntes at være faldet i tanker. Han så fra siden hen på hende og tænkte endnu en gang:

"Jeg havde dog bare behøvet at gifte mig med den lille dukke af kød og blod dér."

Men Suzanne rev sig pludselig løs fra sine grublerier.

"Pas nu på," sagde hun.

Hun skubbede Georges gennem en gruppe, der spærrede vejen for dem, og fik ham til at gøre en brat vending til højre.

Midt i et buskads af underlige planter, der strakte deres blade, som lignede oprakte hænder med udspilede, tynde fingre, lige i vejret, sås en mand stående ubevægelig på havet.

Det gjorde en overraskende virkning. Billedets sider var skjult af det levende grønne og det tog sig ud som et mørkt, gribende, fjernt og fantastisk dyb.

Man måtte se nøje til for rigtigt at forstå det. Rammen skar båden over på midten, og apostlene i den var kun svagt belyste af sideskæret fra en lygte, som den ene af dem holdt højt op i vejret, så at dens fulde lys faldt på Jesus, der kom gående.

Kristus nærmede sig med foden på en bølge, som man så glatte sig og lydigt og kærtegnende forme sig efter den

guddommelige fod, der hvilede på den. Alt var mørkt omkring gudmennesket. Kun stjernerne skinnede på himlen.

I det svage skær fra lygten så apostlenes ansigter ud, som om de var fortrukket af undren.

Det var et mægtigt og uventet værk, frembragt af en mesterhånd, et af de værker, som sætter alle ens tanker i oprør, og som man drømmer om i lange år.

Alle de, der så det, blev først stående tavse, så gik de tankefulde bort og talte derefter kun om billedet.

Da Du Roy havde set noget på det, erklærede han:

"Det er alligevel flot at kunne anskaffe sig den slags nipsting."

Men da han blev puffet og skubbet af andre, der ville til for at se, vendte han sig og gik; han havde beholdt Suzannes lille hånd under sin arm og trykkede den ganske lidt.

Hun spurgte ham:

"Vil De ikke drikke et glas champagne? Lad os gå hen til buffeten, dér vil vi træffe papa."

Og de banede sig langsomt vej tilbage gennem værelserne, hvor mængden, den samme elegante mængde, der paraderer ved alle større festligheder, stadig voksede og støjede, som om den følte sig hjemme.

Pludselig troede Georges at høre en stemme sige:

"Det er Laroche og fru Du Roy."

Disse ord strejfede lige hans øren, som de fjerne lyde, vinden bærer med sig. Hvor kom de fra?

Han så sig søgende om til alle sider og opdagede også sin kone, som gik forbi ved ministerens arm. De passiarede sagte og fortroligt sammen og stirrede hinanden dybt ind i øjnene.

Han bildte sig ind, at folk så på dem og hviskede, og han følte en dum og brutal lyst til at kaste sig over de to væsener og slå løs på dem med knyttede næver.

Hun gjorde ham latterlig. Han tænkte på Forestier. Nu blev der måske sagt:

"Det godtroende fjols til Du Roy!"

Hvem var hun? Et lille fruentimmer, som havde været intrigant nok til at svinge sig op i samfundet, men som i virkeligheden ikke var i besiddelse af nogen stor begavelse. Folk kom i hans hus, fordi de var bange for ham, fordi de følte, at han havde magt, men bagefter talte de sikkert ganske ugenert om dette lille journalistægteskab. Han ville aldrig komme langt med en kone, som kastede et uheldigt skær over hans hus, som stadig kompromitterede sig, og hvis hele optræden røbede stræbersken. Hun var efterhånden kun blevet en klods om hans ben. Å, hvis han havde anet, hvis han havde vidst! Hvor ville han så ikke have anlagt sit spil ganske anderledes stort og dristigt! Hvilket smukt parti kunne han ikke have vundet med den lille Suzanne til indsats! Hvorledes kunne han have været så blind, at han ikke havde forstået det?

De var kommet til spisestuen, et vældigt rum med marmorsøjler og gobelinstapeter på væggene.

Walter fik øje på sin medarbejder og styrtede ham i møde for at trykke hans hænder. Han var aldeles beruset af glæde:

"Har De set det alt sammen? Har du vist ham det hele, Suzanne? Hvilken mængde mennesker, ikke sandt, Smukke-Ven? Har De set prinsen af Guerche? Han var her for lidt siden for at drikke et glas punch."

Så skyndte han sig hen til senatoren, Rissolin, som kom slæbende med sin kone, der var ganske fortumlet og udpyntet som en markedsbod.

En herre hilste på Suzanne, en høj, tynd, lidt skaldet herre med blonde bakkenbarter og med det verdensmandspræg, som man alle vegne straks kender. Georges hørte hans navn: marquis de Cazolles, og han blev pludselig skinsyg på ham. Hvornår havde hun lært ham at kende? Efter at de var blevet rige naturligvis? Han gættede, at det måtte være en frier.

Han blev taget i armen. Det var Norbert de Varenne. Den gamle digter gik rundt med sit fedtede hår og medtagne kjole og så træt og ligegyldig ud.

"Se, det kalder man at more sig," sagde han. "Om lidt vil der blive danset; og bagefter går man hjem i seng; og de små piger er glade. Drik noget champagne, den er udmærket."

Han lod sit glas fylde og sagde, idet han hilste på Du Roy, som også havde taget et:

"Jeg drikker på den revanche, ånden en gang skal tage over millionerne."

Så tilføjede han i en blid tone:

"Det er ikke, fordi de generer mig hos andre, eller at jeg bliver vred over, at de har dem, men jeg protesterer af princip."

Georges hørte ikke længere på ham. Han søgte efter Suzanne, der var forsvundet sammen med marquis de Cazolles, og forlod pludselig Norbert de Varenne for at give sig til at lede efter den unge pige.

En tæt trængsel af mennesker, der ville have noget at drikke, standsede ham. Da han endelig havde arbejdet sig igennem den, stod han ansigt til ansigt med ægteparret de Marelle.

Han så stadig regelmæssigt konen, men det var længe siden, at han havde truffet manden, der greb begge hans hænder:

"Må jeg takke Dem, kære ven, for det råd, De gav mig gennem Clotilde. Jeg har tjent næsten hundrede tusinde francs på det marokkanske lån. Det skylder jeg ene og alene Dem. Man kan med rette sige, at De er en uvurderlig ven."

Flere herrer vendte sig for at se på den smukke og elegante brunette. Du Roy svarede:

"Til gengæld for den tjeneste, jeg har gjort Dem, tager jeg Deres kone fra Dem, eller rettere, jeg byder hende min arm. Man skal altid skille ægtefolk ad."

Hr. de Marelle bukkede:

"Ja, det er rigtigt. Hvis vi kommer fra hinanden, så mødes vi her om en time."

"Det er en aftale."

De to unge trængte sig ind i mængden, fulgt af ægtemanden. Clotilde sagde:

"Hvor de har haft held med sig, Walters! Der kan man alligevel se, hvad der kan komme ud af at forstå sig på forretninger."

Georges svarede:

"Å pyt! Dygtige folk kommer altid frem her i verden, om ikke ved det ene middel, så ved det andet."

Hun vedblev:

"Nu får de to pigebørn fra tyve til tredive millioner hver. Og Suzanne er oven i købet køn."

Han tav. Det irriterede ham at høre sin egen tanke blive udtalt af en andens mund.

Hun havde endnu ikke set "Kristus, vandrende på bølgerne". Han tilbød at følge hende derhen. De morede sig med at sige ondt om folk og skumle over de ansigter, de ikke kendte. Saint-Potin gik tæt forbi dem, de morede sig kosteligt over alle de mange ordner, der dækkede hans kjoleopslag. En gammel gesandt, som kom bagefter, var ikke nær så vel forsynet.

Du Roy erklærede:

"Hvilket underligt sammenplukket selskab!"

Boisrenard trykkede i forbigående hans hånd; han havde ligeledes smykket sit knaphul med det grønne og gule bånd, han havde båret ved duellen.

Vicomtesse de Percemur sad omfangsrig og udstafferet og talte med en hertug i det lille boudoir i Ludvig den Sekstendes stil.

Georges mumlede:

"En øm tête-à-tête!"

Men da han gik igennem drivhuset, så han sin kone sidde ved siden af Laroche-Mathieu; de var begge kun halvt skjult bag en gruppe planter. Det var, som om de ville sige:

"Vi holder stævnemøde, offentligt stævnemøde. For vi bryder os pokker om, hvad folk mener."

Fru de Marelle indrømmede, at Karl Marcowitchs Jesus var aldeles forbavsende; de vendte om og gik tilbage. Manden var blevet borte for dem.

Georges spurgte:

"Og Laurine? Er hun stadig lige vred på mig?"

"Ja, stadig. Hun vil ikke se dig og går ud af stuen, når der bliver talt om dig."

Han svarede ikke. Den lille piges pludselige uvenskab gjorde ham bedrøvet og beklemt.

Suzanne greb dem i flugten, ligesom de kom ind ad en dør, og råbte:

"Nå, der er De! Ja, Smukke-Ven, De må finde Dem i at blive alene. Jeg bortfører den skønne Clotilde for at vise hende mit værelse."

Og de to damer borede sig gennem mængden med de bølgende, slangeagtige bevægelser, der er ejendommelige for kvinder, når de vil frem gennem trængsel.

Næsten i samme øjeblik mumlede en stemme ved siden af ham:

"Georges!"

Det var fru Walter. Hun vedblev ganske sagte:

"Å, hvor De er ubarmhjertig grusom! Hvor De piner mig til ingen nytte. Jeg sagde til Suzette, at hun skulle tage sig af hende, De gik med, for at jeg kunne komme til at sige et ord til Dem. Hør mig, jeg må … jeg *må* tale med Dem i aften … eller … eller … jeg svarer ikke for, hvad jeg kan finde på. Gå ud i drivhuset. Til venstre vil De finde en dør, der fører ud til haven. Følg gangen ligefor. Helt nede ved enden af den er der et lysthus. Vent mig der om ti minutter. Hvis De ikke vil, sværger jeg Dem til; at jeg gør skandale, nu, her, lige straks."

Han svarede i en hoven tone:

"Lad gå da. Om ti minutter skal jeg være på det sted, De taler om."

De skiltes. Men Jacques Rival havde nær opholdt ham. Han tog Georges under armen og ville absolut fortælle ham en hel mængde ting; han så temmelig ophidset ud, han kom åbenbart

fra buffeten. Endelig slap Du Roy fra ham ved at overgive ham til hr. De Marelle, som han fandt igen midt i en dør. Han måtte endda passe på ikke at blive set af sin kone og Laroche. Det lykkedes ham, for de syntes at være meget optaget af et eller andet, og han kom vel ud i haven.

Den kolde luft slog sammen om ham som et isbad. Han tænkte:

"Så for satan, nu bliver jeg nok forkølet."

Han tog sit lommetørklæde op af lommen og bandt det om halsen som et tørklæde. Så famlede han sig langsomt frem gennem gangen; da han kom lige ud fra det stærke lys, kunne han ikke se noget som helst i mørket.

Til højre og venstre skimtede han nogle bladløse buske med tynde, skælvende kviste. Skæret fra vinduerne faldt gråligt ind mellem grenene. Han fik øje på noget hvidt, der stod midt på gangen, lige foran ham. Det var fru Walter. Hendes hals og arme var blottede. Med dirrende stemme stammede hun:

"Å, der er du endelig? Du vil altså dræbe mig?"

Han svarede roligt:

"Jeg beder dig, ingen dramaer, ellers forsvinder jeg lige med det samme."

Hun havde slynget sine arme om hans hals, og med sin mund ganske tæt ved hans læber sagde hun:

"Men hvad har jeg dog gjort dig? Du opfører dig som en skurk imod mig! Hvad har jeg gjort dig?"

Han forsøgte at støde hende fra sig:

"Du har snoet dit hår om alle mine knapper sidste gang, vi var sammen, og det var lige ved at blive skyld i et brud mellem min kone og mig."

Hun blev først overrasket, så rystede hun på hovedet:

"Å, din kone er såmænd lige glad. Det er en eller anden af dine elskerinder, som har lavet dig en scene."

"Jeg har ingen elskerinder."

"Så ti dog! Hvorfor kommer du ikke mere og besøger mig? Hvorfor siger du Nej til blot én gang om ugen at spise til middag hos mig? Du ved ikke, hvor frygteligt jeg lider. Jeg elsker dig så højt, at jeg ikke kan tænke en tanke, som ikke går mod dig! Jeg kan ikke se på noget, uden at du står for mit blik og jeg tør næsten ikke udtale et ord af frygt for at komme til at sige dit navn! Alt det kan du slet ikke forstå. Jeg har en følelse af, at jeg sidder fast mellem et vildt dyrs klør, at jeg er lukket inde i en sæk, jeg ved ikke, hvad det er. Den stadige tanke om dig stemmer mig for brystet, river noget itu derinde og lammer mine ben, så at jeg ikke længere har kraft til at støtte på dem. Og hele dage kan jeg blive siddende fuldstændig sanseløs på en stol og tænke på dig."

Han så forbavset på hende. Det var ikke længere den uskønne, tøseagtige skabning, han havde kendt, det var en kvinde, som var ude af sig selv, fortvivlet og i stand til alt.

En ubestemt tåget plan dæmrede frem i hans hjerne. Han svarede:

"Kærligheden er ikke evig, kære. Man mødes og skilles. Men når den varer så længe som mellem os to, bliver den en tung lænke. Jeg vil ikke mere. Der har du sandheden. Imidlertid, hvis du formår at blive så fornuftig, at du kan tage imod mig og behandle mig som en ven, vil jeg komme hos dig ligesom i gamle dage. Føler du, at du kan det?"

Hun lagde sine nøgne arme på Georges sorte kjole og mumlede:

"Jeg kan alt for at få dig at se."

"Så er det altså en aftale," sagde han, "venner og intet mere."

Hun stammede:

"Ja, det er en aftale."

Så løftede hun sine læber op imod ham:

"Endnu et kys … det sidste."

Han afslog det blidt:

"Nej, vi må holde vor aftale."

Hun vendte sig bort og aftørrede to tårer. Så trak hun frem af sit kjoleliv en lille pakke papirer, der var omvundet med et rosenrødt silkebånd, og rakte den til Du Roy:

"Se her. Der er din halvdel af gevinsten fra Marokko-affæren. Jeg var så glad over at have tjent den til dig. Nå, tag den da …"

Han ville ikke tage den:

"Nej, jeg kan ikke modtage de penge!"

Hun blev vred:

"Å, nej, det må du ikke også gøre imod mig! Det er dine penge, ene og alene dine. Hvis du ikke tager dem, smider jeg dem i rendestenen. Det må du ikke gøre imod mig, Georges."

Han tog imod den lille pakke og lod den glide ned i sin kjolelomme.

"Du må gå ind," sagde han, "du får en lungebetændelse af at stå her ude."

Hun mumlede:

"Så meget bedre. Kunne jeg bare dø!"

Hun greb hans ene hånd, dækkede den med lidenskabelige, glødende og fortvivlede kys, og løb op imod huset.

Han fulgte langsomt og grundende efter. Med løftet pande og et smil på læben trådte han ind i drivhuset.

Hans kone og Laroche var der ikke længere. Mængden begyndte at tyndes lidt ud. Det blev klart, at næsten ingen ville blive til ballet. Han opdagede Suzanne, der gik med sin søster under armen. De kom begge hen til ham for at bede ham danse den første kvadrille sammen med dem og grev de Latour-Yvelin.

Han blev forbavset:

"Hvem er nu det?"

Suzanne svarede med et ondskabsfuldt smil:

"Det er en ny ven af min søster."

Rose blev rød i hovedet og mumlede:

"Du er rigtig styg, Suzanne. Den herre er ikke mere min ven, end han er din."

Den anden svarede:

"Nå, jeg ved nok, hvad jeg ved."

Rose blev vred, vendte ryggen til dem og gik sin vej.

Du Roy stak fortroligt sin hånd ind under den anden unge piges arm og sagde med sin kærtegnende stemme:

"Hør en gang, kære lille barn, tror De, at jeg er Deres ven?"

"Ja, jeg gør, Smukke-Ven."

"Har De tillid til mig?"

"I et og alt."

"Kan De huske, hvad jeg sagde til Dem for lidt siden?"

"I hvilken anledning?"

"I anledning af Deres giftermål, eller rettere i anledning af den mand, som De ville gifte Dem med."

"Ja."

"Godt. Vil De så love mig en ting?"

"Ja, hvad er det?"

"Det er, at spørge mig til råds hver gang der er nogen, som beder om Deres hånd, og ikke at sige Ja, førend De har hørt min mening?"

"Ja, det vil jeg gerne."

"Og det er en hemmelighed mellem os to. De må ikke sige et ord om det hverken til Deres fader eller til Deres moder."

"Ikke et ord."

"Sværger De det?"

"Det sværger jeg."

Rival kom farende. Han så ud til at have voldsomt travlt.

"Frøken, Deres fader har spurgt efter Dem. Ballet skal til at begynde."

Hun sagde:

"Kom så, Smukke-Ven."

Men han undskyldte sig. Han var fast bestemt på at tage hjem lige med det samme, da han ville være alene for at tænke; alt for mange nye ting havde trængt sig frem i hans sind. Han gav sig til at lede efter sin kone. Efter nogen tids forløb fandt han hende. Hun stod henne ved buffet'en og drak chokolade sammen med to herrer, han ikke kendte. Hun forestillede sin mand for dem uden at nævne deres navne for ham.

Efter nogle øjeblikkes samtale spurgte han:

"Skal vi gå?"

"Ja, når du vil."

Hun tog hans arm og de gik tilbage gennem salene, hvor der nu kun var få mennesker.

Hun spurgte:

"Hvor er værtinden? Jeg ville gerne sige farvel til hende."

"Det behøves ikke. Hun vil bare prøve på at beholde os til ballet, og jeg har fået nok."

"Det er sandt. Du har ret."

Hele vejen hjem talte de ikke et ord til hinanden.

Men så snart de var kommet ind i soveværelset, sagde Madeleine smilende til ham uden en gang at tage sit slør af:

"Du kan ikke tænke dig, hvilken overraskelse jeg har til dig."

Han brummede gnavent:

"Hvad er det for noget?"

"Gæt."

"Det er virkelig for besværligt."

"Nå, så skal jeg hjælpe dig! I overmorgen er det første januar, ikke sandt?"

"Jo."

"Det er nytårsgavernes dag."

"Ja, hvad så?"

"Her er din. Jeg fik den af Laroche for lidt siden."

Hun rakte ham en lille sort æske, der lignede et juveletui.

Han åbnede den ligegyldigt og fik øje på Æreslegionens kors.

Han blev lidt bleg, så smilede han og sagde:

"Jeg ville have foretrukket ti millioner. Det dér koster ham ikke ret meget."

Hun havde ventet et begejstret glædesudbrud, og ærgrede sig over hans kølighed:

"Du er virkelig utrolig. Der er intet, som længere kan tilfredsstille dig."

Han svarede roligt:

"Den mand betaler kun sin gæld. Og han skylder mig meget mere endnu."

Hun blev overrasket over hans tone og indvendte:

"Det er dog alligevel flot i din alder."

Han erklærede:

"Alt er relativt. Jeg kunne i dette øjeblik være nået endnu videre."

Han havde taget etuiet, satte det åbent hen på kaminhylden og betragtede nogle sekunder det glimrende kors, som lå i det. Så lukkede han det, trak på skuldrene og gik i seng.

1. januar bragte *L'Officiel* journalisten hr. Prosper-Georges Du Roys udnævnelse til ridder af æreslegionen som tak for ydede tjenester. Navnet stod skrevet i to ord, hvad der glædede Georges mere end ordenen selv.

En time efter, at han havde læst offentliggørelsen af denne begivenhed, fik han brev fra fru Walter, hvori hun bønfaldt ham om sammen med hans kone at spise til middag hos hende samme dag for at fejre hans udmærkelse. Han betænkte sig nogle minutter, så kastede han billetten, der var skrevet i kompromitterende udtryk, i ilden og sagde til Madeleine:

"Vi spiser til middag hos Walters i dag."

Hun blev forbavset:

"Nå – jeg troede forresten, at du ikke oftere ville sætte dine ben hos dem?"

Han indskrænkede sig til at svare:

"Jeg har skiftet mening."

Da de kom, var fru Walter alene i det lille boudoir i Ludvig den Sekstendes stil; hun havde valgt dette værelse til at modtage sine mere fortrolige venner. Hun var helt sortklædt og

havde pudret sit hår, hvad der klædte hende fortryllende. Lidt borte fra så hun gammel ud, kom man nærmere blev hun ung, og når man så rigtig på hende, kunne man næsten ikke bekvemme sig til at tage øjnene bort igen.

"Har De sorg?" spurgte Madeleine.

Hun svarede bedrøvet:

"Ja og nej. Jeg har ikke mistet nogen af mine. Men jeg er kommet til den alder, hvor man anlægger sorg for sit liv. Jeg bærer den i dag for at indvie den. For fremtiden vil jeg bære den i mit hjerte."

Du Roy tænkte:

"Mon hun holder fast ved den beslutning?"

Under middagen var stemningen lidt trykket. Kun Suzanne snakkede hele tiden løs. Rose syntes optaget af noget, der helt og holdent lagde beslag på hende. Journalisten blev overvældet med lykønskninger.

Aftenen gik hen med at passiare og slentre rundt i værelserne og i drivhuset. Da Du Roy en gang kom lidt bagud sammen med fru Walter, greb hun ham i armen og holdt ham tilbage.

"Hør," sagde hun sagte, "jeg skal aldrig mere tale til Dem om det, der har været … Men kom og besøg mig, Georges. De ser, at jeg ikke længere siger Du til Dem. Det er mig umuligt at leve uden Dem, umuligt. Det er mig en ulidelig kval. Jeg føler Dem, jeg bærer Dem i mine øjne, i mit hjerte, i mit legeme hele dagen og hele natten. Det er som om De havde fået mig til at drikke en gift, der brænder mig op inde fra. Jeg kan ikke holde det ud. Nej. Jeg kan ikke. Jeg vil finde mig i ikke at være andet end en gammel kone for Dem. Jeg har pudret mit hår hvidt for at vise

Dem det, men kom, kom herhen, kom så ofte, De kan, som ven."

Hun havde taget hans hånd og hun trykkede den så hårdt, at hendes negle borede sig ind i hans kød.

Han svarede med stor ro:

"Det er jo en aftale. Der er ingen grund til at tale mere om det. De ser jo, at jeg kom i dag, lige straks, da De skrev til mig."

Walter, som gik foran sammen med sine to døtre og Madeleine, var standset for at vente på Du Roy foran "Kristus, vandrende på bølgerne".

"Tænk Dem," sagde han leende, "jeg fandt i går min kone liggende på knæ foran det billede, ligesom i et kapel. Hun lå og bad. Næ, hvor jeg lo!"

Fru Walter svarede med en fast stemme, hvori der bævede en hemmelig begejstring:

"Det er den Kristus, der skal frelse min sjæl. Han giver mig mod og styrke hver gang, jeg ser på ham."

Hun stillede sig lige overfor foran Herren, der stod oprejst på havet, og sagde:

"Hvor han er smuk! Hvor mændene er bange for ham og hvor de elsker ham! Se på hans hoved, på hans øjne, hvor er han ikke overnaturlig og menneskelig på samme tid!"

Suzanne udbrød:

"Men han ligner jo Dem, Smukke-Ven! Jeg er vis på, at han ligner Dem. Hvis De havde helskæg, eller hvis han ikke havde skæg på hagen, så ville De se aldeles ens ud. Å, men det er virkelig slående!"

Hun tvang ham til at stille sig hen ved siden af billedet; og alle de andre måtte indrømme, at de to ansigter påfaldende

lignede hinanden.

De blev alle forundret. Walter fandt, at det var i høj grad besynderligt. Madeleine erklærede smilende, at skikkelsen på maleriet så mere mandig ud.

Fru Walter stod ubevægelig og stirrede på sin elskers træk ved siden af Kristus-ansigtet. Hun var blevet lige så hvid som sit hvide hår.

8

Hele resten af vinteren kom Du Roys ofte til Walters. Georges spiste endog så hvert øjeblik alene til middag hos dem, da Madeleine sagde, at hun følte sig træt og foretrak at blive hjemme.

Om fredagen var han der altid, det var hans faste dag og den dag indbød fru Walter aldrig andre, den tilhørte Smukke-Ven og ham alene. Efter bordet blev der spillet kort, de kinesiske fisk blev fodret, eller de fandt på anden morskab, og Georges blev behandlet aldeles som om han hørte til familien.

Flere gange havde fru Walter bag en dør eller bag ved et buskads i drivhuset grebet fat i den unge mands arm, trykket ham med hele sin kraft ind til sit bryst og hvisket ham i øret:

"Jeg elsker dig … jeg elsker dig … jeg elsker dig til døden!"

Men hver gang havde han stødt hende koldt fra sig og tørt svaret:

"Hvis De begynder forfra, kommer jeg her ikke oftere."

Hen imod slutningen af marts fik folk pludselig travlt med de to søstres giftermål. Rose, blev der sagt, skulle giftes med grev Latour-Yvelin og Suzanne med marquis de Cazolles. Begge de to herrer var blevet indlemmet i husets fortrolige kreds og betragtedes tydeligvis som to venner, der var i besiddelse af særlige forrettigheder, og som der måtte tages et vist hensyn til.

Mellem Georges og Suzanne havde der udviklet sig en slags utvungent, kammeratligt og venskabeligt forhold; de snakkede sammen i timevis, morede sig med at gøre nar af alle andre mennesker og lod til at befinde sig rigtig vel i hinandens selskab.

De havde ikke oftere talt hverken om den unge piges mulige giftermål eller om de bejlere, der fremstillede sig.

En formiddag havde Walter taget Du Roy med hjem til frokost. Efter måltidet blev fru Walter kaldt ud for at tale med en af husets leverandører, og Georges sagde til Suzanne:

"Lad os gå ud og kaste brød til guldfiskene."

De tog hver et stort stykke brød på bordet og gik ud i drivhuset.

Langs kanten af marmorbassinet var på jorden lagt puder, så at man kunne lægge sig på knæ og være nærmere ved fiskene. De tog hver en pude, og side om side bøjede de sig ud over vandet og begyndte at kaste små brødkugler, som de trillede mellem fingrene, ud i det. Så snart fiskene fik øje på brødet, strømmede de til; de bevægede halerne, slog med finnerne, rullede med de store, fremspringende øjne, svømmede rundt mellem hinanden og dykkede pludseligt ned efter det runde bytte, der var gået lige til bunds, for straks efter igen at komme op til overfladen og bede om mere.

De mimrede pudsigt med munden og lignede, som de således svømmede rundt mellem hinanden med bratte drejninger og pilsnare bevægelser, små løjerlige uhyrer. De tegnede sig luerøde mod den gyldne sandbund og skød som flammer gennem det klare vand; så snart de holdt sig stille, trådte det blå net, der kantede deres skæl, tydeligt frem.

Georges og Suzanne så deres eget spejlbillede i vandet og smilede til sig selv.

Pludselig sagde han med dæmpet stemme:

"Det er ikke smukt af Dem at skjule noget for mig, Suzanne."

Hun spurgte:

"Hvad mener De, Smukke-Ven?"

"Kan De ikke huske, hvad De ved festen lovede mig her på dette samme sted?"

"Nej, hvad lovede jeg?"

"De lovede at spørge mig til råds, hvis der var nogen, som anholdt om Deres hånd."

"Nå, og hvad så?"

"Hvad så? Det er jo sket."

"Hvem er det, der har friet til mig?"

"Det ved De jo godt."

"Nej, det sværger jeg Dem til."

"Jo, vist ved De det! Det er den opblæste laps, marquis de Cazolles."

"Han er for det første ikke opblæst ..."

"Det er meget muligt, men han er en idiot, som har ruineret sig i spil og ødelagt sig selv ved udsvævelser. Det er såmænd et nydeligt parti for Dem, der er så smuk, så frisk og så klog."

Hun spurgte smilende:

"Hvad har De imod ham?"

"Jeg? Slet ingen ting."

"Jo, vist så. Han er aldeles ikke således, som De siger."

"Nå ikke det? Han er både dum og beregnende."

Hun holdt op med at se ned i vandet og drejede sig lidt om imod ham:

"Hør, hvad er der i vejen med Dem?"

Han svarede på en måde, som om hans hjertes dybeste hemmelighed blev fravristet ham:

"Hvad der er i vejen? ... Der er det i vejen, at jeg ... at jeg ... jeg er skinsyg på ham."

Hun blev ikke overdrevent forundret:

"Er De?"

"Ja, jeg."

"Nej virkelig, og hvorfor det?"

"Fordi jeg er forelsket i Dem og det ved De udmærket godt, slemme Suzanne."

Hun anslog en streng tone:

"De er vist ikke rigtig klog, Smukke-Ven."

Han svarede:

"Ja, jeg ved, at det er vanvid. Burde jeg vel tilstå det, jeg, en gift mand, for Dem, en ung pige? Jeg er mere end vanvittig, jeg er brødefuld, ja, jeg er næsten en skurk. Men jeg har ingen gnist af håb, og det er den tanke, som får mig til at gå fra forstanden. Og når jeg hører sige, at De har i sinde at gifte Dem, får jeg sådanne anfald af raseri, at jeg kunne dræbe en eller anden. De må tilgive mig, Suzanne!"

Han tav. Fiskene, som ingen af dem mere tænkte på at kaste brød til, holdt sig ganske ubevægelige, ventede i en næsten lige, lang række som små røde engelske soldater, og stirrede på de to mennesker, der havde tabt interessen for dem.

Den unge pige mumlede halvt bedrøvet og halvt lystigt:

"Det er skade, at De er gift. Men det er der jo ikke noget at gøre ved. Gjort gerning står ikke til at ændre!"

Han vendte sig heftigt helt om imod hende og sagde tæt ind i hendes ansigt:

"Hvis jeg nu var fri, ville De så gifte Dem med mig?"

Hun svarede i en oprigtig og åbenhjertig tone:

"Ja, Smukke-Ven, det ville jeg, for jeg synes bedre om Dem end om alle de andre. "

Han rejste sig og stammede:

"Tak, tak … Jeg bønfalder Dem, sig ikke "Ja" til nogen! Vent endnu lidt. Jeg bønfalder Dem om det. Vil De love mig det?"

Hun mumlede lidt forvirret og uden at forstå, hvad han mente:

"Ja, det lover jeg Dem."

Du Roy kastede det store stykke brød, han endnu havde i hånden, ud i vandet og flygtede bort uden at sige farvel, som om han aldeles havde tabt hovedet.

Alle fiskene kastede sig grådigt over den store brødklump, der flød ovenpå, da den ikke var blevet trykket sammen med fingrene, og flænsede i den med forslugne munde. De slæbte den hen i den anden ende af bassinet, og trængte sig sammen under den, så at de dannede en myldrende klase, en slags bevægelig flammende blomst, en levende blomst, der var blevet smidt ud i vandet med kronen ned ad.

Overrasket og urolig rejste hun sig og gik langsomt tilbage til de andre. Journalisten havde allerede taget afsked.

Han gik lige hjem og kom fuldstændig rolig ind til Madeleine, der sad og skrev breve. Han spurgte hende:

"Spiser du hos Walters på fredag? Jeg går i alle tilfælde derhen."

Hun betænkte sig lidt:

"Nej. Jeg har det ikke rigtig godt. Jeg vil hellere blive her."

Han svarede:

"Gør, som du vil, der er ingen, som tvinger dig."

Så tog han sin hat, som han havde sat fra sig, og gik igen.

I længere tid havde han udspioneret hende, vogtet på hendes skridt og fulgt bag efter hende, indtil han vidste besked med

alt, hvad hun foretog sig. Den time, han havde ventet på, var endelig kommet. Han havde ikke ladet sig narre af den tone, hvori hun havde sagt:

"Jeg bliver hellere her."

I de følgende dage var han meget elskværdig imod hende. Han gjorde endog indtryk af at være munter, hvad der ikke længere var almindeligt hos ham. Hun lagde mærke til det og sagde:

"Nå, nu begynder du da igen at blive i godt humør."

Om fredagen klædte han sig tidligt på, da han havde nogle ærinder at besørge, inden han gik hen til Walters, sagde han. Da klokken var henad seks, gik han hjemmefra efter at have kysset sin kone.

Han gik hen til pladsen foran Notre-Dame-de-Lorette, tog en droske og sagde til kusken:

"Vil De holde lige overfor nummer 17 i Rue Fontaine og blive der, indtil jeg giver Dem ordre til at køre. Så kører De hen til Rue Lafayette og standser udenfor restauranten "Coq-Faisan"."

Vognen skumplede langsomt af sted og Du Roy trak gardinerne for vinduerne. Den standsede lige overfor hans hus, og han holdt uafbrudt øje med gadedøren. Efter ti minutters venten så han Madeleine komme ud og gå op i retning af de ydre boulevarder.

Så snart hun var ude af sigte, stak han hovedet ud af vinduet og råbte:

"Kør!"

Vognen satte sig atter i bevægelse og holdt foran Coq-Faisan, en borgerlig restaurant, der havde et godt navn i kvarteret. Georges gik ind i den store spisesal og gav sig i ro og mag til at

spise til middag; en gang imellem kastede han et blik på sit ur. Da han havde drukket sin kaffe med to glas fin cognac til og langsomt røget en god cigar, gik han. Klokken var blevet halv otte. Udenfor på gaden råbte han en droske an og lod sig køre til Rue la Rochefoucauld.

Uden at spørge portneren om noget gik han op på tredje sal i det hus, han havde opgivet kusken, og da pigen lukkede op for ham, spurgte han:

"Hr. Guibert de Lorme er jo hjemme, ikke sandt?"

"Ja, herre."

Han blev lukket ind i dagligstuen, hvor han måtte vente nogle øjeblikke. Så kom en højt dekoreret herre ind. Han havde et officersagtigt tilsnit og hans hår var gråt, skønt han endnu måtte kaldes ung.

Du Roy hilste og sagde til ham:

"Som jeg forudså det, hr. politikommissær, spiser min hustru nu til middag med sin elsker i den møblerede lejlighed, de har lejet i Rue des Martyrs."

Kommissæren bukkede:

"Jeg står aldeles til Deres disposition."

Georges fortsatte:

"De har tiden for Dem indtil klokken ni, ikke sandt? Efter det klokkeslæt har De ikke længere ret til at trænge ind i et privat hus for at konstatere et ægteskabsbrud, vel?"

"Nej, til klokken syv om vinteren, fra 31. marts til klokken ni."

"Godt, hr. politikommissær, jeg har en droske neden for, vi kan undervejs hente de betjente, som skal ledsage os, og vente lidt foran porten. Jo senere vi kommer, des større udsigt har vi til at gribe dem på fersk gerning."

"Som De vil, min herre."

Kommissæren gik ud og kom lidt efter tilbage, iført en overfrakke, som skjulte hans trefarvede skærf. Han gik til side for at lade Du Roy gå forbi. Men journalisten, som var optaget af sine egne tanker, nægtede at gå først og gentog:

"Efter Dem … efter Dem."

Kommissæren trængte ind på ham:

"Nej, jeg beder Dem, min herre, jeg er jo hjemme her."

Georges bukkede og gik først ud af døren.

De kørte hen til stationen for at hente tre civilklædte betjente, der ventede på dem, for Georges havde om formiddagen sendt meddelelse om, at overrumplingen kunne finde sted samme aften. Den ene af mændene satte sig op på bukken, de to andre tog plads inde i vognen, og Georges råbte adressen i Rue des Martyrs op til kusken.

Undervejs sagde han:

"Jeg har fået en tegning af lejligheden. Den ligger på anden sal. Vi kommer først ind i en slags forstue, så i spisestuen og så i sovekammeret. De tre værelser ligger i række og har ingen anden udgang, der kunne lette en flugt. Lidt længere henne i gaden bor en smed, som holder sig rede i det tilfælde, De skulle forlange hans hjælp."

Da de holdt foran det opgivne hus, var klokken kun et kvarter over otte og de ventede godt tyve minutter i tavshed. Da den slog tre kvarter, sagde Georges:

"Lad os så begynde."

De gik op ad trappen uden at bryde sig om portneren, som i øvrigt ikke lagde mærke til dem. Den ene af betjentene blev stående nede på gaden for at passe på, om nogen kom ud.

De fire mænd standsede på anden sal og Du Roy lagde først sit øre ind mod døren og kiggede derefter gennem nøglehullet. Han kunne hverken høre eller se noget som helst. Han ringede.

Politikommissæren sagde til sine folk:

"I bliver her og holder jer parate ved den første kalden."

De ventede. Da der var gået en to-tre minutter, trak Georges på ny flere gange i klokkestrengen. De opfangede en støj inde fra lejligheden; så hørte de lette skridt nærme sig. Der var åbenbart nogen, som lyttede inde fra. Journalisten bankede hårdt på døren med sine knoer.

En stemme, en kvindestemme, som den talende søgte at gøre ukendelig, spurgte:

"Hvem er det?"

Politikommissæren svarede:

"Luk op, i lovens navn!"

Stemmen spurgte igen:

"Hvem er De?"

"Jeg er politikommissær. Luk op, eller jeg lader døren sprænge."

Stemmen fortsatte:

"Hvad vil De?"

Du Roy tog ordet:

"Det er mig. Det er til ingen nytte at prøve på at slippe fra os."

De lette skridt, skridt som af nøgne fødder, fjernede sig, så efter nogle sekunders forløb kom de tilbage.

Georges sagde:

"Hvis der ikke bliver lukket op, trykker vi døren ind."

Han drejede kobberhåndtaget om og stemmede sin skulder mod døren. Da der intet svar kom, satte han alle sine kræfter i,

den gamle lås gav efter, skruerne blev tvunget ud af træværket og døren fløj op så pludselig, at den unge mand nær var faldet over Madeleine, der stod i forværelset kun iført en chemise og et skørt, med opløst hår og bare fødder. Hun holdt et lys i hånden.

Han råbte:

"Det er hende, vi har dem!"

Han styrtede ind i lejligheden. Politikommissæren, som havde taget sin hat af, fulgte ham. Den unge kone gik med forstyrret mine bag efter dem og lyste for dem.

De gik igennem spisestuen, hvor levningerne af et måltid endnu var på bordet: tomme champagneflasker, resterne af en gåseleverpostej, skroget af en høne og to stykker halvspist brød. På anretterbordet stod to tallerkner med stabler af østersskaller.

Soveværelset lignede en valplads efter slaget. En kjole var smidt hen over en stoleryg og over armen på en lænestol lå et par herrebenklæder overskrævs. Fire støvler, to store og to små, lå væltet om på siden og flød ved fodenden af sengen.

Det var et ægte "møbleret" værelse med sine banale møbler og med sin hæslige og fade lugt, den samme lugt, der findes i alle hotelværelser, en lugt, som kommer fra gardinerne, fra madrasserne, fra væggene, fra stolene, lugten af alle de mennesker, som har sovet eller levet en nat eller et halvt år i denne allemandsbolig, og som har ladet lidt af deres lugt blive tilbage; og hvert menneskes lugt har føjet sig til forgængernes og til sidst er det blevet til den ubestemmelige, flove og utålelige stank, som er ganske ens på alle den slags steder.

En tallerken med kager, en chartreuseflaske og to små glas, der endnu var halvt fulde, fyldte op på kaminhylden. Det forgyldte taffelur var næsten skjult under en herrehat.

Politikommissæren vendte sig om mod Madeleine og så hende lige ind i øjnene:

"De er altså fru Claire-Madeleine Du Roy, lovformelig gift med hr. journalist Prosper-Georges Du Roy, som er her til stede?"

Med halvkvalt stemme fremstødte hun:

"Ja."

"Hvad bestiller De her?"

Hun svarede ikke.

Politikommissæren vedblev:

"Hvad bestiller De her? Jeg finder Dem udenfor Deres hjem næsten afklædt i et soveværelse i et hotel garni. Hvorfor er De kommet herhen?"

Han ventede nogle øjeblikke. Så, da hun stadig ikke svarede, fortsatte han:

"Da De ikke selv vil tilstå, frue, ser jeg mig nødsaget til at skaffe mig beviser."

Henne i sengen sås formen af et legeme skjult under tæppet. Kommissæren gik derhen og kaldte:

"Min herre."

Manden i sengen rørte sig ikke. Det så ud, som om han vendte ryggen til og skjulte hovedet under puden.

Politikommissæren rørte ved, hvad der syntes at være skulderen, og gentog:

"Jeg beder Dem, min herre, tving mig ikke til at bruge magt."

Men det tildækkede legeme lå lige så ubevægeligt, som om det var dødt.

Du Roy trådte hurtig frem, tog fat i tæppet og trak det bort, rev hovedpuden til side og blottede Laroche-Mathieus ligblege ansigt. Han bøjede sig over ham, dirrende af lyst til at gribe ham i struben for at kvæle ham, og hvæsede med sammenbidte tænder:

"Hav dog i det mindste mod til at være Deres nederdrægtighed bekendt."

Øvrighedspersonen spurgte igen:

"Hvem er De?"

Da den forfjamskede elsker ikke svarede, tilføjede han:

"Jeg er politikommissær og jeg fordrer, at De siger mig Deres navn!"

Georges, som rystede af forbitrelse, skreg:

"Så svar dog, kujon, ellers siger jeg, hvem De er."

Endelig stammede manden:

"Hr. kommissær, De må ikke tillade, at den person fornærmer mig. Er det ham eller Dem, jeg har at gøre med? Er det ham eller Dem, jeg skal svare?"

Det lød, som om han var ganske tør i munden.

Politikommissæren svarede:

"Det er mig, mig alene, De har at gøre med. Jeg spørger Dem, hvem De er?"

Den anden tav. Han holdt lagenet tæt op til hagen og så sig forvildet om til alle sider. Hans lille opadsnoede overskæg tegnede sig ganske sort mod hans gustne ansigt.

Politikommissæren tog igen ordet:

"De vil altså ikke svare mig? Så bliver jeg nødt til at anholde Dem. Stå i hvert tilfælde op. Så snart De er klædt på, skal jeg forhøre Dem."

Legemet bevægede sig uroligt i sengen og hovedet mumlede:

"Det kan jeg ikke, så længe De er her."

Politikommissæren spurgte:

"Hvorfor ikke?"

Den anden stammede:

"Fordi ... fordi ... jeg er splitternøgen."

Du Roy slog en hånlig latter op, samlede en skjorte op, der lå på gulvet, og kastede den hen på sengen, idet han skreg:

"Dér ... stå så op ... Når De har klædt Dem af i min kones nærværelse, kan De vel nok klæde Dem på i min."

Så vendte han ryggen til og gik hen imod kaminen.

Madeleine havde fået sin koldblodighed tilbage; da hun så, at alt var tabt, var hun beredt til også at trodse alt. Et udæskende glimt lyste op i hendes øjne; hun rullede et stykke papir sammen og gav sig, som om hun gjorde forberedelser til en fest, til at tænde alle de ti lys i de to uskønne armstager, som stod på hvert hjørne af kaminhylden. Så lænede hun sig med ryggen til marmorpladen, strakte den ene af sine nøgne fødder henimod den døende ild, så at hendes skørt, der var lige ved at glide ned om hofterne, løftedes lidt op bagpå. Så tog hun en cigaret ud af en rosenrød pakke, tændte den og begyndte at ryge.

Kommissæren var kommet hen ved siden af hende, mens han ventede på, at hendes medskyldige gjorde sig færdig.

Hun spurgte i en overlegen tone:

"Påtager De Dem ofte den slags forretninger?"

Han svarede alvorligt:

"Så sjældent som muligt, frue."

Hun lo ham lige op i ansigtet:

"Må jeg lykønske Dem, det er just heller ikke noget propert stykke arbejde."

Hun lod, som om hun slet ikke lagde mærke til sin mand og så ikke på ham.

Imidlertid havde manden henne i sengen fået sit tøj samlet sammen. Han havde iført sig benklæder og støvler og kom nu hen til dem, idet han trak vesten på.

Politikommissæren vendte sig om imod ham:

"Nu er De måske så god at sige mig, hvem De er?"

Den anden svarede ikke.

"Godt, så ser jeg mig nødsaget til at anholde Dem," erklærede politikommissæren.

"Rør mig ikke, jeg er ukrænkelig!" fo'r det ud af manden.

Du Roy styrtede hen imod ham, som om han ville slå ham ned, og tordnede ham ind i ansigtet:

"De er grebet på fersk gerning ... på fersk gerning! Jeg kan lade Dem anholde, hvis jeg vil ... ja, jeg kan."

Så fortsatte han med dirrende stemme, henvendt til øvrighedspersonen:

"Den mand hedder Laroche-Mathieu og er udenrigsminister."

Politikommissæren veg bestyrtet et skridt tilbage og stammede:

"Nu må De virkelig sige mig, hvem De er, min herre."

Manden tog en afgørende beslutning og sagde med eftertryk på hvert ord:

"For én gangs skyld har den slyngel ikke løjet. Jeg er ganske rigtig udenrigsminister Laroche-Mathieu."

Han rakte hånden frem og pegede på Georges bryst, hvor en lille rød plet lyste op mod det sorte, og tilføjede:

"Og den usling bærer i sit knaphul Æreslegionens kors, som jeg har givet ham."

Du Roy var blevet gusten bleg. Med en lynsnar bevægelse rev han det lille, flammerøde bånd ud af knaphullet og kastede det ind i kaminen, idet han skreg:

"Mere er en orden ikke værd, når den kommer fra en kæltring af Deres art!"

De stod tæt lige overfor hinanden med knyttede hænder og stirrede hinanden rasende ind i ansigtet, den ene mager med overskægget strittende lige ud, den anden fed og med opaddrejet moustache.

Politikommissæren gik hurtigt ind imellem dem og sagde, idet han med en håndbevægelse skilte dem ad:

"Mine herrer, De glemmer Dem selv."

De tav og vendte hinanden ryggen. Madeleine stod stadig smilende og røg uden at røre sig.

Politikommissæren fortsatte:

"Deres Excellence, jeg har overrasket Dem alene sammen med fru Du Roy, De var i seng og hun næsten afklædt, mens Deres klæder lå kastet hulter til bulter og sammenblandede omkring i værelset. Der foreligger altså tilstrækkeligt bevis for et ægteskabsbrud. Det kan ikke nytte at gøre forsøg på at nægte det. Hvad har De at svare til det?"

Laroche-Mathieu mumlede:

"Jeg har intet at sige, gør Deres pligt."

Politikommissæren vendte sig til Madeleine:

"Tilstår De, frue, at denne herre er Deres elsker?"

Hun svarede frækt:

"Jeg nægter intet. Han er min elsker."

"Det er tilstrækkeligt."

Politimanden nedskrev endnu nogle noter om lejlighedens indretning og om den tilstand, hvori han havde fundet værelset. Da han var færdig med at skrive, spurgte Laroche-Mathieu, som i mellemtiden havde fuldendt sin påklædning og nu stod færdig med sin overfrakke over armen og hatten i hånden:

"Har De mere brug for mig, min herre? Hvad skal jeg foretage mig? Kan jeg trække mig tilbage?"

Du Roy vendte sig om til ham og sagde med et uforskammet smil:

"Men hvorfor dog det? Vi er færdige. De kan så godt gå i seng igen; vi skal ikke længere genere Dem."

Han lagde sin hånd på politikommissærens arm: "Vi kan jo godt gå, ikke? Her er vel ikke mere for os at gøre?"

Øvrighedspersonen fulgte ham lidt overrasket. Men ved døren holdt Georges sig tilbage for at lade ham gå først. Den anden afslog det af høflighed.

Men Du Roy ville ikke tillade det:

"Nej, nej, jeg beder Dem ..."

"På ingen måde, efter Dem."

Journalisten bukkede og sagde ironisk høflig:

"Nej, nu er det Deres tur, hr. kommissær, her er det mig, som er næsten hjemme."

Han lukkede sagte døren efter sig med en diskret mine.

En time senere kom Georges Du Roy op på *La Vie Française*'s redaktionskontor.

Walter var der allerede, for han vedblev med den største iver at lede sit blad, som havde vundet uhyre udbredelse, og som var ham til stor gavn for hans banks stedse voksende operationer.

Han løftede hovedet og spurgte:

"Er det Dem, Smukke-Ven? De ser så løjerlig ud. Hvorfor kom De ikke til middag hos os? Hvad har De bestilt?"

Den unge mand, som var sikker på den virkning hans ord ville gøre, sagde langsomt og med vægt:

"Jeg har styrtet udenrigsministeren."

Den anden troede, at han spøgte:

"Styrtet ministeren … hvorledes det?"

"Jeg vil lave om på ministeriet. Det er det hele! Det er ikke for tidligt, at den fyr bliver sat ud af spillet."

Redaktøren, der var overbevist om, at hans medarbejder var beruset, mumlede beroligende:

"Så, så, De snakker over Dem."

"Aldeles ikke. Jeg har for lidt siden grebet hr. Laroche-Mathieu i en meget øm situation sammen med min kone. Politikommissæren har konstateret, at der forelå ægteskabsbrud. Ministeren er færdig."

Walter skubbede aldeles himmelfalden sine briller højt op på panden og spurgte:

"De gør vel ikke nar af mig?"

"På ingen måde. Jeg vil endda skrive en notits om det."

"Hvad har De da i sinde?"

"At smide ham ud! Sådan en skurk! Sådan en forbryder!"

Georges satte sin hat fra sig på en stol og tilføjede:

"Lad dem, der står mig i vejen, tage sig i agt! Jeg tilgiver aldrig."

Redaktøren kunne endnu ikke rigtig forstå det hele.

"Men … Deres kone?" mumlede han.

"Min skilsmisseansøgning vil blive indgivet straks i morgen tidlig. Jeg giver hende tilbage til salig Forestier."

"Vil De skilles?"

"Ja, selvfølgelig. Jeg var gjort latterlig; men jeg var nødt til at spille dum for at overraske dem. Det er lykkedes mig. Nu er jeg herre over situationen."

Walter kunne ikke komme sig af sin bestyrtelse. Han så med et forfjamsket udtryk på Du Roy og tænkte:

"Det var som satan. Det er en fyr, man nok helst skal holde sig gode venner med."

Georges fortsatte:

"Nu er jeg fri … Jeg har lidt penge og til oktober agter jeg at stille mig til valg i min fødeegn, hvor jeg er godt kendt. Jeg kunne aldrig have skabt mig en ordentlig og anset stilling med en kone, alle i hemmelighed trak på skulderen ad. Jeg havde været godtroende nok til at lade mig fange af hende, hun havde forstået at besnære mig. Men fra det øjeblik, da jeg havde fået en anelse om, hvorledes hun egentlig var, holdt jeg øje med hende, det lumpne fruentimmer."

Han gav sig til at le og tilføjede:

"Den stakkels Forestier… han var minsandten tykt til nar … men han anede ikke det mindste, han var alt for rolig og tillidsfuld. Nu er jeg blevet af med den uhyggelige arv, han havde efterladt mig. Jeg står med frie hænder. Nu skal jeg nok blive til noget."

Han satte sig overskrævs på en stol og gentog som i tanker:

"Jeg skal nok blive til noget."

Walter stirrede stadig forbløffet på ham med vidt åbne øjne, brillerne var blevet siddende oppe på hans pande, og han sagde til sig selv:

"Ja vist bliver han til noget, den slyngel."

Georges rejste sig:

"Nå, jeg skal skrive den notits. Den skal gøres fint, men den bliver frygtelig for ministeren. Det er en mand, som er gået til bunds, der er ingen, som kan fiske ham op igen. *La Vie Française* har ikke mere nogen interesse af at skåne ham."

Redaktøren betænkte sig nogle øjeblikke, så tog han sit parti.

"Lad gå, gør som De vil," sagde han. "Folk kan jo selv sørge for, at de ikke kommer i fedtefadet."

9

Der var gået tre måneder. Du Roys skilsmisse var gået i orden. Hans kone havde igen antaget navnet Forestier. Da Walters den 15. juli skulle rejse til Trouville, blev det bestemt, at de forinden skulle tilbringe en dag på landet sammen med deres venner.

En torsdag blev bestemt til turen og de begav sig På vej klokken ni om morgenen i en stor rejselandauer, som rummede seks personer og var forspændt med fire heste.

Der skulle spises frokost i Saint-Germain i Henrik den Fjerdes pavillon. Smukke-Ven havde bedt om at være eneste herre, for han kunne ikke tåle at se på marquis de Cazolles ansigt. Men i sidste øjeblik blev det bestemt, at grev de Latour-Yvelin skulle overraskes, ligesom han var stået ud af sengen, og tages med.

Vognen kørte i stærkt trav gennem Avenue des Champs-Élysées og derefter videre igennem Boulogneskoven.

Det var et herligt sommervejr uden at være for varmt. Svalerne fløj i store buer hen over den blå himmel, det var næsten, som om man kunne se den vej, de havde tegnet i flugten.

De tre damer sad sammen på det ene sæde, moderen mellem sine to døtre, og de tre herrer sad overfor, Walter mellem sine to gæster.

De kørte over Seinen, drejede rundt om Mont-Valerien og ned til Bougival for derefter at køre langs med floden til Pecq.

Grev de Latour-Yvelin, som var en mand i en sat alder, med lange, tynde bakkenbarter, der ved det mindste vindpust

viftede frem og tilbage, sad og stirrede ømt på rose. De havde været forlovede i en måned.

Georges var meget bleg, han så ofte på Suzanne, som også var bleg. Deres øjne mødtes forstående, syntes at udveksle hemmelige tanker og gled derpå hastigt til side. Fru Walter var rolig og lykkelig.

Frokosten varede længe. Georges foreslog, at de skulle gå en tur, inden de vendte tilbage til Paris.

Først beundrede de udsigten. De stillede sig alle sammen i række langs med muren og faldt i begejstring over det vidtstrakte landskab, som oprullede sig for dem. Ved foden af et langt højdedrag løb Seinen som en uhyre slange, der hvilede sig i græsset, henimod Maisons-Lafitte. Til højre, på toppen af en bakke, afridsede Marly-akvædukten sit omrids mod himlen som en vældig kålorm med store fødder, og nedenunder lå Marly gemt mellem tætte træer.

På den hvide slette lige overfor lå hist og her landsbyer. Dammene i Vésinet dannede tydelige og rene pletter i den lille skovs tynde grønne. Til venstre sås i det fjerne det spidse kirketårn i Sartrouville.

Walter erklærede:

"Der findes ikke i hele verden et sådant panorama! Ikke en gang Schweiz kan opvise magen til det."

Så begyndte de at spadsere ganske langsomt for rigtig at nyde udsigten.

Georges og Suzanne blev lidt tilbage. Så snart de andre var kommet nogle skridt bort fra dem, sagde han med lav og indtrængende stemme:

"Suzanne, jeg tilbeder Dem! Jeg elsker Dem, så at jeg er nær ved at blive vanvittig!"

Hun mumlede:

"Jeg elsker også Dem, Smukke-Ven!"

Han vedblev:

"Hvis jeg ikke får Dem til hustru, forlader jeg Paris og rejser ud af landet."

Hun svarede:

"Prøv på at tale med papa om det. Måske siger han ja."

Han gjorde en lille utålmodig bevægelse:

"Nej, jeg siger Dem for sidste gang, det er til ingen nytte. Døren til Deres hjem vil blot blive lukket for mig; jeg vil få min afsked fra bladet og vi vil ikke en gang kunne ses mere. Det bliver det smukke resultat, jeg opnår ved et frieri efter alle kunstens regler. De er lovet bort til marquis de Cazolles. Deres forældre håber på, at De vil ende med at sige ja; derfor forholder de sig afventende."

Hun spurgte:

"Men hvad skal vi da gøre?"

Han tøvede lidt og så hen på hende fra siden:

"Elsker De mig nok til at kunne begå en dårskab for min skyld?"

Hun svarede i en bestemt tone:

"Ja, jeg gør!"

"En stor dårskab?"

"Ja!"

"Den allerstørste dårskab?"

"Ja!"

"Vil De også have mod til at trodse Deres fader og moder?"

"Ja!"

"Er De vis på det?"

"Ja!"

"Godt. Der er et middel, et eneste! Det må komme fra Dem og ikke fra mig. De er et forkælet barn, som har lov til at sige, hvad De vil, og ingen vil blive synderlig forbavset over Deres dristighed. Hør derfor godt efter. I aften, når De kommer hjem, må De først gå ind til Deres moder. De må sørge for at komme til at tale alene med hende. De må så fortælle hende, at De vil gifte Dem med mig. Hun vil blive meget bevæget, meget ophidset og frygtelig vred ..."

Suzanne afbrød ham:

"Å, mama giver mig nok lov!"

Han vedblev ivrigt:

"Nej, De kender hende ikke! Hun vil blive endnu mere forbitret og rasende end Deres fader. De skal se, at hun siger nej. Men De må stå fast, De må ikke give efter, De må gentage, at De vil ægte mig, mig alene og ingen anden. Vil De gøre det?"

"Ja, jeg vil."

"Når De så har været hos Deres moder, må De med en meget alvorlig og meget bestemt mine sige det samme til Deres fader."

"Ja, ja. Og så?"

"Ja, så ... så kommer det værste. Hvis De er bestemt på, rigtig fast bestemt på, rigtig for alvor bestemt på at blive min hustru, min kære, kære lille Suzanne ... så ... bortfører jeg Dem!"

Det gav et sæt i hende af glæde og hun var lige ved at klappe i hænderne:

"Å, hvilken lykke! De vil bortføre mig! Hvornår bliver det?"

Alle de gamle romaner om natlige bortførelser med angstfyldte ophold i gæstgiverstederne undervejs, hvor der skal friske heste for vognen; alle de spændende eventyr, hun havde læst, fo'r hende gennem hovedet som en lokkende drøm, der er i færd med at blive til virkelighed.

Hun gentog:

"Hvornår bliver det?"

Han svarede ganske sagte:

"Hvornår? ... I aften ... i nat ..."

Hun spurgte skælvende:

"Og hvor skal vi tage hen?"

"Ja, det er min hemmelighed. Tænk vel over, hvad De gør. Husk på, at De efter en sådan flugt er nødt til at blive min hustru. Det er det eneste middel, vi har, men det er ... det er meget farligt ... for Dem."

Hun erklærede:

"Jeg har bestemt mig ... Hvor skal jeg møde Dem?"

"Kan De slippe alene ud af huset?"

"Ja, jeg kan komme ud gennem bagdøren."

"Det er udmærket. Hen imod midnat, så snart portneren er gået til ro, må De komme ud til mig på Place de la Concorde. Jeg venter Dem i en droske, som holder udenfor Marineministeriet."

"Jeg skal nok komme."

"Er det sikkert?"

"Ja, ganske sikkert."

Han tog hendes hånd og trykkede den:

"Å, hvor jeg elsker Dem! Hvor De er god og tapper! De vil altså ikke gifte Dem med marquis de Cazolles?"

"Nej, det vil jeg rigtignok ikke!"

"Blev Deres fader meget vred, da De sagde nej?"

"Ja, det kan De tro, han ville sende mig tilbage til klostret."

"Der ser De, hvor nødvendigt det er at være fast."

"Jeg skal nok være det."

Hun lod sit blik svæve hen over den vide udsigt, men hendes hoved var fyldt med tanken om den forestående bortførelse. Hun skulle rejse endnu længere bort, end hun her kunne se … sammen med ham! … Hun skulle bortføres! … Hun var stolt over det. Hun tænkte slet ikke på sit rygte eller den fare, hun udsatte sig for. Hvad vidste hun vel om det? Havde hun overhovedet nogen anelse om, hvad det var, hun indlod sig på?

Fru Walter vendte sig om og råbte:

"Men så kom dog, Suzanne! Hvad bestiller du dér med Smukke-Ven?"

De skyndte sig at indhente de andre og der blev talt om badestedet, de skulle til.

De kørte tilbage over Chatou for ikke at komme den samme vej to gange.

Georges sagde næsten intet. Han tænkte: hvis pigebarnet dér ville have blot en lille smule dristighed, så ville han endelig nå sit mål! I tre måneder havde han omspundet hende med sin ømheds uimodståelige net. Han havde dåret, besnæret og erobret hende, og uden overdrevent besvær havde han fanget hendes flagrende dukkesjæl.

Først havde han opnået, at hun sagde nej til marquis de Cazolles. Nu havde han fået hende til at love, at hun ville flygte bort med ham. For der var intet andet middel.

Han forstod godt, at fru Walter aldrig ville samtykke i at give ham sin datter. Hun elskede ham endnu og hun ville blive ved at elske ham med en voldsomhed, der ikke ville kunne gå på akkord.

Hans velberegnede kulde lagde bånd på hende, men han følte, at hun fortæredes af sin afmægtige, grådige lidenskab. Hende ville han aldrig kunne overtale. Hun ville aldrig finde sig i, at han fik Suzanne.

Men når han først havde den små i sin magt og på afstand, stod han som den stærke og kunne i ro og mag underhandle med faderen.

Han sad og overvejede alt dette og svarede åndsfraværende på de ting, som blev sagt til ham, og som han knapt havde hørt. Først da de kørte ind i Paris, lod han til atter at komme til sig selv.

Suzanne var også hensunken i drømme. Hestenes hovslag fik hende til at se for sig endeløse veje, belyste af evigt måneskin, mørke skove, som de ilsomt kørte igennem, bedesteder ved vejkanten og staldkarlenes hastværk med at skifte heste, for alle gætter, at de er forfulgt …

Da landaueren gjorde holdt i gården, ville Walters absolut have, at Georges skulle blive til middag. Men han afslog indbydelsen og gik lige hjem.

Så snart han havde spist lidt, gav han sig til at gøre orden i sine papirer, som om han agtede sig ud på en lang rejse. Han brændte nogle kompromitterende breve og gemte andre. Derpå satte han sig til at skrive til nogle af sine venner.

Af og til kastede han et blik på uret, idet han tænkte:

"Det går vist varmt til derhenne."

Hans hjerte bankede af spænding. Hvis det nu gik galt? Men hvad havde han at være bange for? Han skulle i hvert tilfælde nok vide at klare sig. Alligevel var det højt spil, han spillede i aften.

Da klokken var hen imod elleve, gik han atter ud, drev lidt omkring uden mål og med, tog så en droske og lod den holde på Place de la Concorde lige ud for Marineministeriets buegange.

Fra tid til anden strøg han en tændstik for at se, hvad klokken var på hans ur. Da den nærmede sig tolv, steg hans utålmodighed til feber. Hvert øjeblik stak han sit hoved ud af vinduet for at spejde.

Langt borte slog et ur tolv slag; så begyndte et andet nærmere ved, derpå to på én gang og endelig ét til meget langt borte. Da det sidste havde hørt op at slå, tænkte han:

"Det er forbi. Det er slået fejl. Hun kommer ikke."

Alligevel var han fast bestemt på at blive der lige til daggry. Ved en sådan lejlighed gælder det om at have tålmodighed.

Han hørte endnu klokken slå et kvarter, så halv og så tre kvarter; da klokken var ét, slog alle urene timeslaget, det ene efter det andet, ligesom de havde gjort klokken tolv.

Han havde opgivet at vente, men han blev alligevel, idet han brød sin hjerne med at tænke sig, hvad der kunne være hændt. Pludselig kom et kvindehoved til syne i vinduet og en stemme spurgte:

"Er De der, Smukke-Ven?"

Han fo'r sammen og fik en fornemmelse, som om han skulle kvæles:

"Er det Dem, Suzanne?"

"Ja, det er mig."

Han kunne ikke få håndtaget drejet hurtigt nok om og gentog:

"Åh! ... er det Dem ... er det virkelig Dem ... kom herind."

Hun steg ind i vognen og sank om på sædet tæt ind til ham. Han råbte til kusken:

"Kør!"

Og drosken satte sig i bevægelse.

Hun sad og snappede efter vejret uden at kunne tale.

Han spurgte:

"Nå, hvorledes gik det?"

Hun mumlede, halvt afmægtig:

"Oh, det var frygteligt, især hos mama."

Han blev urolig og kom til at ryste:

"Deres mama? Hvad sagde hun? Fortæl mig det alt sammen."

"Å, det var skrækkeligt. Jeg gik ind til hende og, som vi havde aftalt, afleverede jeg min lille lektie, som jeg omhyggeligt havde forberedt. Hun blev ganske ligbleg og så råbte hun: "Aldrig! Aldrig!" Jeg græd først lidt, men så blev jeg hidsig og svor, at jeg aldrig ville gifte mig med nogen anden end Dem. Jeg troede, at hun ville til at slå mig. Hun blev aldeles som vanvittig og erklærede, at hun straks næste dag ville sende mig tilbage til klostret. Jeg har aldrig før set hende således, aldrig! Hun skreg sådan op, at papa hørte det og kom ind. Han blev ikke så vred som hun, men han sagde, at De ikke var et tilstrækkelig godt parti ... Nu var jeg også blevet vred, og jeg skreg endnu højere end dem begge. Så gav papa med en dramatisk mine, der slet ikke klædte ham, mig ordre til at gå min vej. Det var det, som bestemte mig til at flygte med Dem! Og nu er jeg her! Men hvor kører vi hen?"

Han havde blidt lagt sin arm om hendes liv, og han lyttede spændt og med bankende hjerte til hendes beretning, mens en hadefuld bitterhed vågnede i ham mod "de mennesker". Men nu havde han deres datter! Nu skulle de få at se, hvem der lo bedst!

Han svarede:

"Det er for sent til at tage med toget. Denne vogn kører os lige til Sèvres, hvor vi bliver natten over. Straks i morgen tidlig rejser vi videre til La Roche-Guyon. Det er en henrivende landsby ved bredden af Seinen imellem Mantes og Bonnières."

Hun mumlede:

"Ja, men jeg har slet ingen klæder med mig, slet ingen ting."

Han smilede ubekymret:

"Å, det skal vi nok få i orden, hvor vi kommer hen."

Drosken rullede gennem lange, øde gader. Georges tog den ene af den unge piges hænder og kyssede den langsomt og ærbødigt. Han vidste ikke, hvad han skulle sige til hende, den platoniske elskov faldt ham lidt fremmed. Men pludselig troede han at høre, at hun græd.

Han spurgte forskrækket:

"Hvad er der dog i vejen, kære, lille ven?"

Hun svarede med grådkvalt stemme:

"Jeg tænker på min stakkels mama, som ikke vil kunne sove i nat, hvis hun har opdaget min flugt."

Nej, hendes moder sov ganske rigtigt ikke. Så snart Suzanne var gået ud af værelset og fru Walter var blevet alene med sin mand, udbrød hun bestyrtet og rædselsslagen:

"Min Gud! Hvad skal dog det betyde?"

Walter skreg rasende:

"Det skal betyde, at den eventyrer har fået hende forliebt i sig. Det er ham, som har overtalt hende til at sige nej til Cazolles. Det er selvfølgelig medgiften, der lokker ham."

Ude af sig selv af arrigskab gav han sig til at gå op og ned i værelset, idet han fortsatte:

"Det er også din skyld, alt sammen. Altid skulle du trække ham herhen, du smigrede ham og du kælede for ham, og der var ikke den ting, som var for god til ham. Det var Smukke-Ven her og Smukke-Ven dér fra morgen til aften. Nu kan du have det så godt!"

Hun var blevet så bleg som en dødning og mumlede:

"Jeg … trak jeg ham herhen?"

Han råbte hende lige ind i øret:

"Ja, du! – I er alle sammen lige gale efter ham, hende Marelle og Suzanne og alle de andre. Tror du ikke, at jeg godt så, at du ikke kunne leve i to dage, uden at han skulle herhen?"

Med en tragisk bevægelse rettede hun sig i vejret:

"Jeg finder mig ikke i, at du taler til mig på den måde. Du glemmer, at jeg ikke som du er blevet opdraget bag en disk."

Han blev et øjeblik stående målløs og ubevægelig, så udslyngede han et mægtigt: "Så skulle da satan …!" og han fo'r ud og knaldede døren i efter sig med et brag.

Så snart hun var blevet alene, gik hun instinktivt hen til spejlet for at se, om hun ikke var blevet forandret, så umuligt og urimeligt forekom det, der var hændt, hende at være. Suzanne var forelsket i Smukke-Ven! Og Smukke-Ven ville gifte sig med Suzanne! Nej, hun havde hørt fejl, det kunne ikke være sandt. Pigebarnet havde fået et meget naturligt sværmeri for den smukke unge mand og så havde hun håbet, at han ville blive

givet hende til mand, derfor havde hun lavet sin lille scene! Men han? Han kunne ikke være med i det! Hun grundede og grundede, ængstelig og forvirret, som man altid er, når man står overfor en katastrofe. Nej, Smukke-Ven kunne intet vide om Suzannes tåbelige indfald.

Hun tænkte længe over, om han virkelig skulle være så troløs, eller om han alligevel var uskyldig? Hvilken usling måtte han ikke være, hvis det var ham, der havde støbt kuglen! Og hvad ville der så ske? Hvilke farer og hvilke kvaler måtte hun så ikke se i møde!

Hvis han blot intet vidste, så kunne alt endnu ordnes. De kunne tage en rejse med Suzanne på et halvt års tid, og så ville det være forbi.

Men hvorledes skulle hun så bagefter få ham at se? For hun elskede ham stadig. Hendes lidenskab for ham havde boret sig ind i hende, ligesom de pilespidser, der ikke mere kan rives ud.

Leve uden ham var umuligt. Så ville hun hellere dø.

Hendes hjerne omtågedes af denne angst og uvished. Hun følte en pinefuld stikken i sit hoved, hendes tanker blev besværlige, uklare og smertede hende. Hun blev ved at gruble, indtil det svimlede for hende, og hun var lige ved at blive vanvittig over intet at vide. Hun så på uret, klokken var lidt over et. Hun sagde til sig selv:

"Jeg kan ikke holde det ud længere, jeg bliver gal. Jeg må have vished. Jeg vil vække Suzanne og spørge hende ud."

Hun tog sine sko af for ikke at gøre støj og listede sig med et lys i hånden hen til sin datters værelse. Hun lukkede sagte døren op, gik ind og kastede et blik hen på sengen. Den var urørt. Hun forstod først ikke, hvad det skulle betyde, men

tænkte, at pigebarnet endnu snakkede med sin fader. Men pludselig dukkede en skrækkelig anelse op i hende og hun løb ind til sin mand. Ligbleg og stønnende kom hun styrtende ind til ham. Han var gået i seng og lå endnu og læste.

Han spurgte forfjamsket:

"Hov, hvad er der? Hvad er der i vejen med dig?"

Hun stammede:

"Har du set Suzanne?"

"Jeg? Nej! Hvorfor?"

"Hun er … hun er … borte. Hun er ikke inde hos sig selv."

Med et sæt var han ude af sengen, stak fødderne i sine tøfler, og uden benklæder, med flagrende skjorte ilede han over til sin datters værelse.

Så snart han havde kastet et blik derind, tvivlede han ikke længere. Hun var flygtet.

Han faldt om i en lænestol og satte sin lampe på gulvet foran sig.

Hans kone var fulgt efter ham. Hun stammede:

"Nå?"

Han havde ikke længere kraft til at svare, ikke en gang til at være vred, han stønnede:

"Der er ikke noget at gøre, han har hende. Det er ude med os."

Hun forstod ikke, hvad han mente:

"Hvorledes … ude med os?"

"Ja, for pokker! Nu er det temmelig nødvendigt, at han bliver gift med hende."

Hun udstødte, et skrig som et såret dyr:

"Han! Aldrig! Er du blevet gal?"

Han svarede ærgerlig:

"Det nytter ikke noget at hyle op. Han har bortført hende, han har vanæret hende. Der er ikke andet at gøre end at lade dem gifte sig. Når vi bærer os fornuftigt ad, er der ingen, som behøver at få det mindste at vide om den historie."

Hun gentog, gennemrystet af en skrækkelig sindsbevægelse:

"Aldrig! Aldrig skal han få Suzanne! Aldrig i evighed giver jeg mit samtykke."

Walter mumlede overvældet:

"Ja, men han har hende jo. Det er sket. Og han beholder hende og skjuler hende naturligvis så længe, indtil vi har givet efter. Derfor er vi, for at undgå en skandale, nødt til at give efter lige straks."

Hans kone, som led ubeskriveligt, gentog:

"Nej, nej! Jeg giver aldrig mit samtykke."

Han blev utålmodig:

"Kære, der er overhovedet ikke tale om at drøfte den ting mere. Det er nødvendigt. Å! den slyngel, hvor han har overlistet os … Han er alligevel pokkers dygtig. Vi kunne måske nok have fundet et bedre parti med hensyn til stilling, men ikke hvad klogskab og fremtid angår. Han er ubetinget en mand, der har fremtiden for sig. Han ender som deputeret og minister."

Fru Walter erklærede med vild energi:

"Jeg lader ham aldrig ægte Suzanne … hører du … aldrig!"

Han begyndte at blive vred og tog som praktisk mand Smukke-Vens parti:

"Men så ti dog stille … Jeg har jo sagt dig, at det er nødvendigt … absolut nødvendigt. Og hvem ved? Måske får vi ikke grund til at fortryde det. Med folk af hans slags ved man

aldrig, hvad der kan ske. Du så selv, hvorledes han i tre artikler gjorde det af med det fæ til Laroche-Mathieu; og med hvilken værdighed gjorde han det ikke, det var minsandten ikke let i hans stilling som den bedragne ægtemand. Nå, det vil tiden vise. Så meget er sikkert, at vi sidder i fælden. Vi kan ikke mere slippe ud af den."

Hun havde lyst til at skrige, til at kaste sig om på gulvet og rive i sit hår. Hun stammede endnu en gang i en fortvivlet tone:

"Han får hende ikke ... Jeg ... vil ... ikke ... have ... det!"

Walter rejste sig, tog lampen op fra gulvet og sagde:

"Du er akkurat ligesom alle andre kvinder. I lader jer altid lede af jeres følelser. I forstår ikke at lempe eder efter forholdene ... I er bare fjollede! Jeg siger, at han skal gifte sig med hende; det er nødvendigt – og dermed basta!"

Han gik ud af værelset. Med tøflerne slæbende efter sig vandrede han lydløst i den flagrende natskjorte som et grotesk spøgelse igennem det sovende hus' brede korridor og ind til sig selv.

Fru Walter tænkte ikke på at gå i seng, hun søndersledes af en uudholdelig smerte. Hun forstod i øvrigt endnu ikke engang rigtig det alt sammen. Hun led kun. Det forekom hende, at hun ikke kunne blive siddende uden at foretage sig noget, lige til det blev dag. Hun følte en heftig trang til at flygte, til at løbe sin vej, til at komme ud af huset for at lede efter bistand, for at blive hjulpet.

I sine tanker søgte hun efter, hvem hun vel kunne kalde til sig. En ven? Hun fandt ingen! En præst! Ja, en præst! Hun ville kaste sig for hans fødder, tilstå ham det hele, skrifte, sin brøde

og sin fortvivlelse for ham. Han ville forstå, at den elendige ikke kunne ægte Suzanne, og han ville forhindre det.

Hun måtte tale med en præst, nu, med det samme! Men hvor skulle hun finde ham? Hun holdt det ikke længere ud.

Da stod pludselig som et syn billedet af Jesus, vandrende på havet, for hendes øjne. Hun så det så tydeligt, som om hun stod overfor maleriet selv. Altså kaldte han hende til sig. Han sagde til hende:

"Kom til mig. Kom og knæl for mine fødder. Jeg vil trøste dig, og jeg vil sige dig, hvad du skal gøre."

Hun tog et lys, gik ud af sit værelse og ned ad trappen for at komme ned i drivhuset. Billedet var helt bag i vinterhaven i et lille kabinet, som lukkedes med en glasdør for at fugtigheden fra jorden ikke skulle trænge ind og ødelægge lærredet. Det var ligesom et slags kapel i en skov af sælsomme træer.

Da fru Walter trådte ind i vinterhaven, som hun hidtil kun havde set i fuldt lys, standsede hun, betaget over det dybe mørke. De tunge vækster fra de varme lande gjorde med deres bedøvende ånde atmosfæren tæt og kvælende. Og da dørene ikke som ellers stod åbne, faldt luften i denne kunstige skov, indespærret som den var under en glaskuppel, hende trykkende for brystet, steg hende til hovedet, fik det til at svimle for hende og voldte hende på én gang både smerte og behag, det var, som om hendes legeme sank hen i en ubestemmelig dødsmat vellyst.

Den stakkels kvinde listede sig sagte frem i mørket, der indgød hende gru. I det flakkende skær fra lyset tegnede de underlige planter sig for hende som uhyggelige væsener, som levende uhyrer og sære vanskabninger.

Pludselig fik hun øje på Kristus-billedet. Hun lukkede døren op, som skilte hende fra det, og faldt på knæ foran det.

Hun opsendte først nogle fortvivlede bønner, blandede med lidenskabelige ømhedsord og brændende påkalden. Lidt efter lidt gjorde inderligheden i hendes andagt hende roligere; hun løftede sit blik op imod billedet og blev grebet af rædsel. I den svage belysning fra det ene lys, som kastede sit viftende skær nedefra op på maleriet, lignede kristusskikkelsen Du Roy til den grad, at det ikke længere var Gud, men hendes elsker, som stirrede hende i møde. Det var hans øjne, hans pande, det samme udtryk i ansigtet, hans kolde og hovmodige mine.

Hun stammede:

"Jesus! – Jesus! – Jesus!"

Og ordet "Georges" trængte sig over hendes læber.

Pludselig kom hun til at tænke på, at i denne samme time tilhørte hendes datter måske Georges. Han var alene med hende, et eller andet sted, i et værelse. Han! han! med Suzanne!

Hun gentog:

"Jesus! … Jesus!"

Men hun tænkte på dem, på sin datter og på sin elsker! De var alene sammen i et værelse … og det var nat. Hun så dem. Hun så dem ganske klart, dér, hvor maleriet for lidt siden hang. De smilede til hinanden, de kyssede hinanden. Værelset omkring dem var mørkt og tæppet henne på sengen var slået til side. Hun rejste sig for at ile hen imod dem, for at tage sin datter ved håret og rive hende ud af dette favntag. Hun ville gribe hende i struben og kvæle hende, datteren, som hun hadede, som gav sig hen til denne mand. Hun rørte næsten ved

hende … men hun stødte imod lærredet og hendes hånd lå på kristusbilledets fødder.

Hun udstødte et højt skrig og faldt baglæns om. Hendes lys væltede og slukkedes.

Hvad foregik der så? Hun drømte længe, underlige og skrækkelige ting. Bestandig så hun Georges og Suzanne for sig; de holdt hinanden tæt omslyngede og Jesusbilledet velsignede deres skændselsfulde elskov.

Hun havde en tåget følelse af, at hun ikke var i sit sovekammer. Hun ville rejse sig for at komme bort, men hun kunne ikke. En uovervindelig sløvhed havde fået magt over hende, hendes lemmer var lammede, mens hendes tanker, som stadig var vågne, skønt dog lidt forvirrede, pintes af skrækkelige fantasibilleder. Hun blev liggende, hensunket i en usund døs, den underlige, tunge døs, som de varme landes døvende planter med deres sære former og kvælende dufte kaster som et dræbende slør over menneskets hjerne.

Da dagen brød frem, blev fru Walter fundet liggende bevidstløs og næsten kvalt af planteduften foran "Jesus, vandrende på bølgerne". Hun var så syg, at man frygtede for hendes liv. Først dagen efter lom hun fuldstændig til sin bevidsthed. Da gav hun sig til at græde.

For at forklare Suzannes forsvinden blev der sagt til tjenestefolkene, at hun pludselig var blevet sendt tilbage til klostret. Walter svarede på et langt brev fra Du Roy, at han skænkede ham sin datters hånd.

Smukke-Ven havde ladet vognen holde og kastet sin epistel i en postkasse i samme øjeblik, de kørte ud af Paris. Han udviklede heri i meget ærbødige udtryk, at han allerede længe

havde elsket den unge pige, at der aldrig havde været nogen som helst forståelse imellem dem, men at han, da hun af egen fri vilje var kommet til ham og havde sagt: "Jeg vil være Deres hustru", havde ment sig berettiget til at beholde hende, ja endog til at skjule hende så længe, indtil han havde fået et svar fra hendes forældre, hvis ret for ham havde mindre betydning end hans forlovedes vilje.

Han bad Walter om at svare poste restante, en ven ville så besørge brevet videre til ham.

Så snart han havde opnået, hvad han ville, tog han straks med Suzanne til Paris og sendte hende tilbage til hendes forældre, idet han foretrak at lade gå nogen tid, inden han selv viste sig.

De havde tilbragt seks dage ved bredden af Seinen i La Roche-Guyon.

Den unge pige havde aldrig før moret sig så godt. Hun havde leget hyrdinde. Da han udgav hende for sin søster, havde de levet frit og utvungent sammen i et slags forelsket kammeratskab. Han havde anset det for klogest at respektere hende. Dagen efter deres ankomst købte hun groft linned og rigtige bondepigeklæder og med en mægtig stråhat smykket med markblomster på hovedet havde hun sat sig til at fiske. Hun fandt egnen henrivende. Der var et gammelt tårn og et gammelt slot med nogle dejlige gamle vævede tapeter.

Iført en tarvelig lærredsjakke, som han havde købt helt færdig hos en af landsbyens handlende, spadserede Georges enten med Suzanne arm i arm inde på bredden eller også roede han hende ned ad floden i en lille båd. Hvert øjeblik kyssede de skælvende hinanden, hun glad og uskyldig, og han lige ved at

bukke under. Men han forstod at være stærk, og; da han sagde til hende: "I morgen må vi rejse tilbage til Paris, Deres fader, har givet sit samtykke" – mumlede hun naivt:

"Allerede? Det var så morsomt at være Deres kone!"

10

Der var mørkt i den lille lejlighed i Rue de Constantinople, for Georges Du Roy og Clotilde de Marelle, som havde mødt hinanden i porten, havde skyndt sig ind, og uden at give ham tid til at åbne skodderne havde hun sagt til ham:

"Du gifter dig altså med Suzanne Walter?"

Han bekræftede det blidt og tilføjede:

"Vidste du ikke det?"

Hun stillede sig tæt foran ham og fortsatte i en harmfuld og forbitret tone:

"Du gifter dig med Suzanne Walter! Det er for galt! Det er for galt! I tre måneder har du gået og slesket for mig for at skjule det. Alle vidste det, alle undtagen jeg. Det var min mand, som fortalte mig det."

Du Roy forsøgte at le overlegent, men var alligevel lidt flov. Han satte sin hat fra sig på kaminen og smed sig ned i en lænestol.

Hun så ham lige ind i ansigtet og sagde med sagte og ophidset stemme:

"Lige siden du gik fra din kone har du arbejdet på det, og samtidig var du så betænksom at beholde mig for at udfylde mellemtiden, ikke? Hvad du dog er for en slyngel!"

Han spurgte:

"Hvorfor det? Jeg havde en kone, som bedrog mig. Jeg greb hende i det, lod mig skille, og nu gifter jeg mig med en anden. Det er da den simpleste ting af verden!"

Hun mumlede dirrende:

"Å! hvor du er udspekuleret og farlig!"

Han smilede igen:

"Ja, for fanden! Dumrianer og fæhoveder bliver altid narret!"

Men hun forfulgte sin tanke:

"Jeg forstår ikke, at jeg ikke straks fra begyndelsen har set, hvad der boede i dig. Men jeg kunne ikke tro, at du var en så gemen skurk."

Han påtog sig en værdig mine:

"Må jeg bede dig om at være lidt forsigtigere med de udtryk, du bruger."

Det oprørte hende, at han ville spille den fornærmede:

"Hvad for noget? Vil du have, at jeg skal tage på dig med fløjlshandsker? Du har opført dig som en skurk imod mig i al den tid, jeg har kendt dig, og så skulle jeg ikke have lov til at sige dig det! Du bedrager alle, du udnytter alle, du griber ethvert middel til at skaffe dig fornøjelse og penge, og så forlanger du, at jeg skal behandle dig som en hæderlig mand!"

Han rejste sig, hans læber skælvede:

"Ti stille, eller jeg jager dig ud herfra."

Hun stammede:

"Jager mig ud … mig … Du vil jage mig ud … ud herfra … du … du?"

Hun kunne ikke længere tale, hun var lige ved at kvæles af vrede; men pludselig var det, som om døren til hendes raseri var blevet sprængt, og hendes harme vældede frem:

"Jage mig ud herfra? Du glemmer altså, at det er mig, som har betalt værelset her lige fra den allerførste dag! Nå, ja, du har ganske vist en gang imellem besørget det, men hvem var det, der lejede det? … Det var mig … Og hvem havde beholdt det? Atter mig … Og så vil du jage mig ud herfra! Å, ti dog, du

døgenigt! Tror du ikke, at jeg ved, hvorledes du har stjålet halvdelen af Vaudrecs arv fra Madeleine? Tror du ikke, jeg ved, at du har forført Suzanne for at tvinge hende til at gifte sig med dig?"

Han greb hende i skuldrene og rystede hende:

"Tal ikke om hende! Jeg forbyder dig det!"

Hun skreg:

"Du har forført hende, jeg ved det!"

Han kunne have fundet sig i ligegyldigt hvad, men denne løgn bragte ham ud af sig selv. De sandheder, hun havde slynget ham i ansigtet, havde fået det til at dirre i ham af raseri, men denne usandhed om det lille pigebarn, der skulle blive hans hustru, fik det til at krible i hans fingre af lyst til at slå hende.

Han gentog:

"Ti stille ... tag dig i agt ... ti stille ..."

Og han ruskede i hende, ligesom man rusker i en gren for at få dens frugter til at falde.

Hendes hår var gået op, med vildt stirrende øjne og åben mund hvinede hun:

"Du har forført hende!"

Han slap hende og gav hende med sin flade hånd en sådan ørefigen, at hun vaklede og faldt over mod væggen. Men ved at stemme hænderne imod løftede hun sig lidt op fra gulvet og skreg endnu en gang:

"Du har forført hende!"

Han kastede sig over hende, og idet han holdt hende fast under sig, gav han sig til at prygle løs på hende, som om hun havde været en mand.

Hun tav pludselig stille og gav sig til at stønne under slagene. Hun rørte sig ikke mere. Hun havde skjult sit ansigt i krogen mellem gulvet og væggen og udstødte ynkelige klageskrig.

Han hørte op med at slå og rejste sig. Han gik nogle gange op og ned i værelset for at få sin koldblodighed tilbage; så faldt der ham noget ind, han gik ind i soveværelset, fyldte vandfadet med koldt vand og dyppede sit hoved i det. Derpå vaskede han sine hænder, og mens han omhyggeligt tørrede sine fingre, kom han tilbage for at se, hvad hun tog sig for.

Hun havde ikke skiftet stilling. Hun lå på gulvet og græd sagte.

Han spurgte:

"Er du snart færdig med at tude?"

Hun svarede ikke. Han blev stående tvivlrådig midt i værelset, lidt flov og skamfuld overfor dette legeme, der lå udstrakt foran ham.

Så tog han pludselig en beslutning. Han greb sin hat på kaminen og sagde:

"Farvel. Du kan give portneren nøglen, når du går. Jeg kan ikke vente her, så længe det behager dig."

Han gik og lukkede døren efter sig. Udenfor portnerlogen standsede han og sagde til portneren:

"Fruen er blevet. Hun går om lidt. Vil De meddele værten, at jeg siger op til første oktober. Det er i dag den sekstende august, det er altså i rette tid."

Han skyndte sig bort med lange skridt, for han havde endnu en hel del at besørge til brylluppet.

Det var fastsat til den tyvende oktober, efter at kamrene var trådt sammen. Det skulle finde sted i Madeleinekirken. Folk

havde haft meget travlt, men der var ingen, som rigtig vidste, hvad der var foregået. Forskellige historier var i omløb. Der blev hvisket noget om en bortførelse, men ingen var sikker i sin sag.

Efter hvad tjenestefolkene berettede, skulle fru Walter, som ikke lukkede munden op til sin svigersøn, af fortvivlelse have taget gift samme aften, giftermålet blev bestemt, efter først midt om natten at have ladet sin datter bringe til klostret.

Hun var blevet fundet halvt død, og så meget var vist, at hun aldrig kunne helbredes. Hun var kommet til at se ud som en gammel kone, hendes hår var blevet gråt og hun var blevet gudfrygtig og gik til alters hver søndag.

I de første dage af september meddelte *La Vie Française*, at baron Du Roy de Cantel blev bladets chefredaktør, hr. Walter ville dog vedblivende stå som udgiver.

Samtidig blev en hel skare kendte politiske kronikører, causører, reportere og kunst- og teaterkritikere ved betydelige pengetilbud lokket fra de gamle, store og ansete blade og knyttet til *La Vie Française*.

De ældre, alvorlige og betydende journalister trak ikke længere på skuldrene, når de talte om Walters blad. Dets hurtige og sejrrige fremgang havde fuldstændig fået den mistillid, de i begyndelsen havde betragtet det med, til at gå i glemmebogen.

Dets chefredaktørs bryllup blev, hvad man kalder en parisisk begivenhed, Georges Du Roy og Walter havde i den senere tid forstået at få folk til at tale om sig. Alle de mennesker, hvis navne fylder bladenes nyhedsrubrikker, besluttede at gå hen og se på det.

Højtideligheden fandt sted en klar efterårsdag. Allerede klokken otte om morgenen havde Madeleinekirkens betjente travlt med at lægge et tæppe ned over den høje stentrappe. Det brede røde tæppe, som lyste helt ned over Rue Royale, fik alle forbigående til at standse og underrettede Paris' befolkning om, at der skulle finde et stort bryllup sted.

Embedsmænd, der var på vejen til deres kontor, små syersker og blege kommiser stod stille for at se på det, hensunket i ubestemt forundring over alle de penge, rige mennesker gav ud for at komme i brudeseng.

Hen imod klokken ti blev de nysgerriges venten af længere varighed. De blev stående nogle minutter i håb om, at det ville begynde med det samme, så gik de atter videre.

Klokken elleve kom der afdelinger af politibetjente, som straks gav sig til at sprede mængden, der hvert øjeblik stimlede sammen i trængsel.

Snart efter indfandt sig de første indbudte, de, som ville være sikre på en god plads for at få alt at se. De tog de yderste stole, der var stillet på langs af midterskibet.

Lidt efter lidt kom flere til, damerne raslede af silke og herrerne, der næsten alle var skaldede, førte sig med verdensmandsmæssig korrekthed og lagde deres alvorlige ansigter i endnu strengere folder for at være i samklang med omgivelserne.

Kirken fyldtes langsomt. En flod af solskin skyllede ind gennem den mægtige åbne indgangsdør og kastede et stærkt lys over den forreste række gæster. Koret, som syntes lidt mørkt, oplystes af vokskerterne, der oppe på alteret udbredte et

gulligt skær, som tog sig underlig blegt og fattigt ud overfor døråbningens lysvæld.

Der udvekslede genkendende nik, hilsner og tegn, og dannedes smågrupper. Den litterære verdens repræsentanter, der optrådte mindre højtidsfuldt end den fornemme verdens, passiarede halvhøjt og betragtede interesseret damerne.

Norbert de Varenne, som ledte efter en ven, opdagede Jacques Rival midt i en gruppe og skubbede sig vej hen til ham.

"Ja," sagde han, "fremtiden tilhører strugglerne!"

Den anden, der ikke var misundelig, svarede:

"Så meget bedre for ham. Han har sit på det tørre."

Og de gav sig til at opremse de kendte ansigter, de havde fået øje på.

Rival spurgte:

"Ved De for resten noget om, hvad der er blevet af hans kone?"

Digteren smilede:

"Ja og nej. Der er blevet mig fortalt, at hun lever meget tilbagetrukket et sted oppe i Montmartre. Men … der er nemlig et men … i den sidste tid har jeg i *La Plume* læst nogle politiske artikler, som påfaldende minder om Forestiers og Du Roys. De er skrevet af en vis Jean le Dol, en ung, køn og intelligent fyr, som er af samme race som vor ven Georges, og som har gjort bekendtskab med hans tidligere kone. Deraf har jeg uddraget den slutning, at hun har en svaghed for begyndere og vil blive ved med at have det. Hun er i øvrigt rig. Vaudrec og Laroche-Mathieu har ikke for ingenting været husvenner."

Rival erklærede:

"Hun er ikke ilde, denne lille Madeleine. Og pokkers klog er hun! På nærmere hold må hun være bedårende. Men sig mig en gang, hvorledes kan Du Roy holde kirkebryllup? Han er jo fraskilt."

Norbert de Varenne svarede:

"Ganske simpelt fordi han i kirkens øjne slet ikke var gift første gang."

"Hvorledes det?"

"Vor Smukke-Ven anså det, da han ægtede Madeleine Forestier, for tilstrækkeligt at henvende sig til den borgerlige øvrighed, enten fordi han ville spare eller fordi han var ligeglad. Han gik altså uden om den gejstlige velsignelse, hvad der for vor hellige moder kirken reducerer hans første ægteskab til et illegitimt forhold. Følgelig kommer han nu til hende som ungkarl og hun låner ham al sin pomp og pragt, hvad der vil blive gamle Walter en dyr historie."

Larmen fra den voksende menneskemængde steg op under hvælvingen. Enkelte stemmer talte næsten højt. Tilskuerne viste hinanden de tilstedeværende kendte mænd, som, glade over at vide sig iagttaget, indtog den for offentligheden beregnede holdning, som de plejede at anlægge ved alle sådanne fester, hvis uundværlige prydelse de i deres egne tanker var.

Rival vedblev:

"Sig mig, kære ven, De kommer jo jævnligt hos Walters; er det sandt, at fru Walter og Du Roy aldrig mere taler til hinanden?"

"Aldrig. Hun ville ikke give ham datteren. Men han havde krammet på faderen, takket være et lille indblik, han havde

skaffet sig bag kulisserne i den marokkanske affære. Han truede derfor den gamle med nogle frygtelige afsløringer. Walter tænkte på Laroche-Mathieus skæbne og gav straks efter. Men moderen, der er stædig som alle kvinder, svor, at hun aldrig mere ville henvende et ord til sin svigersøn. De tager sig ligefrem komiske ud sammen. Hun ligner en billedstøtte af hævnens gudinde og han er meget forlegen, skønt han lader som ingenting og gør gode miner til slet spil; han forstår jo at beherske sig, fyren!"

Nogle kolleger kom hen for at trykke deres hånd. Brudstykker af politiske samtaler svirrede omkring dem. Gennem den åbne dør trængte sammen med solskinnet som en brusen fra et fjernt hav larmen fra folkemassen udenfor ind i kirken og steg op under hvælvingen ovenover den mere diskrete støj fra den inde i helligdommen sammenhobede elegante forsamling.

Pludselig slog kirketjeneren med sin stav tre slag i gulvet. Alle vendte sig om og der blev en langvarig raslen af skørter og rykken med stole. Den unge pige kom ved sin faders arm til syne midt i døren, ombølget af det stærke solskin.

Hun lignede stadig et lille stykke legetøj, et henrivende hvidt stykke legetøj, smykket med orangeblomster.

Hun blev et øjeblik stående på dørtærsklen, så gjorde hun det første skridt ind i kirken og i det samme stemte orglet i med fuldttonende klang og forkyndte med sin mægtige metalrøst brudens komme.

Hun gik op ad kirkegulvet med bøjet hoved, men hun så slet ikke frygtsom ud; hun var lidt bevæget og det klædte hende allerkæreste. Damerne smilede og hviskede, da den indtagende

miniaturbrud gik forbi dem. Mændene mumlede: "Yndig! Nydelig!" Walter førte sig med overdreven værdighed, han var lidt bleg, hans briller sad determineret på næsen.

Bagved dem kom fire brudepiger, alle fire klædt i rosenrødt og alle fire smukke, som en æresvagt for den lille nips-dronning. Brudesvendene, der var valgt, således at de passede til brudepigerne, gik som om de var instrueret af en balletmester.

Derefter fulgte fru Walter, ført af den to og halvfjerdsårige marquis de Latour-Yvelin, faderen til hendes anden svigersøn. Hun gik ikke, hun slæbte sig frem, og var ved hvert skridt lige ved at besvime. Man kunne næsten se, at hendes fødder klæbede sig fast til fliserne, at hendes ben vægrede sig ved at bære hende og at hjertet bankede i hendes bryst som et dyr, der springer mod siderne af sit bur for at slippe ud.

Hun var blevet mager. Det hvide hår, der omrammede hendes ansigt, gjorde det endnu mere gustent og hulkindet.

Hun stirrede lige frem for sig for ikke at se nogen, eller måske for bedre at kunne tænke på det, der pinte hende.

Så viste Georges Du Roy sig med en gammel dame, ingen kendte.

Han bar sit hoved højt, men så sig heller ikke om; der var et hårdt udtryk i hans øjne, som stirrede lige ud under de lidt sammentrukne bryn. Hans overskæg syntes at rejse sig lidt irriteret på hans læbe; den almindelige mening var, at han tog sig brillant ud. Han havde en stolt holdning, en spændstig skikkelse og slanke, velformede ben. Hans kjole sad godt, i knaphullet lyste Æreslegionens røde bånd som en blodsdråbe.

Efter ham kom familiens medlemmer, Rose med senator Rissolin. Hun havde været gift i seks uger. Grev de Latour-Yvelin førte vicomtesse de Percemur.

Processionen sluttede med et mærkeligt optog af bekendte og venner, som Du Roy havde forestillet for sin nye familie; det var folk, som var velkendte i kredse, der ikke helt tilhører det gode selskab, folk, som straks trænger sig på, og som ved given lejlighed optræder som fjerne fætre af rige parvenuer, forsumpede og ruinerede adelsmænd, med stærkt anløbent våbenskjold og undertiden med hustruer, hvad der næsten var værre. Der var de Belvigne, marquis de Banjolin, grev og grevinde de Ravenel, hertugen af Ramorano og fyrst Kravalow, og derpå de af Walter indbudte, prinsen af Guerche, hertugen og hertuginden af Ferracine og den smukke marquise des Dunes. Midt i hele denne defilé stak nogle slægtninge af fru Walter af ved deres provinsielle korrekthed.

Og bestandig lød orglet og sendte sine brusende taktfaste toner fra sin mangfoldighed af stønnende struber, der råber menneskenes sorg og glæde op mod himlen, ud i det vældige rum. De store fløjdøre ved indgangen blev lukket og pludselig blev det mørkt, som om solen var blevet kastet ud.

Nu lå Georges på knæ ved siden af Suzanne oppe i koret foran det strålende oplyste alter. Med bispehuen på hovedet og krumstaven i hånden kom den nye ærkebiskop af Tanger ud fra sakristiet for at forene dem i den Almægtiges navn.

Han stillede dem de sædvanlige spørgsmål, vekslede ringene, udtalte de ord, der binder som lænker, og holdt en højtidelig tale til de to nye ægtefæller. Han talte længe og i blomstrende udtryk om troskab. Det var en stor og svær mand, en smuk og

statelig prælat, hvis fyldige mave kun forlenede ham med yderligere majestæt.

Lyden af en hulken fik nogle hoveder til at dreje sig. Det var fru Walter, som græd med ansigtet skjult i hænderne.

Hun var blevet nødt til at give efter. Hvad skulle hun have gjort? Men fra den dag, hendes datter var kommet hjem og hun havde jaget hende ud af sit værelse og nægtet at kysse hende, fra den dag, da hun med sagte stemme havde sagt til Du Roy, som med en ceremoniel hilsen fremstillede sig for hende: "De er det laveste væsen, jeg kender, tal aldrig mere til mig, for jeg svarer Dem ikke!" – fra den dag led hun de mest uudholdelige, vedvarende kvaler. Hun hadede Suzanne med et inderligt had, der var skabt af fortvivlet lidenskab og sønderrivende skinsyge, en underlig skinsyge, på samme tid en moders og en elskerindes, en uudsigelig, grusom skinsyge, der brændte som et åbent sår.

Og nu viede en biskop dem, hendes datter og hendes elsker, lige for hendes øjne, i en kirke, i to tusinde menneskers overværelse! Og hun kunne intet sige. Hun kunne ikke forhindre det. Hun kunne ikke skrige:

"Den mand tilhører mig, han er min elsker. Den forening, som her bliver velsignet, er en skændsel!"

Flere damer mumlede rørt:

"Hvor den stakkels moder er bevæget!"

Ærkebiskoppen deklamerede:

"I hører til jordens lykkeligste, rigeste og mest ansete. De, min herre, som ved Deres talent står højt over alle andre, De, som skriver, som oplyser, som råder og som leder folket, De har en skøn mission at udføre, et skønt eksempel at give …"

Du Roy hørte efter beruset af stolthed. Det var til ham, at en af kirkens fyrster talte således. Og han vidste, at der bagved ham sad en skare berømtheder, der var kommet for hans skyld. Han havde en følelse af, at en kraft drev ham frem og bar ham oppe. Han blev en af jordens mægtige, han, han, sønnen af de to fattige bønder i Canteleu. Han så dem pludselig for sig i den fattige kro på toppen af bakken ovenover Rouens store dal, han så sin fader og moder gå rundt og skænke op for egnens bønder. Da han arvede grev de Vaudrec, havde han sendt dem fem tusinde francs. Nu ville han sende dem halvtreds tusinde; så kunne de købe en lille ejendom. De ville blive lykkelige og tilfredse.

Biskoppen var blevet færdig med sin tale. En præst, indhyllet i en gylden messekåbe, steg op på altret. Og orglet begyndte igen at tone til ære for de nye ægtefæller. Snart udstødte det langvarige, mægtige strofer, der svulmede som bølger, så klangfyldte og så kraftige, at man skulle tro, at de måtte kunne løfte og sprænge taget for at brede sig ud under den blå himmel. Deres vibrerende lyde fyldte hele kirken og fik både legeme og sjæl til at skælve. Så pludselig blev de roligere og fine, tynde toner svævede ud i luften og strejfede øret som lette åndepust. Det var små, spinkle, yndefulde og hoppende overgange, der flagrede som fugle; men pludselig udvidede denne kokette musik sig igen og blev næsten truende i sin kraft og fylde, som om et sandskorn forvandlede sig til en verden.

Derpå hævede menneskestemmer sig og lød hen over de bøjede hoveder. Vauri og Landeck fra Operaen sang. Røgelsen udbredte sin bedøvende duft og oppe på alteret fuldbragtes det guddommelige offer; gud-mennesket steg ved sin præsts

kalden ned på jorden for at bekræfte baron Georges Du Roys triumf.

Smukke-Ven lå med bøjet hoved på knæ ved siden af Suzanne. I dette øjeblik følte han sig næsten andægtig, næsten troende, fuld af taknemmelighed mod den guddom, som således havde begunstiget ham og som behandlede ham med et sådant hensyn. Og uden rigtig at vide, hvem han henvendte sig til, opsendte han en takkebøn for sin sejr.

Da gudstjenesten var til ende, rejste han sig, bød sin kone armen og gik ind i sakristiet. Så begyndte de indbudtes uendelige forbidefilering. Georges var ude af sig selv af glæde, han følte sig som en konge, der modtager sit folks hyldest. Han uddelte håndtryk, stammede meningsløse ord, hilste og svarede på lykønskningerne: "De er alt for venlig!"

Pludselig fik han øje på fru de Marelle, og mindet om alle de kys, han havde givet hende og som hun havde givet ham tilbage, mindet om alle deres kærtegn, hendes kælenskab, om lyden af hendes stemme og om smagen af hendes læber fik et pludseligt ønske om at vinde hende tilbage til at flamme op i hans blod. Hun var smuk og elegant med sin frejdige mine og sine livlige øjne. Georges tænkte: "Hvilken fortryllende elskerinde hun alligevel er!"

Hun nærmede sig lidt frygtsom og lidt ængstelig og rakte ham hånden. Han tog den i sin og beholdt den. Så følte han hendes fingres diskrete kalden, det blide tryk, som tilgiver og erobrer tilbage, og han gengældte den lille hånds tryk som for at sige:

"Jeg elsker dig bestandig, jeg er din!"

Deres øjne mødtes, smilende, strålende og fulde af kærlighed. Hun mumlede med sin indsmigrende stemme:

"Jeg håber, at vi snart ses?"

Han svarede muntert:

"Jeg håber det samme, på snarligt gensyn, frue!"

Hun gik videre.

Andre trængte sig frem. Mængden strømmede forbi ham som en flod. Endelig tyndede den ud. De sidste gæster var defileret forbi. Georges tog atter Suzannes arm for at gå ud igennem kirken.

Den var fuld af mennesker; for alle var søgt tilbage til deres pladser for at se de nygifte gå forbi. Han gik langsomt og roligt, med hævet hoved og blikket fæstet på den store solbeskinnede døråbning. Han følte en stærk gysen fare igennem sit legeme, den kolde gysen, som en overvældende lykke fremkalder. Han så ingen, han tænkte kun på sig selv.

Da de var nået ned til døren, fik han øje på den mørke støjende hob, der var stimlet sammen for hans skyld, for at se ham, Georges Du Roy. Hele byen så ham og misundte ham.

Han hævede blikket og hans øje faldt på Deputeretkammeret på den anden side af Place de la Concorde. Og han havde en fornemmelse, som om han kun behøvede at gøre et spring for at komme lige fra Madeleinekirken over i Palais-Bourbon.

Han gik langsomt ned ad den høje stentrappe mellem to rækker tilskuere. Men han så dem ikke. Hans tanker gik nu tilbage og for hans øjne, der blændedes af det stærke solskin, svævede billedet af fru de Marelle, således som hun så ud, når hun stod foran spejlet og ordnede sit hår, der altid var i uorden, når hun steg ud af sengen.

Om "Smukke-Ven"

Forfatter: Guy de Maupassant (1850-1893).
Første udgave: *Bel-Ami*. Føljeton i *Gil Blas* 6. april - 30. maj 1885, bogudgave hos forlaget Victor-Havard, Paris 1885.
Denne udgave efter: *Smukke-Ven*. Samlede Værker af Guy de Maupassant. Paa Dansk ved Loulou Lassen, f. Marcussen. A. Christiansens Forlag, København 1904.
Oversætter: Loulou Lassen (1876-1947).
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter illustration af Ferdinand Bac (1859-1952).

ISBN 978-87-7628-393-3
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-626-3 (Ølstykke 2019).

© 2026 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1:

Rastaquouère: Et parisisk slangudtryk, der samtidig betyder både eventyrer og parvenu. *Overs. anm.*